

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2022. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Eger, 2023. 07. 11.

Rónai Kálmán

.....
Rónai Kálmánné
igazgató

A jelentést elfogadom.

.....
Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

1. BEVEZETÉS	4
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY	7
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI	11
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI.....	11
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek.....	13
3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:	17
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek	17
3.1.5. Natura 2000 területek	20
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	24
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei.....	31
3.2. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK (VÉDETT MESTERSÉGES ÜREGEK)	36
3.2.1. Védett mesterséges üregek	36
3.2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek.....	36
3.3. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK.....	36
3.3.1. Erdőrezervátum.....	36
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat.....	37
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	38
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	39
4.1. KUTATÁS	39
4.1.1. Saját kutatás.....	39
4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatás	40
4.2. MONITOROZÁS	41
4.2.1. Saját monitorozási tevékenység	41
4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység	46
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	54
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	54
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	55
5.1. A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	55
5.1. B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK ÉS CÉLDOKUMENTUMOK.....	57
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	59
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	59
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	61
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	65
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	66
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	66
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	68
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	79
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	82
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	85
5.6. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	85
6. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEKEN FOLYÓ TEVÉKENYSÉG	90
6.1. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI.....	95
6.2. GÉNMEGŐRZÉS.....	96

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében	96
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	99
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	99
6.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSBEN LÉVŐ ERDŐTERÜLETEK KEZELÉSE	102
6.4. VADÁSZTERÜLETEKEN FOLYÓ VADÁLLOMÁNY SZABÁLYOZÁS	106
6.5. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	109
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	111
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak	112
7. TÁJVÉDELEM.....	114
7.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK).....	114
7.2. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBE.....	116
7.3. TELEPÜLÉS- ÉS TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBE, ADATSZOLGÁLTATÁS	116
7.4. TÁJKÉPVÉDELMI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA	120
7.5. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	120
8. PROJEKTEK.....	121
9. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	139
9.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	139
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára	140
9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek.....	144
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	145
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	145
9.2. SZABÁLYSÉRTÉS	146
9.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	146
9.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	147
9.5. POLGÁRI PEREK.....	148
10. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT.....	149
10.1. ALAPADATOK.....	149
10.1.1. Személyi feltételek	149
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	149
10.1.3. Polgári Természetőrök.....	150
10.2. FELADATELLÁTÁS	150
10.2.1. Hatósági feladatellátás	150
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	153
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	155
11. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	159
11.1. KIADÁSOK.....	159
11.2. BEVÉTELEK	162
11.3. VAGYON.....	165
11.3.1. Befektetett eszközök.....	166
11.3.2. Forgóeszközök.....	168
11.4. ÉPÜLETEK	168
11.5. ESZKÖZÖK.....	169
12. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	171
12.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	172

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	174
12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....	177
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	193
12.1.4. Természetiskolai minősítést kapott helyszínek	197
12.1.5. Szálláshelyek	199
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	200
12.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	200
12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák.....	200
12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények	200
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás.....	203
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	204
12.2.5. Kiadványok.....	207
12.2.6. Látogatóstatisztika	213
12.2.7. Környezeti nevelési statisztika	215
12.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ	215
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	215
12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat	215
12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok	216
12.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK	216
12.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	217
12.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	219
13. KÖZFOGLALKOZTATÁS	221
13.1. ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK.....	221
13.2. TAPASZTALATOK	222
13.3. JAVASLATOK.....	222
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	223
14.1. BELFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	223
14.2. KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	226
15. ELLENŐRZÉS	228
15.1. BELSŐ ELLENŐRZÉS	228
15.1. BELSŐ ELLENŐRZÉS	230
15.2. KÜLSŐ ELLENŐRZÉS	232
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ELEMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA	240
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE	252
17.1. ALAPFELADATAINK HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFELELŐ ÉVES PROGRAM.....	252
17.2. A HÁBORÚ OKOZTA GAZDASÁGI NEHÉZSÉGEK ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁSA NEGATÍV HATÁSAINAK KIEGYENLÍTÉSE	253
17.3. ÚJ EURÓPAI UNIÓS FEJLESZTÉSI CIKLUS ELŐKÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEI.....	254
17.4. AZ IGAZGATÓSÁG SZERVEZETI EGYSÉGEINEK KIEMELT, ÉVES SZÁMSZERŰSÍTHETŐ CÉLKITŰZÉSEI	254
18. MELLÉKLETEK	262

1. Bevezetés

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság jelentése egy évet tekint át, de a bemutatott tevékenységek olyan folyamat részei, melyek már évtizedekkel ezelőtt elkezdődtek és 45 éve öltöttek intézményi formát. Akkor, amikor a hazai természeti területek magasabb színvonalú védettségi lehetősége a nemzeti park kijelölésével és az igazgatóság létrehozásával az Északi-középhegységre is kiterjedt. Első erdős nemzeti parkként a hegy- és dombvidéki élőhelyek és fajok védelme került előtérbe, mindamelllett, hogy a síkvidéki területek is hangsúlyos szerepet kaptak.

Az alapításkor meghatározott célkitűzések mindmáig érvényben vannak. Azóta személyi és tárgyi feltételeink jelentős mértékben bővültek, pénzügyi finanszírozásunk átalakult és módosult az európai közösséghez való csatlakozás által.

De ami nem változott, az a munkatársak elkötelezettsége és alkalmazkodó képessége, amire nagy szükség van, hiszen az emberi beavatkozások egyre intenzívebben használják földünk kincseit, ami viszontválaszokat vált ki a természetből.

A közelmúlt történései, a pandémia, a háborús konfliktus, az energiaválság, a klímaváltozás erőteljes hatásai újabb kihívásokat jelentenek a környezeti, természeti és társadalmi fenntarthatóság biztosítása terén. Mindennapi tevékenységünk az operatív feladatok elvégzése által azon hosszú távú célkitűzéseket hivatott szolgálni, melyek a természeti értékeinket megőrzik, jobb állapotba helyezik konkrét beavatkozások, tevékenységek és szemléletformálás által.

A jelentés pillanatfelvétel 2022. évről – számszerű adatokkal, statisztikákkal, leírásokkal. Aktualitásainkat kiemelve olvashatunk a Bükki Csillagda megnyitásáról, a kácsi forráscsoport és élőhely különleges értékeiről, a Bükk-vidék Geopark megerősödéséről, az erdei- vizes- alföldi élőhelyeink kincseiről, az állattartó telepeink szerepéről, a génmegőrzés feladatairól, bemutató- és látogatóhelyeink népszerűségéről. Szó esik a természetmegőrzés, a földtan és tájvédelem, az élőhely és fajvédelem, a földhasználat és birtokügy, az őrszolgálat, a szemléletformálás, a környezeti nevelés, az ökoturisztika, a pályázatkezelés és az igazgatási-jogi, pénzügyi, üzemeltetési tevékenység főbb elemeiről. Szólunk térségi szerepvállalásunkról, partnerségeinkről, hazai és nemzetközi együttműködéseinkről, UNESCO kapcsolatainkról.

2022. év kezdetén a világjárvány legsúlyosabb időszakát magunk mögött tudva nagy lendülettel kezdtünk az új év új feladataihoz. Fókuszunkba újra a természetvédelem került, nagy tervekkel készültünk, amikor szomszédunkban olyan konfliktus robbant ki, mely jelentős hatással bírt egész éves működésünkre. Kezdődött az üzemanyag ellátási, beszerzési nehézségekkel, majd folytatódott az energiaválság kezelésével, költségvetési előírásokkal. Mindamelllett, hogy az igazgatóság pénzügyi lehetőségei egyébként is szűkösen álltak rendelkezésre, további megszorító intézkedések kerültek meghatározásra. Nehéz volt megfelelni a kifizetések tilalmának, mely szerint kizárólag az alapfeladat-ellátásához nélkülözhetetlen kötelezettségvállalásokat lehetett megtenni, majd az év végéig kiadási költségek maximumát meghatározó intézkedéseknek.

Mindennapos feladattá vált, hogy számba kellett venni az aktuális kötelezettségvállalásokat, szabad előirányzatokat, majd a pénzkészletünket ahhoz, hogy likviditásunkat megőrizzük. Mindemelllett arra törekedtünk, ahol csak lehet, csökkentjük a kiadásokat. Energia felhasználásunk 25%-al történő mérséklésének előírása azonnali intézkedéseket igényelt, mely feladatellátásunk egyes területeit, létesítményeit szorította korlátok közé.

Tevékenységünk kiteljesedését jelentős mértékben akadályozta a kőbe vésett engedélyezett létszámkeret. Folyamatos kérelmek után elértük, hogy a Bükki Csillagda Látogatóközpont működéséhez 8 új álláshelyet kapjunk, mely fele volt az igényeltnek. Ezért több tevékenységcsoportot ki kellett vállalkozásba adnunk. Sajnos később 6 álláshely elvonásra került,

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

így a munkatársakra jutó egyre nagyobb teher és felelősség következtében idén megnövekedett a korábban nem jellemző fluktuáció.

Szakmai feladataink teljesítése körében a klímaváltozás kihívásainak kezelése egyre nagyobb figyelmet igényel. Természeti rendszereink átalakulása, fenyegetettségének növekedése egyre hangsúlyosabban nyilvánul meg az inváziós fajok terjedésében, az egyre gyakoribb tüzesetekben és az aszály következtében az élőhelyek kiszáradásában, takarmányhiányban.

Élő- és élettelen természeti értékeink megőrzése terén folytattuk megkezdett programjainkat az élőhely- és fajmegőrzési, inváziós fajok visszaszorítására vonatkozó tevékenységeinkkel.

Az egyes védett területek, fajok rendszeres felügyelete mellett aktuális adatgyűjtéseink és az éveket átívelő elemzések támpontot szolgáltatnak a változások irányára, a beavatkozások tervezésére.

Idén is számos adattal bővítettük a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszert (NBmR), továbbá számos, Natura 2000 hálózattal kapcsolatos feladatot láttunk el (pl. céldokumentumok és fenntartási tervek készítése, Natura 2000 adatbázis aktualizálása). Újabb két területre készítettük el a Natura 2000 fenntartási terveket, így összesen 61 területre van fenntartási tervünk, melyek az érintetteknek nyújtanak szakmai támpontot a megfelelő kezeléshez. Nagy előrelépés, hogy az idén saját vagyongazdálkodásba vettük a Kácsi ingatlancsoportot, melynek vonatkozásában elindítottuk a védelmi program tervezését a Kárpát-medence legértékesebb vízcicsiga-élőhelyének számító források körében.

A településrendezési tervek felülvizsgálatát 116 esetben véleményyeztük, két barlangban pedig állagmegóvási, helyreállítási munkát végeztünk.

Védett gyepterületeink egy jelentős részének fenntartását, saját vagyongazdálkodásban őshonos állatállománnyal (magyar szürke -, magyar tarka -, kárpáti borzderes szarvasmarha és Furioso-North Star ló) biztosítjuk, részt vállalva az állami génmegőrzési feladatok ellátásában.

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásába tartozó földterületek közel 60 %-át kezelik hasznónbérleti szerződés útján. Idén 8.700 hektár esetében kötöttünk új szerződéseket. A nem igazgatósági vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000-es erdők megőrzése érdekében képviseltük a természeti értékek védelmét a Bánhorváti, Pétervásárai és Gömöri erdőtervezési körzet erdőtervezésében. Folytattuk a régi gyümölcsfajták megőrzését célzó programunkat (élőhely kezelése, oltás-szaporítás, felmérések, védelmi munka tervezése).

Igazgatóságunk 3 területen vadászati jogosultsággal rendelkező területén hivatásos vadászokkal példamutatóan gyakoroljuk a természetvédelmi célokat előtérbe helyező vadászati tevékenységet. Természetvédelmi vadállomány-szabályozási feladatunk keretében kiemelt jelentőségű a vaddisznóállomány alacsony szinten tartása a földön fészkelő madárfajok valamint a magyar szöcskegér populációinak védelme érdekében.

Más fajok monitorozása mellett a kiemelt társadalmi érdeklődésre tekintettel a fokozottan védett nagyragadozók állandó jelenlétét is folyamatosan figyelemmel kísérjük, informáljuk a lakosságot, gazdálkodókat, szükség esetén konkrét segítséget is nyújtunk. Az idei évben szintet léptünk az együttműködésben, hiszen a konferenciákon túl az általunk kidolgozott és irányított nagyragadozó monitoring tevékenységhez a gazdálkodók, vadászok, erdészek is csatlakoznak.

Az élettelen természeti értékek megőrzése mellett a térségfejlesztésben részt veszünk az UNESCO Novohrad-Nógrád Geoparkkal, valamint a Bükk-vidék Geopark munkaszervezeteként aktív tevékenységet folytatunk a geopark működésében, többek között az UNESCO cím elnyerése érdekében is.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Sokrétű természetvédelmi tevékenységünk színvonalas teljesítése jelentős forrásigénnyel jár. Lendületes előrelépésünk biztosításához szükséges pályázati források bevonása. Sikeresen részt veszünk önálló projekteken és más szervezetekkel közösen kidolgozott programokban élőhely- és fajmegőrzési, környezeti nevelési, ökoturisztikai téren (GINOP, KEHOP, KEHOP Plusz, Interreg, LIFE, HORIZON). 2022. évben több projektünk zárult, legjelentősebb infrastrukturális beruházásunk a hazai forrásból megvalósított Bükki Csillagda asztroturisztikai látogatóközpont és a Tarnaszentmiklós térségében átadott Szürke szállás állattartó telep.

Kommunikációs és ökoturisztikai tevékenységünk egyre nagyobb szerepet kap. Kiemelkedő a Bükki Csillagda megnyitása, mely rekordszámú látogatót vonzott. Folytattuk bemutatóhelyeink fejlesztését, melynek eredménye, hogy közel negyed millió ökoturisztikai szolgáltatást igénybevevőt regisztráltunk, mellyel a látogatószám közel 35 %-kal emelkedett. A környezeti nevelési programjainkon több mint 15 ezer fő vett részt, fejlődésünket mutatja, hogy három egységünk kiérdemelte a Természetiskolai minősítést.

A társadalom érdeklődését fenntartva, szemléletformálási tevékenységünket erősítve jelen vagyunk a közösségi csatornákon, melynek látogatottsága elérte az 1,3 milliót.

A napi munkavégzés technikai feltételeinek javításában is előrelépés történt, teljes körűen bevezettük az elektronikus hiteles Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszert.

A természet védelmével kapcsolatos tevékenységünket széles körű társadalmi bázis, a számos hazai és külföldi szakmai szervezettel kialakított jó kapcsolat is támogatja.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság erősödő területi jelenléttel, a természetben zajló változások folyamatos figyelemmel kísérésével, tevékenységeinek egyre bővülő tárházával, ennek fenntartására, megismertetésére, bemutatására törekszik egységes szakmaisággal, lelkesedéssel, aktív közreműködéssel.

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2022-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	9	97	56	94
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	2	37	16	8	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
	Közfoglalkoztatási programban foglalkoztatott	1	4	3	-	-
	Összesen	3	50	116	64	94

1. A nemzeti-park-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	9
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	4
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	8
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	100
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	1.150
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	650

Igazgatóságunk engedélyezett álláshelyén 2022. január 1-én 169 fő volt, amelyből 161 fő alaplétszám, 8 fő központosított létszám. A 4179/2021. Korm. határozatban foglaltak szerint 8 darab alaplétszámba tartozó új álláshelyet kaptunk a 2022. évben megnyíló új Látogatóközpontunk a Bükk Csillagda üzemeltetéséhez. Sajnos ezt a többlet létszámot nem élvezhettük sokáig, mert 2022. szeptember 30. napi hatállyal 5 alaplétszámba és 1 központosított álláshely-állományba tartozó álláshely elvonására került sor.

2022. év végére így 163 főre csökkent az álláshelyünk száma. A központosított álláshelyállományba tartozó álláshelyek érvényességi ideje korábban 2022. december 31. napjáig kerültek engedélyezésre, majd a 4086/2021. Korm. határozat alapján meghosszabbításra kerültek egységesen 2029. december 31-ig.

A teljes foglalkoztatotti létszámunk év végén a közfoglalkoztatottakkal együtt 171 fő.

2022. évi átlagos statisztikai létszámunk: 169 fő volt.

Betöltetlen álláshely december 31-én 2 fő.

2020. július 1-től újra lehetőség nyílt közfoglalkoztatási program indítására, mely 2022. évben is folytatódott. Ennek keretén belül 9 fő közfoglalkoztatottal induló program az időszak végére 8 fővel zárult. A közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárultak a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében továbbá azok fenntartásában nyújtottak segítséget.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A 2021-2022. évi Országos Közfoglalkoztatási Program zárását követően teljeskörű ellenőrzést végzett a Heves Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya. Az ellenőrzés szabályszerűnek találta a programban való részvételünket.

2022-ben Igazgatóságunkon a megváltozott munkaképességű személyek létszáma 3 fő, 1 fővel emelkedett az előző évihez képest.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 91,5 %.

A nyelvismerettel rendelkezők aránya (közfoglalkoztatottak nélkül) 38 %, beszélt nyelvek az angol, német, orosz és portugál, finn.

2022-ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott az alábbiak szerint:

- 4 fő sikeresen alapvizsgázott.
- 94 fő tanfolyamon /képzésen részt vett.
- 6 fő kötelező mérlegképes továbbképzésen részt vett.
- 6 fő Egyetemi tanulmányokat folytat.

Kormánytisztviselőink teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

A Probono rendszer keretén belül 2022. évben is szerveztünk belső képzéseket. A „Megújuló energiák hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” címmel megtartott képzést 7 fő kormánytisztviselő sikeresen elvégezte. Belső képzés keretein belül 2021. évben két új program került a Probono rendszerben felvételre a „Gyepkezelések hatása a kezelt területek életközösségeire” és „Magyarország védett pókjai” címmel. A képzések 2022. évben sikeresen megvalósultak.

A „Gyepkezelések hatása a kezelt területek életközösségeire” címmel megtartott képzésünkön 64 fő, a „Magyarország védett pókjai” címmel megtartott képzésen 61 fő kormánytisztviselő vett részt.

Tárgyévben is sor került a 89/2019 (IV.23.) Korm. rendelet alapján a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR) használatára. Ez a központosított webes alkalmazás segíteni kívánja az értékelési folyamat végrehajtását. A teljesítményértékeléseket az értékelő vezetőknek évente egy alkalommal, január 31-ig kellett elkészíteniük.

2022-ben történt személyi változások:

- 14 fő kormánytisztviselő távozott az Igazgatóságtól, 8 fő álláshelyre új kinevezések kerültek aláírásra, 5 fő álláshely elvonásra került, 1 álláshely 2023. évben került betöltésre
- 15 fő Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott munkavállaló távozott az Igazgatóságtól, 13 fő álláshelyre új munkaszerződések kerültek aláírásra, 1 fő álláshely elvonásra került, 1 álláshely 2023. évben került betöltésre.
- Kormánytisztviselőink közül 8 fő jogviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, 1 fő kormánytisztviselő jogviszonya felmentéssel a 2018. évi CXXV. tv. 107.§ (2) bekezdés a) pontja alapján érdemtelenység miatt szűnt meg, 5 fő jogviszonya a 2018. évi CXXV. tv. 104.§ (1) bekezdése alapján álláshely elvonással szűnt meg.
- Munkavállalóink közül 13 fő jogviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, 1 fő jogviszonya munkavállalói felmondással, 1 fő munkáltatói felmondással álláshely elvonás miatt szűnt meg.
- 2 fő kormánytisztviselő gyermek gondozása céljából tartós távolléten tartózkodik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- 8 fő foglalkoztatott részére történt okirat módosítás a 2021. év novemberében megigényelt és a 4175/2021. kormányhatározattal jóváhagyott álláshely besorolási kategória módosítás miatt.
- Egyszerűsített foglalkoztatás 18 fő esetében 312 napon valósult meg.
- 9 fő közfoglalkoztatott alkalmazására került sor, a program végén azonban 8 fő maradt a rendszerben.
- 4 fő foglalkoztatott jogviszonya módosult év közben.
- 2 fő tájegységvezető személyében történt változás.

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 134. §-a alapján a kormánytisztviselő a kormányzati szolgálati jogviszonya alapján ellátott munkáért illetményre jogosult, ezért a Kormány az illetményen felüli, illetve béren kívüli juttatásokkal kapcsolatos egységes joggyakorlat kialakítása érdekében a következőket rendelte el 2022. év közben:

- „a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott részére a tárgyévben illetményen felüli, illetve béren kívüli juttatás kifizetésére nem kerülhet sor, amely magába foglalja a teljesítmény elismerést, a motivációs elismerést, egyéb elismerést, céljuttatás címén kifizetett összegeket”,
- „a foglalkoztatottak 2022. július 19-től a korábbi bruttó 400.000 Ft helyett legfeljebb 200.000 Ft cafetéria juttatásra lehetnek jogosultak”.

2022. augusztus hóban a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal soron kívüli ellenőrzést rendelt el „a kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli juttatások kifizetésének szabályairól szóló 4038/2022. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata” tárgyában. Ennek keretén belül kértek kimutatást a foglalkoztatottaknak a 2022. július hónap vonatkozásában számfejtett béren kívüli juttatásokról.

A Kormány elrendelte 2022. július hóban, hogy a kormányzati igazgatási szerveknél foglalkoztatott kormánytisztviselővel és munkavállalóval otthoni munkavégzésre irányuló, illetve otthoni munkavégzést eredményező távmunkára irányuló megállapodás és munkaszerződés csak abban az esetben köthető, ha azt a miniszterelnök előzetesen jóváhagyta. Ezzel kapcsolatosan adatszolgáltatási kötelezettségünk volt azon foglalkoztatottak tekintetében, akik érvényes megállapodással rendelkeztek ezen időszakban.

A SARS-CoV-2 járvány miatt hozott 599/2021. (X.28.) Korm. rendeletben foglalt intézkedések a 77/2022. (III.4.) Korm. rendelettel az alábbiak szerint szüntek meg. Az oltás felvétele Intézményünknel feloldásra került. Megszűnt a rendelet alapján elrendelt vagy alkalmazott fizetés nélküli szabadság vagy illetmény nélküli szabadság a munkáltató döntésétől függően, de legkésőbb 2022. április 1-én.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2022. május hóban felülvizsgálatot indított 2021. évre vonatkozóan az Igazgatóságon foglalkoztatottak biztosítási jogviszonnyal összefüggő bejelentési kötelezettség teljesítése és a havi járulékbemutató kötelezettség eltéréseinek feltárására. A felülvizsgálat során 10 fő foglalkoztatott „T1041” bejelentő és változás-bejelentő lapjának javítására volt szükség.

A Kormány 2022. szeptember 29-én a 369/2022. Korm. rendeletben foglaltak szerint kormányzati igazgatási szünet elrendeléséről és a kormányzati igazgatási szünetre alkalmazandó vészhelyzeti szabályokról döntött. Az igazgatási szünet 2022. december 22. napjától 2023. január 6. napjáig tartott. Ezen időszakra a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles volt az igazgatási szünetre eső valamennyi munkanapra szabadságot kiadni a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

személyek részére. Az igazgatási szünet időtartama alatt a kormányzati igazgatási szerv feladatait nem láthatta el, és az ügyfélfogadás sem működött, azonban a halaszthatatlan feladatok ellátására a miniszter saját hatáskörű döntést biztosított az igazgatónak.

A személyügy számára 2022. évben is nagy feladatot jelentett a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszer (továbbiakban KSZDR) bevezetése.

A KSZDR rendszer egy új személyügyi adatvagyon platform, amely támogatja a Kormányt, az ágazatirányítókat és munkáltatót a személyzetpolitikai döntéshozatalban. Ennek kapcsán a Belügyminisztérium több oktatást is szervezett online és személyes megjelenést igénylő formában is. Fel kellett készülni a KSZDR éles üzemi alkalmazására. A rendszer ÁNYR modulja 2022. szeptember 19-én megkezdte éles üzemi működését, az SZTNYR modulba megkezdődött az adatmigráció. Intézményünkénél az adatállományok átemelése más személyügyi nyilvántartó rendszerből nem volt megvalósítható, ezért az adatállomány felvitele manuálisan kézi rögzítés útján történt.

Ez azonban a személyügyi feladatokat ellátó kollégák számára jelentős többletfeladattal járt. A rendszer éles indításának tervezett időpontja 2022. december 1-e volt, amely végül áthúzódott következő évre.

Az Igazgatóságon 2022. évben a Posszeidon iktató rendszer éles üzemi működése megkezdődött. Az iktatási feladatokban a személyügy is szerepet kapott. A személyügyi nyilvántartást érintő tételek iktatása a humánerőforrás politikáért felelős foglalkoztatottak munkakörébe került.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

Működési terület

888.736 ha

Megnevezés	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		
Nemzeti park	1	43.169,0000	6.010	0
Tájvédelmi körzet	9	79.817,0000	6.751	0
Természetvédelmi terület	14	1.994,3000	0	0
Természeti emlék	40	70,1376	0	0
Összesen	64	125.050,4376	12.761	0

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükk Nemzeti Park	138/NP/76	43.169,0	6.010
Borsodi Mezőség TK.	212/TK/89	17.932,2	0
Hevesi Füves Puszták TK.	258/TK/93	15.805,0	0
Hollókői TK.	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK.	211/TK/89	6.619,0	519
Kelet-cserhádi TK.	210/TK/89	7.425,0	477
Kesznyéteni TK.	232/TK/90	6.083,9	0
Lázbérci TK.	118/TK/75	4.054,1	805
Mátrai TK.	180/TK/85	12.178,6	2.436
Tarnavidéki TK.	260/TK/93	9.569,8	2.514
Bél-kő TT.	318/TT/08	97,2	0
Erdőtelki arborétum TT.	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT.	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT.	54/TT/54	512,0	0
Kerecsendi-erdő TT.	72/TT/60	119,6	0
Kőlyuktető TT.	268/TT/98	117,5	0
Maconkai-rét TT.	327/TT/12	6,0	0
Márkházapusztai fás legelő TT.	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT.	79/TT/61	21,0	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT.	298/TT/04	104,7	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Szomolyai kaptárkövek TT.	77/TT/60	4,6	0
Szólóskai-erdő TT.	128/TT/76	27,0	0
Tardi-legelő TT.	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	376/TE/15	3,0	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény természeti emlék	378/TE/15	2,1	0
Güdör-kert földtani alapszelvény természeti emlék	379/TE/15	0,813	0
Kölyuk-oldali földtani alapszelvény természeti emlék	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény természeti emlék	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék	394/TE/15	0,364	0
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény természeti emlék	396/TE/15	0,235	0
Páris-patak völgye földtani alapszelvény természeti emlék*	438/TE/21	4,9276	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve természeti emlék	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei természeti emlék	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve természeti emlék	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve természeti emlék	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei természeti emlék	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék	350/TE/14	11,72	0
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecske-kő kaptárköve természeti emlék	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék	357/TE/14	0,101	0
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék	359/TE/14	2,215	0
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék	360/TE/14	0,591	0
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve természeti emlék	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék	365/TE/14	2,74	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve természeti emlék	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei természeti emlék	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve természeti emlék	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei természeti emlék	373/TE/14	0,599	0

* Az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet szerint.

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület

Megnevezés	Újonnan létesítendő védett természeti terület	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	-	-
Tájvédelmi körzet	1	4.189,5076
Természetvédelmi terület	35	3.981,4681
Természeti emlék	16	15,1455
Összesen	41	8.186,1212

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület bővítése

Megnevezés	Védett természeti terület bővítése	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	1.980,9955
Tájvédelmi körzet	8	13.701,5836
Természetvédelmi terület	1	226,3565
Természeti emlék	-	0,0000
Összesen	10	15.908,9356

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Ágói-patak TT	egyedi	97,88		Hosszabb távú terv
Bátonyterenyec-vizslási mocsarak TT	egyedi	21,51		Középtávú terv
Béri Kopasz-hegy TT	egyedi	1,88		Középtávú terv
Borbás-hegy TT	egyedi	69,17		Középtávú terv
Borsodi-Mezőség TK bővítés	bővítés	4.307,60		Részterületenként rövid-, közép- és hosszabb távú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét TT	egyedi	189,20		Hosszabb távú terv
Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét TT	egyedi	62,81		Hosszabb távú terv
Bükk Nemzeti Park bővítés	bővítés	1.981,00		A bővítési terület módosítása miatt a korábbi dokumentáció felülvizsgálata szükséges
Csernelyi-dombok TT	egyedi	112,68		Középtávú terv
Drégelypalánki Vecei-rétek TT	egyedi	12,85		Hosszabb távú terv
Endrefalvai Szőlő-hegy TT	egyedi	11,54		Középtávú terv
Etési Fás-legelő TT	egyedi	61,45		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Feldebrői Kopasz-hegy TT	egyedi	202,65		Hosszabb távú terv
Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítés	bővítés	225,05		Középtávú terv
Gyöngyöspata Gereg-hegy TT	egyedi	32,24		Rövidtávú terv
Hármas-határ TT	egyedi	3,05		Rövidtávú terv, a kezelési terv alapidokumentációja folyamatban
Hatvani Kisgombosi-fás legelő TT	egyedi	25,20		A védetté nyilvánítás folyamatban (a kezelési terv dokumentáció minisztériumi véleményezés alatt)
Hatvani Zagyva-mente TT	egyedi	42,67		Hosszabb távú terv
Hevesi Fűves Puszták TK bővítés	bővítés	172,71		Hosszabb távú terv
Hollókői TK bővítés	bővítés	53,02		Hosszabb távú terv
Ipoly-völgyi TK	egyedi	4.189,51		Hosszabb távú terv
Jobbágyi Szuha-völgy TT	egyedi	111,29		Hosszabb távú terv
Kácsi források TT	egyedi	4,3929		A kezelési terv dokumentáció elkészült. Véglegesítést követően felterjeszhető.
Kelet-cserháti TK bővítés	bővítés	191,75		Hosszabb távú terv
Kesznyéteni TK bővítés	bővítés	1.925,70		Hosszabb távú terv
Kisbágyoni rétek TT	egyedi	20,79		Hosszabb távú terv
Kisnánai Szék-rét TT	egyedi	251,66		Középtávú terv
Lator-patak völgye TT	egyedi	72,03		Középtávú terv
Lucfalvai Felső-rét TT	egyedi	12,20		Középtávú terv
Lyukas-kői TT	egyedi	64,78		Középtávú terv
Mátraballai Balla-patak TT	egyedi	18,51		Hosszabb távú terv
Mátrai TK D-i bővítés	bővítés	1.891,78		Hosszabb távú terv
Mátrai TK Ny-i bővítés	bővítés	3.403,48		Hosszabb távú terv
Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	egyedi	871,90		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagylóci Boros-völgy TT	egyedi	4,10		Hosszabb távú terv
Nagylóc-rimóci dombok TT	egyedi	197,64		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Ózdi-dombok TT	egyedi	46,84		Rövidtávú terv
Sóshartyáni láprét TT	egyedi	2,83		Középtávú terv
Szalacsi-kő-völgy TT	egyedi	41,96		Rövidtávú terv
Szarv-ágy-patak mente TT	egyedi	244,42		Hosszabb távú terv
Szarvasgedei rétek TT	egyedi	49,72		Hosszabb távú terv
Szilvásvárad Aszaló TT	egyedi	188,66		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Tari Farkaslyuk-tető TT	egyedi	385,53		Középtávú terv
Tarnavidéki TK bővítés	bővítés	1.755,20		Rövidtávú terv: Borsodszentgyörgy-Dél, Borsodnádásd-Észak, Szentdomonkos településhatárban; Hosszabb távú terv: Borsodnádásd-Dél, Borsodszentgyörgy-Észak, Domaháza, Hangony településhatárban
Tarnóca-mente TT	egyedi	171,32		Középtávú terv
Telki-legelő TT	egyedi	269,02		Középtávú terv
Verpeléti Vár-hegy TT	egyedi	8,43		Rövidtávú terv
Dédestapolcsány, Nagy-hegy földtani alapszelvény (K-17)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3221		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Mihalovics kőfejtő földtani alapszelvény (P-02)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3868		Középtávú terv
Salgótarján, Baglyaskő (Kővár) földtani alapszelvény (Pa-36)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,5811		Középtávú terv
Miskolc, Bagoly-hegy földtani alapszelvény (T-066)	egyedi	0,5587		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Eger, Kis-Eged, útbevágás földtani alapszelvény (Ol-03)	egyedi	0,4143		Középtávú terv
Szomolya, kutatóárok földtani alapszelvény (Ol-02)	egyedi	0,1242		Középtávú terv
Nézsza, Malom-kőbánya földtani alapszelvény (T-016)	egyedi	1,6086		Középtávú terv
Bükkszentkereszt, Lőrinc-hegy földtani alapszelvény (T-067)	egyedi	0,1124		Középtávú terv
Eger, Szöllőske földtani alapszelvény (Ol-17)	egyedi	7,0541		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bátor, Nagy-oldali kiemelkedő földtani feltárások	egyedi (helyi védett átminősítése)	1,0772		Középtávú terv
Kazár, Rzehakias (Oncophorás) kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,1135		Középtávú terv
Kazári riolittufa kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,9911		Középtávú terv

A 2022-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- Két országos jelentőségű **védelemre tervezett** terület esetében (Hatvani Kisgombosi-fás legelő Természetvédelmi Terület, Kácsi források Természetvédelmi Terület) a 16/2012. (VII. 6.) VM utasítás alapján elkészült a védetté nyilvánításhoz szükséges **tervdokumentáció** (megalapozó dokumentáció és részletes kezelési terv).

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek

2022-ben helyi védetté nyilvánításra vonatkozó önkormányzati rendeletalkotásról nem értesültünk Igazgatóságunk működési területén. Az év folyamán Etes és Nemti község, valamint Eger és Lőrinci városa részére nyújtottunk szakmai támogatást helyi szintű természetvédelmi oltalom kialakítása kapcsán.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok	2	11,6598	39	968,3402
szikes tavak	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	103	nincs adat
földvár	34	nincs adat	97	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok			41	980
szikes tavak			0	0
kunhalom			103	nincs adat
földvár			97	nincs adat
forrás			676	nincs adat
víznyelő			0	0

A „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére 2022-ben kunhalom, földvár, forrás, barlang kataszterezés forráshiány miatt nem készült.

A Füzesabony „Denár” ex lege láp területén belül az egykori élőhelyek megszűntek, így a védettség fenntartása indokolatlanná vált, a terület helyreállítása víz hiányában nem lehetséges. A Füzesabony 091, 096/1-4 helyrajzszámú ingatlanokról a jogi jelleg törlését kértük a területileg illetékes természetvédelmi hatóságtól.

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1 262	25.978	54	0
Összesen	1 262	25.978	54	0

• 3.1.4.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. 52 barlang lezárással ellátott, ami összesen 65 barlangajtó kezelését jelenti.

Ezekből az alábbi 7 barlanglezárást nem Igazgatóságunk kezel:

- Diósgyőrtapolcai-barlang;
- Garadna-forrásbarlang;
- Királykúti-sziklaüreg;
- Miskolctapolcai-tavasbarlang;
- Szalajka-forrásbarlang;
- Szinva-forrasi-barlang;

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táro bejárata (az eredeti, tehát a természetes forrás feltárt bejárata).

Két barlang több bejárattal rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők:

- Anna-barlang (5 db lezárás, ebből 4-et igazgatóságunk kezel);
- Létrási-vizesbarlang (2 db ajtó).

Három barlangrendszer két külön bejárattal rendelkezik:

- Szepesi-Láner-barlangrendszer;
- Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer;
- Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

Két barlangot két lezárással láttuk el, egy bejárati és egy belső szakaszt érintő lezárással:

- Bányász-barlang;
- Szirén-barlang.

Előfordulnak olyan barlangok, amelyeknél egy lezárással több barlang is lezárásra került:

- Lillafüredi 2. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 3. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 4. sz. mésztufaüreg.

-

2022-ben két idegenforgalmi barlangban végeztünk helyreállítási jellegű, kezelői beavatkozást külső vállalkozó bevonásával:

Az Anna-barlangban két helyszínen a lépcsők letört élei: a Hall után a Hármaskapu felé vezető járat első lépcsősor első (felső) tagján két ponton a világosabb színű beton"berakás"-nál, illetve a Cseppköves-teremben az Elvarázsolt Kastély felé vezető íves lépcsősor alsó, ill. legfelső tagja (ezek közül az egyik a közel 100 éve elhelyezett fa oszlophelyek mélyedése).

Barlang	Vállalkozó	Pénzügyi forrás	Költség (e Ft)	Elvégzett beavatkozás
Szent István-barlang	Bátori Károly ev.	Üzemeltetési keret	55	A leomlott „Lámpaudvar” cseppkövekből a Nagy-teremben az Anyóstorok mellett, helyreállítása.
Anna-barlang	Bátori Károly ev.	Üzemeltetési keret	70	Kikopott, sérült betonlépcső peremek helyreállítása 2 helyszínen, 4 lépcsőélen.

• 3.1.4.2. Hasznosítási jelentések

A hasznosított barlangokban a folyamatos műszaki ellenőrzések és zárkarbantartások zajlottak. Két barlangban nyithatatlaná vált lakatok javítása történt a barlangkutatói tevékenységet végző kutatóvezetők bejelentése alapján (Fekete-barlang, Pénz-pataki-víznyelőbarlang), egy barlangban pedig lakatcsere történt a lakat tönkremenetele miatt (Szamentu-barlang).

Az overallos túrák között a barlangokban túrázó személyek többnyire távolabbi, magyarországi nagyobb települések lakosai, többnyire budapesti, vagy Budapest környékiek.

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2022-ben 123 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	75	590
	Kő-lyuk	23	209
	Hillebrand Jenő-barlang	0	0
	Lilla-barlang	4	29
„Ősember”barlang	Istállós-kői-barlang	2	44
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási-vizesbarlang rövid túra	8	48
	Kecske-lyuk	0	0
	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	7	35
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	0	0
	Létrási-vizesbarlang hosszú túra	4	20
	Vénusz-barlang	0	0
Összesen		123	975

2022-ben a barlangokban lebonyolított túrák száma a 2021-es évi túraszám 227 %-a, tehát a 2021-es túraszámhoz képest 127 %-os emelkedés tapasztalható. A résztvevők létszáma a 2021-es létszám 270 %-a, tehát a 2021-es létszámhoz képest 170 %-os emelkedés jelentkezik.

Az egyes barlangokban általában nőtt a látogatólétszám. A Kő-lyuk látogatása a 2021-es évhez képest 3,6-szoros emelkedés tapasztalható, az Esztáz-kői-barlang rövid túráján 3,5-szeres, a Lilla-barlangban 2-szeres, a Létrási-vizesbarlangban közel kétszeres, ugyanakkor 4 barlangban egyáltalán nem volt szolgáltatás jellegű, overallos barlangtúránk.

Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban látogatók létszámában 2021-ben növekedés volt tapasztalható az előző évhez képest. Míg 2021-ben a túrákérelmek száma 42 volt, 2022-ben 67 barlangtúrára vonatkozó engedélykérelem érkezett be, ezzel a 2020-as év szintjére állt be. A növekedés mértéke 59 %-os.

2022-ben 175 barlangtúra zajlott le, 2021-ben 114 barlangtúra, így 54 %-os emelkedés jelentkezik a barlangtúrák számában, mellyel a 2020-as év szintjét érte el.

2022-ben a túrákon összesen 1395 személy vett részt, ugyanakkor a 2021-es létszám 852, így 64 %-os emelkedés jelentkezik, mely meghaladja még a 2020-as év szintjét is 16 %-al.

A túrák az alábbi barlangokban zajlottak:

Balekina-barlang, Bányász-barlang (-120 m-ig), Bolhási-víznyelőbarlang, Borókás-tebri 4. sz. víznyelőbarlang, Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang, Cubákos-víznyelőbarlang, Diabáz-barlang, Fekete-barlang, Hajnóczy-barlang, Iker-tebri-víznyelőbarlang, István-lápai-barlang, Jávorkúti-víznyelőbarlang, Kis-kőháti-zsomboly, Kis-mogyorós-víznyelőbarlang, Király Lajos-barlang, Kő-lyuk, Láner-barlang, Létrási-vizesbarlang, Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang, Nagykömázsa-völgyi-víznyelőbarlang, Pénz-pataki-víznyelőbarlang, Speizi-barlang, Szepesi-barlang, Szirén-barlang, Vár-tetői-barlang, Vénusz-barlang, Viktória-barlang.

- ***3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek***

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Dokumentációs tevékenység a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan új barlangok kataszterbe vételével végzett igazgatóságunk. 2022-ben két új barlang dokumentálása nem zajlott le.

2022-ben a kártalanítási keret teljes megszűnése miatt barlangok közhiteles nyilvántartásba vételéhez alapadatok felvételezésére nem volt lehetőségünk.

• 3.1.4.4. Térképezés

A „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére 2022-ben forráshiány miatt barlangtérképezésre nem tudtunk megbízást kiadni.

• 3.1.4.5. Állapotfelvetelek

A barlangok állapotfelveiteli munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység azonban monitorozás jellegű, melynek során a barlangok állapotfelveiteli nyomtatványa nem került kitöltésre. A tevékenység során munkatársaink helyszínelésin túl, támaszkodunk az engedélyezett barlangtúrák vezetőinek jelentéseire is. Az állapotfelveitelek során kisebb munkákat munkatársaink végeztek el. Fóliázott feliratok kerültek kihelyezésre a Peskő-barlangba, Sólyom-kúti-sziklaüregbe, a Balla-barlangba, és a Kecse-lyukban a korábban kihelyezettek cseréje történt meg.

• 3.1.4.6. Kezelési tervek

2022-ben barlang kezelési terv nem készült.

• 3.1.4.7. Nagyobb feltárások

Tárgyévben a barlangkutató egyesületek jelentősebb új barlangszakaszokat nem tártak fel. A hegység és az ország legmélyebbjének számító Bányász-barlang jelenleg ismert mélysége 303 m.

3.1.5. Natura 2000 területek

2022-ben a Natura 2000 területek kiterjedése nem változott. Az Igazgatóságnál a Natura 2000 területek összesített nagysága az átfedésekre is tekintettel 255.813 ha.

Terület megnevezése	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi	6	229.748	0	0	0
Különleges Természetmegőrzési	60	80.850	0	0	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN10002 Borsodi-sík	26	2 (22 ismertető tábla)	850	10
HUBN10003 Bükk-hegység és peremterületei	1	18 (152 ismertető tábla)	118	5
HUBN10004 Hevesi-sík		3 (21 ismertető tábla)	825	17
HUBN10005 Kesznyéten	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN10006 Mátra	2	4 (35 ismertető tábla)	39	3
HUDI20026 Ipoly-völgy	5	2 ismertető tábla	15,4	4
HUBN20001 Bükk-fennsík és a Lök-völgy		11 (73 ismertető tábla)	37,05	2
HUBN20002 Hór-völgy, Déli-Bükk		1 (9 ismertető tábla)	1,5	1
HUBN20004 Szarvaskő		1 (1 ismertető tábla)		1
HUBN20005 Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy				1
HUBN20006 Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc			1,5	1
HUBN20007 Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy			3,5	2
HUBN20008 Vár-hegy - Nagy-Eged		3 (14 ismertető tábla)		1
HUBN20009 Tard környéki erdőssztyepp	1		42	2
HUBN20010 Szomolyai Kaptár-rét		1 (18 ismertető tábla)		
HUBN20011 Ostoros-patak menti erdőpuszta		1 ismertető tábla	0,05	
HUBN20012 Egerbakta - Bátor környéki erdők		1 (7 ismertető tábla)		
HUBN20013 Hevesaranyosi-fedémesi dombvidék				
HUBN20014 Gyepes-völgy	1			
HUBN20015 Izra-völgy és az Arló-i-tó				
HUBN20017 Borsodbótai Kotyindó-tető			12 5 5	1
HUBN20018 Upponyi-szoros	1		1	1
HUBN20019 Csernely-patak völgye				
HUBN20020 Sátai Tökés-völgy				
HUBN20021 Domaházai Hangony-patak völgye	1			
HUBN20025 Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi				

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
Égett-hegy				
HUBN20027 Ózdi Harmaci-dombok				
HUBN20029 Girincsi Nagy-erdő				
HUBN20030 Hejő mente				
HUBN20031 Mezőcsáti Rigós				
HUBN20032 Tiszakeszi-morotva	5			
HUBN20034 Borsodi-Mezőség	21	2 (22 ismertető tábla)	250	10
HUBN20035 Poroszlói szikések				10
HUBN20036 Kétútközi-legelő				10
HUBN20037 Nagy-Hanyi		1 (3 ismertető tábla)		10
HUBN20038 Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part		1 (ismertető tábla)	120	3
HUBN20039 Pusztafogacs				7
HUBN20040 Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái		1 (3 ismertető tábla)	200	14
HUBN20041 Pélyi szikések		1 (9 ismertető tábla)	500	15
HUBN20042 Boldogi Vajda-rét	1			
HUBN20043 Verpeléti Vár-hegy		3 ismertető tábla	0,5	
HUBN20044 Recski Hegyes-hegy				
HUBN20046 Gyöngyösi Sár-hegy		1 (14 ismertető tábla)	25	1
HUBN20047 Mátra északi letörése		2 (12 ismertető tábla)		
HUBN20048 Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek				
HUBN20049 Mátrabérc - fallóskúti-rétek		1 ismertető tábla	20	1
HUBN20050 Gyöngyöspatai Havas				
HUBN20051 Nyugat-Mátra				
HUBN20052 Apci Somlyó				
HUBN20053 Petőfibányai Kopasz-hegy				
HUBN20055 Szentkúti Meszes-tető	1			1
HUBN20056 Tepke	-	3 (10 ismertető tábla)	168	5
HUBN20057 Bézma	-		64	5

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN20058 Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	3			1
HUBN20059 Szandai Várhegy	1			1
HUBN20060 Sóshartyáni Hencse-hegy	1			2
HUBN20062 Középső-Ipoly-völgy	5			3
HUBN20063 Karancs	-	3 ismertető tábla	1,5	1
HUBN20064 Salgó	-			1
HUBN20065 Gortva-völgy	-			1
HUBN20067 Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente				
HUBN20068 Sajómercsei Körtvélyes-dűlő				
HUBN20069 Kesznyéteni Sajó-öböl	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN21094 Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét				
HUBN21095 Nagylóci Kő-hegy				
HUBN22096 Tiszaújvárosi ártéri erdők				

*Mivel az átfedő különleges madárvédelmi valamint különleges természetmegőrzési területeken végrehajtott rekonstrukciós programok területi adatai, illetve a rajtuk elhelyezkedő tanösvények és táblák mindkét kategóriánál fel vannak tüntetve, így ezek adatait összeadva magasabb értéket kapunk, mint a rekonstrukcióval érintett területek valós összkiterjedése, valamint a tanösvények/táblák valós száma. Az élőhelyrekonstrukciók valós hatása – főként vizesélőhely-rekonstrukciós programok esetében például a talajvíztükör befolyásolásán keresztül – ugyanakkor jóval nagyobb területeket érint.

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára. Számos esetben közvetlenül az ügyfelek keresik meg az igazgatóságot, például Natura 2000 területen tervezett beépítések vagy erdőtelepítések ügyében.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai botanikai (Natura 2000 közösségi jelentőségű fajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár és lepke), madártani és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

Az Európai Bizottság Natura 2000 területek adatlapjainak és adatbázisának (SDF) megújítására vonatkozó javaslatot adtunk a szaktárca részére. A feladat keretében a Natura 2000 fenntartási tervek és egyéb új adatok alapján állományadatok pontosítását végeztük el. A 2020 nyár óta elkészített Natura 2000 területek fenntartási tervei alapján nem csak az új élőhelytípusok / fajok felvételét végeztük el, hanem teljes felülvizsgálatot is készítettünk. Az élőhelyek esetében 197 adatmódosítási javaslatot jeleztünk, melyek közül 14 új élőhelyi adatnak tekinthető. A nem madárfajok esetében 46 változtatási javaslatot állítottunk össze, melyek közül 12 számított új faj előfordulási adatnak.

2019. január 1-étől hivatalosan elindult „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

megvalósításával” (GRASSLAND-HU) témacímű LIFE Integrát Projekt, melynek keretében folytattuk a beavatkozással (cserjeirtás és inváziós növény visszaszorítás) érintett területek felmérését és kezelését, a beavatkozások tervezését, valamint a földvásárlás is zajlott Bükkzsérc külterületén. Ezen kívül számos kommunikációs tevékenység is zajlott (honlap és médiamegjelenések, rendezvények).

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Ramsari Terület	1	2 tanösvény	0	3
Bioszféra-rezervátum	0	0	0	0
Európa Diplomás Terület	1	5 tanösvény, 1 látogatóközpont	0	3
Világörökségi terület	1	2 tanösvény, 1 bemutatóhely	0	2
UNESCO Globális Geopark	1	14 tanösvény, 2 látogatóközpont, 1 bemutatóhely	0	4

Mivel az egyes területkategóriák részben átfednek (Geopark/Világörökség/Európa Diploma), így az átfedő területeket érintő projektek többször is szerepelnek. Az egyes projektek nem minden esetben kapcsolódnak a terület nemzetközi státuszához (például: erdőkezelés a Novohrad-Nógrád Globális Geopark területén belül).

• **Ramsari területek**

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták. A 2021 év végétől 2022 őszéig az ország ezen részét is sújtó rendkívüli aszály negatív hatásaként a terület mocsarai, csatornái és egyéb vizes élőhelyei kiszáradtak, kizárólag a Csincse-övcatornában maradt némi folyóvíz. Ezért a területen általában költő, vizes élőhelyekhez kötődő madarak nagy részének a fészkelése meg sem kezdődött, illetve a megkezdettek pedig sikertelenek voltak. A többi vízhez kötődő taxon (rovarokra, kételtűekre, mocsári növényekre stb.) is megsínylette ezt az időszakot. Az őszi és téli során mérséklődött a terület vízhiánya.

A felmérések alapján az egyenesszárnyúak közül több faj ismert állománya (magyar tarsza, törös szöcske, fogasfarkú szöcske, sisakos sáska) számottevően nőtt a 2022-es évben. Elképzelhető, hogy ennek is köszönhetően a Borsodi-Mezőségen rekord számú, 190 pár kék vércse költött.

A területen 4 nagy, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szervezésében, illetve részvételével zajló természetvédelmi program valósult meg vagy kezdődött 2022-ben.

Life programok közül a 2016-ban kezdődött *A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában* (LIFE/NAT/AT/000834) projekt keretében a tervezési terület vonatkozásában, mint fő projekttevékenység a fajt veszélyeztető predációs nyomás felmérése és az abból adódó problémák kezelése (pl. csapdázás) folytatódott ezévből is. A 2019. óta zajló *A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával* (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt során a tiszadorogmai Sulymos-lapason az inváziós gyalogakác visszaszorítása is folytatódott, valamint a területen előforduló magyar szöcskeegér újabb állománya került elő. Az év utolsó hónapjaiban megkezdődött *A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban* (LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads) elnevezésű projekt, melynek célja a területen költő kerecsensólyom-állomány csökkenésének megállításának megállítása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Dél-borsodi Tájegység komplex vizes élőhely- és tájrehabilitációs KEHOP Plusz program előkészítése is megkezdődött, amely során újabb fázisa történhet meg a Borsodi-Mezőség vizes élőhelyeinek rehabilitációjában. A projekt megvalósulása esetén javulni fog a terület vízkormányzása, vízmegtartása, egykori kutak lesznek felújítva a legeltetés elősegítésére, a gyepek védelme érdekében földutak stabilizálása történhet meg, valamint az inváziós fajok elleni védekezés is folytatódhat.

A tervezetten 2016-ban kezdődött és 2021-ben zárult *Őshonos fajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén* (KEHOP-4.1.0-15-2016-00062) elnevezésű projekt, mely során a Szilpusztai-erdő területén idegenhonos faállomány (akácok) átalakítása volt a cél, 2022-ben is folytatódott.

Helyi önkormányzatok kezdeményezésére megkezdődött a területet is érintő Hortobágyi Tisza mente Natúrpark megalapozó dokumentációjának elkészítése.

- ***MAB bioszféra-rezervátumok***

MAB bioszféra rezervátum nem található a működési területünkön.

- ***Európa Diplomás területek***

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület

A terület 1995-ben kapta meg az Európa Diplomát, amelyet először 5 éves periódusonként vizsgáltak felül, majd 10 évre ítélték oda a címet.

Annak ellenére, hogy a 2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította, már 2019-ben felülvizsgálati helyszíni szemlét tartottak a területen. A felülvizsgálati jelentés (de05e_Report_Ipolytarnoc_final_PA_January2020) alapján a szakértő bizottság támogatta a terület Európa Diplomájának meghosszabbítását. Ezt követve az Európa Tanács a 2020. szeptember 23-i határozatában (Resolution CM/ResDip(2020)9) 2030. szeptember 11-ig meghosszabbította a kitüntető címet, és 12 ajánlást fogalmazott meg hozzá, újabb 10 évre megelőlegezve a bizalmat.

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező legújabb ajánlások:

1. Bontakoztassa ki a helyszín további geológiai felfedezésének potenciális lehetőségeit, különös tekintettel a paleontológiai feltárásokra. Jelentős hozzáadott értéket jelentene, ha a kutatási tevékenység nemzetközivé válhatna a tudományos kutatás eredményeinek nyilvánosságra hozatalával;
2. Tegyen megfelelő intézkedéseket a terület földtani és őslénytani értékeinek megőrzése és lehetőség szerinti bemutatása érdekében. 2025-ig végezzen gondos (a geológiai és őslénytani értékek maximális megőrzését biztosító) felújítást / cserét, elsősorban a geológiai nyomvonal mentén található feltárási épületeknél. Ezenkívül a tízéves újraértékelési időszak alatt újítsa fel a látogatóközpontot és más látogatói létesítményeket;
3. Bontakoztassa ki a terület azon szerepkörének lehetőségeit, amelyek központi és aktív szerepet vállalnak a szlovák-magyar határon átnyúló Novohrad-Nógrád Geopark integrációjában, a régió természeti adottságainak megőrzése és tudatosítása, valamint a régió további fejlesztése érdekében. Fejlessze tovább a többnyelvű információs pontját a geoturizmus számára;
4. Folytassa a nem őshonos fajok, különösen a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és a régióban nem őshonos fenyő (*Pinus*) fajok fokozatos helyettesítését őshonos lombhullató fajokkal (például tölgy-*Quercus* fajok), segítve a természetes szukcesszió folyamatát ökológia-érzékeny földgazdálkodási tevékenységével. Kontrollálja az invazív növényfajok, például a parlagfű

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

(*Ambrosia artemisiifolia*) terjedését. Ugyanúgy intézkedjen a vegetációt és védett állatfajokat jelentősen károsító vadállomány kontrolljában;

5. Tartsa fenn a természetvédelmi terület nyugati oldalán, a közeli település közelében, a nyílt terek és az erdős területek közötti egyensúlyt az ottani tájkép mozaikszerkezetének megőrzése érdekében. Tartsa használatban a regionálisan őshonos védett racka juh háziállatfaját, részben a tradicionális háziállattartás hozzáadott értékmegőrzése érdekében, részben pedig, hogy növelje a fű-domináns gyeptelepítési szerkezeti sokszínűségét. Legeltetési (agropasztorális) okokból ösztönözze a földbérleti helyi gazdák és / vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) szénakaszálási gyakorlatának fenntartását. Ha a nyílt élőhelyek kezelése csak a juhok általi legeltetéssel történne az a tájképet fás és lágyszárú növényközösségek (ún. erdőség) által borított foltok mozaikjává változtatná, ami nem felelne meg a korábbi ajánlásoknak (2010);
6. Cserélje le a falu és a látogatóközpont között futó elektromos légvezeték földalatti kábelre, az adott tájképvédelmi szempontok figyelembevételével;
7. Vizsgálja meg egy olyan video prezentáció vagy dokumentumfilm megvalósíthatóságát, amely a tudományos bizonyítékokon alapuló őslénytan tudományát (paleotaxonomia, valamint paleoökológia és az ökoszisztéma rekonstrukció / helyreállítás) mutatja be. Különösen megdöbbentő az a paleontológiai módszer, amely egész állatokat rekonstruál „egyszerű” lábnyomok alapján. Egy ilyen film a nagyközönséget és más élettudományok tudósait is érdekelni fogja;
8. Miként az a kőzetparki ösvényen már megtörtént, helyezzen el több vizuális jelzőt, vonatkoztatási pontot, amelyek kapcsolatot teremtenek a jelenlegi és a múltbeli (miocén) ökoszisztémák között;
9. Javítsa a menedzsment intézkedések eredményeiről szóló dokumentációt / jelentéseket strukturált nyomon követés, monitorozás és lakossági visszajelzés (látogatói létszám, értékelés) révén;
10. Bővítse tovább a helyi, regionális és transznacionális nyilvánosság bevonását és az adminisztratív együttműködést, például a Novohrad - Nógrád transznacionális geopark területén (amelyet a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vezetősége, ne pedig az Ipolytarnóci Ösmaradványok TT vezetése hajtson végre);
11. Mérlegelje a hétköznapi, polgári tudományos (citizen science) projektek alkalmazását a nem tudományos háttérrel rendelkező érdekeltek bevonása és elkötelezettségének fokozása érdekében;
12. Folytassa továbbra is az Európa Diploma logójának és szlogenjének jó és szisztematikus használatát;

Az éves jelentés benyújtása az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának előzetes jóváhagyásával az Európa Tanács felé időben megtörtént.

• *Világörökségi területek*

• *Hollókő Ófalu és táji környezete - Hollókői Tájvédelmi Körzet*

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemlékvédelmi Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókő Ófalu és táji környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdősült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

világörökségi terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókő Ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik.

Hollókő Ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnek egybe.
- Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a várromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.
- Gazdaságtörténeti értéknek tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.
- Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.
- Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.
- Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtáját ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi önkormányzatnak. A hagyásfás legelőn 4 táblából álló tanösvény működik. Az Ófalui tájház elavult kiállítását 2019-ben szintén felújítottuk. 2020-tól a pandémiás helyzetre tekintettel, majd a működtetés feltételeinek hiánya miatt új funkciót tervezünk a tájház hasznosítása kapcsán. Igazgatóságunk 2022-ben megkezdte a szintén világörökségi helyszínként jegyzett Öregszőlők helyreállításának tervezését. Az állami tulajdonban lévő parcellákra vonatkozó vagyonkezelésbe vétel iránti kérelmet megküldtük a Nemzeti Földügyi Központ felé. A kérelem kedvező elbírálása esetén a keskenyparcellák részleges helyreállításának, hagyományos gyümölcsfajták ültetésének tervezését tovább folytatjuk.

• Tarnóci Ősélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listáján található. Központi részének (Tarnóci Ősélőhely, 104 hektár) 2003. évi nevezését követően a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület továbbra is a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került. A terület világörökségi potenciáljának felülvizsgálata 2020. második felében újra felerősödött, elkezdődtek a konzultációk. A várományosi lista 2015. évi felülvizsgálata után, az 2021-22-ben folytatott konzultációkon felmerült az esetleges kiemelkedő jelentőségű európai miocén őslénytani lelőhelyekkel együttesen beadandó nevezési sorozat (serial nomination) részekénti újanevezés ötlete, melynek részletes kibontására még nem került sor.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület a Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

- *A matyó népművészet – egy hagyományos közösség hímzéskultúrája*

A matyó népművészet, kiemelten a matyó hímzés 2012 decemberében került felvételre az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listájára. Matyóföldnek a Bükk-vidék és az Alföld találkozásánál fekvő Mezőkövesd, Tard és Szentistván településeket nevezzük, ahol a matyó népcsoport él. A szellemi örökség listájára ugyan a hímzésük került fel, azonban hagyományaik ennél sokkal szélesebb körűek. A jellegzetes matyó stílusú hímzés a polgári hatást tükröző viselet egyik fő alkotóeleme, melyet manapság a hagyományőrzés alkalmain és a matyó közösség reprezentálása céljából hordanak, azonban a matyó bútorfestés, a lakodalmas szokások, a Matyó Húsvét és az egyéb népszokások is a mai napig élő örökségként szolgálnak, amelyeket rendezvényeiken a nagyközönség számára is bemutatnak.

- **UNESCO Geoparkok**

- *Novohrad-Nógrád Geopark*

A világ első, már megalakulásakor határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő és 2016-tól UNESCO Globális Geoparkként működő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NN UGGp) 64 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglal magában,

A BNPI már a kezdetektől kezdeményezője és vezető partnere volt a geopark kezdeményezésnek. 2010. év végéig és 2016-tól napjainkig a BNPI és az UGGp együttműködésének keretében az UGGp magyarországi területrészenek nemzetközi feladatait BNPI delegált (a geopark beléptetőkapujának, az Ipolytarnóci Ósmaradványok TT egykori vezetője, Szarvas Imre) látja el.

A BNPI delegáltja 2022. évben is eleget tett EGN Koordinációs Bizottsági tagként kötelezettségeinek a Globális Geoparkok Hálózatának (GGN) és regionális szervezetének, az Európai Geoparkok Hálózatának (EGN) 2021 évi tevékenységében, az európai geoparkok közös projektjeinek végrehajtásában (GEOTUR) és a transznacionális geoparkok fórumának munkálataiban, az ukrán-orosz háború kapcsán kiadott közös nyilatkozatra az UNESCO is kiemelten felfigyelt.

A legfontosabb esemény a geopark múlt évi tevékenységében az újabb (4 évenként esedékes) UNESCO felülvizsgálat sikeres lebonyolítása volt. 2022. január végén a szükséges dokumentációk felterjesztésre kerültek, a terepszemlére 2022.06.27 - 07.01. között került sor. Az UNESCO által kijelölt geoparkos ellenőrök Andreas Schüller (Vulkaneifel UGGp) és Bojan Režun (Idrija UGGp) voltak. Az ellenőrzés barátságos, konzultációs-partneri viszonyban folyt le. Talán a múlt évi aspiráns Bükk-vidék Geopark nevezésének háttér ismeretében (Bojan Režun UNESCO ellenőre volt) nagyon megnyugtatónak találták, hogy a BNPI a természetvédelmi őrszolgálatával együtt az NN UGGp egyik fontos szereplője. A sikeres felülvizsgálat tényét az UNESCO honlapján ősszel megjelent hír is alátámasztotta, a terület újabb 4 évre zöld kártyát kapott. A részletes ajánlásokat e geopark előreláthatólag az UNESCO 2023. tavaszi ülészaka során kapja majd meg.

A geopark a konferenciák és EGN munkacsoportok részvétele mellett jelentési kötelezettségeinek is eleget tett a közös programok szervezése mellett, mint például a tradicionális Európai Geoparkok Hete és a Vulkánnap megtartása az Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi területen.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A BNPI önálló honlapjain 2022-ben is folyamatosan népszerűsítette a geoparki programokat. Részt vett geoparkos programszervezésekben (szakmai napok, tematikus túrák, továbbképzések) és népszerűsítette a geoparki kezdeményezéseket (GEOfood). Partneri közreműködésben közös kiadványok és INTERREG projektek (RiWild, GEOTOP) kivitelezésében is közreműködött.

A „Novohrad-Nógrád Geopark fejlesztése a Modern Városok Program keretében” c. projekt előkészítési munkáiban is részt vett a BNPI.

A BNPI együttműködés kereteit és szervezeti beépülését a geoparki menedzsment struktúrájába sajnos még nem sikerült véglegesíteni. Egy, a kétoldali vármegyei képviselőket is magába foglaló EGTC létrehozása tünne legcélravezetőbbnek, ezt a mintát követi a többi transznacionális európai geopark is.

Továbbra is problémák forrásának tekintjük a folyamatos együttműködés hiányát, a természet- és tájvédelem szerepének nem megfelelő érvényesülését a Novohrad-Nógrád Geopark teljes magyarországi területén, hiszen a jelenlegi szervezet erőforrásainak szűkössége miatt is csak a salgótarjáni területre fókuszál.

- ***Bükk-vidék Geopark***

A 2017-ben létrehozott Bükk-vidék Geopark egy geológiai értékeken alapuló térségfejlesztési együttműködés. A Geopark fő feladata a Bükk és Upponyi-hegységek, illetve az a hegységet keretező dombtság földtani értékeinek, illetve az ezekre alapuló, kapcsolatba hozható kulturális és kultúrtörténeti értékek, védelme és népszerűsítése. A BNPI felel a Geopark operatív feladatainak ellátásáért, valamint az UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozáshoz szükséges szakmai feladatok elvégzéséért.

Geoparki felterjesztési dokumentáció

Geológiai értékeinkre alapozott tevékenységünket olyan szellemben alakítottuk ki és tervezzük folytatni, ami megfelel az UNESCO Globális Geoparkok hálózatának elvárásainak. Geoparki terveinket több fordulóban ismertettük a Magyar Geopark Bizottsággal, mely szervezet folyamatosan figyelemmel kísérte eddigi működésünket.

A BNPI döntően saját munkatársaival és külső szakemberekkel kiegészülve elkészítette a Bükk-vidék Geopark felterjesztési dokumentációját, melynek véleményezése után a Magyar Geopark Bizottság támogató levelet adott ki. 2020. novemberében a felterjesztési dokumentációt összes mellékletével hivatalosan is benyújtottunk az UNESCO Globális Geopark hálózat felé, ezáltal aspiráns geoparkká váltunk.

2022. évben kaptuk meg az UNESCO Globális Geoparkok Tanácsának levelét, amely az eddigi tevékenység és a szervezet ellenőreinek tavalyi látogatásán szerzett pozitív tapasztalatok alapján fogalmazták meg javasolataikat az UNESCO hálózatba történő felvételhez. A feladatok megfogalmazását és kidolgozását megkezdtük, és rövidesen beadásra kerül a szükséges kiegészítő dokumentáció. Fenti munkához segítséget nyújtottak a Novohrad-Nógrád Geopark sikeres 4 éves felülvizsgálatán szerzett tapasztalatok.

Együttműködések megvalósítása

A Bükk-vidék Geopark munkaszervezete és különböző, a területen tevékenykedő intézmények között számos együttműködési megállapodást kötöttünk. Ezen együttműködések lényege olyan szakmai-turisztikai összefogás, melyek segítségével közösen népszerűsíthetjük a földtani, földtudományi értékeket, és ezen értékek még nagyobb ismertségre tehetnek szert.

Az együttműködéseink közül külön kiemelendő a Kulturweit nemzetközi kulturális önkéntes szolgálattal foglalkozó szervezettel induló együttműködésünk. A Kulturweit az UNESCO német bizottságának alszervezete, fő feladata a német fiatalok önkéntes szolgálatának szervezése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

világszerte. Az együttműködés keretein belül a Bükk-vidék Geopark hivatalos Kulturweit fogadó egységgé vált. Az első önkéntesünk 2021. szeptember 13-án érkezett, azóta már 5 önkéntes tölthette aktívan nálunk szolgálatát. Feladataik közé tartozik a geoparki eszme népszerűsítése a Geopark Blog szerkesztése, valamint ismereteik továbbfejlesztése azáltal, hogy az Igazgatóság munkatársainak mindennapos feladataiban segítenek.

Ismeretterjesztési, szemléletformálási, geoturisztikai tevékenységek

Az év folyamán a Bükk-Vidék Geopark munkaszervezete aktívan részt vett több hazai és nemzetközi oktatási, ismeretterjesztési és szemléletformálási tevékenységben. A Bükk-vidék Geoparkot, a geoparki szellemiséget, illetve a térség egyedi értékeit bemutató vándorkiállítás az évben több mint 34 településen fordult meg.

Áprilisban a TV2 Poggyász című műsorában Kadlecsek Krisztiánnal bemutattuk a Balla-barlangot, az Anna-barlangot és a Koporsós-víznyelőbarlangot.

Május-június hónap fordulóján az Európai Geoparkok hetének szellemében, azzal egy időpontban megrendezésre került a Geopark Hét. A programsorozat terepi és online programok széles kínálatával várta az érdeklődőket. A terepi programok között szerepelt több vezetett túra, a XIX. Szomolyai Cseresznyefesztivál keretén belül gasztro-geotúrák várták az érdeklődőket a Szomolyai kaptárkövek tanösvényen. A programsorozat online részeként a geopark Facebook oldalán naponta a térség legfontosabb geotópjait bemutató ismeretterjesztő rövidfilmek várták a virtuális geotúrázókat.

Az Oxfordi Földtudományi Örökség Virtuális Konferenciáján (Oxford Geoheritage Virtual Conference), Megyeri Balázs geopark szakmenedzser a Bükk-vidék Geopark területén végzett földtudományi értékvédelemről, illetve a jövő kihívásairól adott elő, Virág Martin, a Debreceni Egyetem doktorandusza a geopark 40 legfontosabb értékének minősítési eredményeit ismertette.

Szeptember elején az MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geomorfológiai Albizottsága és Tájföldrajzi Albizottsága, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Földrajz és Környezettudományi Intézete és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szervezésében lezajlott a Bükk-vidék Geopark online konferencia. Az ülésen érdekes előadások hangzottak el a geopark létesítéséről, értékeiről és geoturisztikai lehetőségeiről.

Szeptember végén az Európai Geoparkok Hálózatának 16. Konferenciáján Olaszországban, Verbania városában a geopark szakmenedzserünk előadást tarthatott a hazánkban és a Bükk-vidék Geopark területén folytatott földtani értékvédelemről.

Október 6-án földtudományi sokféleséget ünneplő „Geodiversity Live”-on online előadásban lehetőségünk nyílt a Bükk-vidék Geopark rövid bemutatására, illetve a geopark egyik fontos kultúrtörténeti értéke, az Egerszalóki Barlanglakások ismertetésére. Október 8-án a Geotóp Napon, a Less Nándor Emléktúra részeként az Ördögtorony tanösvényen geotúra került megrendezésre, valamint az induló ponton a geopark munkatársai a térséget bemutató kiadványokkal, szórólapokkal és a vándorkiállítással várták a túrázókat.

Október végén vezetett szakmai túrával és előadásorozattal emlékeztünk meg Cserépvár török uralom alóli felszabadulásának 335. évfordulójára Cserépváralján a Herman Ottó Múzeum, a községi önkormányzat és a geopark közös szervezésében.

Geoparki közreműködés az Interreg GEOTOP pályázatban

Az Interreg GEOTOP pályázat részeként Fülek Város Önkormányzatával együttműködve a Szlovák-magyar határon átnyúló Interreg V-A együttműködési program keretein belül a geoparkban számos fejlesztés és valósult meg. Új kiadványok készültek, a geoparkot bemutató látványos rövidfilmet forgattak, megújult négy bükki tanösvény, valamint egy határon átnyúló tanösvény is létesült. A geoturisztikai attrakciók helyszíneinek bemutatására megszervezésre került két pilot tréning turisztikai szolgáltatók részére, két fórum térségi vezetők és turisztikai szakemberek, szolgáltatók számára. Tapasztalatcserére pedig több workshop nyújtott lehetőséget a projektpartnerek részére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi jelenleg ismert és ez idáig még nem védett kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területtel érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkő	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,310 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárköve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész, 0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész, 0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész	1,400 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI
6.	Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

2022-ben a Szomolyai Kaptárkövek környezetéből inváziós fajok eltávolítása, a sziklák növénymentesítése zajlott.

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet (továbbiakban: R.) nyomán 2 alapszelvény, az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított R. nyomán újabb 9 alapszelvény országos jelentőségű védett természeti terület speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 7,5879 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Települ és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ból az Y756348,X307572; Y756303,X307533;Y756282, X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükk Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvas-kő	070/6b	1,66	Bükk Nemzeti Park
3*	Fekete-sár földtani alapszelvény	T-063	Nagyvisnyó	0358 hrsz.-ból az Y X 755054 304364 755057 304372 755277 304282 755275 304276 EOV koordináták által kijelölt vonaltól DNy-ra eső 0,4082 ha kiterjedésű rész	0,4082	Bükk Nemzeti Park
4*	Hór-völgyi 2. földtani alapszelvény	T-069	Cserépfalu	058 hrsz.-ból az Y X 760750 292114 760757 292126 760785 292122 760787 292122 760802 292120 760810 292117 760816 292117 760824 292101 760834 292087 760841 292065 760844 292054 760871 292028 760905 291981 760899 291974 760892 291971 760883 291964 760888 291949 760887 291939 760878 291919 760885 291897 760874 291874 760859 291892 760850 291880 760848 291874 760845 291875	1,7872	Bükk Nemzeti Park

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Települ és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
				EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 1,7872 ha kiterjedésű rész		
5*	Lök-völgyi 1. földtani alapszelvény	T-065, J-52	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756926 300904 756919 300890 756936 300882 756953 300880 756966 300886 756979 300901 756973 300908 EOV koordináták által kijelölt vonaltól É-ra eső 0,0581 ha kiterjedésű rész	0,0581	Bükk Nemzeti Park
6*	Lök-völgyi 2. földtani alapszelvény	J-48	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756811 299615 756839 299601 EOV koordináták által kijelölt vonal és a 756771 299559 756797 299537 EOV koordináták által kijelölt vonal közé eső 0,2633 ha kiterjedésű rész	0,2633	Bükk Nemzeti Park
7*	Patkó-sziklák alatti földtani alapszelvény	J-49	Bükk-zsérc	0128/1 hrsz.-ból az Y X 757370 292682 757464 292696 757470 292643 757377 292628 757370 292682 EOV koordináták által lehatárolt 0,5123 ha kiterjedésű rész	0,5123	Bükk Nemzeti Park
8*	Rákmara földtani alapszelvény	Pz-25	Szilvás vár	0152 hrsz.-ból az Y X 751751 306493 752005 306453 752007 306432 EOV koordináták által kijelölt vonaltól D-re eső 1,2226 ha kiterjedésű rész	1,2226	Bükk Nemzeti Park
9*	Répáshutai Bánya-hegy földtani alapszelvény	J-47	Répáshuta	091 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758719 302594 758714 302554 758721 302529 758738 302501 758747 302505 EOV koordináták által kijelölt vonaltól K-re eső 0,0717 ha kiterjedésű rész, 0103 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758759 302600 758779 302519 758747 302505	0,4494	Bükk Nemzeti Park

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Települ és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
				EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,3777 ha kiterjedésű rész		
10*	Róna-bükk földtani alapszelvény	T-064	Szilvás vár	0152 hrsz.-ból az Y X 752983 305387 753003 305329 752993 305326 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,0627 ha kiterjedésű rész	0,0627	Bükk Nemzeti Park
11*	Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Pz-39	Nekézseny	0156 hrsz.-ból az Y X 752504 315422 752564 315422 752655 315439 752664 315419 752517 315337 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,9621 ha kiterjedésű rész	0,9621	Lázberci Tájvédelmi Körzet

* Az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet szerint.

2022-ben a földtani alapszelvéynél nem zajlottak fenntartási munkák.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Földtani alapszelvény és földtani képződmény esetében országos jelentőségű védett természeti terület speciális természetvédelmi kezelési tervű részterülete kihirdetése összesen 31,1947 ha (ebből fokozottan védett: 8,7837 ha) kiterjedésben tervezett.

Név	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozot- tan védett (ha)	Állapota
Szilvásvár, Bácsó-völgy földtani alapszelvény (P-11)	0,4109		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Berenás-gerinc földtani alapszelvény (Pz-29)	0,4837	0,4837	Középtávú terv
Sámsonháza, Buda-hegy földtani alapszelvény (M-08)	6,092		Középtávú terv
Mályinka-Miskolc, Csikorgói mészkőlelencsék földtani alapszelvény (Pz-26)	2,027	1,9274	Középtávú terv
Felsőtárkány, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (T-084)	7,9833	2,7452	Középtávú terv
Salgótarján, Eresztvényi-bánya földtani alapszelvény (Pa-11)	5,4002		Középtávú terv
Miskolc, Garadna-völgy, Pisztrángos földtani alapszelvény (P-01)	0,3053		Középtávú terv
Cserépfalu, Hór-völgy I. útbevágás földtani alapszelvény (T-068)	0,1256	0,1063	Középtávú terv
Bükkzsérc, Juhász-kút-nyak földtani alapszelvény (J-064)	0,1382		Középtávú terv
Miskolc, Savós-völgy földtani alapszelvény (T-061)	0,8326		Középtávú terv
Salgótarján, Nagy-Szilvaskő földtani alapszelvény (Pa-35)	1,08	1,08	Középtávú terv
Nagyvisnyó, Taró-völgy földtani alapszelvény (Pz-46)	0,2321		Középtávú terv
Miskolc, Vadász-völgy földtani alapszelvény (T-062)	1,3078		Középtávú terv
Szarvaskő, Várberc-szurdok földtani alapszelvény (J-50)	0,1531		Középtávú terv
Sámsonháza, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (M-07)	2,4411	2,4411	Középtávú terv
Bükkzsérc, Kavicsos-kilátó kiemelkedő földtani feltárás	0,129		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3.2. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek (védett mesterséges üregek)

3.2.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján változatlanul 7 mesterséges üreg áll természetvédelmi oltalom alatt igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejárat koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parászasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátraszentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

2022-ben a Béke-táró lezárásának lakatát megrongálták, cserélnünk kellett.

3.2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

3.3.1. Erdőrezervátum

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Csókás-völgy, ER-63	402,8	144,4	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Csörgő-völgy, ER-55	51,2	133,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Hór-völgy, ER-57	61,1	439,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kecskés-galya ER-58	87,0	211,6	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kékes ER-56	54,8	142,8	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Leány-völgy, ER-61	56,9	376,9	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Őserdő, ER-60	59,3	375,3	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Paphárs-Kecskevár, ER-62	57,8	191,5	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Pataj, ER-67	65,7	257,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Vár-hegy, ER-59	94,1	338,9	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Összesen	990,7	2610,7	

Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk.

3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

A településrendezési tervek véleményezésével párhuzamosan az ökológiai hálózat elemei is pontosításra kerültek. 2022-ben Miskolc Vármegyei Jogú Város területén végeztük el az országos ökológiai hálózat felülvizsgálatát. A településrendezési terv felülvizsgálata során igazgatóságunk részéről felmerült az országos ökológiai hálózat egyes övezeteit érintően pontosítási, módosítási szándék, valamint igazgatóságunk elvégezte az ökológiai hálózat Miskolc területét érintő részének helyrajzi számokhoz történő igazítását is. A változtatásokról egyeztetéseket folytattunk az önkormányzattal, melynek során Miskolc Vármegyei Jogú Város Polgármestere a javasolt változtatásokkal egyetértett, mivel a jóváhagyás előtt álló településrendezési tervekkel összehasonlítva, azzal ütközést nem mutatott. A változtatások kapcsán az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztálya a Miskolc ökológiai hálózat övezeteire vonatkozó módosított térinformatikai állományt jóváhagyta, azt a központi szerveren átvezette.

Az adatok pontosítása során – az elmúlt évben végzett felmérések alapján - egyes területek (pl. lakó- és gazdasági épületek, aszfaltozott utak) kikerültek az ökológiai hálózatból, míg a legutóbbi módosítás óta eltelt időszakban feltárt természeti értékeket magukba foglaló területeket a hálózat részévé tettük.

2022-ben a területváltozások az alábbiak voltak:

Miskolc területén 33,4 hektár magterület és 22,9 hektár ökológiai folyosó felvételét javasoltuk az ökológiai hálózatba, míg 19,1 hektár magterület és 1,1 hektár ökológiai folyosó ökológiai hálózatból való törlését tartottuk indokoltnak. Szintén Miskolc területén 22,6 hektár magterületet pufferterületté átminősíteni javasoltunk.

Összességében a magterület 8,3 hektárral csökkent, míg az ökológiai folyosó 21,8 hektárral, a pufferterület pedig 22,6 hektárral nőtt.

Az Országos Ökológiai Hálózat kiterjedése 2022 végén a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 462.213 ha, ebből magterület 232.129 ha, ökológiai folyosó 115.891 ha, pufferterület 114.194 ha.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez – részben, vagy egészében – az alábbi 4 db, Magas Természeti Értékű Terület tartozik.

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121.104 ha, melyből a támogatható terület 70.758 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13.110 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61.013,3873 ha, melyből a támogatható terület 55.251,4201 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Teljes területe 39.206 ha, melyből a támogatható terület 27.189 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 58%.

A 2022 évet is érintő támogatási ciklusban a támogatott területek aránya (ha) a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következők szerint alakult:

Sorcímek	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	5.119,33		11.276,70		16.396,03
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		579,78		1.085,80	1.665,58
gyep tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	11.809,50		79,29		11.888,79
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	5 119,33		11 276,70		16.396,03
szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		317,98		775,23	1.093,21
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	1 283,71		59,51	113,52	1.456,73
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	170,70		92,78		263,48
Végösszeg (ha)	23.502,57	897,76	22.784,97	1.974,54	49.159,84

2020-ban Igazgatóságunk bevonásával is megkezdődött az MTÉT területek felülvizsgálata.

2021-ben, a kialakított MTÉT területek határpontosítása, az igénybe vehető TECS-ok meghatározása megtörtént szakértő kollégáink bevonásával.

2022. január 1 – 2024. december 31. terjedő támogatási időszakra a gazdálkodók 2021. november 25-ig nyújthattak be pályázatot, melynek eredményhirdetése a 2022-es évet lezáróan megtörtént.

2022-ben két gazdálkodó esetében sikeres ellenőrzést folytattak le MTÉT-en 45,5 ha összterületet érintve a BNPI kollégái.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

4.1.1. Saját kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Élőhelykezelések (cserjeirtás, kaszálás) hatása a Bükk-fennsíki rétek természeti állapotára.	Kalmár Zsuzsanna	Bükk-fennsík: Bálvány-rét, Huta-rét, Keskeny-rét, Nagy-mező.	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás.	körülbelül 300 eFt (10 munkanap, 300 km)	Négy helyszínen összesen 10 db állandó, 10x10 méteres mintavételi kvadrátot jelöltünk ki, melyek az élőhelyek jelenlegi, különböző természetességi állapotát reprezentálják. 5-5 kvadrát reprezentálja a természetközeli és a leromlást mutató hegyi réteket (melyek korábban, az 1990-es években még mind magas természetességű élőhelyek voltak). A kezelések hatása már rövidtávon érzékelhetővé vált. A kaszálások hatására a leromlást mutató mintavételi területeken is nőni kezdett a fajszám (2022-re mintavételi területenként 10-50 százalékkal), a gyom- és cserjefajok borítása csökkent. Különösen szembetűnő a málna (<i>Rubus idaeus</i>) és a kökény (<i>Prunus spinosa</i>) borításának csökkenése, már a kezeléseket követő első évben jelentősen visszaszorultak.
2	Famatuzsálemek felmérése	Csikos Valéria	Hidegkúti fás legelő	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás.	körülbelül 450 eFt (10 munkanap, 600 km)	89 famatuzsálem egyedi felvételezés egyedi adatlap alapján, az adatlap kiter a famatuzsálemek egészségi állapotára, a fák mikroélőhelyeire, szociális helyzetükre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Nagyragadozók aktivitásának (farkas) kutatása	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület, Debreceni Egyetem	Bükk	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás.	körülbelül 450 eFt (10 munkanap, 600 km)	A többpartneres együttműködés során a BEKE és a BNPI nagyragadozókkal kapcsolatos kameracsapdás felvételeit a Debreceni Egyetem munkatársaival tudományos szempontok alapján közösen elemezzük. Az együttműködés korábbi fázisa is eredményesnek tekinthető, számos új információ derült ki a nagyragadozók, azok prédái és az ember aktivitásának tekintetében. A kameracsapdás felvételek meghatározó részét a BNPI munkatársai gyűjtötték. (https://www.researchgate.net/publication/363773051 The effect of grey wolf <i>Canis lupus</i> and human disturbance on the activity of big game species in the Bukk Hills Hungary)
2	Nagyragadozók (farkas) genetikai kutatása	MATE Genetika és Biotechnológiai Intézet, WWF	BNPI működési területe	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás, vizsgálatok díja (WWF SWIPE LIFE projektből).	körülbelül 2 200 eFt (10 munkanap, 900 km, vizsgálatok díja)	A hazai farkasállomány genetikai eredetének tisztázására irányuló genetikai vizsgálatok a faj kárpáti eredetét igazolják. A tanulmányhoz felhasznált genetikai minták meghatározó részét a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai gyűjtötték, az MME kutyás kereső egységének segítségével. https://www.researchgate.net/publication/362253207 The origin and population genetics of wolves in the north Hungarian mountains.
3	<i>Typhloiulus polypodus</i> ikerszelvényes bioszpeleológiai kutatása	Pavol Jozef Šafárik Egyetem Kassai Természettudományi Kara	Anna-barlangban	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás, Kassai Egyetem költsége	körülbelül 60 eFt (1 munkanap, 50 km)	Összesen 51 gerinctelen példányt gyűjtöttek, amelyek többsége a Collembola és a Diplopoda taxonokba tartoztak. Az összes fajsztig azonosított gerinctelen állat mindegyike troglófil (barlangkedvelő) formákhoz tartozott. A barlangi életközösség összetétele antropogén hatásra utal.
4.	<i>Arrhopalites aggtelekiensis buekkensis</i> troglóbiont ugróvillás kutatása	Pavol Jozef Šafárik Egyetem Kassai Természettudományi Kara	Szamentu-barlang	Elemi költségvetés: bér, kilométerfutás, Kassai Egyetem költsége	körülbelül 60 eFt (1 munkanap, 50 km)	Összesen 55 gerinctelen példányt gyűjtöttünk, többségükben gerincteleneket, amelyek Collembola és Acari fajokhoz tartoztak. A fajsztig azonosított példányok mindegyike troglófil (barlangkedvelő) formákhoz tartoztak, azaz olyan állatokhoz, amelyek barlangokban szaporodnak, de a felszínen is élnek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

4.2.1. Saját monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Magas istác (<i>Armeria elongata</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Bükkzsérc: Nagy-Galya, Tárkányi-orom (Vasbánya-tető), Felsőtárkány: Galya-kopasza, Noszvaj: Vadászház-oldal	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj állománya ingadozó, jelenleg 1645 egyed a teljes állomány. Az egyedszám ingadozásában legnagyobb szerepe a csapadékmennyiség változásának lehet. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
2.	Kisfészkü aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) eseménykövetés	Balázi Péter	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj újabb populációi lettek felmérve, 2 lelőhelyen 40 egyed. 2022 végén a BNPI működési területén a faj felmért állománya 199 lelőhelyen 2597024 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
3.	Boldogasszony papauca (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Borsodnádasd: Nagy-orom, Bükkzsérc: Kerek-hegy (Galambos), Cserépfalu: Kerékkötő-hegy, Csernely: Kis-Horsó-völgy, Nagy-Horsó-völgy, Velyva (Úszó-fő), Eger: Nagy-Eged, Egerbocs: Fedémesi-völgy, Felsőtárkány: Bikk-bérc, Csákpilis-tető, Hevesaranyos: Darcsonvtvány (Dóna-útja-bérc), Mályinka: Nyírkő (Nyár-Új-hegy), Miskolc: Érseki-kőbánya (Kemping), Kis-Köves, Jávor-hegy, Kisgyőr: Miklós-luga, Nagylóc: Kőkapu, Nagyvisnyó: Bálvány, Noszvaj: Cseres-tető, Parasznya: Galya-oldal, Sajómercse: Ágazat-völgy, Sajóvelezd: Bába-szék (Gazdák erdeje), Varbó: Osztra-tető	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	10	Csökkenő egyedszám, jelenleg 791 egyed a teljes állomány. A faj hazánkban peremhelyzetben van, ezért különösen érzékeny a klímaváltozásra. Az utóbbi évek csapadékmentes telei, aszályos nyarai erősen megviselték populációit, ez mind az egyedek számában, mind a virágzási arányban megmutatkozott. Az egyedek kondíciójának romlása a kisebb és kevesebb hajtásképződésben, a virágok méretének csökkenésében is megnyilvánult.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
4.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj újabb populációi lettek felmérve, 15 lelőhelyen 1744 egyed. 2022 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 317 lelőhelyen 38743 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
5.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Eger-Felnémet: Gazsi-lápa, Kisgyőr: Ásottfa-tető, Kerecsend: Lógó-part, Rimóc: Szél-hegy, Gyöngyös: Sár-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj állománya ingadozó, jelenleg 1578 egyed a teljes állomány az 5 lelőhelyen. Az egyedszám ingadozásában legnagyobb szerepe a csapadékmennyiség változásának lehet. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
6.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Bükk: Bélkő	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2	A növényfaj egyedszáma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, jelenleg 6 egyed a teljes állomány. Az utóbbi években a vadkárosítás mértéke szemmel láthatóan megnőtt, a muflonok legelése megakadályozza a magképzést. Emellett a cserszömörce térnyerése is tapasztalható a területen, ami a sziklagyepek kiterjedésének csökkenésével jár együtt.
7.	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj újabb populációi lettek felmérve, 37 lelőhelyen 306 388 egyed. 2022 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 469 lelőhelyen 9 510 787 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
8.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	Magos Gábor	Bátonyterenye: Lengyendi-Galya	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj állománya az aktív természetvédelmi beavatkozások köszönhetően stabil, jelenleg 67 virágzó egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik. 2007 óta évről évre rendszeres kaszálás folyik a területen, ami hozzájárult a siska nádtippán visszaszorulásához, az élőhely természetességének visszaállításához.
9.	Magyar nőszirm (<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>)	Baráth Zoltán, Pozsonyi András	Nagybarca: Kurittyán, Szeles-tető; Sajóvelezd: Bába-szék, Lapos-kő; Uppony: Cibróka	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	3	A növényfaj egyedszáma stabil, jelenleg 435 polikormon a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, de 2022-ben mindössze 2 virágzó hajtást találtunk. A polikormonok számának változásánál figyelembe kell venni, hogy a

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						látszólagos növekedés a korábbi nagyobb egyedek szétaprózódása miatt is történhetett.
10.	Heverő iszapfü (<i>Lindernia procumbens</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj jelenlétét 2022-ben nem észleltük. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja. A faj kizárólag a bő csapadékú, belvizekben gazdag években észlelhető.
11.	Kapcsos korpafű (<i>Lycopodium clavatum</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Gyöngyössolymos: Csór-rét, Kis-agyagos, Parád: Kékes, Bükkzsérc: Odvas-bükk-tető, Földszakadás, Tóth Mihály-kaszáló, Istenmezeje: Szép-orom, Kisgyőr: Vár-völgy, Kis-Dobrák-alatt, Tölgyes-Mátra, Nagyvisnyó: Faktor-rét, Miskolc: Nagy-mező, Bánkút, Borovnyák-tető, Cseh-bánya, Jávorkúti-tető, Tiplák-rét, Kurta-bérci munkásszálló, Bükkszentlászlói-völgy, Parasznya: Veres-tó-bérc	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj monitorozása 2021-ben kezdődött.. Jelenleg 436 m2 és 90 polikormon a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.
12.	Magyar kőhúr (<i>Minuartia frutescens</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Bátor: Nagy-kő, Bélapátfalva: Szász-bérc, Bér: Kopasz-hegy, Felsőtárkány: Galya-tető, Középső-orom, Gyöngyöstarján: Világos-hegy, Szarvaskő: Akasztó-domb, Keserű-hegy, Kis-hegy, Malom-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A faj állománya stabil, jelenleg 37780 egyed a teljes állomány. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
13.	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj újabb populációi lettek felmérve, 15 lelőhelyen 423 egyed. 2022 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 396 lelőhelyen 311187 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
14.	Teleki-virág (<i>Telekia speciosa</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Bükkzsérc: Hór-völgy, Cserépfalu: Hosszú-völgy, Hór-völgy, Kisgyőr: Ilona-ház, Béni-völgy, Galuska-völgy, Szent-Miklós-kút	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A növényfaj egyedszáma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, jelenleg 121 egyed a teljes állomány. Egyedszámának csökkenése egyrészt antropogén hatásoknak köszönhető (földmunkák, erdészeti út szélesítése, forrás befoglalása), részben pedig szukcessziós folyamatoknak (felövő gyertyános árnyékolása, csalán és gyalogbodza terjedése).
15.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>) eseménykövetés	BNPI dolgozói	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	10	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 27 lelőhelyen 344052 egyed. 2022 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 974 lelőhelyen 1 062 195 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
16.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>)	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Miskolc: Nagymező, Apc: Somlyó, Dormánd: Nagy-Hanyi, Cserépfalu: belterület, Verpelét: Kő-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	10	A növényfaj egyedszáma csökken, jelenleg 25571 egyed a teljes állomány az 5 helyszínen. A csökkenő egyedszám okai változatosak: cserjésedés, belterületi ingatlanok kezelésének változása (túllegeltetés kecskével, beépítés, kaszálás felhagyása), szárazság,
17.	Sajó-völgy kvadrát (R5x5_119) élőhelytérképezése	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Sajó-völgykvadrát (R5x5_119)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	80	A vizsgált területen 2500 ha-t lefedő, 488 db poligont tartalmazó vektoros állomány készült el az Á-NÉR élőhelyosztályozási rendszer alapján. A legutóbbi felmérés óta (2012 és 2022 között) a kvadrát területének 10 %-a került más élőhely-besorolásba, a legnagyobb változás a gyepterületek művelésbe vonása volt 3,2 %-os területarányal. Több, mint 80 hektár gyeptet (gyomos félszáraz gyepek, mocsárrétek) vontak művelés alá, a legnagyobb területű beszántások Alacska nyugati határában és a Berentei-legelőn történtek. Alacska nyugati részein emellett értékes magassásosokat, mocsárréteket kerítették el és alakítottak intenzív marhalegelővé. Ezzel párhuzamosan 25 hektárnyi szántó és gyümölcsös művelésével hagytak fel, a gyepek regenerációját azonban sok helyen akadályozza az inváziós növényfajok (kanadai aranyvessző, akác) térnyerése. Az akácot fásításban is előszeretettel ültetik, az utóbbi években 5 hektárnyi akáctelepítés történt. A Sajó-völgyben jelentős területek kerültek beépítésre, a 26-os út Kazincbarcikát és Berentét elkerülő szakaszának jelenleg is zajló építése csaknem 20

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						hektárral csökkentette a korábbi szántók, mocsárrétek területét. Az út szomszédságában naperóművet is létesítettek, újabb 20 hektáros területen.
18.	Inváziós növényfajok monitorozása	Kalmár Zsuzsanna, Pozsonyi András	Sajó-völgykvadrát (R5x5_119)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	20	Az élőhelyterképezése során hat idegenhonos inváziós növényfaj (<i>Solidago canadensis</i> , <i>Solidago gigantea</i> , <i>Asclepias syriaca</i> , <i>Ailanthus altissima</i> , <i>Amorpha fruticosa</i> , <i>Reynoutria x bohemica</i>) gyakoriságát rögzítettük az egyes élőhelyfoltokon. A leggyakoribb inváziós növényfaj a kanadai aranyvessző (<i>Solidago canadensis</i>) volt.
19.	Pannon gyík monitorozás	Harmos Krisztián	Kozárd: Majorsági-hegy	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	10	A faj állománya stabil, a felmérések során 169 egyedet észleltünk. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
20.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	BNPI örszolgálat	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A felmérések során a ritka fajok esetében 35 madárfajról, a telepesen fészkelő fajok esetében 29 fajról gyűjtöttünk adatokat. A felmérések eredményeit külön táblázatban szerepeltetjük. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén általában stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
21.	Országos Őrgemonitorozó Akció	Gombkötő Péter, Pozsonyi András	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	5	A maklári reptéren és a lőtéren ürgék jelenlétét nem észleltük. A miskolci reptéren a korábbi százas nagyságrendű állomány kiemelt beruházás miatti áttelepítése után csupán néhány egyed maradt a területen, de a beruházás visszamondása után az ürgepopuláció a szomszédos területekről kiindulva újra növekedésnek indult. A szirmabesenyői gyepeken ezres nagyságrendű ürgeállomány van jelen, A további tervek szerint ezt az állományt forráspopulációként használva, saját vagyongazdálkodási és az ürgák számára alkalmas élőhelyeken újabb ürgekolóniák létrehozását tervezzük. Ezzel párhuzamosan készül egy igazgatósági szinten egységes ürgekezelési koncepció. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenő tendenciát mutat, a faj megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Ürmös puszta (<i>Artemisio-Festucetum pseudovinae</i>)	Dr. Vojtkó András	Heves: Bika-Nyilas	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A gyepterminésében jelentős változást nem tapasztaltunk. A 2018. és 2020. években a mintakvadrát szomszédságában nyári szállás működött, a gyeperminés jelentős taposás történt (ló), a kijelölt kvadrátban az ürmös sziki gyepterminése némileg csökkent. A kezelési változás mellett sem csökkent a fajszám (összesen 41 edényes növényfajt mutattunk ki). A kvadrátonként átlagos fajszám az eddigi legmagasabb volt (11,36 faj/kvadrát). A növényzet átlagborítása a 2020. évi felméréshez képest némileg nőtt (39,36%), azonban ez is messze elmarad a korábbi évek átlagaitól (60-80%). Ennek oka a nagymértékű taposás, ami elsősorban a <i>Festuca pseudovina</i> visszaszorulásához vezetett. A karakterfajok nagy egyedszámban, nagy összborítási értékkel szerepeltek. A gyomfajok száma (6 faj) és összborítása (0,33%) is alacsony volt. A társulás három vázfaja (<i>Artemisia santonicum</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Limonium gmelini</i>) teszi ki az összborítás 75 %-át, köztük a borítási arányok enyhe fluktuációt mutatnak az elmúlt 18 évi felmérések alapján. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.
2.	Füves puszta (<i>Achilleo-Festucetum pseudovinae</i>)	Dr. Vojtkó András	Tiszanána: Sáros-érdűlő	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A gyepterminésében érdemben nem változott. A kezeléseket intenzitásának csökkenése mellett sem csökkent a fajszám, sőt némi növekedés is megfigyelhető volt (45 faj). A növényzet átlagborítása 84,4%. A karakterfajok (<i>Achillea collina</i> , <i>Festuca pseudovina</i> , <i>Poa angustifolia</i>) nagy egyedszámban, nagy összborítási értékkel szerepeltek (58,7%), de ez az érték jelentősen elmaradt a korábbi felmérések átlagától (80-90%). Az elmúlt felméréshez képest a <i>Festuca pseudovina</i> összborítása csökkent, míg nőtt pl. az <i>Alopecurus pratensis</i> összborítása. A karakterfajok közül az <i>Achillea collina</i> visszaszorulása számottevő, bár a korábbi monitorozáshoz képest most nagyobb értékkel szerepel. Ez magyarázható a kezeléseket intenzitásának csökkenésével. Bár a gyomfajok száma relatíve magas (12 faj), az összborításuk alacsony (1,8%). A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
3.	Gyertyános-tölgyes (<i>Carici pilosae-Carpinetum</i>)	Dr. Vojtkó András	Felsőtárkány: Vár-hegy erdő-rezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	100	A korábbi mintavételekkel összehasonlítva megállapítható, hogy a magterületen és a védőzónában a fajkészlet nem változott, a fajok gyakorisági értékei sem módosultak jelentősen, az aljnövényzetben az üde lomberdei fajok uralkodnak. A telepített fenyvesek fajkészlete az őshonos erdőkének a töredéke, de elszegényedett formában már átüt az egykori növényzet, lágyszárú szintjükben gyakran találunk túlélő fajokat az eredeti erdőkből. A hosszú távú trendek alapján a társulás állapota természetesnek tekinthető, a társulás megőrzése biztosítható látszik.
4.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Dr. Vojtkó András	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	950	Natura2000 növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata: 10 erdő és 9 gyepes adatlap kitöltése történt meg. A 2022-ben felmért élőhelyek közül csupán 2 új lokalitás, ezek mellett 17 ismétlés is történt korábban felmért helyszíneken. Az adatlapok kitöltése a KEHOP által továbbfejlesztett új módszertannal történt, tapasztalataink szerint az új módszertanra való átállás nem igényel jelentős többletmunkát, a korábbi módszertannal felvett adatlapokkal való összehasonlítást problémamentesnek tartjuk. A hosszú távú trendek alapján a társulások állapota természetesnek tekinthető, a társulások megőrzése biztosítható látszik.
5.	Nagygomba közösség felmérése	Dr. Benedek Lajos Krisztián	Kékes erdőrezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A felmérések során 146 termőtestet képző nagygombafaj előfordulását sikerült igazolni a három élőhelyen. Más erdőrezervátumokhoz hasonlóan és az elmúlt két év mátrai eredményei alapján is levonható az a következtetés, hogy a gombák számára kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt kisebb fajszaiban és termőtestszámban jelentek meg (vagy teljesen hiányoztak) az olyan országosan gyakori nemzetségek fajtái, mint a pókhálósgombák (<i>Cortinarius</i>), susulykák (<i>Inocybe</i>), csigagombák (<i>Hygrophorus</i>), pereszkek (<i>Tricholoma</i>), fakógombák (<i>Hebeloma</i>), tejelőgombák (<i>Lactarius</i>) és a tinórufélék. Ezek a nemzetségek kivétel nélkül mikorrhizás fajokat tartalmaznak. Ezzel szemben még a száraz viszonyok mellett is jelentősnek mondható fajszaomat mutattak egyes szaprotróf nemzetségek, mint például a csengettyűgombák (<i>Pluteus</i>), a kígyógombák (<i>Mycena</i>) vagy a tölcsérgombák (<i>Clitocybe</i>). A hosszú távú trendek alapján a fajok állományai a BNPI területén csökkenést mutatnak, a fajok megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
6.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása	Dr. Nagy Antal	Tiszanána: Sáros-érdűlő, Heves: Bika-Nyilas	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	A 2022-es mintavételek során 19 egyenesszárnyú (<i>Orthoptera</i>) faj (<i>Ensifera</i> : 6, <i>Caelifera</i> : 13) 403 identifikálható egyede került befogásra. A korábban fogott fajok közül a <i>Leptophyes albovittata</i> , a <i>Tettigonia viridissima</i> , a <i>Gryllus campestris</i> , az <i>Oecanthus pellucens</i> , a <i>Stenobothrus nigromaculatus</i> már 2019-ben sem került elő, míg 2022-ben a hiányzó fajok köre a <i>Metrioptera roeselii</i> -vel bővült. A <i>Chorthippus dichrous</i> ezzel szemben új fajként jelent meg a fajlistában. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI működési területén stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
7.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok monitorozása (<i>Isophya costata</i> , <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> , <i>Saga pedo</i>)	Dr. Nagy Antal	Gyöngyös: Sár-hegy, Novaji-patak völgye, Kerecsendi-erdő és Lógó-part	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	150	Az <i>Isophya costata</i> állománya a kerecsendi Lógó parton 2750 egyedre, a Novaji-patak völgyében 70 egyedre becsülhető. A <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> derdai állományának mérete 1900 egyedre tehető. A a gyöngyösi Sár-hegyen a <i>Saga pedo</i> -nak több lelőhelye is azonosítható volt a mintavételek során. A hegy lejtőin vizsgált élőhelyek többsége a faj számára potenciálisan alkalmasnak bizonyult. A faj jelenléte végül 7 mintavételi pont esetén volt kimutatható. A Visonta-hegyen 4×10 m-es transzekteken többnyire egy-egy egyed került elő. Az egy egyed/mintavételi pont 0,025 egyed/m ² , denzitásnak felelt meg, ami minden bizonnyal erősen alul becsli a valós állapotot. Mindkét faj állománya stabil, megmaradásuk hosszú távon is biztosítottnak látszik. A Sár-hegyen a <i>Stenobothrus eurasius</i> az intenzív, nagyszámú mintaterületre kiterjedő vizsgálat ellenére egyik vizsgált mintaterületen sem került elő, ahogy az a három évvel ezelőtti 2019-es vizsgálatkor is történt. A terepbejárás alapján a hegy délies kitettséggű lejtőin több, a faj számára potenciálisan alkalmas élőhely volt azonosítható. Ezeket és az összesen 79 mintavételi ponton azonban továbbra sem került elő. Mivel a más élőhelyeken mutatott szigetszerű elterjedés és néhol igen kis denzitás nagyon megnehezítheti a faj felmérését, valamint korábbi bizonyító példánnyal is rendelkezünk a faj területről való eltűnése továbbra sem jelenthető ki teljes biztonsággal.
8.	Denevérközösségek monitorozása	Dr. Estók Péter	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	750	Az épületlakó denevérek monitorozása során 25 épületből 8 denevérfaj 3859 egyede került elő. A nászbarlangi monitorozás során 4 barlangban 14 denevérfaj 742 egyede került befogásra. A telelőhelyek monitorozása során hét bükk földalatti járatot ellenőriztünk. A felmérés során 9 denevérfaj 5344 egyede került észlelésre. A hosszúsárnyú denevérek

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						monitorozása során a kölykezőhelyek és a gyülekezőhelyek vizsgálata történt meg, 3684 egyedet figyeltünk meg. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI működési területén csökkenő tendenciát mutat, a fajok megőrzésének helyzete fokozott figyelmet igényel.
9.	Bagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből	Dr. Estók Péter	Borsodi-Mezőség	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	400	Három mintavételi helyről származó gyöngybagoly köpetanyag került elemzésre. 788 zsákmányállat maradványai kerültek meghatározásra, melyek 14 kisemlőstaxonhoz tartoztak. Kiemelendő a magyar szöcskegér 11 példányának megkerülése. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI működési területén stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése

Ritka fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Barátréce	0
2.	Cigányréce	42
3.	Fogoly	6
4.	Vörösnyakú vöcsök	0
5.	Fekete gólya	22
6.	Darázsölyv	6
7.	Barna kánya	8
8.	Vörös kánya	0
9.	Rétisas	23
10.	Kígyászölyv	9
11.	Hamvas rétihéja	6
12.	Kis héja	0
13.	Pusztai ölyv	0
14.	Békászó sas	11
15.	Parlagi sas	64
16.	Szirti sas	1
17.	Törpesas	0
18.	Kerecsensólyom	23

No.	Faj	Párok száma
19.	Vándorsólyom	12
20.	Haris	11
21.	Daru	0
22.	Túzok	0
23.	Ugartyúk	1
24.	Széki lile	0
25.	Nagy goda	0
26.	Nagy póling	0
27.	Billegetőcankó	0
28.	Pirolábú cankó	6
29.	Uráli bagoly	15
30.	Réti fülesbagoly	6
31.	Uhu	19
32.	Fehérhátú fakopáncs	59
33.	Szikipacsirta	0
34.	Vízirigó	0
35.	Kis légykapó	0

Telepesen fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Feketenyakú vöcsök	0
2.	Kárókatona	0
3.	Kis kárókatona	33
4.	Bakcsó	9
5.	Üstökősgém	0
6.	Kis kócsag	0
7.	Nagy kócsag	15
8.	Pásztorgém	0
9.	Szürke gém	109
10.	Vörös gém	32
11.	Batla	0
12.	Kanalasgém	0
13.	Kék vércse	304
14.	Gólyatöcs	4
15.	Gulipán	9

No.	Faj	Párok száma
16.	Székicsér	0
17.	Feketeszárnú székicsér	0
18.	Szerecsensirály	0
19.	Dankasirály	25
20.	Viharsirály	0
21.	Sztyeppi sirály	0
22.	Sárgalábú sirály	0
23.	Küszvágó csér	75
24.	Kis csér	0
25.	Fattyúszerkő	40
26.	Kormos szerkő	0
27.	Fehérszárnú szerkő	0
28.	Csóka	454
29.	Vetési varjú	2616

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását az Agrárminisztérium keretében működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat.

2022-ben az alábbi feladataink voltak: 14 védett és 6 inváziós edényes növényfaj monitorozása, gombaközösségek, gerinces (*pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, ürge, kisémlősök*) és gerinctelen állatfajok (*egyenesszárnyúak*) felmérése, 1 élőhely-térképezési kvadrát (Sajó-völgy), 1 fás társulás és 2 gyeptársulás monitorozása, 10 db közösségi jelentőségű erdős és 9 db gyepes élőhely felmérése extenzív adatlapokkal. Az eredmények bemutatása a 4.2. *Monitorozás* fejezetben található.

Inváziós fajok szisztematikus felmérése

A legfontosabb tevékenységekről, adatokról éves jelentés formájában március végén számolunk be a Minisztérium felé.

Állami védekezés keretein belül igazgatóságunk működési területén az alábbi helyrajzi számokon történt inváziós fajokkal kapcsolatos beavatkozás: Pély 0298/3c, Pély 0305/2, Pély 0301/5 keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*)-, Ecseg 0142/3a, 0142/4a, Csécse 03/5 selyemkóró (*Aasclepias syriaca*)-, Kesznyéten 0265a, 0265d, Tiszalúc 072/5a selyemkóró (*Aasclepias syriaca*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) fajok elleni védekezés. A bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) valamennyi bükki előfordulását monitoroztuk évi két alkalommal (védekezéssel egybekötve) 5 község határt érintve: Noszvaj, Szomolya, Mezőkövesd, Répáshuta, Bükk-szentkereszt. Vizsgáltuk a módszer hatékonyságát és a faj esetleges reakcióját a védekezésre. A növény állományai a védekezés miatt töredékére csökkentek. A Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*) Kompolt község melletti állományának éves monitorozására is sor került. Állománya a kezelések hatására csökkenő tendenciát mutat.

A Bükk-fennsík gyepein a korábban lejárt területeket ellenőriztük újra inváziós fajok után kutatva. Elsősorban kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) kisebb állományai lettek felmérve, illetve kezelve.

Lepkefajok felmérése

Igazgatóságunk saját erőből is végez természetvédelmi szempontból fontos lepkefajokkal kapcsolatos kutatást, monitorozást. Ezen munkának a 2022. évi eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Északi gyökérrágólepke (*Pharmacis fusconebulosa*): közel 40 év szünet után 2019-ben sikerült észlelni a fajt a Bükkben (Leány-völgy felső bejárata). 2020-ban folytattuk a faj számára potenciálisan alkalmas, páfrányokban gazdag élőhelyek felmérését. Ennek eredményeként egy új helyen előkerült a faj (Bükk-fennsík, Nagy-mező melletti nyiladék). A lelőhely érdekessége, hogy egy villanyvezeték nyiladékában található, ahol nagyon sok páfrány (*Athyrium filix-femina*) található. 2021. végén és 2022. elején az áramszolgáltató által kivágott és a páfrányos élőhelyre döntött fiatal fáktól megtisztítottuk a területet, hogy a faj élőhelye és a páfrányállomány ne károsodjon. Idén végeztünk felmérést az élőhelyen, és mintavételenként 2-3 példányt észleltünk. Ez azt mutatja, hogy az itteni populáció nem túl magas egyedszámú, de stabil.

A Leány-völgyi populáció élőhelyén 2019. óta minden évben végeztünk monitorozó vizsgálatot. 2020-ban nem sikerült kimutatni a fajt. Ennek oka lehet az, hogy a faj több éves fejlődésű, ezért az egyes években rajzó imágók egyedszáma erősen változhat. 2021-ben 3 egyedet észleltünk egy mintavétel alkalmával. 2022-ben három mintavételt végeztünk, összesen 14 példányt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

észleltünk (8 + 5 + 1), így ez a populáció is stabilnak mondható. Továbbá ez a populáció bekerült az NBmR keretében hosszú távon vizsgálendő éjjeli lepke populációk közé.

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): az utóbbi években ismertté vált, hogy a faj populációinak egyedszáma évről évre erősen változhat, ami valószínűleg az időjárási körülményekkel, illetve a hernyó több éves fejlődésmenetével lehet összefüggésben. Száraz években a hernyók nem tudnak elég gyorsan fejlődni, ezért meghosszabbodik a hernyók fejlődési ideje, és az adott évben nem érik el a bábozódási állapotot, így kevés imágó kel ki.

A korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a nagy egyedszámú, jelentős élőhelyi kiterjedésű populációk esetében (pl. Vécs: Teleki-legelő) a fajt minden évben ki lehet mutatni, még akkor is, amikor alacsony egyedszámban rajzik a faj. 2019-ben azonban ez a megállapítás nem bizonyult igaznak, mert a vécsi élőhelyen egyetlen példányt sem észleltünk a mintavételek során. Holott az előző évben a rajzáscsúcson közelében 20-25 példány is jött a lámpafényre egy-egy mintavétel alkalmával. Ez a tapasztalat is alátámasztja, hogy ezt a fajt nagyon nehéz monitorozni, a negatív eredmények nem feltétlenül jelentik azt, hogy a faj nem fordul elő az adott élőhelyen, ezért legalább egymást követő 3 évig kell folytatni a vizsgálatokat ahhoz, hogy a faj jelenlétéről megbízható információkat szerezzünk. 2020-ban újra nagyobb egyedszámban repült a faj a vécsi élőhelyen. 2021-ben több példányban észleltük a fajt nem csak a vécsi, hanem a kisebb kiterjedésű ismert élőhelyein is (pl. Kerecsend: Lógó-part, Gyöngyöspata: Gereg-hegy).

2022-ben hasonló volt a helyzet, mint az előző évben, az ismert élőhelyein több példányt észleltünk. Új helyről nem került elő a faj.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*): a fajt a hernyófészkek számolása alapján vizsgáljuk. 2022-ben is nagyon kevés hernyófészket találtunk a rendszeresen vizsgált élőhelyeken, hasonlóan a 2019-es, 2020-as és 2021-es évekhez.

Békabogyó-araszoló (*Acasis appensata*): közel 40 év szünet után idén, 2022-ben sikerült újra észlelni a fajt a Bükkben (a Nagy-mező melletti idős bükkösben). Két hernyót sikerült találni békabogyón (*Actea spicata*). A hernyó mintázata, rágásképe és szövédéke nagyon jellegzetes, könnyen felismerhető a tápnövényen. Ezen tapasztalatok alapján a jövőben célzott felmérést fogunk végezni a Bükk és a Mátra békabogyós bükköseiben.

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): 2021-ben is folytattuk a 2012-ben elkezdett intenzív kutató, monitorozó tevékenységet. A bükki és a mátrai populációkon 2018-ban tapasztalt drasztikus egyedszámcsökkenés ebben az évben is éreztette hatását, nagyon kevés egyed lehetett észlelni az élőhelyeken. A kispánai Macska-váron több mintavételi alkalom ellenére sem találtunk egyetlen imágót sem az élőhelyen. Ez arra enged következtetni, hogy tovább csökkent az itteni populáció egyedszáma, az észlelési küszöb alá esett. A kisgyőri és a gyöngyöspatai élőhelyen is csak 1-1 példányt észleltünk.

2022-ben folytattuk a mátrai és a kisgyőri állományok vizsgálatát. A Mátrában a kispánai élőhelyen egyetlen példányt észleltünk. Kisgyőrben is csak 1-1 példányt észleltünk mintavételként. Tehát a bükki és mátrai populációk egyedszáma továbbra is nagyon alacsony.

Bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*): a szubendemikus fokozottan védett fajt a 80-as évek óta nem észlelte senki az ismert élőhelyein. 2018 óta próbáljuk kimutatni a fajt a korábbi élőhelyein (havasi ikravirágban gazdag szurdokvölgyek), de 2022-ben sem jártunk sikerrel.

Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): A rendszeresen vizsgált populációk egyedszámában nem tapasztaltunk jelentős változást. 2021-ben a faj repülési idejében hűvös, csapadékos időjárás volt, kérdés, hogy ez negatívan hatott-e a populációkra. A 2022-es monitorozás eredményei azt mutatják, hogy nem hatott jelentősen negatívan az előző évi hideg áprilisi időjárás a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

fajra, mert idén is nagy egyedszámban repült a faj a vizsgált élőhelyein. Néhány új helyről 2022-ben is előkerült a faj.

Nagyfoltú hangyaboglárka (*Maculinea arion*): 2020-ban a Tarna-vidéki TK területén sikerült egy új, stabilnak tűnő állományát találni. Idén a TK területén egy célzott felmérést végeztünk a faj populációinak feltérképezésére, de a kutatás eredménytelenül zárult. Még az ismert tarnaleleszi élőhelyen sem észleltek egyedeket. Ez országos jelenség volt, más tájegységekben is nagyon alacsony volt a populációk egyedszáma (pl. Aggteleki-karszt).

2022-ben folytattuk a faj felmérését a Tarna-vidéki TK területén. Ebben az évben több példányt észleltünk a tarnaleleszi élőhelyen, és ennek közelében több új helyen is előkerült a faj. Minden jel arra utal, hogy ezen a vidéken még megvan a metapopulációs struktúra, így a faj fennmaradása rövid- és középtávon biztosítottnak tűnik. A faj további élőhelyeinek feltérképezése nagyon fontos lenne, hogy a metapopulációs struktúra fennmaradása szempontjából el tudjuk végezni a szükséges kis területű élőhelykezeléseket.

Vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*): 2018-tól elkezdtük a faj korábbi ismert adatait (1990-es évek vége, 2000-es évek eleje) visszaellenőrizni. Az Ipoly menti legnagyobb állományok a 2010-es árvizek következtében szinte kivétel nélkül kipusztultak. Csak 1-2, mentett oldali kis populáció maradt fenn. Ezek az utóbbi években erősödnek, várható, hogy a korábbi hullámtéri élőhelyekre is vissza fog települni a faj. A visszatelepülés sebessége valószínűleg a hangyagazda-fajok populációinak regenerálódásának függvénye.

A korábbi Sajópüspöki határában lévő állomány jelenleg is létezik, a kaszálás időpontja gyakran kedvezőtlen a faj számára.

A Mátrában, Sirok határában lévő állomány a célzott fajvédelmi tevékenység hatására jelentősen megerősödött az utóbbi négy évben, 2021-ben a 0,5 hektáros élőhelyen 350 körül volt a populáció becsült egyedszáma. 2022-ben a nagy szárazság és az élőhelyet érő nyár eleji tüzeset ellenére a 2021-es évnél is több egyed sikerült megjelölni. A statisztikai elemzést még nem végeztük el, de a jelölt egyedek magas számából ítélve további egyedszám növekedés várható.

Gólyaorr-boglárka (*Aricia eumedon*): 2020-ban elkezdtük az adatbázisunkban található korábbi adatok visszaellenőrzését. A Bükk-fennsíkon néhány töbrében él a fajnak 1-1 kicsiny állománya, ezek jelenleg is stabilak. Az idei évben végzett jelölés-visszafogásos vizsgálat során 30-40 példányt sikerült megjelölni, az egyes töbrök között alig mozogtak át a lepkék.

A Tarna-vidéki TK területén több helyről vannak régi adatai, ezek egy részét 2020-ban megvizsgáltuk, és elmondható, hogy általában most is megvannak az állományok.

2022-ben nem végeztünk célzott felméréseket erre a fajra.

Nagy nyárfalepke (*Limenitis populi*): 2019-ben elsősorban a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet területén kerestük a fajt, eredménytelenül. 2022-ben nem sikerült kimutatni a fajt a működési területünkön, hasonlóan a 2021-es évhez.

Sápadt szemeslepke (*Lopinga achine*): a 70-es évek óta nem látták a Bükkben a fajt. 2020-ban a korábbi élőhelyén (Felsőtárkány: Oldal-völgy) kerestük a fajt, de nem találtuk. A Tarna-vidéki TK területén, illetve a Bükk keleti lábánál (Kács) vannak a faj számára alkalmasnak tűnő völgytalpi élőhelyek.

A tibolddaróci és kácsi élőhelyet 2022-ben megvizsgáltuk, de a fajt nem sikerült kimutatni.

Vizes élőhelyek felmérése

2022-ben a BNPI működési területén 50 víztérnek összesen 122 mintavételi szelvényében történt hidrobiológiai célú felmérés: elektromos halászgéppel végzett halfauna kutatás, vagy kézi

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

hálóval végzett vízi makroszkopikus gerinctelen fauna felmérés. Ezek eredményeként 60 taxonnak összesen 3.869 egyedéről rögzítettünk előfordulási adatokat.

A felmérések talán legfontosabb eredménye, hogy a védett folyami rák (*Astacus astacus*) újra előkerült a Bán-pataknak a Nagybarca település alatti szakaszán, ahonnan csak régi irodalmi előfordulási adatai voltak ismertek a fajnak. Emellett a fokozottan védett halfajok közül a kárpáti márnának (*Barbus carpathicus*), a homoki küllőnek (*Romanogobio kesslerii*) és a német bucónak (*Zingel streber*) is számos új lelőhelye vált ismertté az Ipolyban, a Sajóban, a Tardona patakban és a Bán-patakban.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) adataival érdemi változtatási javaslat nem készült. Biotikai adatok leadása szünetelt, mivel azok feldolgozására informatikai problémák miatt nem került sor.

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése).

Igazgatóságunk 2022-ben az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke, illetve a madárvédelmi irányelv 12. cikke szerinti jelentéstételi kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódóan az AM Természetmegőrzési Főosztály által visszamutatott Natura 2000 adatbázis /Standard Data Form; SDF/ eseti felülvizsgálatát elvégezte, kiemelten a fajokra és élőhelyekre.

A legfontosabb inváziós felmérési és védekezési tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2022. januárjában.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. A) Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	Kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42.269	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Lázberci TK	3.633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserhádi TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi Mezőség TK	17.932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9.569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6.083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestő TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelete
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	402,6	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
12	Kőlyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	elkészült	folyamatban
14	Ipolytarnóci Ósmaradványok TT	513	folyamatban	-	-
15	Lázberci TK bővítése	1,07	elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11 841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6 619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Füves Puszták TK	16 114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Füves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márkháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szóllőskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Tervezett Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	189	elkészült	elkészült	-
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1 192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3 496	-	-	-
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	Kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet
32	Mátrai TK déli bővítése	1 500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	3 600	-	-	-
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	4 000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	4,9276	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
44	9 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	17,5981	elkészült	elkészült	folyamatban
45	17 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	19,2615	elkészült	elkészült	folyamatban
46	3 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	2,1831	elkészült	elkészült	folyamatban
47	1 helyszínen kiemelt földtani érték védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	0,1290	elkészült	elkészült	folyamatban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5.1. B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

Különböző források felhasználásával elkészült 61 terv, amelyből a tárgyévben a „Kesznyéten” (HUBN10005) különleges madárvédelmi terület került elfogadásra az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztály Szakmai Bizottsága részéről. A Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003) különleges madárvédelmi terület egyeztetési dokumentációja elkészült, az egyeztetés áthúzódik a 2023. évre.

Az Igazgatóság működési területét érintően összerendeztük a fenntartási tervekhez készült élőhelytérképeket egy térinformatikai állományba (geoadatbázis), valamint a Natura 2000 fenntartási tervek és megalapozó dokumentációk egységes elérhetőségét az igazgatóság szerverén is biztosítottuk a szaktarca részére.

A különleges természetmegőrzési területek vonatkozásában, így összes terület rendelkezik Natura 2000 fenntartási tervvel (a korábbi projektekből (pl. Túzok LIFE, Svájci-Magyar Együttműködési Program) készült tervek aktualizálást igényelnek majd).

A nemzeti park tematikus oldalán (<https://www.bnpi.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek>) az elfogadott tervdokumentációk publikus elérhetőségét biztosítottuk.

A 2022 végéig elfogadott Natura 2000 fenntartási tervek listája:

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN10002	Borsodi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10004	Hevesi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10005	Kesznyéten	2022	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20001	Bükk-fennsík és a Lök-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20002	Hór-völgy, Déli-Bükk	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20004	Szarvaskő	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20006	Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20007	Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy-Cseh-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20008	Vár-hegy - Nagy-Eged	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20009	Tard környéki erdőssztyepp	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20010	Szomolyai Kaptár-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20011	Ostoros-patak menti erdőpuszta	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20012	Egerbakta-Bátor környéki erdők	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20013	Hevesaranyosi-Fedémesi dombvidék	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20014	Gyepes-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20015	Izra-völgy és az Arlói-tó	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20017	Borsodbótai Kotyindó-tető	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20018	Upponyi-szoros	2020	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20019	Csernely-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20020	Sátai Tökés-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20021	Domaházi Hangony-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20025	Nagybarcai Liget-hegy és sajtóvelezi Égett-hegy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20027	Ózdi Harmaci-dombok	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20029	Girincsi Nagy-erdő	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20030	Hejő mente	2009	2006/18/176.02.01 számú Átmeneti Támogatás
HUBN20031	Mezőcsáti Rigós	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20032	Tiszakeszi-morotva	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20035	Poroszlói szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20036	Kétútközi-legelő	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20037	Nagy-Hanyi	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20038	Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20039	Pusztafogacs	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20040	Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20041	Pélyi szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20042	Boldogi Vajda-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20043	Verpeléti Vár-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20044	Recski Hegyes-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20046	Gyöngyösi Sár-hegy	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20047	Mátra északi letörése	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20048	Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20049	Mátrabérc-Fallóskúti-rétek	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20050	Gyöngyöspatai Havas	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20051	Nyugat-Mátra	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20052	Apci Somlyó	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20053	Petőfibányai Kopasz-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20055	Szentkúti Meszes-tető	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20056	Tepke	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20057	Béзма	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20058	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20059	Szandai Várhegy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20060	Sóshartyáni Hencse-hegy	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20062	Középső-Ipoly-völgy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20063	Karancs	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20064	Salgó	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20065	Gortva-völgy	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20067	Szilvásvárad Aszaló és Szilvásokpatak mente	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20068	Sajómercsei Körtvélyes-dűlő	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20069	Kesznyéteni Sajó-öböl	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN21095	Nagylóci Kő-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN21096	Tiszaújvárosi ártéri erdők	2012	Kötelezettségiszegési eljárás (2008/2011)

Tárgyévben új feladatként jelentkezett a Natura 2000 területekre megfogalmazott természetvédelmi célkitűzések dokumentációjának elkészítése.

Igazgatóságunk a VfKF/18-1/2022. ikt. sz. szerződésben a VP-20-1-16-2016-0001 azonosítószámú, „A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt” keretében 39 db Natura 2000 terület céldokumentumát készítette el.

Igazgatóságunk külsős vállalkozót vont be a feladat végrehajtására, elsősorban olyan területek esetén, ahol vagy a fenntartási terv elavult (pl. a Túzok LIFE keretében készült Hevesi-sík /HUBN10004/ esetében) vagy eltérő útmutatót használtak, mint a mátrai területek esetében, ahol a „Fenntartható természetvédelem magyarországi Natura 2000 területeken” című Svájci-Magyar Együttműködés támogatásával készültek tervdokumentációk.

A tervdokumentációk, a Natura 2000 adatbázis (Standard Data) és az elkészült céldokumentumok egy egységet kell képezniük, mely a területhasználók, kezelők és a befektetők egységes iránymutatását szolgálják.

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

A hegy- és dombvidéki sztyeprétek, löszgyepek, erdős-sztyeprétek esetében a gyepterületek csökkenése nem állt meg. A csökkenés oka a területek cserjésedése, beerdősülése, tájhasználat változása (pl. Mátrában vadaskert bővítés, erdő-, szőlő, gyümölcsös telepítés). A tavaszi avartüzek még mindig jellemzőek elsősorban a dombvidéki részekben.

Az alföldi nem védett gyepterületek kiterjedése is csökkenő tendenciát mutat, amelynek oka a támogatási rendszerekben keresendő. Újabb elemként jelentős kiterjedésű napelem-parkok telepítése valamint erdőtelepítések kivitelezése is a gyepterületek rovására valósult meg.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében továbbra is csak 5 % hagyásfa előírása szerepel az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az egyébként klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészletet veszélyeztetik a további fahasználatok.

Harkályfajok védelme szempontjából problémát jelent a véghasználati területtel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat. Ugyancsak veszélyeztető tényezőként jelennek meg az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Részterületen véghasználat végzése szálaló vágás helyett ugyancsak hátrányos a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeinek szempontjából. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni az erdőtervezéseknél. 2022-ben 1 ismert fehérhátú harkály territóriumában kezdeményeztünk erdészeti korlátozást a természetvédelmi hatóságoknál, ezzel együtt összesen 15 erdészeti korlátozás van érvényben a faj védelme érdekében.

A vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat nem szolgálja az erdőlakó denevérfajok megőrzését. Természetvédelmi szempontból a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás, a fajgazdag és többkorú erdőszerkezet, a jelenleginél jóval több holtfa visszahagyása a szükséges.

Vizes élőhelyek, vízfolyások

2022-ben is számos esetben kaptunk lakossági bejelentést, vagy hivatalos értesítést vízszennyezésről. A bejelentések legtöbb esetben illegálisan lerakott kommunális hulladék miatt érkeztek, de szennyvíztisztító telep nem megfelelő működése miatt okozott vízszennyezés is szerepelt a beérkező ügyiratok között. A Sajó határmenti területén jelentkező szennyeződés megfigyelési eredményeit hetente jelentettük június elejétől, decemberig. A szennyeződés visszaszorult.

A 2022-es évben hatalmas problémát okozott az aszályos időjárás. A 2021 őszi és a 2022 tavaszi, illetve nyári időszakban is szélsőségesen kevés csapadék hullott Igazgatóságunk működési területén, ami teljes vízrendszerek kiszáradását vezetett már a nyár eleji időszakban is.

A víztestek (jellemzően kisvízfolyások) kiszáradása miatt számos lakossági megkeresés érkezett Igazgatóságunkhoz. Kollégáink több halmentésben is részt vettek, többek között a Tarna kiszáradása miatt is. A kisfolyó kiszáradása miatt jelenleg is zajlik a nyomozás, amiben tanúként Igazgatóságunk több kollégáját is meghallgatták.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájegység	915,6	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezőségre jellemző életközösség megőrzése céljából.
2.	Dél-Borsodi Tájegység	47,1	szántó	Abrak takarmány (őszi árpa, tavaszi zab, kukorica) előállítás a területen tartott állatállomány számára. 2021/2022
3.	Dél-Borsodi Tájegység	48,8	szántó	Abrak takarmány (őszi árpa, őszi zab, triticales) termesztés előkészítése 2023. évre.
4.	Dél-Borsodi Tájegység	83,2	szántó	Lucerna, zöldugor - szálas takarmány előállítása az állatállomány ellátása céljából.
5.	Dél-Borsodi Tájegység	48,8	szántó	Ipari növény - Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása 2022. évben.
6.	Dél-Borsodi Tájegység	48,8	szántó	Ipari növény - Napraforgó talaj-előkészítése, 2023. évre.
7.	Nyugat-Bükkal Tájegység: Felsőtárkány	7,1	szántó	Szántó művelési ágú, de visszagyepesített terület (Barát rét), kaszálás a kialakított kultúrállapot fenntartásáért érdekében.
8.	Nyugat-Bükkal Tájegység: Cserépfalu; Bükkzsérc	4,6	legelő	Tisztító kaszálás, szárazzás vállalkozó bevonásával (fás legelő kultúrállapot megőrzése érdekében).
9.	Kelet-Bükkal Tájegység: Tard	14,1	kaszáló	A kultúrállapot megőrzése érdekében szárazzás történt, 2023. használatra kiadása tervezett.
10.	Kelet-Bükkal Tájegység: Tard	2,5	szántó	Szórvány gyümölcsös ápolási munkáit a tájegység saját hatáskörben végzi.
11.	Mátrai TK Gyöngyössolymos	2,86	fás legelő	Korábban cserjeirtott területrészen felferő sarjak leverése.
12.	Mátrai TK Mátraszentimre Tugár és Fallóskúti rétek	16,6	hegyi rét	Kaszálás, rendelkezés, bálázás.
13.	Mátrai TK, Parád Somhegybükkal-legelő	8	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással.
14.	Mátrai TK, Parád: Kutyatoró-rét	3	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása, a területszélek szárazzás, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása, selyemkóró vegyszeres kezelése.
15.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	76,8	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2021/2022.
16.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	56,4	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2022/2023.
17.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	77,8	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése 2022/2023.
18.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	78,1	szántó	Sörárpa betakarítása 2021/2022.
19.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	68,4	szántó	Durum búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2021/2022.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
20.	Dél-Hevesi Tájegység: tarnaszentmiklósi, táblák	19,3	szántó	Triticale gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2021/2022.
21.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, tarnaszentmiklósi táblák	40,1	szántó	Triticale talaj-előkészítése, vetése 2022/2023.
22.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	71,2	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása 2022.
23.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	59,6	szántó	Sörárpa talaj-előkészítése, vetése 2022/2023.
24.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	75,4	szántó	Napraforgó, lucerna talaj-előkészítése, 2023 évre.
25.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, pélyi táblák	86,4	szántó	Lucerna kaszálása, betakarítása.
26.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	19,1	szántó	Lucerna talaj-előkészítése, 2023 évre.
27.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, tarnaszentmiklósi táblák	19,8	szántó	Szöszösbükköny kaszálása, betakarítása.
28.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	28,1	szántó	Bíborhere kaszálása, betakarítása.
29.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, tarnaszentmiklósi táblák	40,0	szántó	Pillangós keverék talaj-előkészítése, vetése 2022/2023.
30.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	142,7	szántó	Zöldugar telepítések kaszálása.
31.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	26,7	szántó	Vetett gyepek talaj-előkészítése, vetése.
32.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	40,8	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása silózás útján 2022.
33.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	23,3	szántó	Kukorica talaj-előkészítése 2023 évre.
34.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	8,1	szántó	Facélia talaj-előkészítése 2023 évre.
35.	Dél-Hevesi Tájegység: Hamvajárás (Tarnaszent-miklós) Ludas (Pély) Rakottyás(Hevesvezekény)	557,3	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés.
36.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, dormándi táblák	211,1	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés.
37.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély községhatárok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása.
38.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély községhatárok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása.
39.	Nógrádi Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	4	több művelési ág	A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
40.	Nógrádi Tájegységben lévő rehabilitált bányák hulladékmentesítése	1	kivett	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása.
41.	Nógrádi Tájegységben legelő művelési ágú területek fenntartása	42	legelő	Nagy természeti értékű, korábban helyreállított gyepek fenntartása kézi cserjeirtással szárzúzással, tisztító kaszálással.
42.	Nógrádi Tájegység területe, több helyszín és művelési ág, inváziós fajok visszaszorítása	10	gyep	A természeti és ökológiai állapot javítása, a lokálisan jelentkező inváziós növényfajok (kanadai aranyvessző, parlagfű, selyemkóró, fehér akác) visszaszorítása mechanikai és kémiai módszerekkel.
43.	Nógrádi Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madármenhely működtetése.
44.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt, Látogatóközpont területe	0,5	kivett	Őshonos rackaállomány bemutató jelleggel történő fenntartása.
45.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt	3,5	vizes élőhely gyep	Vizes élőhely fenntartása, kaszálás, karbantartási munkák; védett kételtűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett madárfajok odútelepeinek karbantartása.
46.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	0,5	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái.
47.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt, Látogatóközpont területe	5	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása.
48.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt	8	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése.
49.	Nógrádi Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	40		A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása.
50.	Nógrádi Tájegység: Kelet-cserhádi TK, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt	22	sztyepprét, mocsárrét	Gyepterületek fenntartása kaszálással

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-Hevesi Tájegység és a Dél-Borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Füves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található 622 hektár szántón és 766 hektár gyepen saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

A Dél-Borsodi Tájegységben a furioso-north star lóállománynak, a magyar tarka és kárpáti borzderes szarvasmarha, valamint a magyar merinó juhállománynak a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben történő tartásával 907 ha gyeper és 179,1 ha szántó területek saját kezelését végeztük a legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

Hegy- és dombvidéki területeinken kiemelhető a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása a Bükki Nemzeti Parkban, a Mátra, a Kelet-Cserhát, a Tarnavidéki, valamint a Hollókői Tájvédelmi Körzet területén.

A bükki és mátrai hegyi rétek kezelése esetében a korábbi évek során bebizonyosodott, hogy a kizárólag kaszálással történő hasznosítás természetvédelmi szempontból, hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat hagyományos módon történő legeltetéssel kell kombinálni vagy felváltani. 2022-ben a folytattuk a nem saját vagyongazdálkodásunkban lévő bükki hegyi rétek kezelését.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen 2022-ben is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Így már közel 5 000 négyzetméteren végzünk gyepterületkezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyeper stabilizálódik, a virágzó egyedek száma sokszorososa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest. Idén folytattuk a mozaikosan végzett nyári kaszálásokat a cserjéktől megtisztított területen. Ennek köszönhetően a gyeper állapota tovább javult.

Az Ostoros településhez tartozó, Rétre-járó dűlőben közel 1 hektáron 2022-ben is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyeper és a sztyepecserjések állapota stabilizálódott.

A Gyöngyös közigazgatási határában lévő Gyilkos-rét kornis tárnicsos kiszáradó láprétjén a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan 2022-ben folytattuk a kaszálásos gyepterületkezelést. A közel 0,5 hektáros gyepnek a felét kaszáltuk le idén, ezzel biztosítva a mozaikos élőhelykezelést, ami nagyon kedvező az itt élő, regionális jelentőségű szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*) populáció számára.

A Nagybátony közigazgatási határában lévő Lengyendi-galya kb. egy hektáros sztyeppesedő helyi rétvén a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan 2022-ben folytattuk a kaszálásos gyepterületkezelést. Így a fokozottan védett mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) itteni állományának természetvédelmi helyzete kedvező.

A Pásztó közigazgatási határában lévő Nyikom-réten folytattuk a korábban megkezdett gyepterületkezelést kaszálással (kb. 0,2 hektár). Ennek eredményeként az itteni kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*) állomány és a hozzá kötődő szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*) populáció helyzete stabilizálódott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Nyugat-Bükki Tájegységünkben egyes területek tényleges legeltetési hasznosítása is folytatódott helyi gazdálkodó bevonásával, itt haszonbérlettel oldjuk meg a területek kezelését.

A kezelések részeként több védett területünkről távolítottuk el a nemcsak a tájképet rontó és szennyező forrásként funkcionáló, hanem ökológiai csapdaként is működő kommunális hulladékot.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – továbbra is a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természet-megőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyultak. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtögető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyónbiztonságot élvezhetnek, így a rendszert ők is támogatják.

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
1.	Mátrai TK Gyöngyössolymos	2,86	fás legelő	Természet- védelmi kártalanítás	2022.08.16	Korábban cserjeirtott területrészeken felverődő sarjak szárazítása.
2.	Mátrai TK, Mátraszentimre: Tugár-rét	1	hegyi rét	Saját forrás	2022.01.13- 03.31.	Hegyi rét rehabilitációja, cserjeirtás, sarjleverés
3.	Kelet-cserháti TK	20	sztyepprét	Grassland LIFE IP	2022.10.01. – 11.31.	Cserjésedő sztyepprétek helyreállítása kézi cserjeirtással
4.	Nógrádi Tájegység: Kelet-cserháti TK, Ipolytarnóci Ósmaradványok tt	22	sztyepprét, mocsárrét	Saját költésigvetés	2022.07.01. – 12.15.	Gyepterületek fenntartása kaszálással.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

A területen továbbra is megfigyelhetőek azok a tendenciák, amely a montán, szubalpin fajok visszaszorulását mutatják. A szubmontán régióban általánosan megfigyelhető például a védett lisztes berkenye (*Sorbus aria* agg.) egyedek gombás pusztulása, amit vélhetően egy a szőlőkben is hasonló tüneteket okozó gombával rokon gomba okoz, amely kifejlett és termőképes fákat is érint. Helyenként az egyedek 15%-a is elpusztult 3-4 év alatt.

Egyes fajok populációi az 1990-es évek adataihoz képest jelentősen csökkentek, ezek például a következők: osztrák bordamag (*Pleurospermum austriacum*), erdélyi lednek (*Lathyrus laevigatus* ssp. *transsylvanicus*), havasi ikravirág (*Arabis alpina*), büdös poloskavész (*Cimicifuga europaea*), szirti imola (*Centaurea mollis*), csinos tárnicska (*Gentianella livonica*), osztrák tárnicska (*Gentianella austriaca*), sokcimpájú holdruta (*Botrychium multifidum*), kereklevelű körtike (*Pyrola rotundifolia*), kis körtike (*Pyrola minor*), kövér daravirág (*Draba lasiocarpa*).

A tájidegen telepített lucfenyvesek egyre fokozottabb ütemben pusztulnak, amely természetvédelmi szempontból alapvetően nem jelent problémát, viszont ennek következtében az ezekhez kötődő védett egyvirágú kiskörtike (*Moneses uniflora*) mára gyakorlatilag kipusztult a hegységből. A fenyvesek gyors ütemű pusztulása ugyanakkor mezoklíma-védő hatása miatt természetvédelmi szempontból is problémás lehet például a Bükk fennsík területein, vagy kiemelten az Őserdő erdőrezervátum pufferzónájában.

Állatfajok

Fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*): A Kács község határában található langyosvízű forrás a fokozottan védett fekete bödöncsiga kiemelt fontosságú élőhelye. Az élőhely egy részét elborítja a vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulis*) nevű idegenhonos inváziós hínár faj. A 2019. évben tartott terepbejárások során körülbelül 300 méter hosszúságú szakaszon a meder teljes szélességében jelen volt a hínárfaj. A csigafaj egyedei jelen voltak ezen a szakaszon, de mennyiségük nem volt becsülhető. 2022-ben a hínárállomány csigabarát felszámolásának munkája folytatódott.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopus martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra), és denevérfajok (*Chirpotera* sp.): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Amennyiben az idős állományok területe csökken a hegységeken, a harkály-fajok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli szaradékos termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Szálaló vágás helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükk Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A rendkívüli száraz nyár, tovább rontott a hegyvidéki patakok

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

vízhozamán, ami a faj számára alkalmaz élőhelyek tovább romlottak, és csökkentek. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000	Borsodi-sík KMT HUBN10002	A faj kutatásával, a faj élőhelyeinek azonosításával kapcsolatos tevékenység folytatódott, az év során új élőhelyről is sikerült kimutatni. Az egyik élőhelyre telepített kamerarendszerrel a faj aktivitására vonatkozó adatok gyűjtése történt. Az élőhelyek megfelelő kezelésének és megőrzésének lehetőségeinek gyakorlati tesztelése (villanypásztor) folyamatosan történik.
2.	Vadmacska (<i>Felis silvestris</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves vármegye	A vadmacskát veszélyeztető tényezők felderítése egyedi, nyomkövetős jelöléssel
3.	Európai hiúz (<i>Lynx lynx</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj elterjedésére vonatkozó adatok gyűjtése folyamatos. A lakossági megfigyelések is hozzájárulnak a fajról származó információk bővüléséhez
4.	Farkas (<i>Canis lupus</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj monitorozása a kameracsapdás felvételek elemzésével, kidolgozott monitoring-protokoll alkalmazásával folyamatosan történik. Ennek eredményei a Bükkben, a Mátrában, a Tarna-vidéken, Nógrád vármegyében a faj stabil előfordulását igazolják. A faj megjelenése alföldi megtelepedésére egyre több jel mutat. 2022-ben a fajról több, mint 1000 megfigyelést dokumentáltunk. A farkas becsült állománya a BNPI területén található 6-7 territóriumon belül (ideértve a faj alföldi előfordulását is) maximálisan 30-35 példány lehet az utódokkal együtt, melyeknek a mortalitása magas. A faj állományának jelentős, természetes okokkal nem magyarázható egyszámbeli csökkenését észleltük Nógrád vármegye és a Bükk területén.
5.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000,	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004	Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken túzokkímélő gazdálkodást folytatunk. A fajt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
			CITES		veszélyeztető predációs nyomást próbáljuk mérsékelni. 2022-ben nem sikerült fészkelést detektálni.
6.	Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	van	V, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj fészkelését ebben az évben nem észleltük. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.
7.	Cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	van	FV, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj kis számú fészkelő a működési területünkön. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.
8.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Mátra KMT HUBN10006 Nógrád vármegye	Az ismert költőállománya stabilnak mondható a BNPI működési területén. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál. Összesen 22 pár került felmérésre. 19 biztos fészkelésből 12 volt sikeres.
9.	Fehér gólya (<i>Ciconia alba</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet. Összesen 36 db fészektartó állványt készítettünk el. Az ismert fészkek kontrollját is folyamatosan végeztük.
10.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005	A 23 ismert revírből 17 esetben volt biztos költés, 15 pár költött sikeresen. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
11.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Tardonai-dombság Mátra KMT HUBN10006	A faj 70 ismert territóriumában minden esetben biztos költés volt 2022-ben. Ezek közül 48 volt igazolhatóan sikeres. A faj bizonyos fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
12.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Tardonai-dombság Mátra KMT HUBN10006	13 ismert revírben 11 helyen volt bizonyított költés, ebből 10 volt sikeres. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését.
13.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Mátra KMT HUBN10006 Nógrád vármegye	Fészkelő állománya stabilnak mondható. 15 ismert revírből 9-ben volt bizonyított fészkelés, amelyek közül 6 esetében sikerült a sikeres költést megállapítani. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
14.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005	Költési eredmények: 28 ismert territóriumból 23 esetében volt bizonyított fészkelés, 17 fészkelés volt sikeres.
15.	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004	Összesen 304 fészkelésről van az évből adatunk. A fajjal kapcsolatos védelmi tevékenység keretében a meglévő költőtelepek felújítását karbantartását és ellenőrzését végeztük. Valamint folytatódott a gyepterületek lekeltetéses és kaszálásos kezelése Dél-Hevesi Tájegység területén.
16.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		FV, Be.	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegyék településein.	A faj védelme érdekében a meglévő költőládákat ellenőriztük.
17.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (HUBN10003), Mátra KMT (HUBN10006)	19 ismert fészkelő pár volt, 12 fészkelés volt biztosra vehető, amelyek közül legalább 5 sikeres volt.
18.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegyék	A faj védelme érdekében költőládákat helyeztünk ki a működési területünkön. A faj felmérését elvégeztük egyes tájegységekben.
19.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Mátra KMT HUBN10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. Fészkelő párokról, sikeres kötésről nem volt adatunk.
20.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (HUBN10003), Mátra KMT (HUBN10006)	2022-ben nem volt ismert költési adata a fajnak.
21.	Fehérhátú	nincs	FV	Bükk, Mátra, Tarnavidék,	Ebben az évben 20 revírt sikerült felmérni. A faj veszélyeztetett fészkelőhelyein

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
	fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)			Karancs-Medves	korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
22.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005	2022-ben folytatódott a mesterséges odúk kihelyezése, a meglévők ellenőrzése és karbantartása a Dél-Borsodi és Dél-Hevesi Tájegységekben.
23.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád vármegyék	Az idei évben is monitoroztuk az ismert fészkelőhelyeket.
24.	Haris (<i>Crex crex</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád vármegyék	Ebben az évben 9 revírt sikerült felmérni.
25.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	van	FV, NATURA 2000	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Az élőhely kezelése 2022-ben is megvalósult.
26.	Zöld koboldmoha (<i>Buxbaumia viridis</i>)	van	NATURA 2000	Bükk Nemzeti Park	A faj előfordulásának szisztematikus keresése zajlott specialisták bevonásával, amelynek során több helyen került elő.
27.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükk Nemzeti Park	A faj élőhelyének villanypásztorral történő lekerítése valósult meg, amelynek célja a virágzatok lerágásának megakadályozása. Az élőhelyen a cserszömörce visszaszorítása folytatódott.
28.	Zöld seprőmoha (<i>Dicranum viride</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükk Nemzeti Park	Archív lelőhelyek felkeresése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
Alga, makrofiton, makroszkópikus gerinctelen és halfajok	V/FV	MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
Nagyfejű csajkó (<i>Lethrus apterus</i>)	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	V	Eötvös Loránd Tudományegyetem	Madárének földrajzi mintázatának leírása
Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	FV	MME Heves Vármegyei Csoport/ Dr. Solti Béla	Fém lábgyűrűs jelölés
Dunai tarajos gőte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
Foltos szalamandra (<i>Salamandra salamandra</i>), Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	FV	Szegedi Tudományegyetem MME Bükki Helyi Csoport	Úrülék és tollminta gyűjtése genetikai vizsgálatok céljából. Gyűrűzés.
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
Denevér-fajok (<i>Chiroptera</i>)	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
Magyar szöcskeegér (<i>Sicista trizona</i>)	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	FV	Kaposvári Egyetem	Post mortem vizsgálatok
Ragadozók (<i>Ursidae, Canidae, Felidae</i>)	FV	NAIK	Genetikai vizsgálatok
Havasi iszalag (<i>Clematis alpina</i>)	V	Fribourgi Egyetem Botanikus Kert	Populációgenetikai vizsgálatok
Északi sárkányfű (<i>Dracocephalum ruyschiana</i>)	FV	Belgrádi Egyetem, Biológiai Intézet (Szerbia)	Populációgenetikai és beporzási vizsgálatok

Növényfajok

A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) esetében megtörtént az élőhely kezelése.

A magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) esetében az élőhelyet villanypásztorral bekerítettük, amelynek célja a területen még mindig előforduló muflon kártételének a megakadályozása volt. A villanypásztor megakadályozta a virágzó egyedek virágzatainak lerágását. Az élőhelyen erősen terjedő cserszömörce visszaszorítását és irtását is végeztük ebben az évben. A cserszömörce által borított területekről a faj kiszorul, állománya csökken.

Állatfajok

Lepkefajok

Északi gyökérrágólepke (*Pharmacis fusconebulosa*): a faj csak a Bükkben fordul elő jelenleg. Az egyik populációja a Bükk-fennsíkon, a Nagy-mező mellett egy villanyvezeték nyiladékanak páfrányosában él. 2021. végén és 2022. elején az áramszolgáltató által kivágott és a páfrányos élőhelyre döntött fiatal fáktól megtisztítottuk a területet, hogy a faj élőhelye és a páfrányállomány ne károsodjon. A 2022. évi felmérések azt bizonyítják, hogy a faj továbbra is megvan ezen az élőhelyen, az itteni populáció stabilnak mondható.

Vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*): a fajnak egyetlen populációja ismert a Mátra hegységben, két egymáshoz közeli, de térben elkülönülő élőhelyfolton (Sirok: Alsó-rétek). Ezt a populációt nagyon erősen veszélyezteti a kedvezőtlen időpontban történő kaszálás. A regionálisan jelentős populáció megmentése érdekében 2018-ban a két elkülönülő élőhelyfolton élő szubpopuláció között áttelepítést is végeztünk. Ennek, és a gazdálkodóval történő folyamatos kommunikációnak köszönhetően a 2018. évi 50 egyedről 2021-re 350 fölé emelkedett a populáció egyedszáma. 2022-ben a nyári aszályos időjárás miatt kialakult „szénaéhség” ellenére sikerült kaszátlanul hagyni a faj élőhelyét, így a populáció tovább erősödhetett, 2022-ben a 2021-es évhez képes is több egyedet észleltünk. 2022 nyár elején egy tüzeset során leégett az élőhely 90%-a. Szerencsére a faj repülési idejére (július végére) a vérfüvek elkezdtek virágozni, így a nőstények le tudták rakni petéiket a virágzatokba.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink hegylábi szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *fekete gólya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható, melyre vonatkozóan elkezdődtek a jelentősebb erdőgazdálkodókkal az általános elvi egyeztetések és az egyes területek konkrét megvalósítási lehetőségeinek áttekintése.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradálnak minősíthető agrár-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Kételtűek

A korábban végrehajtott, vonalas létesítmények mentén végzett, kételtűek védelmét szolgáló beruházások megléte, fenntartása mellett a további problémás helyszínek felderítése is folyamatos.

Igazgatóságunk nemzeti parki törzsterületén jelentős számú kételtű élőhely rekonstrukcióját végezte el, melynek elsősorban az alpesi gőte állományok stabilizálása volt a célja.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervnek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fatelepítés, illetve korábbi telepítések ápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokállomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a befejezett KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkábel fektetési projektjeitől.

A középvezetékű vezetékvezetékek madarakra nézve jelentős áramütésesélyt képező fejszerkezeteinek madárvédelmi célú kiegészítő szerelvényezését, átalakítását és bizonyos szakaszok fejszerkezeteinek teljes cseréjét vagy földkábeles kiváltását célzó pályázatok teljesítését követően, már ezek fenntartási időszakában, illetve a fenntartási időszakon túl egyre több vezetékvezeték egyre nagyobb számú oszlopán jelentkeznek az utólag felszerelt madárvédelmi szerelvényeknél (elsősorban a műanyag burkolatok és szárnyterelők körében) tapasztalható – a madarak igazolt, növekvő számú pusztulásával járó – állagromlási jelenségek és karbantartási igények. Természetvédelmi szempontból nem engedhető meg a már kezelt vezetékvezetékek illetve oszlop-fejszerkezetek védelmi hatékonyságának egyre növekvő arányú csökkenése, a korábbi „madárgyilkos” műszaki állapotok növekvő esélyű visszaállása. Ennek érdekében igazgatóságunk egyeztetést kezdeményezett a működési terület áramszolgáltatójával, amely fentiek vonatkozásában sajnos 2022 évben sem eredményezett érdemi beavatkozást (állagmegóvásra, hibajavításra, hiányzó elemek pótlására stb. az érintett szolgáltató kérésre sem szán költséget és nem fordít figyelmet).

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri és salgótarjáni (Baglyaskő) központjában, valamint az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos és közmunkaprogramban dolgozó személyek bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorososan együttműködünk a Miskolc Városi Vadasparkkal, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel, valamint a Mályi Természetvédelmi Egyesülettel.

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költségi időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra, Borsodi-Mezőség, Hevesi-sík): A fészkelések monitorozását folytattuk.

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*) (Borsodi-Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A MAVIR Zrt-vel közösen traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását végeztük el. A vezetékek karbantartásával kapcsolatos munkákról egyeztetéseket folytattunk a madarak védelme érdekében. Az ismert műfészkek közül többet felújítottunk a biztonságos költések érdekében.

Kék vércse (*Falco vespertinus*) A faj védelmét részben a 2017-ben befejezett LIFE+ projekt után is folytatjuk. Az Igazgatóság a Dél-Hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, hozzávetőlegesen 300 szürke marhával történő legeltetési kezelést valósít meg. E mellett folyamatosan történik a meglévő fészkelőtelepek éves karbantartása és ellenőrzése.

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja) A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken kihelyezett odúkat ellenőriztük, további odúkat helyeztünk ki.

Harkályok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Az idős állományok területe csökken a hegységekben, a harkályok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Szálaló vágások helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Szalakóta (*Coracias garrulus*) (Borsodi-Mezőség, Hevesi-sík) a faj védelme érdekében korábban legyártott odúk kihelyezése jelenleg is folyamatban van a faj számára alkalmas élőhelyeken. A szalakóta állománya stabil, kismértékű emelkedés tapasztalható, a dombvidéki élőhelyeken is terjeszkedik a faj.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád vármegyék) Az áramszolgáltatókkal közösen folytattuk a vezetékre épült új fészkek fészektartókra történő áthelyezését. Ehhez a fészektartókat igazgatóságunk biztosította. 2022-ben 36 darab fészektartót készítettünk el. A nagyméretű fészkek vékonyítását is több helyszínen elvégeztettük. A fajhoz kapcsolódóan számos lakossági konfliktus generálódik a lakosság körében. Egyes esetekben a kialakult fészkek – alternatív megoldások hiányában – áthelyezése nem lehetséges, ilyenkor természetvédelmi kezelőként nem tudunk ehhez hozzájárulni. Más esetekben a madarak műszaki távoltartása okoz konfliktusokat.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekszünk megoldani. Az erdős területeken folytatott vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő denevérfajok jelentős élőhely-vesztést (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbázison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra. A jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a fajcsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. Ezek a fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlenül pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb erdőállomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig) megsemmisít.

Barlanglakó denevérfajok: a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindróma (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek az legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-víznyelőbarlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása érdekében a véghasználati területekkel jellemezhető erdőgazdálkodásról a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodásra való áttérésre van szükség.

Vélhetően a COVID-helyzet következtében egyes látogatható barlangjaink korlátozott látogatásának következtében a telelő denevérek egyedszáma a korábbi évek adataihoz viszonyítva jelentős állománynövekedést mutatott

Épületlakó denevérfajok: panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. A családi házakat érintő felújítási munkák (pl. hőszigetelés, nyílászárók felújítása, homlokzati felújítások) állami támogatása számos, denevér- és molnárfecske szaporodóhelyet érintett. Hasonló problémákat vetett fel az egyházi kezelésű épületek felújításának természetvédelmi szakmai koordinálása is.

A kácsi ingatlanban az átvételt követően került megállapításra, hogy jelentős kis patkósdenevér állománynak ad otthont az épületcsoport.

A lakossági felajánlásnak köszönhetően egy kis patkósdenevér kolónia szálláshelyét sikerült azonosítani, melynek állami tulajdonba és Igazgatóságunk vagyongazdálkodásába adása folyamatban van.

Vadmacska (*Felis silvestris*): Igazgatóságunk működési területén országos léptékben is jelentős vadmacska állomány él, nem csupán a bükki- és a mátrai nagy kiterjedésű erdőségeiben, de a nógrádi-, vagy a bükkaljai mozaikosabb élőhelyeken is. Ugyanakkor a vadmacska-házi macska hibridizáció mértékéről nincs átfogó információnk. Sajnos sok település környékén jelentős számú kóbor házi macska figyelhető meg, ami a hibridizáció veszélyét jelentős mértékben emelheti. Az elmúlt évben gyűjtött adatok alapján a házimacska vérvonala, genetikai szennyező hatása is kimutatható volt az elűtött példányok által szolgáltatott hibridizációs adatok alapján. A faj egyedi nyomkövetővel való jelölése megerősítette a gépjárműgázolások és a hibridizáció lehetőségét.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A fajjal kapcsolatos élénk adatgyűjtés, genetikai mintavételek folynak működési területünkön. 2022-ben ismételten LIFE pályázati partnerként vettünk részt a fajjal kapcsolatosan, több európai és hazai partnerszervezettel együtt benyújtott LIFE WILDCAT pályázat előkészítésében és benyújtásában.

Nagyragadozók: A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos. Igazgatóságunk kezdeményezésére az állattartó gazdálkodókat is képviselő NAK munkatársai, erdészek és vadászok lehetőséget kaptak a BNPI által végzett, a nagyragadozók téli monitoring tevékenységébe történő bekapcsolódásra.

A „Természeti értékek megőrzése” keretből korábban lehetővé vált kamerabeszerezéseknek köszönhetően egyre teljesebb kép rajzolódik ki a működési területen előforduló nagyragadozóinkról. A fajok territóriumai jelentősen túlnyúlnak a védett területek határain, így a további jövőbeni eszközfejlesztések, illetve a külterületen gazdálkodók, rendszeresen ott tevékenykedő potenciális adatszolgáltatók bevonása megkerülhetetlen a fajok állományának reális értékeléséhez.

A működési területünkkel határos szlovákiai állami természetvédelmi szervezetekkel és szakértőkkel konzultációkat folytattunk a farkas előfordulásáról. A határon átnyúló territóriummal/élőhelyekkel rendelkező fajok esetén szoros együttműködésre van szükség a határ menti területek nagyragadozóinak megőrzésére érdekében. A rendelkezésre álló információk alapján illegális elejtések fordulnak elő a határ mindkét oldalán. 2022-ben természetes okokkal nem magyarázható állománycsökkenésre utaló jeleket észleltünk Nógrád vármegye és a Bükk védett területén is.

A nagyragadozókkal kapcsolatos káresemények megelőzése és csökkentése érdekében igazgatóságunk újabb villanypásztorok beszerzésével és átadásával támogatta a helyi gazdálkodókat. Az elmúlt évben öt, farkasokkal kapcsolatosan bejelentett káresemény történt. Ebből két helyszínen történt kutyatámadást genetikai eszközökkel is igazoltunk, a többi helyszín genetikai vizsgálatának eredménye még nem áll rendelkezésre. Ebből egy támadás szintén kutyára utal, míg egy másik esetben kistestű ragadozó, róka predációja valószínűsíthető. Egy esetben a helyszíni jelek alapján farkas predációját feltételezzük. Utóbbi esetekben legelőn történt az ellés és a vérszag a farkast bevonzotta. A terület nem rendelkezett folyamatos emberi felügyelettel és megfelelő villanypásztoros védelemmel sem.

A kármegelőzési tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódik a Kuvasz-Őr Alapítvány tevékenysége is, mely immár állami támogatás révén is segíti a működési területünkön gazdálkodókat, távortartással pedig a fokozottan védett nagyragadozóinkat is.

Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését és a legeltető állattartás, mint a gyepek természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását. A hazai nagyragadozó-védelem kiemelt feladata az állattartók tevékenységével kapcsolatban felmerülő esetleges veszélyeztetettség kezelésére, jó gyakorlatok meghonosítása, kedvező tapasztalatok terjesztése.

A faj genetikai vizsgálatának eredményei közt van már több elkülönülő farkas család azonosítása, azok származási kapcsolatainak felderítése is. A Bükk mellett a Mátrában, a Tarna-vidéken és a Nógrád vármegyében állandósuló farkascsaládok élőhelyei kerültek észlelésre.

A faj alföldi megtelepedésének jeleit is észleljük.

A nagyragadozókkal kapcsolatosan futó nemzetközi pályázatok tevékenységében is részt vettünk a „Nagyragadozókkal való együttélés elősegítése” (LIFE16 GIE/DE/000661) projekt, a WWF Magyarország által szervezett újabb rendezvényein, illetve a terepi és médiafelvételek készítésével kapcsolatosan is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk partnerszervezetként nemzetközi pályázatot nyújtott be „Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores – (LECA)”. A pályázat az azonos módszerekkel, szinkronizáltan végzett állományfelmérések mellett kiemelt hangsúlyt helyez a nagyragadozókat veszélyeztető tényezőkre, az illegális cselekmények dokumentálására is. A sikeres pályázat tevékenysége 2023 tavaszán indul.

Igazgatóságunk munkatársai részt vesznek a LIFE SWiPE project “Successful Wildlife Crime Prosecution in Europe” (LIFE19 GIE/BG/000846) pályázat terepi munkáiban. A pályázat 2022-ben történt tevékenysége a nagyragadozók életnyomainak nyomkereső kutyával történő felderítésére volt. A pályázat során gyűjtött genetikai minták elemzésre 2023-ban kerül sor.

A nagyragadozók körében a barna medve és hiúz ismert hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek. 2022. tavaszától egy jól azonosítható hím barnamedve példány állandósuló jelenlétét igazoltuk.

Ürge (*Spermophilus citellus*): 2022-ben folytatódott minden jelentősebb ürgeállománnyal rendelkező tájegységben valamennyi jelentősebb ürgeállományára (Gelej, Mezőkeresztes, Szirmabesenyő, Tard stb.) vonatkozó részletes helyzetelemzés, A 2022-ben tervezett igazgatósági beadású Protection program of European ground squirrel (*Spermophilus citellus*) populations in Hungary - "Európai ürge állományok megőrzése Magyarországon" című LIFE Nature pályázat pályázati anyag technikai okokból nem került a bírálók elé, azonban az érintett partnerek egyöntetű véleménye szerint azt aktualizálva, a 2023-as pályázati ciklusban ismét beadjuk. Ugyanakkor a BNPI jelezte, hogy a megnövekedett adminisztratív terhek miatt a fő kedvezményezett státuszt az igazgatóság nem tudja vállalni, azt átadja a Herman Ottó Nonprofit Kft-nek. 2022-ben a pályázat koncepcióját, fő összetevőit és a legtöbb, fontos részletet már egyeztetjük és összeállítottuk, azt csak aktualizálni és az új partnerek tevékenységével kiegészíteni szükséges. Az öt éves futamidő hét évre történő kitolása, az összes partner véleménye alapján, elfogadásra került. Igazgatóságunk a Borsodi-Mezőség, és a Kelet-bükki Tájegységgel, valamint az országos szakmai koordinációval szerepel a pályázatban.

Magyar szöcskegér (*Sicista trizona*): a faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel. Összegyűjtésre került faj minden eddigi ismert előfordulási adata, illetve elkezdődött a faj genetikai és élőhelypreferenciái vizsgálatainak eddigi eredményei alapján a potenciális élőhelyek feltérképezése. A Fővárosi Állat- és Növénykertben az ottani szakemberei segítségével megtörtént a faj mesterséges tartásának módszertani kidolgozása és szaporítása, illetve a született utódok átteleltetése is folytatódott.

Hód (*Castor fiber*): igazgatóságunk az elmúlt években több áttelepített hódcsaládot fogadott be a kezelésében levő területekre, ahol a faj tevékenysége vízvisszatartó képessége révén látványos és a természetes élőhelyek rekonstrukciója szempontjából pozitív hatást eredményezett. A jogszabályi változások is szerepet játszottak abban, hogy az év vége felé megszorodtak a hódokat érintő hatósági megkeresések. Ezek között kiemelkedő számban szerepeltek a hódgát bontási kérelmek, de több esetben már gyérítési, kilövési engedélyek is előfordultak. A hódállomány terjedésének expanziója az utóbbi években felerősödött, egyre gyakrabban jelenik meg a hód lakott területen, ahol már a parkok, kertek, udvarok fáinak rágása is előfordul. A lakosság viszonya ezekhez az esetekhez a személyes érintettségtől is függően erősen eltérő, nem kevés emocionális elemmel színezett.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A 2022-ben jelentkező aszály során a hódok gátjai mögött visszatartott víz sok élőlény megmaradását és a talajvízszint tartását is segítette. A hódgátak hatásánál azonban szükséges lehet annak vizsgálatára, hogy a vízfolyásokon képződött barrier befolyásolhatja-e a védett halak ivási mozgalmát.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

A Mátrai- és Tarna-Lázberci Tájegység ben a Mátrai Csoport területén 2022. februárjában a Mátrafüred-Mátraháza között végzett földkábfektetési munkák során több helyen károsodott egy szirti gyöngyvessző cserjés állomány. A többszöri helyszíni egyeztetés során rögzített előírásokat a vállalkozó nem tartotta be, a munkagépek tiltott területrészen mozogtak, ezen kívül olajszennyeződést is okoztak a területen. Az ügyben eljárás indult.

2022. márciusában a Mátrában szervezett autóverseny (Salgó Rallye) során az engedélyes a természetvédelmi hatósági engedélyben foglaltakat nem tartotta be. A kéreltűek szaporodó helyei körül nem biztosított megfelelő védelmet, sem a nézők elől elzárt szakaszon a nézők kizárását. A hatósági engedélyben foglaltak be nem tartása miatt eljárást indítottunk.

A Mátrai- és Tarna-Lázberci Tájegységben 2022-ben több illegális cselekmény történt. Bükkszenterzsébet határában, a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetben engedély nélkül folytatott kaszálás miatt tettünk feljelentést, az illegális tevékenység a védett réti szegfű (*Dianthus deltoides*) állományának virágzását, termésérését is veszélyeztette. Az ügyben a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodás Főosztálya 250.000 Ft természetvédelmi bírságot szabott ki.

Borsodbóta és Sata határában, a Lázberci Tájvédelmi Körzetben (és Natura 2000 területen) történt tüzeset kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést természetkárosítás büntette címén. A 91 ha-t érintő gyújtogatás miatt leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*), fehér törpezanót (*Chamaecytisus albus*), nyúlank sárma (*Ornithogallum pyramidale*) agárkosbor (*Orchis morio*), korcs kosbor (*Orchis x hybrida*), tarka kosbor (*Orchis tridentata*), bíboros kosbor (*Orchis purpurea*) károsodott 124.060.000 Ft értékben. Az Ózdi Rendőrkapitányság által lefolytatott eljárás eredménye nem ismert.

Szintén Borsodbóta határában, a Lázberci Tájvédelmi Körzetben (és Natura2000 területen) történt tüzeset kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést természetkárosítás büntette címén. A 11,58 ha-t érintő gyújtogatás miatt nyúlank sárma (*Ornithogallum pyramidale*) és bíboros kosbor (*Orchis purpurea*) károsodott 980.000 Ft értékben. Az Ózdi Rendőrkapitányság által lefolytatott eljárás eredménye nem ismert.

Ózdon, a Sárli úton található bevásárlóközpont területén részben karbantartási/felújítási munkákhoz kapcsolódóan 66 db molnárfecske (*Delichon urbica*) fészket vertek le költési időn kívül. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodás Főosztálya által lefolytatott eljárás eredménye nem ismert.

Uppony határában, a Lázberci Tájvédelmi Körzetben (és Natura2000 területen) 0,1584 ha-os gyepfeltörés kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodás Főosztálya által lefolytatott eljárás eredményéről nincs információnk.

Bánhorváti határában, a Lázberci Tájvédelmi Körzetben (és Natura2000 területen) történt 3,57 ha-os gyepfeltörés kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodás Főosztálya által lefolytatott eljárás eredményéről nincs információnk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ózd határában, a HUBN20027 azonosítójú Ózdi Harmaci-dombok megnevezésű, nem védett Natura 2000 területen 23,06 ha-on történt februári tüzeset kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés. A Domaháza határában, a HUBN20021 azonosítójú Domaházai Hangony-patak völgye megnevezésű, nem védett Natura 2000 területen 216,56 ha-on történt tüzeset kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés.

Borsodbóta, Nekézseny, Sáta és Uppony határában a Lázberci Tájvédelmi Körzetben (és a HUBN20017 Borsodbótai Kotyindó-tető nevű, a HUBN20020 Sátai Tökés-völgy nevű és a HUBN20018 Upponyi-szoros nevű különleges természetmegőrzési Natura 2000 területen) 498,26 ha-on történt tüzeset kapcsán történt természetvédelmi őri bejelentés.

A Dél-Hevesi Tájegységben 2022.05.24-én Dormándról lakossági bejelentés alapján egy példány fehér gólya került a Hortobágyi madárkórházba leszállításra. A madár jobb szárnyán nyílt törés volt tapasztalható. A madárkórházban a vizsgálatok során kiderült, hogy a madár testében lépuskából származó lövedék található. A feljelentést megtettük, a vizsgálat eredményéről jelenleg nincs információnk. 2022.08.16-án Átány község külterületén megközelítőleg 100 hektárnyi védett és Natura 2000 gyepterület égett le.

A Dél-Borsodi Tájegységben a Hejő-főcsatorna -Hejő mente (HUBN20030) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen eurázsiai hód gátjának bejelentés és engedély nélküli elbontását tapasztaltuk. A helyszíni nyomok alapján az április 02-át követő csapadékos időszak után a területre munkagép érkezett és a hódgát felét a mederből kiemelte és a csatorna jobb partján lerakta. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

Lakossági bejelentés nyomán ellenőriztük a Tiszaújváros iparterületén lévő BONTEX-GEO telephelyét, ahol fényképes bejelentés érkezett füstí fecske fészkek eltávolításáról. Az ellenőrzésen a BNPI természetvédelmi őre és a Mályi Természetvédelmi Egyesület képviselője volt jelen. A telephelyen tisztázódott, hogy korábban nyitott és a madarak számára megközelíthető, de már zárt üzemsarnokból lakatlan fészkeket távolítottak el. A fészkek eltávolítása előtt a megfelelő számú műfészket kihelyezték az üzemsarnok bejárata elé. A fészkekeltávolítást, mivel megelőzte a műfészkek kihelyezése védett faj károsítása nem történt, de a tevékenység bejelentését a beavatkozást szervezők elmulasztották. A felelős vezetővel megbeszélve a tevékenységet nyilvánvalóvá vált, hogy nem szabályosan, de jóhiszeműen jártak el. A felelős vezető tájékoztatást kapott a védett fajra vonatkozó bejelentési (engedélyezési) kötelezettségéről.

A Tiszalúci-Holt-Tiszán stég hely kialakítása során kb. 6 m³ meder anyag ki lett kotorva, ami a Natura 2000 célokkal nem összeegyeztethető, a BNPI vagyonkezelői hozzájárulása ezt nem tette lehetővé. A terület a HUBN10005 Kesznyéten SPA és a HUBN20069 Kesznyéteni Sajó-öböl SAC Natura 2000 területek részei. A kotort anyagból több tompa folyami kagyló (*Unio crassus*) héj is előkerült. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült. A vizsgálat eredményéről nincs információnk.

2022.03.06.-án tüzeset történt a Kesznyéteni tájvédelmi Körzet területén. Az oltást két tűzoltó brigáddal sikeresen végrehajtottuk. Az égetés következtében 54,36 ha védett természeti terület (Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet) égett le. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

A Sajóhídvég 029/4b legelő művelési ágú, Natura 2000 (HUAN20004, Hernád-völgy és Sajóládi-erdő SAC) gyepterület egy részét a földhasználó feltörte, ami a 269/2007 kormányrendelet 3§ (1);(4), illetve a 275/2004 Korm.rend. 9§ (2) a) rendelkezéseit sérti. A feltört terület 4,099 ha kiterjedésű. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

A Taktabáj 092/2a legelő művelési ágú, Natura 2000 (HUHN20001, Felső-Tisza SAC) gyepterületet a földhasználó feltörte, ami a 269/2007 kormányrendelet 3§ (1);(4), illetve a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

275/2004 Korm.rend. 9§ (2) a) rendelkezéseit sérti. A feltört terület 9,905 ha kiterjedésű. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

2022. 06. 05.-én, a Mályi Természetvédelmi Egyesület képviselője, (Tiszatarján Árpád út 35. környékén talált) sérült fehér gólyát szállított a Hortobágyi Madárkórházba. Itt kiderült hogy egy feltehetően légfegyverből kilőtt lövedék törte el a madárszárnyát. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

2022. 10. 11.-én a Szentistván 0189 hrsz. területén törött szárnyú parlagi sas mentését végeztük. A Hortobágyi Madárkórházban készült röntgenfelvétel és orvosi vélemény szerint a madár sérülését sörétes fegyverből leadott lövés okozta. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

2022.10.18.-án Tiszakeszi településen sérült erdei fülesbagoly mentését végeztük. A madár a kórházba szállítás közben elpusztult. A röntgenfelvétel alapján megállapítható volt, hogy a sérülést egy 5 mm x 1,5 mm-es ólomdarab okozta. Az illegális cselekményről természetvédelmi őri bejelentő készült.

A Nyugat-Bükki Tájegységben a szarvaskői Margit forrás vizének elgátolását, a patak visszaduzzasztását tapasztaltuk védett és Natura 2000-es területen. A patak mederben egy műanyag kád került beásásra. A patak vizének olyan mennyiségű elvezetése történt, ami igazolható módon a meder alsóbb részein a meder kiszáradását okozta. A patak vizét két mesterségesen kialakított, tófóliával bélelt medencébe engedték, amelyben a helyszínelés során több száz pisztráng ivadékot és két példány foltos szalamandrát (*Salamandra salamandra*) találtunk. A természetvédelmi hatósággal történt helyszínelés után a tavakat a tulajdonos betemette és a forrás vizének elvezetése és helyreállítása is megtörtént. Az ügyben a kormányhivatal bírságot szabott ki az elkövető felé.

A Fokozottan védett Őr-kő réten egyeztetés és engedély nélküli faanyag szállítás történt, mely a fokozottan védett gyepet károsította, valamint a szállítás során kételtű szaporító helyek is sérültek. Az ügyet továbbítottuk az illetékes hatóság felé, az eljárás jelenleg is folyamatban van.

A Kelet-Bükki Tájegységben 2022.04.21.-én kaptunk értesítést bejelentést, miszerint a BorsodChem Zrt. telephelyén fecskefészek leverésése történt. A bejelentő 100-as nagyságrendű esetről számolt be, pontos helyét nem közölte. A telephely északi oldalán lévő irodaház déli homlokzatán emelőkosaras munkagépből végezték a védőháló felszereléséhez szükséges rögzítő csavarok befűrését. A Heves Vármegyei Kormányhivatallal közös ellenőrzés során felszólításunkra a munkát abbahagyták és elmondták, hogy a BorsodChem megbízásából egy alvállalkozó cég munkatársa végezi a munkát, melynek során az ott lévő fecskefészeket 2022.04.20.-án eltávolították. Az épület homlokzatának felét korábban védőhálószerűen már felszerelték, a jelen munkával érintett területen 260 fészék nyomát észleltük. A falon látható meszelésnyomok alapján ezek 35-40%-a lehetett lakott az elmúlt év során. A lehullott fészékanyagot már összegyűjtötték és elszállították, fellelésére tett kísérletünk nem járt eredménnyel. Az ügyben a természetvédelmi hatóság folytatja az eljárást.

2022.07.01.-én erdőjáróktól és turistáktól kaptunk tájékoztatást, hogy a délutáni órákban tűz keletkezett a Miskolc község határban található Kecskeláb rét körzetében. A leégett terület 35,13 ha volt.

2022.09.15.-én kaptunk egy tájékoztató levelet az ÉMIVIZIG-től, hogy Miskolcon, a Hejő-patak Hejőcsabai mellékágán az 1+020 és 1+450 szelvények között két hódgátat észleltek és emiatt a Hejő-patak Hejőcsabai mellékág érintett szakaszára pontszerű III. fokú helyi vízkár elhárítási készülséget rendelt el az ÉMIVIZIG. Ennek hatálya alatt legalább két hódgát került elbontásra. Természetvédelmi őri bejelentés árvízvédelmi okok miatt nem történt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett terület, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Kárókatona	Természetes vizek, halastavak halfaunája.	Egész évben, főleg téli károkozások.	Több száz folyamkilométer.	Nem meghatározott.	Nem meghatározott.	Kérelem alapján, riasztási, gyérítési engedélyek véleményezése államigazgatási eljárásban.	I	Nem volt megállapítható. Természetes vizeken a kárókatona „károkozása” nem megalapozott. Erre vonatkozóan javasolt a védekezés engedélyezhetőségének átgondolása.	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Fehér gólya	Szemetelés, ürülék.	Költési időszakban.	0,01	-	-	Gólyafészkek áthelyezés	I	100 %	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Hód	Gátépítés, árvízvédelmi töltések károsítása, víztározó gátjának átfúrása.	Folyamatos.	Minimum 100 folyókilométer.	-	Nem becsülhető, helyszíntől függő (vízügyi helyreállítási munkák költsége).	Helyreállítási, bontási munkák.	I		Hódépítmények bontása, helyreállítása hatósági engedéllyel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbemjárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Farkas	Predáció	1. Kács: genetikai teszt igazolta a kutyatámadást	-	5 kecske	250.000 Ft	Helyszínelés, objektív esetvizsgálat. genetikai mintavétel és elemzés.	Igen (minden esetben)	0%	A káresemények a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedés miatt következhetnek be.
Farkas	Predáció	2. Erdőkövesd: a helyszínen kutya genetikai nyomai is igazolták a kutyatámadást, a helyi vadőr pár nappal később a helyszínen csapdával befogta a kutyát is	-	4 juh pusztult/végzetesen sérült	200.000 Ft	Helyszínelés, objektív esetvizsgálat. genetikai mintavétel és elemzés.	Igen (minden esetben)	0%	A káresemények a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedés miatt következhetnek be.
Farkas	Predáció	3. Mátranovák-Mizserfa: róka és a legelőn hagyott fémhulladék okozta a sérülést (genetikai mintavétel történt, eredmény még nincs)	-	1 juh elpusztult, a lovon szúrt sérülések	50.000 Ft	Helyszínelés, objektív esetvizsgálat. genetikai mintavétel és elemzés.	Igen (minden esetben)	0%	A káresemények a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedés miatt következhetnek be.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszínbemjárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
Farkas	Predáció	4. Nemti, belterületen történt kutyatámadás (genetikai mintavétel történt, eredmény még nincs)	-	6 juh elpusztult	300.000 Ft	Helyszínelés, objektív esetvizsgálat. genetikai mintavétel és elemzés.	Igen (minden esetben)	0%	A káresemények a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedés miatt következhetnek be.
Farkas	Predáció	5. Nemti: a tehének a legelőn ellettek, a két borjút a farkasok elragadták (genetikai mintavétel történt, eredmény nincs)	-	2 szarvasmarha borjú	200.000 Ft	Helyszínelés, objektív esetvizsgálat. genetikai mintavétel és elemzés.	Igen (minden esetben)	99%	A káresemények a nem megfelelően védett szálláshely, illetve a hiányos védelmi intézkedés miatt következhetnek be.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

A kezelési tevékenységekről részletes éves jelentést nyújtottunk be az Agráminisztériumnak március hónapban. Az év során 250 ha-on végeztünk inváziós fajokkal kapcsolatos beavatkozásokat.

Fajspecifikus felmérések és kezelések, irtási tapasztalatok

Bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*)

A szezon során a Bükk hegység területén levő valamennyi ismert állomány kezelését elvégeztük. A módszer a tövek kézzel történő eltávolítása volt júliusban. A legtöbb élőhelyen mindössze néhány tő jelenlétét észleltük. Az állományok jelentős csökkenése tapasztalható, több ponton sikerült teljesen felszámolni.

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

A működési területünkön a selyemkóró 6 állományának kezelése zajlott ebben az évben.

Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*)

A kompolti állomány mechanikai és kémiai módszerekkel zajló kezelése idén is megtörtént. A kompolti vízmű védőterületén kémiai módszert nem lehet alkalmazni. Ezért az állományt területileg megosztottuk, a védőterületen mechanikai, azon kívül kémiai védekezést folytattunk. 2022. júniusában a teljes területen mechanikai védekezés történt, traktorra szerelt szárzúzóval és benzinmotoros bozótívágóval. Egy kisebb, izolált állomány esetében az üreges szárba történő fecskendezéssel védekeztünk. Júliusban a korábban levágott területen a növény már újra termésben volt. Összegyűjtöttük a terméseket és megsemmisítésre elszállítottuk. A vízmű védőzónájában újabb mechanikai védekezés történt benzinmotoros bozótívágóval, a többi területen 5%-os glifozát oldattal (Medallon), tapadásfokozó adagolásával permetezést végeztünk. A júniusban injektált tövek kivétel nélkül kiszáradtak. A vízmű közeli meander mentén, a jelentősebb nyári csapadéknak köszönhetően nagyon szépen felújult töről az állomány, de virágzásig már nem jutott el.

Vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulis*)

A kácsi langyosvízes forrás alatti patakszakaszon, a fokozottan védett fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*) élőhelyén 300 méter hosszú szakaszon teljes felszínborítással fordult elő a faj. Az igazgatóság munkatársai több alkalommal kiszálltak a területre és szeptemberig az érintett patakszakaszon mechanikai mentesítési tevékenységet végeztek. A mechanikai védekezés lényege a hínáregyedek gyökérzettel együtt történő kiemelése volt. A patakából kiemelt egyedeket a paron szárítottuk, majd kiszáradás után elszállítottuk. A vízből kihúzott egyedeket a patakban alaposan lemostuk, hogy a rájuk telepedett fekete bödöncsiga egyedeket visszajuttassuk a mederbe.

Mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*)

A fajnak az év során két kisebb állományát kezeltük. A módszer növényvédőszerrel történő pontpermetezés volt.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatos mentőtevékenység a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén szerteágazó. A természetvédelmi őrszolgálat évek óta folytatja ezt a tevékenységet, mely a lakossági tudatosság, a növekvő érzékenység következtében folyamatosan növekedni látszik. Ennek során kizárólag a természetvédelmi örök által kezelt „esetek”, azaz az őrszolgálat által mentett állatok számokban a következők.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Mentett (példány)	Madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
2	bütykös hattyú				
1	csóka				
41	egerészölyv				
13	énekes rigó				
9	erdei fülesbagoly				
22	fekete rigó				
15	füsti fecske				
7	házi rozsdafarkú				
2	házi veréb				
4	héja				
1	holló				
4	kabasólyom				
12	karvaly				
1	közép fakopáncs				
15	macskabagoly				
2	meggyvágó				
38	molnárfecske				
7	nagy fakopáncs				
1	nyaktekerecs				
1	örvös galamb				
6	sarlósfecske				
7	széncinege				
3	szürke gém				
2	tengelic				
1	tövisszúró gébics				
8	vetési varjú				
21	vörös vércse				
2	vörösbegy				
5	zöld küllő				
2	barázdabillegető				
4	barna rétihéja				
1	búbos banka				
1	csilpcsalpfüzike				
3	fényves cinege				
1	kékcinege				
1	kenderike				
1	guvat				
2	tövisszúró gébics				
1	seregély				
1	mezei pacsirta				
6	szajkó				
1	mezei poszáta				
44		fehér gólya			
5		gyurgyalag			
11		kuvik			
1		nagy kócsag			
2		vándorsólyom			
2		parlagi sas			

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Mentett (példány)	Madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
2		uráli bagoly			
2		vörös gém			
1			sün		
231			rőt koraidenevér		
4			törpedenevér		
8			közönséges törpedenevér		
1			bajszos denevér		
19			egyéb denevérfajok		
1			fehértorkú denevér		
1			európai mókus		
1				vadmacska hibrid	
1					erdei sikló
2					mocsári teknős

Összes mentett példány oszloponként

Mentett (példány)	Madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
618	278	69	267	1	3

A 2022-es mentőtevékenységünk során minimálisan 16.800 km került felhasználásra, melynek során 62 állatfaj 618 példányával kerültünk kapcsolatba. Leggyakoribb megkerülési okok között lehet említeni a fészekből kiesést, macska és kutya általi megfogást, elütést, áramütést, vihar miatti kiesést, épület bontást vagy felújítást (pl. denevérek). Legtöbb esetben gyógykezelés után a repatriálás/szabodon engedés lehetséges. Szerencsés esetekben az egyedeket természetes környezetben azonnal el lehetett engedni, illetve elhelyezni (pl. nagyszámú denevér barlangi elhelyezése). Előfordultak olyan esetek is, ahol a sérült állatok – állapotuk válságossága miatt – már a mentés, vagy a szállítási tevékenység közben elpusztultak.

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része az év első felében a BNPI által megbízott szakemberhez, majd a BNPI Sánc utcai mentőközpontjába került. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése. Az állatok esetleges állatorvosi ellátását – megfelelő szerződés mentén – a Vetkart Medical Kft. (dr. Légrády András) biztosította.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi Természetvédelmi Egyesület Madármentő Állomása (részleges BNPI mentőhely), a Miskolci Vadaspark valamint az Üröm Egyesület. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrádi TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat- és Növénykert (FÁNK) vendégei.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Fontos megjegyezni, hogy a BNPI mentőközpontjába kerül az őrszolgálat által kezelt madarak egy jelentős része, de ide egyéb helyekről, például a lakosság által behozott madarak is érkeznek. Így az őrszolgálat által mentett, és a mentőközpont által érintett számok jelentős átfedéssel bírnak, de nyilvánvalóan van közöttük különbség. A BNPI mentőközpontjába jutott dokumentált fajok adatai a Madármentőhely pontnál kerülnek részletezésre.

Sajnos gyakoriak azok az esetek, amikor a jó szándékú bejelentők – nyilvánvalóan az ismeretek hiányában – olyan esetben is mozgósítják az őrszolgálatot, amikor az csak kismértékben, vagy egyáltalán nem indokolt. Ezt a széles tömegek felé történő ismeretterjesztéssel próbáljuk orvosolni.

A védett állatok mentése kapcsán az utóbbi években több esetben merült fel probléma a sérült védett és fokozottan védett állatfajok mentése kapcsán abból adódóan, hogy a védett fajok (elsősorban madarak) sérült vagy beteg egyedeit megtaláló emberek gyakran nem a természetvédelmi kezelőt, a természetvédelmi hatóságot vagy a védett állatok jogszerű tartására engedéllyel rendelkező szervezeteket keresik meg a mentés igényével, hanem az interneten önkéntes madármentőként elérhető személyeket. Ezeket a személyeket elsősorban a Hortobágyi Madárkórház Alapítvány honlapja, illetve Facebook megjelenések alapján keresik meg.

Az önkéntes madármentők az Igazgatóságunkhoz közvetetten eljutó információk alapján a megtalálótól azzal az indokkal veszik át az állatot, hogy azt eljuttatják egy engedéllyel rendelkező menhelyre. Tudomásunk van róla, hogy egyes önkéntes madármentők ideiglenesen tartják, gondozzák is a beteg/sérült madarakat. Mindez a tevékenység megfelel a 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdés alapján a „védelemben részesülő állatfaj egyedének mentési szállítása” fogalmának, amely a természetvédelmi hatóság felé tájékoztatási kötelezettséget von maga után.

A Nógrád megyében illetékes természetvédelmi hatóságtól kapott információk alapján nem volt még rá eset, hogy az önkéntes madármentők ennek a kötelezettségüknek eleget tettek volna.

A jogkövetés hiányosságai mellett aggályainkat növeli, hogy több esetben nincsenek ismereteink az önkéntes madármentők kvalitásáról, megbízhatóságáról. A madarak megfelelő színvonalú ideiglenes gondozásához, tartásához bizonyos szintű általános biológiai ismeretanyagra, fajismeretre, valamint gondozási ismeretekre van szükség. Ezeknek megléte, illetve a tartási körülmények minősége sem ismeretes számunkra. A mentett állatok további sorsáról (hogy eljutottak-e egyáltalán a mentőközpontba) szintén nem jut el információ Igazgatóságunkhoz, így az esetleges visszaélések lehetősége sem zárható ki.

Miután az önkéntes madármentési tevékenység időnként (főleg a költési időszakban fellépő kapacitáshiány esetén) jelentős segítséget jelenthet természetvédelmi kezelői feladataink ellátásában, nem kérdőjelezzük meg annak létjogosultságát. Az ilyen irányú tevékenység átláthatóságát, ellenőrizhetőségét azonban csak úgy biztosíthatjuk, ha el tudjuk érni a fent idézett jogszabályi előírás betartását. Lehetőség szerint az előírt tájékoztatási kötelezettséget a működési területével érintett nemzeti park igazgatóság értesítésére is indokolt volna kiterjeszteni, valamint szükséges lenne a mentett állat dokumentálása (fotó megküldése a nemzeti park igazgatóságnak), valamint a mentés eredményének (mentőközpontba érkezés) hiteles visszajelzése is. Fokozottan védett fajok érintettsége miatt fenti információáramlás kialakítása különösen indokolt.

Madármentőhely

Az igazgatóság székhelyére bejegyzett madármentő állomásán 2022-ben 67 faj 456 sérült, vagy mentést igénylő állat ellátása történt meg. Ezek között 55 madár-, 10 emlős-, 2 hüllő-, valamint 1 rovarfaj volt. A bekerülés leggyakoribb ismert okai a következők voltak: ablaknak ütközött madár, fészekből kiesett fióka, kutya/macska általi megfogás, leszakadt fészek, ütközés autóval. A legintenzívebb időszak a tavasz vége és a nyár eleje, amikor nagy számban kerülnek be hozzánk fészekből kiesett vagy emberek által összeszedett fióka korú madarak.

A bejelentett madarakat többnyire a megtalálók vagy az igazgatóság tájegységi munkatársai szállították be az állomásra. A diagnosztizálást és szükség esetén a kezelést követően a madarak elengedésre kerültek (90% fölötti volt az elengedési sikerünk). A tartósan sérült egyedek az igazgatóság udvarán elhelyezett röpdékben tartózkodnak. A mentőközpont tevékenységeiről, valamint a nem repatriálható madarak számba vételéről az éves jelentést a kormányhivatal felé elkészítettük. A tartósan sérült madarak tartásnak engedélyeztetése folyamatban van, ezen egyedek hasznosításának kategóriái: környezeti nevelés céljából bemutatható madarak (6 egyed), valamint azon adult, idős állatok (8 egyed) melyek új helyszínre történő beszoktatás alkalmával már epusztulnának, viszont szerepük a röpdében jelentős, tanítási példát szolgálnak a kezelés alatt álló madarak számára.

Az állomás működéséhez a szükséges állatorvosi felügyelet biztosított. A madarak állatorvosi ellátása a „Természeti értékek védelme” szakmai keretben biztosított forrás felhasználásával történt.

6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

Saját vagyonkezelésű és tulajdonosi joggyakorlás alatt álló területek

Művelési ág	Tárgy- évben vásárolt (ha)*	Tárgy- évben kikerült (ha)**	Össz- kiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
				ha	%	ha	%
Szántó	-	2,5141	4.434,7417	1.304,8935	29	3.129,8482	71
Rét	-	-	1.961,2168	1.125,8415	57	835,3753	43
Legelő	-	130,6875	18.457,4499	3.847,5572	21	14.609,8927	79
Kert	-	-	0,0000	-	-	0,0000	-
Szőlő	-	-	3,0371	2,0613	68	0,9758	32
Gyümölcsös	-	-	18,7714	18,7714	100	0,0000	0
Nádas	-	-	119,9405	114,6951	96	5,2454	4
Halastó	-	-	0,0000	0,0000	-	0,0000	-
-Erdő	-	0,8115	4.732,8212	4.732,8212	100	0,0000	0
Fásított terület	-	-	96,2309	58,2197	61	38,0112	39
Kivett	1,5119	-	1.645,9345	1.585,043	96	60,8915	4
Összesen	1,5119	134,0131	31.470,1440	12.789,9039	-	18.680,2401	-

*A 2022. évben megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan megtörtént az ingatlanügyi hatóságnál a Magyar Állam tulajdonjogának és – tulajdonosi joggyakorlóval történt vagyonkezelő szerződés megkötését követően – az Igazgatóság vagyonkezelői jogának bejegyzése.

**Az ingatlanok tárgyevi kikerülését az magyarázza, hogy a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény alapján, azon védett és védelemre tervezett területek esetében, ahol a tulajdonosi joggyakorlóként a nemzeti park igazgatóság került bejegyzésre, a bejegyzett jogok és tények az ingatlan-nyilvántartásból törlésre kerültek. Azon földrészek, amelyekre az ingatlan-nyilvántartás szerint termelőszövetkezeti földhasználati jog volt bejegyezve, 2021. január 1-jén a törvény erejénél fogva az állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba kerültek.

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódó munkánkat az osztatlan közös tulajdonban álló területek megosztásával járó adatok változásának átvezetése, művelési ág változás átvezetése, és a védett, védelemre tervezett földrészek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapra tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A haszonbérleti szerződések rögzítése és a beszkenelt szerződések feltöltése is megtörtént az OKIR programba.

Nemzeti Földügyi Központ és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között létrejött Természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés részleges megszüntetése, amely a Bátortereny 0207/155, 0207/156, és a Hevesvezekény 049 hrsz-ú ingatlanokat érintette.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. és a Bükki Nemzeti Park között létrejött 2 db vagyonkezelői szerződés módosítás, ami a Kács 101, 103, 160 és a Mezőnagymihály 858 és a 861 hrsz-ú földrészeket tartalmazza.

2022. évben a vadásztársaságoktól beszedett többtelehasználati díj, ami a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságot illeti meg 2.809.165 Ft volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Telekalakítással, földfelajánlással, földvásárlással, földhasználati rend kialakításával kapcsolatos megállapodások megkötésével, Magyar Államot megillető elővásárlási jog gyakorlásával, szolgalmi jogi megkeresésekkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat végeztünk. Közreműködtünk a Tarnaszentmiklós külterületén létesített állattartótelep (szürkemarha szállás), valamint a Répáshuta külterületén megépített Bükki Csillagda bemutatóhely használatba vételéhez kapcsolódó ingatlanügyi feladatok ellátásában. Elindítottuk a Mezőnagymihály településen honos magyar szöcskegér élőhelyet alkotó, még magántulajdonban álló ingatlanok földcsere útján történő állami tulajdonba vételét. Jelentős szerepet vállaltunk a Dél-borsodi Tájegységben lévő vizesélőhelyek rehabilitációs és fejlesztési projekt előkészítését szolgáló ingatlanügyi feladatokban. Támogattuk a Salgótarján-Salgóbánya városrészt érintő, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházás megvalósításához szükséges terület használat ingatlanügyi rendezését.

2022. évben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál a korábbi rendszer szerinti haszonbérleti pályázat nem került meghirdetésre.

A saját vagyonkezelésben lévő területek kezelése és hasznosítása megbízási szerződés keretében történt. A 2022. december 31-én lejáró, 5 ha alatti területekre 15 db új szerződést kötöttünk 55,5514 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 169 db, egy évre szóló megbízási szerződést kötöttünk 8615,792 ha-ra vonatkozóan.

A beérkező igények alapján, pályázatás nélkül, folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2022. évben 4 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre.

A 2022. évben 2 db szerződést megszüntettünk, mert a haszonbérelő családi és életkörülményeiben olyan tartós változás állt be, amely a haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítését akadályozta.

A 2022. évben megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFK által ajánlott 2.500,- Ft/AK/év összeget érvényesítettük.

Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjainak fajlagos mértékét 2022-ben a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett 2021. évre vonatkozó inflációs ráta mértékével, azaz 5,1 %-al emelte meg.

Kezelési tevékenység

A 2022. évben a Dél-Borsodi Tájegységben, a Batúz-tanyát körülvevő gyepterületek természetvédelmi kezelését furioso-north star fajtájú lóval (éves nyitóállomány 117 db, záróállomány 118 db), magyar merinó juh állománnyal (éves nyitóállomány 384 db, mely év közben felszámolásra került, záró állomány 2 db) kárpáti borzderes szarvasmarha gulyával (éves nyitóállomány 50 db, záró állomány 53 db) és magyartarka szarvasmarha gulyával (éves nyitóállomány 98 db, záróállomány 134 db) végeztük.

A Dél-Hevesi Tájegységben az Igazgatóság által kezelt gyepterületek természetvédelmi kezelését magyar szürke szarvasmarha gulyával (induló létszáma 237 db, záró létszáma 230 db) és kárpáti borzderes szarvasmarha gulyával (nyitó létszáma 49 db, záró létszáma 49 db) végeztük.

Az Ipolytarnóci telephelyünkön bemutatás céljából 2 db hortobágyi feketeracka kos tartásával járó feladatokat láttunk el.

A természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével döntöttük úgy, hogy több területen a legeltetési állattartás, kaszálás, takarmány előállítás biztosítja leginkább a terület jó állapotban történő tartását. A 2022. évben is fontos volt, hogy az Igazgatóság állatállománya részére biztosítani tudjuk a legelő területeket, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállítása is megvalósuljon. Az 2022. évi rendkívüli szárazság ráirányította a figyelmet arra, hogy nagyobb készleteket kell fenntartanunk, amivel az egyes évek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

hozamingadozását ki tudjuk egyenlíteni. Ennek érdekében fokoznunk kell az erőfeszítéseinket a takarmányok szakszerű tárolása érdekében.

2022-ben 2681,5294 hektár területre adtunk be egységes területalapú támogatási kérelmet. 2021-ben beadott AKG pályázatunk eredményes volt, így a 2022. évben 794,5078 hektáron Alföldi madárvédelmi szántó, és 1576,3292 hektáron Alföldi madárvédelmi gyepprogram végrehajtását kezdtük meg kettő tájegységünket érintően.

Az elvégzett kezelési tevékenységeket az alábbiakban mutatjuk be.

Nyugat-Bükki Tájegység

A tájegységben jellemzően gyeppelzési feladatok jelentkeztek 2022-ben is, amelynek jelentős részét a korábbi KEOP pályázat keretében folytatott élőhely-rekonstrukciók további kezelése, fenntartási munkái tették ki. A fenntartási munkák a felsőtárkányi Barát-réten, a bükkzsérci Ortás-réten, a cserépfalui Perpác-réten, az Oszla-réten, valamint Túr bucka környezetében a helyreállított réteken történtek. A rétre „begyalogló” erdő további tényérésének megakadályozására szárazzásokat végeztünk a rétek szegélyében. Az Oszla-réten, az itt lévő tájházunk közvetlen környezetében kézi kaszálást végeztünk.

A Hidegkúti-legelő visszacserjésedésének megakadályozását haszobérleti szerződés keretében két helyi állattartó gazdálkodó végezte, aki kecske-, juh- és szarvasmarha állomány legeltetésével végzik el a természetvédelmi területkezelési feladatokat.

A Bükkzsérci Kerek-dombon elsősorban a cserjék, mogyoró és erdei fenyő eltávolítását végeztük Natura 2000-es gyepterületekről.

Az Ostorosi-patak menti erdőpuszta Natura 2000 területen folytattuk a korábbi években megkezdett területeken a cserjeirtást, a védett és közösségi jelentőségű fajok élőhelyül szolgáló gyepterületek kiterjedésének növelését.

Kelet-Bükki Tájegység

Az elmúlt években a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a tájegységben lévő, saját vagyongazdálkodású területeken. Az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írnak elő a haszobérleti szerződések.

A tájegységben kártalanítási keretből 2021-ben, vállalkozók bevonásával megkezdett területkezelési munkálatokat forráshiány miatt nem tudtuk folytatni.

A Bükk-fennsík, az Észak-Bükkben és Miskolc város külterületén megkezdett hegyi rétek rekonstrukciója és kezelése (kézi és gépi cserjeirtás, kaszálás, szárazzás) helyett a terület tulajdonosi kezelője végzett gépi kaszálást a rekonstrukcióval érintett terület kis részén. A munkálatok ez esetben a természetvédelmi hatóság által kiadott engedélyek szerint zajlottak.

Tardi-legelő Természetvédelmi Területen lévő 2 ha-os, hagyományos fajtákból álló gyümölcsös-telepítésünket 2 ízben ápoltattuk (kaszálás, kapálás, öntözés) a közfoglalkoztatás keretein belül alkalmazottak közreműködésével. A területen közmunka keretében több kisebb kiterjedésű helyszíneken történtek területkezelési, karbantartási munkák a tájegységben.

Dél-Borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyongazdálkodott területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része az elmúlt években haszobérbeadásra került, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére. Saját kezelési tevékenységet mintegy 3.500 hektáron végzünk. Az Igazgatóság saját kezelésű területeit 2 csoportra lehet bontani. Az egyik, ahol aktív, rendszeresen ismétlődő természetvédelmi kezelés történik, jellemzően a rét, legelő, szántó, erdők és nádas művelési ágú, mintegy 2.000 hektárnyi területen, melyből erdő mintegy 600 hektár. A másik

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

kezelési csoportba tartoznak a rendszeres kezelést nem igénylő területek, pl. vizes élőhelyek, mocsarak, kivett területek, amelyek kiterjedése megközelíti az 1.500 hektárt.

A tájegységben a természetvédelmi élőhely kezelési feladatokat ellátását a Batúztanyán lévő furioso-north star ló, magyartarka szarvasmarha, magyar merinó juh és kárpáti borzderes szarvasmarha állomány legeltetésével végeztük a 2022. évben. A telepen lévő állatállomány szalastakarmány szükségletének nagyobb részét vállalkozó segítségével állítottuk elő, de a rendkívüli aszály miatt nem tudtunk elegendő szénát begyűjteni, ezért szükség volt 1.288 db szénabála megvásárlására is. A takarmány gabonák előállítását is külső vállalkozó bevonásával oldottuk meg. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét hivatottak kielégíteni. A megtermelt 76 t őszi árpa, 31,7 t tavaszi zab, 30 t triticales az állatok takarmányozását szolgálta. A megtermelt 53 t tisztított napraforgó értékesítés céljából letárolásra került.

A 2022. évben a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet területén 20,2 hektáron őszi árpát, 9,2 hektáron triticales, 12,2 hektáron tavaszi zabot, 48,8 hektáron napraforgót, 37,2 hektáron lucerna szénát, és 37,9 hektáron zöldgubor szénát termeltünk. 2022. őszén 7,8 hektáron triticales, 27,5 hektáron őszi árpát, 13,4 hektáron őszi zabot, 20,1 hektáron borsós triticales vetettünk és előkészítettünk 21,4 hektárt a 2023. évi napraforgó vetésre. A szántóföldi munkákat vállalkozó bevonásával végeztettük. A száraz időjárás és az eleve kevés kalászos terület miatt a szalmaszükséglet döntő részét vásárlás útján a szomszédos nagygazdaság területéről szereztük be.

A Kesznyéti Tájvédelmi Körzet területén 24,5 ha terület kezelése történt meg.

Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájegység

Tarna-Lázbérci Csoport

A Tarna-Lázbérci területen a saját vagy kezeltek területek összesen hozzávetőleg 700 ha-t tesznek ki. Ezek között csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alatti) kiterjedésűek. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt már évek óta a szántóként való művelés helyett természetvédelmi gyepterület kialakításra került. A saját kezelésben lévő gyepek között 78,7 hektáron mezőgazdasági kezelést nem igénylő terület található. A 2022-es évben gépközlelő hiány miatt saját géppel történő területkezelési munka nem folyt. Saját erőből kézi permetezés és kaszálás történt az inváziós selyemkóró visszaszorítása érdekében, 130 km-nyi úthálózaton és 50 helyszínen a tájegységben.

Mátrai Csoport

A lezárult KEOP pályázat által érintett területeken a hagyományos (többnyire legeltető állattartásra alapozott) mezőgazdaság megszűnése után a sztyeppréteken kedvezőtlen folyamatok mutatkoznak: megindult a cserjésedés, beerdősülés, több faj kiszorult, a fajok változatossága csökkent. A projekt sikeres végrehajtását követően intenzív sarjadás figyelhető meg, ezért szükségessé vált az élőhely rekonstrukciós munka folytatása 1,0 ha-on a Mátrai Tájvédelmi Körzet részét képező mátraszentimrei Tugár-réten. A korábbi években kártalanítási keretből megvalósított munkákat 2022-ben - saját forrásból és részben saját munkaerővel - jóval kisebb térmértékben tudtuk csak elvégezni. A munka során a korábbi élőhelykezelések területén felverődő sarjak kézi motoros fűkaszával (dikicskéses vagy korongos), motorfűrészes, illetve ágvágóval történő levágása, meghatározott helyre történő összegyűjtése történt meg. Kaszálást a parádi Somhegybükki-legelőn végeztünk 8 ha-on. Inváziós fajok (japán keserűfű, selyemkóró) elleni védekezés a parádi Kutyatörő-réten történt. A természetvédelmi kezelés során fontos szempont volt a kezelés mozaikosságának biztosítása a kaszálás időbeli és térbeli szétválasztásával, illetve kisebb területek érintetlenül hagyásával.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Dél-Hevesi Tájegység

A szántóföldek a térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két fontos szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetstechnológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások előtérbe helyezése határozta meg.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat vállalkozóval végeztettük el.

Természetvédelmi terület-, illetve élőhely kezelési tevékenységünk legfontosabb természetvédelmi elemei és megvalósításuk gyakorlati tapasztalatai, ill. eredményei az alábbiak:

- átlagos táblaméretek csökkentése 10 hektárra; a szántóföldi növénykultúrákkal hasznosított területek vonatkozásában az átlagos táblaméret jelenleg 11,3 hektár;
- a nagyobb parcellák felosztása 6-8 méter széles vetett mezsgyék kialakításával: a nagyobb táblák mindegyikében, összességében 12 hektáron kerültek kialakításra 8 méter széles mezsgyék;
- a mezsgyék korábban elsősorban évelő méhlegelő jellegű magkeverékekkel kerültek elvetésre; a méhlegelő mezsgyék gyenge télállóságuk miatt hosszabb távon nem voltak fenntarthatóak, ezért fokozatosan áttértünk a füves mezsgyék telepítésére;
- a termesztett szántóföldi növénykultúrák diverzifikációja, az árunövények - különösen a kalászosok tekintetében - fajtaválasztéka jelentősen bővült, jelenleg őszi búza mellett durum búza, sörárpa, valamint tritikálé szerepel a palettán. A takarmánynövények tekintetében a termőhelyi adottságok erősen bekorlátozzák a fenntartható módon termesztendő fajtaválasztékot, ezért ezen a téren a zöldugarok arányát sikerült növelni, továbbá kalászos támasztónövénnyel (árpa, tritikálé) vetett pillangós keveréknövények termesztésével kapcsolatban szereztünk kedvező tapasztalatokat;
- a kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér- és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg, minden kaszálással hasznosított területen bevezetett és napjainkban is alkalmazott gyakorlattá vált.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szálás és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 631,3 hektár, amiből 134,4 hektár lucerna, bíborhere és szöszösbükköny; 145,1 hektár zöldugar (ebből 5 hektár mezsgye),

19,7 hektár pillangós keverék (bükköny, árpa, borsó), a maradék 332,1 hektár egyéb szántóföldi növénykultúra (árunövény). 2021 rendkívül csapadékos őszi időjárása miatt lehetetlenné vált a területek megmunkálása és bevetése. Igyekezünk tavasszal pótolni a vetéseket, ezért vetettünk az előző évekhez képest kétszeres területen kukoricát és napraforgót. A növénytermesztés munkálatait - tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is teljes egészében vállalkozói bérmunkára alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepterületet a tájegységben mintegy 766 hektár területen végzünk, ebből 212 hektárt kaszálóként hasznosítunk Dormánd, Tiszanána, és Poroszló településeken. A kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér- és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a magyar szürkemarha gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó közel 554 hektáros területen magyar szürkemarha gulyával történő legeltetési területkezelést valósítunk meg Tarnaszentmiklós, Pély, valamint Hevesvezekény határában. A legeltetési állattartás alapjait a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE+ projekt keretében sikerült lefektetni és azóta is az abban kikísérletezett módszertan szerint folyik.

Nógrádi Tájegység

A tájegységben a Grassland LIFE IP keretében Kozárd és Mátraszőlős külterület, összességében 20 ha kiterjedésű részein végeztünk kézi cserjeirtást. Továbbá Csécse, Ecseg, Ipolytarnóc, Kisbárcány és Sámsonháza külterület, 22 ha kiterjedésű részein hajtattunk végre gépi kaszálást. Özönnövények visszaszorítása vegyszeres módszerrel 2,67 ha területen történt Csécse és Ecseg külterületén, a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal támogatásával és kivitelezésében. Kisebb volmunenben, saját erőből, kézi módszerekkel több helyszínen végeztünk özönnövény-visszaszorítást a tájegységben (Karancs-Medves TK, Kelert-cserhádi TK).

Az Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi területen, több helyszínen folyamatos kezelői feladatot láttunk el. Ezek keretében folytatódott a Holya-tanya környékén található öreg gyümölcsös felújítása, a vizes élőhelyek fenntartása, valamint az erdei tisztások kezelése is. Özönnövények visszaszorítására a közeli litkei Csádalj és az ipolytarnóci állattartó telep térségében került sor. Az év eleji bozótirtás után háromszori kaszálás és a széna összegyűjtése történt meg a mozaikos biotópok fenntartása érdekében.

Az élőhelyek mellett jelentős feladatot jelentett a bemutatóhely infrastruktúrájának állagmegőrzéséhez és a földtani értékmegőrzéshez kapcsolódó munkák elvégzése.

A Hollókői Tájvédelmi Körzetben található tanösvények karbantartása folyamatos volt az év során a járhatóság és hulladékmentesítés biztosítása érdekében.

A vár alatti, rehabilitált fás legelő bemutatását célzó ismertető táblák állagmegóvására különös figyelmet fordítottunk. A fás legelő fenntartását korábban végző haszonbérlet megvált állatállományától, így a terület legeltetése 2022-ben elmaradt. Új haszonbérlet megkötésére, és a fás legelő legeltetésére terveink szerint 2023. év elején kerül sor.

A Kelet-cserhádi és a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzetben lévő tanösvények karbantartása szintén folyamatos volt az év során. Saját vagyongazdálkodású területeinken, több helyszínen számoltunk fel illegális hulladéklerakót saját erőből.

A Kelet-cserhádi TK területén 2021-ben, KEHOP projekt keretében kialakított 14 vizes élőhelyek kezelését (nádkaszálás, behullott növényi anyag, illetve illegálisan betelepített halak eltávolítása) elvégeztük.

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Tárgyi évben az Igazgatóságnak területvásárlási célokra az alábbi pénzügyi forrás állt rendelkezésére:

- Intézményi költségvetési forrásból 17.470.400,- Ft.

Fenti pénzügyi forrásból 2022. évben összesen 1,5119 ha térmértékű ingatlan teljes tulajdoni hányadának vásárlása történt meg a Kelet-bükki Tájegység területén belül.

A megvásárolt 1,5119 hektár nagyságú terület az alábbi művelési ág, illetve megnevezés szerinti hasznosítás alatt áll:

- belterületi fekvésű, művelés alól kivett terület.

Az ingatlanügyi hatóságok a megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan bejegyezték a Magyar Állam tulajdonjogát.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Dél-Borsodi Tájegység területén tervezett komplex élőhelyfejlesztési programhoz kapcsolódó, 2023. évi földvásárlásokhoz Szentistván településen összesen 0,8457 ha termértékű, Mezőnagymihály településen összesen 3,6102 hektár termértékű szántó területre előkészítettük az ingatlanjogi rendezéséhez szükséges dokumentációkat. Ezen telekalakítási, illetve kisajátítási eljárásokon alapuló tulajdonjogi rendezésekben Szentistván településen az Orosz-ér vízfolyás esetében tizenkét ingatlan, Mezőnagymihály településen a Ferenci-mocsár esetében két szántó ingatlan érintett. A földvásárlások lebonyolítása 2023-ban tervezett.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében

(2022. 12. 31. állapot szerinti létszámadatok)

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka	2	0	0
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
Szarvasmarha	Magyar merino	2	108	490
	Magyar szürke szarvasmarha	230	67	74
	Magyar tarka szarvasmarha	134	53	17
	Kárpáti borzderes	102	16	13
Bivaly	Magyar házibivaly			
Ló	Hucul			
	Shagya-arab			
	Gidrán			
	Furioso- North Star	118	20	19
	Nóniusz			
	Lipicai			
Szamár	Kisbéri félvér			
	Magyar hidegvérű muraközi típusú ló			
	Magyar parlagi szamár			

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Kutya	Pumi			
	Mudi	2		1
	Puli	2		
	Komondor	4		
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			
	Erdélyi kopó			
Egyéb				

A Dél-Borsodi Tájegységben lévő **Batúz-tanyán** a 2022. évben tovább folytattuk a **furioso-north star lófajta** genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, csak az Igazgatóság ménesében fellelhető vérvonalak stabilizálása és lehetőség szerint a vérvonalak bővítése a célunk. A 2022. évben a ménes létszáma 18 db csikóval (9 db kancával, és 9 db ménnel) gyarapodott.

Jelenleg a fajta törzskanca országos állományának 10%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyészetünkben.

2022. évben megkezdett munka folytatódott 4-5 éves csikók lovas alatti és fogatos képzésével, melynek köszönhetően már hat ló kettes fogatban is dolgozik és összeállításra került egy négyes fogat is.

Lovainkat szakmai kiállításokon is be tudtuk mutatni a 2022. évben. A XXIX. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon, Hódmezővásárhelyen 2022-ben a kiemelt fajta a furioso-north star volt, ahol 8 tenyészállatot – 2 fedező mént, és 6 tenyészkanca – mutathattunk be. Emlék nevű kancánk a tenyészállat bírálaton első helyezést ért el. A rendezvényen első alkalommal mutattuk be a Dáma, Dilemma, Ritmus és Aranyos nevű kancáink alkotta négyes fogatot, valamint bemutattuk az Emlék és Felleg nevű lovainkkal felállított kettes fogatot. A rendezvény keretében megrendezett fogathajtó versenyeken kétszer is sikerült a 3. helyezést megszerezni két különböző kettes fogattal. Ügyfél nevű ménünk szabadugróban került bemutatásra.

Az Abonyi Nemzeti Vágta előfutámának kísérő rendezvényén kombinált fogathajtó versenyen kettes fogattal 2. helyezést értek el.

A Hajdúszoboszlón megrendezett Kösely-kupán bemutatási céllal vett részt egy kettes fogat és 2 lovunk.

A batúzi ménest egy négyes fogat és 2 ló képviselte a XXXI. Farmer Expon Debrecenben, ahol Lutri nevű kancánk, 2. helyezést ért el díjugratásban. A négyes fogat különdíjban részesült.

A szervezők és a rendezvényeken jelenlévő lovas szakemberek is elismerően nyilatkoztak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság lovainak teljesítményéről, ami a ménesben folyó munka elismeréseként is értékelhető.

A 2022. évben több fogathajtó és díjugrató versenyen is részt vettünk annak érdekében, hogy a lovak minnél jobban beletanuljanak a versenyhelyzetekbe, egyre nagyobb rutint szerezzenek, és képességeiket kibontakoztathassák. A versenyeken való részvétel céljai az egyes egyedekben rejlő képességek felmérése, továbbá a furioso-north star fajta bemutatása és népszerűsítése.

A régi fajtákat nagyon veszélyezteti a modern tenyészcélok kizárólagos követése. Többnyire divatos fajták, a modern sportló használata révén lehet a célt leggyorsabban elérni. A módszert az anyagi érdek is elősegíti. A hagyományos fajták léte így veszélybe kerül. Emiatt fontos a Furioso-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

North Star fajta hagyományos magjának megőrzése, mind a külső forma, mind a származási adatok, a fajtatiszta ősök figyelembevételével.

A 2022. évben a Dél-Borsodi Tájegységben lévő Batúz-tanyán tartott **kárpáti borzderes szarvasmarha** állományban az év során 14 db borjú született, vásároltunk 1 tenyészbikát, és 12 egyed került ki az állományból. A 2022. év végén az állatok száma 53 db.

Kárpáti borzderes mintaprogram keretében az alábbi rövi távú célokat határoztuk meg, és az év folyamán tett intézkedéseinkkel meg is valósítottuk azokat:

- A beltenyésztettség elkerülése érdekében kárpáti borzderes szarvasmarha tenyészbika megvásárlása, célpárosítások elvégzése. Genetikailag megfelelő tenyészbikát egyelőre a Batúz-tanyai telephelyre sikerült beszerezniünk.
- Az Igazgatóság vagyionkezelésében lévő kárpáti borzderes állomány tartásához szükséges feltételek biztosítása érdekében megtörtént a karámrendszer kialakítása a növendék- és tenyészbikák elkülönítésére. Szálas takarmány előállításához szükséges munkákat elvégeztük és takarmányt is vásároltunk. A napi ellátáshoz szükséges eszközöket és gyógyszereket beszereztük.
- Az állatok egészségügyi kezeléséhez, válogatásához szükséges kezelőfolyosó kiépítése megtörtént.
- A tenyésztő egyesület bevonásával felmértük azon hazai, 16 hónapot betöltött, nőivarú egyedeket, amelyek adatainak rögzítése az elmúlt években még nem történt meg. Országosan 110 egyed küllemi bírálata történt meg. A genetikai vizsgálat eredményei még nem készültek el.
- A fajta népszerűsítésével járó feladatok ellátása érdekében rendezvényeken tájékoztatást nyújtottunk, kiadványokon népszerűsítettük a fajtát, továbbá kárpáti borzderes szarvasmarha kolbászt kóstoltattunk.

A 2022. év folyamán a Batúz- tanyában tartott **magyar tarka szarvasmarha** állományunk 53 db borjúval növekedett, 25 db nőivarú és 28 db hímivarú állat született. A 2022. évben született borjak közül 9 db értékesítésre került. Az év végén a magyar tarka szarvasmarha állományunk 59 db tehénből 23 db növendék üszőből, 2 db tenyészbikából, 9 db választott üszőborjúból, 10 db választott bikaborjúból, 31 db szopós borjúból állt.

A 2022. év elején a **magyar merinó juh** állomány nyitó létszáma 384 egyed volt.

Az év első felében 107 bárányt értékesítettünk. Az állománnyal foglalkozó juhász házaspár munkaszerződése közös megegyezéssel megszűnt. Pótlásuk a szakképzett munkaerő hiánya miatt eredménytelen volt, ezért 2022. októberében a merinó juhállomány felszámolására kényszerültünk. Ekkor értékesítettünk 271 anyajuhot, 3 tenyészkest és 44 bárányt. Év végére 1 selejt anya és 1 kos maradt az állományban.

A **Tarnaszentmiklósi állattartó telepen** tartott **magyar szürke szarvasmarha** állományunkkal a Dél-Hevesi Tájegység közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületét kezeljük, mely más állatfajta legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. Az állomány nyitó létszáma a 2022. év elején 237 db volt, az év folyamán 64 egyed született. A gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyészállományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben.

A Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületétől 2022.04. 19-től 2025. 03. 31-ig terjedő időszakra 3 db tenyészbikát kaptunk használatra a tiszta vérben történő tenyésztés elősegítése és a magasabb genetikai értékű szaporulat támogatása céljából.

A 2022. évben 15 db növendék üsző és 35 növendék bikaborjú került értékesítésre. Az év során összesen 4 egyed került diagnosztikai vágásra. 2022. évben kikerült még az állományból 20 egyed kényszervágás miatt. Az állomány teljes létszáma 2022 végén 230 egyed volt.

A 2021. év második felében elrendelt, gümőkór miatti forgalmi korlátozást a Heves Vármegyei Kormányhivatal Hevesi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Osztálya 2022.10. 25-én keltezett határozatában oldotta fel, és adta vissza az állomány hármass mentességét.

Az utolsó tbc ellenőrzés júliusban volt, akkor zárult minden egyed tesztje negatív eredménnyel. A zárlat feloldása azonban csak a teljeskörű végfertőtlenítést követően történhetett meg.

Időközben KEHOP pályázati forrásból felépült az új állattartó telep Tarnaszentmiklós 058/1 hrsz-en, melyet 2022.november 18-án kezdtek használni, de akkor is csak éjszakára, mert akkor még napközben az állatok kijártak legelni. Teljes téli üzemmódban december 12-től használják a telepet, amely a Szürke szállás elnevezést viseli.

A **Tarnaszentmiklói állattartó telepen** lévő **kárpáti borzderes szarvasmarha** állomány egyedszáma a 2022. év végén 49 egyed volt. Az év során 1 db borjú született és 1 növendék borjú kényszevágásra került. Az állomány létszáma így év végére is 49 egyed maradt.

A nemzeti park igazgatóságok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat, mindamellett, hogy más magyar fajtákkal is dolgozunk. Állattartó telepek őrzésére komodorokat, pásztoroló legeltetési feladatának ellátására mudi fajtájú kutyákat is tartunk.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Egyéb állatállomány nincs a kezelésünkben.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

2022-ben folytattuk a régi gyümölcsfajták megőrzését célzó programunkat. A Tardi Őrszolgálati Iroda udvarán 100 alanyt iskoláztattunk be magaságyásos módszerrel (talajművelés, keretek kialakítása, istállótrágyával és termőtalajjal való feltöltés). Az év májusában 90 alanyra a Bükkalján gyűjtött tájfajták kerültek oltásra. Az iskolából a megerősödött csemeték majd a tardi gyümölcsös területekre kerülnek ki, egyrészt az Igazgatóság saját kerített gyümölcsöseibe, másrészt a helyi önkormányzattal tervezett együttműködés (fajtamentés) keretén belül önkormányzati területekre, magánportákra is.

A Tardi-legelő Természetvédelmi Területen számos (több mint 100 egyed) vad-alany (vadgyümölcsök, galagonya) található, melyek már elég erősek ahhoz, hogy a helyben, legelőn oltást megvalósítsuk rajta. Ez munkaigényes, nehezebben kivitelezhető folyamat, mert létráról kell oltani, és a vad-alanyok hajtásnövekedését is hosszabb időszakon keresztül kontrollálni kell. Nagy előnye viszont, hogy az alanyok erőssége, fejlett gyökérzete miatt a szaporítások pár éven belül termőre fordulnak. A módszernek köszönhetően rövid időn belül egy látványos, bükkaljai tájfajtákból álló gyűjtemény/rezervátum jöhetne létre a Tardi-legelő TT területén. A megfelelő vad-alanyok kiválasztása és megjelölésük 2021-ben megtörtént, a szaporítást 2022. tavaszán elvégeztük, 30 alanyra 15 tájfajta került oltásra, alanyonként több (3-7) oltóvessző. Az év során az alanyok hajtásait 3 alkalommal távolítottuk el.

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

Eger, Ostoros-völgy:

KEOP forrásból történt meg a rekonstrukció. Néhány idős gyümölcsfa található területen: bacsa körte (3 fa), ismeretlen körtefajta (4-5 fa) sóvári alma (1 fa), kanadai renet (1 fa), ismeretlen,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

magról kelt almák (5-6 fa) besztercei jellegű szilva (30-40 fa), dió idős magról fái (2-3 fa), cseresznye idős magról kelt fái (10-12 fa), konstantinápolyi jellegű birs (8-10 sarjtelep idős egyedekkel), házi berkenye (1 fa). Telepítésre került 400 db bereczki és konstantinápolyi birs, körte (28 db – kálmán, árpával érő, Liegle-vaj, Favréné), alma (58 db – batul, sóvári, fahéj, húsvéti rozmaring, aranyparmen, fontos), szilva (112 db besztercei, ageni, bódi, debreceni muskotály), cseresznye (2 db szomolyai).

Tard/Bála-völgy (Tardi-legelő Természetvédelmi Terület):

2016-ban telepített szórványgyümölcsös, jelenleg 180 gyümölcsfával. 90%-a hagyományos almafajtákat/fajtaköröket (sikulai, ponyik, batul, sóvári, húsvéti rozmaring, renet fajtakörök, egri piros, aranyparmen, kávil) képvisel, kevesebb a körte (árpás, búzás, kedves, kerek, Károly). 2020-ban 30 db. fehér besztercei (vagy aranyszilva) magonc telepítése történt meg. 2022-ben a terület gondozása Igazgatóságunk saját dolgozóinak közreműködésével megtörtént.

Borsodszentgyörgy, Palinai gyümölcsös:

A Jonatán és renet almák otthonát élőhely rekonstrukciós program által az elmúlt években kitisztítottuk, az erdősödést megállítottuk. Termése évenként változó, megőrzése kiemelt feladatunk.

A Bükki Nemzeti Park területén lévő, Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő területek

Kács, Békaháza:

8-10 régi körtefajta és 6-8 régi almafajta körülbelül 100 öreg fával. 2019-ben és 2020-ban rekonstrukciós kezeléseket folytatott itt a BNPI, melyek célja az öreg fák felszabadítása (cserjék és konkurens erdei fák eltávolítása), ill. a gyümölcsös egyes részeinek művelhetővé tétele (géppel történő kaszálás lehetőségének megteremtése). BNPI saját vagyonkezelésben lévő területeire kiültetett oltványok egy jó része az itt gyűjtött genetikai anyagot képviseli. 2022-ben művelés nem történt.

Áfonyás-rét vagy Nagy-legelő/Bükkszentlászló (más néven Fehérkői gyümölcsös):

A 32,1 ha-os terület elhelyezkedése a Miskolc község határához csatolt Bükkszentlászlón helyezkedik el. Nagy kiterjedésű terület, melynek egyedülálló értékességét az adja, hogy az itt található összes almafa magonc, a természetes szelekció eredményez máshol nem látott formagazdagságot. Rengeteg az almafa a területen, az egyedek az ismert fajtakörökbe nem, vagy nagyon nehezen sorolhatók be. A területtel foglalkozó, azt ismerő gyümölcsészek szerint a fajták őseit a betelepülő szláv nyelvű lakosság hozhatta magával a Kárpátok magasabb régióiból (a mai szlovák-lengyel határvidékről). A területen 2021-ben 1 ha-on élőhelykezelést hajtottunk végre (cserjeirtás, szárazzás, almafák metszése). 2022-ben a vagyonkezelő Északerdő Zrt. folytatta az általunk megkezdett kezelési tevékenységet. A Nemzeti Biodiverzitás és Génmegőrző Központtal közösen 2022. év őszén kijelöltük azokat az almafa egyedeket, melyek a fajta génmentésében szerepet játszhatnak.

A Tarnavidéki TK területén lévő, Egererdő Zrt. vagyonkezelésében lévő területek

Arló, Ivánkai vadász kastély almáskertje:

10-12 régi almafajta: boskooppi szép, Bismark alma, delicious, hercegnő alma, batul, fehér téli tafota, Simonffy piros és 3-4 meg nem határozott fajta.

Egyéb területek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Mónosbél, önkormányzati tulajdonú, helyi védelemre javasolt almáskert:

35-40 fa, batul, nyári piros kálvil, sárga szépvirágú, sikulai, Entz-rozmaring, aranyparmen, hercegnőalma, sóvári, jonatán, fontos és 1-2 azonosítatlan fajtával.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

6.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Igazgatósági vagyonkezelésben lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	19,36	5	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	603,49	103	9
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	1.567,06	454	10
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	2.076,23	579	17
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	178,54	58	5
Egyéb erdőterületek			
Összesen ²	4.444,68	1.199	20

Erdőtörvény 7. § szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA ³)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	288,88	K7a-9110, K5-9130, LY3-9150
Gyertyános tölgyesek	364,61	K1a-9160, K2-91G0, K7b-91G0
Tölgyesek	669,35	L2x-91H0, L4a, L4b, LY2-9180, LY4-9150, L5-91F0, M2-91H0
Cseresek	612,87	L2a-91M0
Molyhos tölgyesek	61,76	L1-91H0, M1-91H0
Hazai egyéb kemény lombosok	330,76	LY1-9180, LY2-9180, LY3-9180, LY4-9180, J5-91E0, J6-91F0, RC, M8-6210
Hazai nyarasok	146,62	J4-91E0
Víztűrő egyéb lágylomb	76,02	J1a-91E0, J3-91E0, J4-91E0, J2-91E0, J5-91E0, RB
Hazai egyéb lágylomb	5,64	LY2-9180, LY3-9150, LY3-9180
Erdei fenyves - ahol tájhonos	0,00	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	104,28	P1, P8

¹ OEA alapján, ahol releváns.

² Átfedések kiküszöbölésével, tehát az eredmény legyen azonos az igazgatóság összes saját kezelésű erdőterületével.

³ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Erdőtörvény 7. § szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Akácosok	742,29	S1, S6, RDb
Idegenhonos kemény lombosok	27,64	S3, S6, RDb
Nemes nyarasok és nemes füzések	206,20	S2, S3
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	387,64	S4, S5, RDa
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	28,69	P1, P8

Üzemmod szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva:

Erdőtörvény 7. § szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmod		terület (hektár)
Vágásos üzemmod	Tarvágás	6,42
	Fokozatos felújítóvágás	37,92
	Szálalóvágás	37,13
Vágásos üzemmod összesen		437,17
Átmeneti üzemmod		694,63
Örökerdő üzemmod		684,66
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmod		768,57

Erdőtörvény 7. § szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmod		terület (hektár)
Vágásos üzemmod	Tarvágás	318,95
	Fokozatos felújítóvágás	4,80
	Szálalóvágás	12,65
Vágásos üzemmod összesen		779,49
Átmeneti üzemmod		766,76
Örökerdő üzemmod		12,93
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmod		29,74

Az elmúlt években megvásárolt erdőterületekre az erdőgazdálkodói bejelentkezést a vagyonkezelői szerződés megkötésének, aktualizálásának lassúsága is akadályozza. Emellett szinte ellehetetleníti a folyamatot, ha a helyrajzi szám osztatlan közös tulajdonban van, vagy ha az erdőtervezett erdőrészt tartalmazó ingatlan(ok) művelési ága nem megfelelő. Több területen nem tudunk bejelentkezni ezen okok miatt.

Ahol nem lehet megszerezni az 1/1-es állami hányadot, ott megosztásra lenne szükség. Sajnos olyan eset is van, ahol a megosztás a területi korlát miatt nem is lehetséges. Nagy segítség lenne valamilyen egységes központi eljárásrend kialakítása, illetve jogi segítség nyújtása ezekre az esetekre. Hasonlóan szükség lenne a szintén osztatlan közös, részben állami tulajdonú, de magánerdőgazdálkodók által kezelt erdők helyzetének rendezésére is. Akár valamilyen egységes erdőhasználati rendszer kialakításával, akár központilag összefogottan leveleznyelt ingatlanmegosztásokkal.

Igazgatóságunk erdőkezelésének elsődleges célja a természetvédelmi erdőkezelés.

Erdei élőhely-fejlesztést erdőkezeléssel a nevelővágások, tarvágások, szálalóvágások, szálalások, valamint egyéb termelések során valósítottunk meg mintegy 55 ha területen.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A fahasznalatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a meglévő erdei élőhelyek, ritkább fafajok megőrzése érdekében történt a beavatkozás. A beavatkozások a saját erdő kezelés mellett részben a LIFE16NAT/IT/000245 (LIFE4OAK Forests), részben az őshonos fafajokat a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünk keretében történtek. A projekteken kívüli fahasznalatok során a Mátrai Tájegységben tisztások helyreállítását és fekete fenyő visszaszorítását végezték el a tájegységi kollégák, Ipolytarnócon pedig akác visszaszorítását, illetve egy értéknövelő nevelővágást végeztettünk vállalkozóval.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

A 2022-es évben több csemetetermelőtől szereztük be a szaporítóanyagot. Sajnos a csemetetermelői piac erősen beszűkült és hektikussá vált. Egyes fafajokból alig, vagy egyáltalán nem termelnek az országgrészben. Esetenként a lekötött csemetét (egy részét) is eladják a korábban jövő vevőnek. Ilyen esetben vagy más fafajt kell választanunk, esetleg a megrendelttől eltérő minőségű csemetével kell beérnünk.

2022. tavaszán mintegy 100.000 db csemetét ültettünk el. Ez elsősorban folyamatban levő szerkezetátalakítások pótlásaiban és az őshonos fafajokat a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünkben került felhasználásra. A 2022-es év költségvetési kerete lehetővé tette egy tisztadorogmai elmaradt felújítás talajelőkészítésének és első kivitelének elvégzését, valamint négy tisztadobi sikertelen erdősítésünk újraerdősítését.

Nagy területen van erdőfelújítási kötelezettségünk, a tavasz és a nyár során ezeken végeztünk illetve végeztettünk gépi és kézi ápolást.

Az őshonos fafajokat a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünk keretében több mint 11.000 akác törzs injektálását végeztettük el a projekt helyszínein. Az utólagos ellenőrzések tapasztalatai alapján ezek a munkálatok 95% feletti sikerességgel zárultak. Ugyanebben a projektben több községhatáron (Salgótarján, Zagyvaróna, Sámsonháza, Bélapátfalva, Cserépváralja, Dormánd, Tiszababolna, Tiszadob) őshonos fafajokkal foltszerűen telepítettük alá a projektben részt vevő akácos és fenyves állományokat.

A LIFE16NAT/IT/000245 (Life4Oak Forests) projekt keretében 2022. május végére kerültek aláírásra a közbeszerzési eljárás keretében kötött vállalkozói szerződések. Az év hátralevő részében a pályázatos területeken kerítéspászta tisztítások, erdősítések ápolása, akác vegyszeres visszaszorítása, pótlás 23.000 db csemetével, és vadkárelhárító kerítés építése történt.

A rendkívül száraz nyár hatására több lucos állományunkban jelentkezett jelentős szúkár, valamint foltokban széltörést szenvedett több erdeifenyves állományunk.

A bekerítetlen erdőfelújításaink mindegyike erős vadkárrel érintett. Sajnos a bekerített területeken is volt helyenként vadkárunk, mikor fa rádőlése miatt a kerítés hosszabb-rövidebb ideig átjárható volt. Sajnos ismételt előfordult, hogy ismeretlenek kinyitották a kaput, illetve kivágták a kerítéshálót is. A Bélapátfalva 89 B, Bükkzsérc 61 C-D, Buják 102 A-B-C, Cserépváralja 44 C erdőrészek esetében is észleltük nagyvad jelenlétét a kerítésben, mindegyik helyen egyeztetünk a vadgazdálkodóval a kerítések vadmentesítésére.

Az élőhelyeket is erősen degradáló, valamint az erdőfelújításokat egyre jobban ellehetetlenítő vadállomány károsító hatása elleni védekezés a mesterséges erdősítések nagy részében csak további vadkárelhárító kerítések segítségével lenne megoldható. Az év folyamán az őshonos fafajokat a hazai erdőkbe című KEHOP 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektünkben három vadkárelhárító kerítést létesítettünk Bélapátfalva és Cserépváralja községhatárokon. A 2021-ben a Life4Oak Forests projekt keretében épített kísérleti, műanyag (Raschel) hálós kerítés jól szerepelt. A létesítése valamivel olcsóbb, sokkal könnyebben kivitelezhető, és várhatóan könnyebb lesz bontani és újrahasznosítani is.

Igazgatóságunkon az erdőgazdálkodással járó adminisztrációs feladatokat, ill. az erdőterületek egy részének kezelését 2 fő erdőmérnök, 1 fő erdészeti munkatárs, 3 fő erdészeti szakszemélyzet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

látja el. Az erdőterületek túlnyomó részének kezeléséhez az Igazgatóság külső szolgáltatást vesz igénybe.

Az erdőkezelési munkák és költségeik:

Művelet	Alaptevékenység		Life4Oak		KEHOP		Összesen	
	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)
Erdősítés (talajelőkészítés is)	18,71	2.477	12,33	3.607	27,03	6.083	58,07	12.167
Ápolás	126,53	11.550	31,26	4.041			157,79	15.591
Speciális erdő-kezelési beavatkozás (holtfa, sebzett fa képzés, lékek kialakítása)								
Makktermés védelme (kis kerítések)								
Vadkárelhárítás (nagy kerítések, egyéb módok)			3900 fm 650 fm	1.212 975			4.550 fm	2.187
Invazív fajok visszaszorítása vegyszerrel			4,69	676	21,46	11.833	26,15	12.509
Fakitermelés					2,70	5.972	2,70	5.972
Összesen:	145,24	14.027	48,28	10.511	51,19	23.888	244,71	48.426

Erdőkezelés, fahasználat tájegységenként

1. Dél-Borsodi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Tiszadob, Tiszabábolna, Tiszakeszi) – 116,04 ha
- Erdősítések pótlása (Tiszakeszi) – 4,15 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Tiszabábolna, Tiszadob) - 9,2 ha.
- Fakitermelés lábbon eladással (Tiszadorogma) – 2,58 ha

2. Nógrádi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Felsőtold, Buják) – 9,66 ha
- Pótlás (akác szerkezet-átalakítás őshonos kemény lombos erdővé) (Felsőtold, Buják) – 4,83 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Salgótarján, Salgótarján-Zagyvaróna, Sámsonháza) – 11,3 ha.
- Kerítéspászta tisztítás (Buják) – 1.200 fm
- Akác vegyszerezés (Buják) – 0,3 ha

3. Nyugat-Bükkal Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Bükkzsérc, Cserépfalu, Felsőtárkány, Bélapátfalva) – 24,16 ha
- Erdősítések pótlása (akác szerkezetátalakítás kemény lombos erdővé, Bükkzsérc, Cserépfalu, Felsőtárkány, Bélapátfalva) – 9,58 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Bélapátfalva) – 5,6 ha
- Kerítéspászta tisztítás (Bükkzsérc, Cserépfalu, Felsőtárkány) – 2400 fm
- Vadkárelhárító kerítés építése (Felsőtárkány) – 650 m
- Akác vegyszerezés (Bükkzsérc, Cserépfalu, Felsőtárkány) – 3,20 ha

4. Kelet-Bükkal Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 3,60 ha

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5. Dél-Hevesi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Kerecsend) – 5,24 ha
- Pótlás (Kerecsend) – 0,7 ha
- Alátelepítés az Őshonos fafajokat a hazai erdőkbe KEHOP projekt keretein belül. (Dormánd) - 1,0 ha.
- Kerítészpászta tisztítása (Kerecsend) – 300 m
- Akác vegyszerezés (Kerecsend) – 1,19 ha
- Fakitermelés lábbon eladással (Kerecsend) – 1,88 ha

6. Mátrai Tájegység:

- Tisztás fenntartást és idegenhonos elegyfajok visszaszorítását szolgáló fakitermelések (egyéb termelés; Parád, Mátraszentimre) – 10,92 ha

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	157,79	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	16,93	-	
Faállomány nevelés (TI, TKG, NFGY, SZ, ET)	15,50	346	431
Egészségügyi termelés			
Véghasználat (TRV, SZV, FVB, FVV)	2,58	661	850
Összesen:	-	1.007	1.281

* halmozott terület munkaműveletenként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

Erdőtervezés:

Az Igazgatóság elsődleges kötelessége és célja saját vagyonkezelésű erdeiben költségvetési forrásai függvényében a folyamatos erdőborítást biztosítani képes, természetközeli, változatos, fajgazdag erdők fenntartása. Ennek érdekében az erdőtervezések során is igyekszünk a vágáskorok emelésével, megfelelő üzemmódok alkalmazásával ezt az irányt képviselni. Így egyre magasabb az örök-erdő-, átmeneti- és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódok aránya. Az új jogszabályi előírások némileg nehezítik az örök-erdő és átmeneti üzemmód alkalmazását azzal, hogy az erdőgazdálkodótól megkövetelik a meghatározott tartalmú kezelési tervek elkészítését is. Ez esetünkben igen nagy mennyiségű „kampánymunkát” igényelne, mivel magas az ilyen üzemmódú erdeink aránya, amit kizárólag erdőmérnök végzettséggel lehet készíteni.

Az erdőtervezések során biztosítanunk kell a LIFE4Oak Forests és a KEHOP projektek keretében zajló beavatkozásokhoz szükséges fakitermelések beépítését is.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád vármegyei 12-552010-202 sz. vadászterület	499,0
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei 05-653300-205 sz. vadászterület	22.340,0
3.	Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei 05-657000-205 sz. vadászterület	6.450,0
Összesen:		29.289,0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként természetvédelmi vadállomány-szabályozást.

A Nógrád vármegyei 12-552010-2-0-2 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság **Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület** elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze bruttó 507,9 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabadt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

A vadállomány szabályozást 1 fő hivatásos vadász irányításával, bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretein belül valósítjuk meg. Alkalmazott vadászati módok a cserkelés, barkácsolás és a les vadászat. Sikerült a vadászati szezon elején a Nyesésen a régi, rossz állapotú les helyére újat építeni.

A vadászterület afrikai sertéspestis fertőzőtség szempontjából szigorúan korlátozott területen helyezkedik el. A 2022-2023 vadgazdálkodási év májusában került elő az első ASP pozitív vaddisznó tetem. Már előtte tapasztalható volt a vaddisznó állomány csökkenése, így az elhullások elszórta fordultak elő. 11 pld. elhullott vaddisznó került elő, ebből 8 pld. volt ASP pozitív. A diagnosztikai elejtések során 1 pld. eredménye volt ASP pozitív.

A 2022/2023. vadászati évben 2 gímszarvas bikát, 16 gímszarvas tar vadat, 4 őzbakot, 7 öz tar vadat, 24 vaddisznót, 1 rókát és 3 borzot sikerült terítékre hozni. Apróvad vadászatot nem folytatunk a területen.

A 2022/2023. vadászati évben erdei és mezőgazdasági vadkár nem történt a vadászterületen.

A különleges, természetvédelmi rendeltetésű vadászterület kezelésénél az Európa Diploma ajánlásait kiemelten figyelembe kell venni. Az országhatár ökológiai folyosója mentén a természetes vadszabályozásba lépő védett nagy ragadozó fajok megjelenése várható, a monitorozás korszerűsítése érdekében komplex vadmegfigyelő kamerarendszer (kamera csapda, hő kamera) kiépítése célszerű.

A Borsodi Mezőségben, a 05-653300-205 kódszámú vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen – ami 2008 óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik – kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Alapvető feladatnak tartjuk – elsősorban a túzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett.

A vadászterületen 3 db területhez kötött (pausal) bérvadászati szerződéssel és további egyéni bérvadászati szerződésekkel biztosítunk vadászati lehetőséget a vadászterületen belüli földtulajdonosoknak.

Sportvadászati tevékenység csak bérvadászat formájában történik. Ennek eredményeként a vadászati tevékenység önfenntartó. Apróvad vadászata csak a mezőgazdasági kárral fokozottan veszélyeztetett területen lévő és nem az Igazgatóságunk használatában álló területeken történik. A mezei nyúl teljes kímélet alatt áll. Állomány-változását – a vadászterületen folyó tevékenységek hatását jól jelző indikátorként – folyamatosan figyelemmel követjük. Őz esetében több mint tíz éve fenntartható hasznosítás van tervezve és végrehajtva. Az elmúlt néhány évben az elhullások száma növekedett, a területen élő őzek létszámának csökkenését tapasztaltuk. A vaddisznó állomány az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

intenzív vadászat és főleg az ASP hatásaként jelentősen lecsökkent. Árvizes időszakban az ártereken megmaradt egyedek megjelenése, visszatelepődése várható, amit intenzív vadászati nyomással vissza kívánunk szorítani. Predátorok állományszabályozását a szakszemélyzet és a sportvadászok egész évben végzik.

Az igazgatóság a vadászterületen 2022/2023. vadászati évben tíz alkalommal tartott társas vadászatot és két alkalommal vaddisznók csoportos diagnosztikai kilövésére is engedélyt kapott. 2022. év tavaszán a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében a dolmányos varjú, a szarka, a szajkó, és a borz vadászati idényen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve élve fogók csapdák kihelyezésével) kérte az Igazgatóság az illetékes hatóságtól, melyet meg is kapott. A fenti vadászati évben több alkalommal szlovák bér vadászatokat fogadtunk vaddisznó, őz bak, őz suta és őz gida vadászat során.

A 2022/2023. vadászati évben 130 db őz (49 bak, 41 suta, 40 gida), 101 db vaddisznó (24 kan, 4 koca, 47 süldő és 16 malac), 49 db fácán, 21 db nagy lilik, 21 db nyári lúd, 23 db tőkés réce, 29 db balkáni gerle, 148 db dolmányos varjú, 155 db szarka, 188 db róka, 43 db borz, 1 db nyest és 11 db aranysakál került terítékre (élő vad befogás nem volt).

Igazgatóságunk 2020. március 1-től induló vadászati évtől, a **Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet** területét is magában foglaló 05-657000-205 kódszámú vadászterületen, a természetvédelmi érdekek előtérbe helyezésével látja el a vadászati joggyakorló feladatokat. A vadászati tevékenység a természetvédelmi kezelés eszköze, ezért is tartotta Igazgatóságunk fontosnak, hogy a területen vadászati joggyakorlóként is jelen legyen. A tájvédelmi körzet fajgazdag növény- és élővilággal bír, valamint rendkívül változatos élőhelytípusok fordulnak itt elő. A gyepek és szántó területek mellett a Tisza szabályozásának következtében visszamaradt ligeterdők, mocsarak, nádasok, holtágak számtalan védett, fokozottan védett fajnak szolgálnak élőhelyül.

A területen 2 fő hivatásos vadászt alkalmazunk, közülük egy fő főállású hivatásos vadász és 1 fő a természetvédelmi őri feladatai mellett látja el hivatásos vadász feladatait is. Szakmai irányításukkal olyan tudatos vadgazdálkodás folytatását tűztük ki célul, mely a védett fajok megőrzését szolgálja az élőhelyek minimális zavarásával.

Ezen vadászterület kapcsán is kérte Igazgatóságunk a vadászati hatóság engedélyét a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében a dolmányos varjú, a szarka, a szajkó, és a borz vadászati idényen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve élve fogók csapdák kihelyezésével), melyet meg is kapott. 2022. augusztusában engedélyt kértünk a vadászterületet érintő mezőgazdasági növénykultúrák és a termés védelme érdekében dám tarvad idényen kívüli vadászatára. A fenti vadászati évben egy alkalommal szlovák bér vadászatokat fogadtunk vaddisznó vadászatra.

Az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkártól kapott ÉFÁT/203/2022. számú utasítása alapján a Sajó vonalától keletre eső területén a 2022/2023. évi vadászati idényben kötelezve voltunk kilőtt rókák veszettségére irányuló monitoring jellegű laboratóriumi vizsgálatához mintagyűjtésre és leadásra.

A 2022/2023. vadászati évben terítékre került 7 db dámszarvas (4 bika (1 elhullás), 1 tehén, 2 borjú), 69 db őz (21 bak, 24 suta, 24 gida), 25 db vaddisznó (6 kan, 0 koca, 19 süldő és 0 malac), 54 fácán, 26 db dolmányos varjú, 95 szarka, 2 szajkó, 17 db aranysakál, 65 róka, 21 db borz.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Működési területünkön az alábbi, természetvédelmi szempontból jelentős vízterek találhatóak, melyek *nem tartoznak a természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek, közé illetve nem minősülnek védett természeti területen található halastavaknak:*

Vízterület neve: Tiszalúci Holt-Tisza

- Vízter kód: 05-112-1-1 és 05-113-1-1
- Vízterület kiterjedése: 148,04 ha
- Halászatra jogosult: Sporthorgász Egyesület Tiszalúc
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Tiszalúci Holt-Tisza része a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területnek, továbbá a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20069 kódszámú Kesznyéteni Sajó-öböl elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is. A víztestben a védett és közösségi jelentőségű (Natura 2000) halfajok közül csak a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*) előfordulása ismert, ugyanakkor a víztér számos madár otthona, amelyek között védett fajok is előfordulnak.

Vízterület neve: Lázbérci-víztározó

- Vízter kód: 05-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 34 ha
- Halászatra jogosult: ÉRV Lázbérci Horgászegyesülete
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Lázbérci-víztározó a Lázbérci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti terület része, továbbá részét képezi a Natura 2000 hálózathoz tartozó HUBN10003 kódszámú Bükk-hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, valamint a HUBN20018 kódszámú Upponyi-szoros elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

A víztározóban három védett halfaj, a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*) és a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*) fordul elő. A víztározóba torkolló patakokban azonban további két, természetvédelmi szempontból jelentős halfaj jelenléte is ismert. Egyik a védett szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), másik a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*). Az említett halfajokon kívül a tározóba torkolló Csernely-patak további kiemelt természetvédelmi értéke a vízfolyásban élő védett folyami rák (*Astacus astacus*).

Vízterület neve: Sajó (országhatártól kesznyéteni közúti hídig)

- Vízter kód: 05-005-1-1
- Vízterület kiterjedése: 632,5 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

- Vízterület neve: Sajó (kesznyéteni hídtól a Tiszába torkolásig)
- Vízter kód: 05-006-1-1
- Vízterület kiterjedése: 59 ha
- Halászatra jogosult: Zabos Géza Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Sajóban nagy számban élnek természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű halfajok. Ilyen a védett sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*), kövicsík (*Barbatula barbatula*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetser*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), balkáni csík (*Sabanejewia balcanica*) és bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*), valamint a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*), homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), magyar bucó (*Zingel zingel*) és német bucó (*Zingel streber*).

A folyó része a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, a HUAN20004 kódszámú Hernád-völgy és Sajóládi-erdő, a HUAN20006 kódszámú Sajó-völgy, valamint a HUBN20029 kódszámú Girincsi Nagy-erdő elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

Sajó szlovákiai vízszennyezése miatt elrendelt ellenőrzés eredményét tartalmazó heti jelentést a folyó környezeti állapotáról 2022. június 14-étől 2022. december 6-áig Agrárminisztérium Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkárságának. Az eredmények alapján egyik esetben sem tapasztaltunk kimutatható kedvezőtlen ökológiai, környezeti állapotváltozást.

Vízterület neve: Hejő patak

- Vízter kód: 05-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 13,2 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Hejőben egyaránt megtalálható a védett kövicsík (*Barbatula barbatula*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), illetve a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*).

A vízfolyás védett természeti területet, vagy Natura 2000 hálózathoz tartozó területet nem érint.

Vízterület neve: Bán-patak

- Vízter kód: 05-012-1-1
- Vízterület kiterjedése: 11,4 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Bán-pataknak a Lázberci-víztározó alatti szakaszán (horgászvíz) számos védett faj megtalálható, többek között a sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*), a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*). Ezeken kívül a patakban a fokozottan védett fajok közül a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) és a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*) példányai is nagy számban előfordulnak. 2022. évi felmérésünk eredményeként a vízfolyásnak a nagybarcai szakaszán a patakból kizusztultnak hitt védett folyami rák (*Astacus astacus*) is előkerült, színesítve és bővítve az itt élő védett fajok listáját.

A vízfolyásnak csak közvetlenül a víztározó alatti, mindössze 1 km-es szakasza érinti a HUBN10003 kódszámú Bükk hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területet, valamint a Lázberci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Vízterület neve: Ipoly, valamint hullámtéri és mentett oldali holtágai és vízállásai, Lókos patak (dejtári közúti híd), Derék patak (dejtári közúti híd) és Ipoly holtágak (Istvánmajori alsó, felső; Pászti, Tulipánkerti holtágak)

- Vízter kód: 12-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 239,5 ha
- Halászatra jogosult: Horgász Egyesületek Nógrád Vármegyei Szövetsége
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Az Ipoly folyónak a BNPI működési területére eső szakasza része a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20062 kódszámú Középső-Ipoly-völgy elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek.

A vízfolyás számos, természetvédelmi szempontból kiemelt fontos halfajnak ad otthont. Megtalálható benne a védett sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), kövicsík (*Barbatula barbatula*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), réticsík (*Misgurnus fossilis*), a balkáni csík (*Sabanejewia balcanica*) és a bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*) is. A fokozottan védett fajok közül a magyar bucó (*Zingel zingel*) és a német bucó (*Zingel streber*), a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), valamint a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) él a víztestben.

Vízterület neve: Fekete-víz

- Vízter kód: 12-010-1-1
- Vízterület kiterjedése: 12,14 ha
- Halászatra jogosult: Rézparti Horgász Egyesület és Berekaljai Horgász Egyesület közös hasznosítása
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A vízfolyásban számos védett és/vagy közösségi jelentőségű halfaj él. A hazánkban törvényi oltalom alatt álló, vagy az Élőhelyvédelmi Irányelv valamely függelékében említett fajok közül a Fekete-vízben a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), valamint a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*) is megtalálható.

A vízfolyásnak csupán a torkolati 1,5 km-es szakasza érinti a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területet.

Vízterület neve: Komravölgyi-víztározó

- Vízter kód: 12-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 42 ha
- Halászatra jogosult: Nógrádi Vízügyi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A víztározóban védett halfajok közül recens előfordulási adata csak a vágócsíknak (*Cobitis elongatoides*) van, ugyanakkor a víztest számos madárfaj életében tölt be kiemelt szerepet.

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterületek kijelölési folyamata lezárult, azonban 2021-ben megkezdődött e vizek 5 éves felülvizsgálata, aminek keretében Igazgatóságunknak lehetősége nyílt további víztereket javasolni a különleges rendeltetésűvé nyilvánításra. A vagyongezerői szerződések helyzete ennek ellenére azóta sem rendeződött, illetve a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületté nyilvánításra javasolt vízterekről sem érkezett semmilyen visszajelzés.

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterek listája, illetve a hozzájuk tartozó szerződések (amennyiben már aláírásra kerültek) az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra:

	Víznév	Víztérkód	NÉBIH határozat	Vagyongezerési szerződés
1	Csernely-patak	05-292-2-2	04.3/4185-27/2016.	-
2	Csincse-patak és Csincse-övcatorna	05-013-2-1	04.3/4185-28/2016.	HHgF/958-3/2016.
3	Inérháti-főcatorna	05-156-2-1	04.3/1492-22/2016.	HHgF/322/2016.
4	Keringő-csatorna és Álom-zugicsatorna torkolati szakasza	05-258-2-1	04.3/4185-56/2016.	-
5	Kulcsárvölgyi-patak	05-264-2-1	04.3/4185-62/2016.	-
6	Pecek-éri-csatorna	05-283-2-1	04.3/4185-81/2016.	-
7	Peres-Kígyós-ér	05-157-2-1	04.3/4185-33/2016.	HHgF/958-3/2016.
8	Prügyi-főcatorna	05-158-2-1	04.3/4185-34/2016.	HHgF/958-3/2016.
9	Rigós-csatorna	05-286-2-1	04.3/4185-84/2016.	-
10	Sulymos-főcatorna	05-288-2-1	04.3/4185-86/2016.	-
11	Tiszadobi-főcatorna	05-159-2-1	04.3/4185-36/2016.	HHgF/958-3/2016.
12	Tiszalúci-csatorna (Ó-Takta)	05-289-2-1	04.3/4185-87/2016.	-
13	Tiszalúci-morotva	05-290-2-4	04.3/4185-88/2016.	-

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyik víztér esetében sem végez halgazdálkodási, halászati tevékenységet.

A saját vagyongezerelésű Tiszalúci Holt-Tisza esetében 2022-ben is állandó munkát adott a meglévő víziállások fennmaradásának, illetve új víziállások létesítésének az ügyintézés. A hatályos jogszabályoknak való megfelelés érdekében Igazgatóságunk új helyi Szabályzatot dolgozott ki. A létesítési kérelmek nagy száma és a lejáró fennmaradási engedélyek felülvizsgálata folyamatos feladat. A víztér és élővilágának védelme érdekében az egyes alterületeken (azok ökológiai értéke alapján) más és más feltételekhez kötött a vagyongezerői engedélyek kiadása, az engedélyekben előírtak betartását pedig helyszíni ellenőrzésekkel monitorozzuk.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyongezerelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vízterek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

1	Szilvásvárad	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükki NP	igen
2	Kesznyéten	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mező-nagymihály	0224/27b	Borsodi Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

A „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére 2022-ben egyedi tájérték felvétele forráshiány miatt nem készült.

Az egyedi tájértékek listáját a településrendezési tervekhez végzett előzetes adatszolgáltatás keretében 2022. július 1-jéig megküldtük a települési önkormányzatok részére és felhívtuk a figyelmet az 1996. évi LIII. törvény 6. § (5) bekezdés szerint a településrendezési tervekben való szerepeltetésükre. Az adatszolgáltatást 2022. július 1-jét követően a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 10. mellékletében foglaltaknak megfelelően a települési önkormányzatok felé a Lechner Tudásközpont biztosítja.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi tájértékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8
Arló	2010		13
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnadasd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bócs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2018	2010, 2018	32
Bükkmogyorósd	2017		21
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkzentkeres	2001	2010	9

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
zt			
Bükkzentmárton	2001	2010	4
Bükkzsérc	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csincse	2017		11
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010, 2017	27
Egerbocs	2001	2010	11
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gelej	2017		29
Girincs	2019		27
Gyöngyöshalás z	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hejőbába	2020		34
Hejőkeresztúr	2018		29
Hejőpapi	2020		26
Hejőszalonta	2018		14
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Igrici	2020		26
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17
Királd	2001	2010	2
Kiscséc	2019		10
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10
Kutasó	2010		8
Lénárdaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárad	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010, 2021	58
Mezőtárkány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Mónosbél	2001	2010	6
Muhi	2019		21
Nagycsécs	2019		19
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Nemesbikk	2020		24
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Sajóhidvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23
Sirok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szakáld	2018		18
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvár	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990, 2013 - kiegészítés	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tiboldaróc	2001	2010	11
Tiszababolna	2001	2010, 2021	46
Tiszadorogma	2021		33
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Tófalva	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Vatta	2017		26
Váraszó	2001	2010	9

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zaránk	2015		39

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

A vármegyei (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye) területfejlesztési koncepciók, területfejlesztési programok felülvizsgálata 2020-ban elkezdődött, majd 2021-ben lezárult. A vármegyei önkormányzatokról 2022-ben nem érkezett megkeresés igazgatóságunk részére a vármegyei területfejlesztési koncepciók, területfejlesztési programok esetleges módosításával kapcsolatban.

Települési szinten Miskolc Vármegyei Jogú Város 2021-2027 időszakra vonatkozó fenntartható városfejlesztési stratégiájával kapcsolatosan küldünk tájékoztatást a települési önkormányzat részére.

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások, adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése)	116	489	207
területrendezési terv, területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program, környezeti vizsgálat, hatásvizsgálat	0	0	0

Településrendezési terv felülvizsgálatával, illetve módosításával, településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégia készítésével és áttétellel érintett települések listája:

Alacska, Alsópetény, Apc, Atkár, Balassagyarmat, Bányatereny, Bátor, Becske, Bekecs, Bekölce, Bercel, Berkenye, Boldva, Borsodnádásd, Bükkábrány, Bükkaranyos, Cserépfalu, Csokvaomány, Demjén, Detk, Ecseg, Eger, Egerbocs, Egerszalók, Emőd, Erdőtelek, Érsekivadkert, Etes, Fedémes, Felsőtold, Füzesabony, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyössolymos, Hatvan, Hejőbába, Hejőkürt, Hejőpapi, Hejőszalonta, Hernádkak, Hernádnémeti, Heves, Hont, Horpács, Hort, Hugyag, Jászdózsa, Jászivány, Kál, Kálló, Kánó, Kazár, Kazincbarcika, Kerecsend, Kétybodony, Kiscset, Kisgyőr, Kisköre, Legénd, Lőrinci, Maklár, Mátramindszent, Mátrászentimre, Mátraverebély, Mezőkövesd, Mezőtárkány, Mihálygerge, Miskolc, Nagycséc, Nagyiván, Nagyvisnyó, Nemesbikk, Nógrád, Nógrádkövesd, Noszvaj, Nyékládháza, Ónod, Ózd, Órhalom, Pálosvörösmart, Pásztó, Patak, Patvarc, Petőfibánya, Poroszló, Putnok, Rétság, Rimóc, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajógalgóc, Sajókaza, Sajókeresztúr, Sajószentpéter, Sajószöged, Salgótarján, Sarud, Sirok, Sósartyán, Szihalom, Szirmabesenyő, Szügy, Taktaszada, Tereske, Tiszalúc, Tiszaújváros, Újcsanános, Vámosgyörk, Varsány, Verpelét, Visonta, Vizslás

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád vármegye területeiről, 2022. évben összesen 107 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, környezeti vizsgálattal, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében előzetes tájékoztatás, adatszolgáltatás kérése, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv megküldése. 2022. július 1-jétől hatályba lépett a a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet.

Előzetes terepbejárásokon, egyeztetéseken részt vettünk, a megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz kapcsolódóan (pl. Jászivány, Miskolc, Recsk településeken).

Igazgatóságunkon településrendezési tervekhez kapcsolódóan számos belső egyeztetés zajlott, például Kisgyőr és Miskolc területére (településrendezési eszközökben kijelölt ipari parkok területei).

Egyeztetés zajlott például az ökológiai hálózattal érintett miskolci, kisgyőri, rétsági területek kapcsán az érintett önkormányzatokkal.

Az igazgatóságon nyári szakmai gyakorlatát töltő geográfus hallgatónak kiselőadás tartása az országos, vármegyei és településrendezési tervekkel kapcsolatos feladatainkról, adatszolgáltatásaink tartalmáról.

A Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Kar Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék vezetőjének megkeresésére elektronikus úton megküldött diplomaterv (címe: A Rudabányai-bányató utóhasznosítása, rekreációs és turisztikai fejlesztése) áttekintése és a megküldött bírálati lap kitöltése.

A MATE Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék végzős tájépítész hallgatói számára adatszolgáltatás összeállítása (Észak-bükk térségre készülő tájfejlesztési terv témához).

Egerszalók közigazgatási területét érintően településrendezési eljárásen kívüli magánszemély által történő megkeresés, településképi kilátó tervezése tárgyában. Szakmai véleményünket, személyes tájékoztatás keretében adtuk meg.

Magánszemélyektől is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándék kapcsán, illetve telekvásárlást megelőzően (pl. Abasár, Demjén országos ökológiai hálózat által érintett ingatlanok kapcsán, Gyöngyössolymos Natura 2000 terület, Mátra Tájvédelmi Körzet által érintett terület, Mátraszentimre, Miskolc BNP védett területe által érintett terület és Hont település kapcsán).

Gazdasági társaságoktól is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándékok kapcsán (pl. Fedemes, távközlési torony elhelyezése, Recsk: bányatelek bővítése; Miskolc: volt repülőterület területét érintő beruházási szándék).

Számos településrendezési eszköz módosítása teljes eljárás helyett tárgyalásos eljárás, illetve egyszerűsített eljárás keretében történt. 2022. július 1-jétől új típusú eljárások (általános, rövid) keretében is érkeztek megkeresések igazgatóságunkra.

településrendezési, illetve természetvédelmi érték kategóriákkal, jogszabály helyekkel kapcsolatos tájékoztatások összeállítása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 8. § (1) és (2) bekezdései alapján „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 32. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása teljes, egyszerűsített, tárgyalásos vagy állami főépítési eljárás volt, a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelettel történő jogszabály változást megelőzően. A jogszabály váltást követően új eljárás típusok az egyszerűsített eljárás mellett az általános és a rövid eljárás.

A kormányrendelet 32. § (6) bekezdése értelmében tárgyalásos eljárás útján történő véleményezés és a 40. § (4) bekezdése szerint összehívott településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2022. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették. Igazgatóságunk előzetes adatszolgáltatása, előzetes véleménye végül, néhány esetben többszöri egyeztetés után került be a településrendezési tervbe, a településtervezők az egyeztető tárgyaláson elhangzott javaslatainkat, korlátozó előírásainkat általában figyelembe vették, beépítve azokat a tervdokumentációba.

A Lechner Tudásközpont ETÉR elektronikus webfelületéről letöltött településrendezési és környezeti vizsgálattal kapcsolatos megkeresések esetében a vezető által aláírt véleményezési dokumentumok (pdf. fájlok) feltöltését önállóan végezzük, a titkársági iktatást követően.

A véleményezési szakaszt követően a kormányrendelet 43. § (2) bekezdése előírja, hogy a polgármester kötelezettsége a településrendezési terv elfogadása után 15 napon belül a településrendezési tervek megküldése az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek részére, illetve az elektronikus úton hitelesített dokumentumok elérésének biztosítása 15 napon belül, értesítve az államigazgatási szervet annak elérési lehetőségéről. A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket jelentős arányban megküldték igazgatóságunknak.

Jellemző hiányosság továbbra is, hogy a kisebb települések önkormányzatai nem töltik fel honlapjukra a rendelettel elfogadott helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet és a határozattal elfogadott településszerkezeti tervet, továbbá az alátámasztó munkarészeket az Étv. 8. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint. A kormányrendelet. 43. § (2) bekezdése értelmében beérkezett településrendezési tervek általában véve tartalmazták az igazgatóság által kiadott, jogszabályon alapuló védett területekre vonatkozó előírásokat, övezeti lehatárolásokat, korlátozásokat, védett területeket felsorakoztató helyrajzi számos listákat. A jogi normával nem alátámasztható természet-, táj- és településképi védelmi javaslatainkat, ajánlásainkat az önkormányzatok, tervezők nem minden esetben fogadják szívesen, emiatt ritkán épülnek be a településrendezés eszközeibe.

A települési önkormányzatok által a 2017-2022. években elkészített, majd elfogadott településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek után jellemző, hogy a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzatban, annak mellékleteiben vagy függelékeiben) már nem szerepeltetik a táj- és természetvédelmi, tájképvédelmi jelentőségű értéktípusokat (pl. egyedi tájértékek, ex lege védett értékek, természeti emlékek). Sokszor igazgatóságunk felhívása ellenére ezen értéktípusok a településképi rendeletbe sem kerültek bele.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az országos ökológiai hálózattal kapcsolatos változásokat megfelelő időszakonként az eljárásrendnek megfelelően hivatalos úton megküldjük az AM illetékes főosztálynak, miután az előzetes egyeztetés lezajlott az illetékes főosztállyal.

A tájképvédelmi övezettel kapcsolatos megkeresés tárgyában az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály részére megküldtük az „Adategyeztetés tájképvédelmi adatszolgáltatással kapcsolatban” c. válaszlevelünket.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi jelentősebb környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra. Az általunk megjelölt korrekciókat, kiegészítéseket jellemzően átvezették a településtervezők.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében megállapítható, hogy a településtervezők a hatályos jogszabálynak megfelelően végzik a számításokat.

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Amely település esetében elkészült, abban az esetben, előzetes véleményünkben, táblázatos formában megküldtük a település teljes közigazgatási területére az egyedi tájértékek adatait. Az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a településszerkezeti terveken.

A „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény előírásai alapján a „területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról” szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet tartalmazza a területrendezési tervek kiegészítő országos övezeteit, térképmellékleteket és előírásokat.

Hatályba lépett a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet, amely magába foglalja a fejlesztési tervre, a rendezési tervre (továbbiakban együtt: településtervre), a kézikönyvre és a településképi rendeletre vonatkozó új jogszabályi előírásokat.

A jogszabályi környezet változásának eredményeként a Lechner Tudásközpont központi egyeztető felületén (E-TÉR - Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer) keresztül történt 2022. július 1-jétől a településrendezési tervek véleményezése.

Igazgatóságunk 2022-ben településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felüyeleti eljárás lefolytatását.

Területrendezési hatósági eljárási ügyekben a „területrendezési hatósági eljárásokról” szóló 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján az illetékes vármegyei kormányhivatal jár el hatóságként. 2022-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz több jogsegélykérelem szakkérdés vizsgálatával kapcsolatos megkeresés érkezett a kormányhivataltól.

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben és a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben szabályozott településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel kapcsolatos adatszolgáltatási és véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeztek elsőként, amellyel kapcsolatos szakmai feladatokat 2022-ben is folytattuk.

A településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatos adatszolgáltatások és vélemények feltöltését, azaz továbbítását a megkereső önkormányzatok felé, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületén keresztül oldottuk meg. Amennyiben hiányosságot és a jogszabályoktól való eltérést tapasztaltunk (pl. megkereső levelek és adatfeltöltések kapcsán), hozzászólásainkat rögzítettük a Lechner Tudásközpont egyeztetési felületén.

2022-ben főként a meglévő településképi rendeletek módosítására került sor.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet készítéséhez adatszolgáltatás, településképi arculati kézikönyv véleményezése, településképi rendelet véleményezése	7	14	6

Érintett települések:

Mályi, Alacska, Berkenye, Bélapátfalva, Vizslás, Salgótarján, Nagyvisnyó

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

Tájképvédelmi övezet módosítását nem kezdeményeztük.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az egyre sokasodó napenergia parkokhoz kapcsolódó, 100 hektáros vagy azt meghaladó beruházási területek esetében véleményünk szerint már tájvédelmi jelentőségű beavatkozásokról beszélhetünk.

Tájvédelmi vélemények, szakértői tevékenység,

Igazgatóságunk tájvédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejtik ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a természetvédelmi megfontolások mellett tájvédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből **207** db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. A településképi arculati kézikönyvek és a településképi rendeletek véleményezése során kiemelten tájvédelmi vélemények születtek **7** alkalommal. Egyéb ügyek esetében, melyekhez adott véleményünkben kifejezetten tájvédelmi véleményt is megfogalmaztunk, **51** esetben fordult elő, melyek között építési, útépítési, elektromos szabadvezetékekkel, napenergia parkokkal, távközlési tornyok létesítésével, vízjogi létesítéssel és bányászattal kapcsolatos ügyek szerepeltek.

Kifejezetten tájvédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2022. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

Nagy érdeklődés mellett bonyolítottuk le az Igazgatóság PROBONO-s belső képzése keretében a „Megújuló energiák (napenergia, geotermikus) hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” című képzésünket 2022-ben is. Új belső képzésként elindult a „Gyepkezelések és hatásai” című képzésünk az évben.

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelmi jellegű beavatkozások nem történtek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

8. Projektek

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése	Fizikai befejezés	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Megcélzott védett természeti terület/Natura 2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Projekt költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Projekt 2022. évi teljesítése
A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása GINOP 7.1.5-16-2016-00005	2017.05.01.	2023.06.30.	GINOP	Látogatóközpont építése a Bükk Keleti kapujában	Miskolc, 31329/3 hrsz.	2,33	látogatóközpont, kiállítás	2.200.614.445	650.823.379	2021. októberében megtörtént a munkaterület átadása, ezzel megkezdődött a kivitelezés, az építési munkálatokat végző vállalkozó a 2022-es évben jelentős teljesítést ért el. A kivitelezéshez kapcsolódóan szerződésmódosítás vált szükségessé, ennek Irányító Hatósági ellenőrzése és jóváhagyása megtörtént, a KFF jóváhagyása folyamatban van. A kiállítás kivitelezésére vonatkozóan az első beszerzés eredménytelenül zárult, ezt követően a megismételt eljárás eredményes lett és a szerződéskötés 2023.02.28-án megtörtént.
Cseppkövek és denevérek - Barlangok meg-őrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.08.04.	2021.12.31.	KEHOP	25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi beavatkozások.	Bükk hegységi barlangok	5,795	27 db tájékoztató tábla	379.782.955	2.842.661	A záró elszámolás 2022.01.27-én benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság elfogadott 2022.09.14-én. A fenntartási időszak megkezdődött.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029</p>	<p>2016.10.01.</p>	<p>2023.03.31.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>500 egyedből álló szürke marha szarvasmarha gulya téli tartásához, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészlet és termények elhelyezésére, valamint az itt dolgozók elhelyezését szolgáló épületegyüttes kialakítása.</p>	<p>Dél-Heves</p>	<p>594</p>	<p>1.462.894.683</p>	<p>0</p>	<p>Az állattartó telep épületeinek kivitelezése befejeződött. Garanciális javítások történtek, melyek befejezése áthúzódik a 2023. évre. Teleszkópos homlokrakodó közbeszerzési eljárása lezárult, az eszköz leszállításra és beüzemelésre került.</p>
<p>Földvárak, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030</p>	<p>2016.09.01.</p>	<p>2021.12.31.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>Jelen projekt célja a Bükki Nemzeti Park területén lévő legjelentősebb földvárak jó állapotának hatékony és korszerű megőrzése, illetve helyreállítása, valamint a védelmet és bemutatást biztosító beruházások elvégzése.</p>	<p>A Bükki Nemzeti Park védett természeti terület, Natura 2000 területek vonatkozásában a Bükk hegység és peremterületei elnevezésű HUBN10003 KMT és a Várhegy–Nagyeged elnevezésű HUBN20008 KJTT</p>	<p>498</p>	<p>Tanösvények kialakítása: 1. Kelemen-széke, 2. Verebce-bérc, 3. Kő-közi vár, 4. Mészető,</p> <p>179 999 836</p>	<p>0</p>	<p>A záró elszámolás 2022.01.25-én benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság 2022.06.28-án fogadott el. A fenntartási időszak megkezdődött.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Fülkés sziklák, kaptár-kövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01	2021.12.31.	KEHOP	21 helyszínen a kaptárkövek természetvédelmi célú bemutatása, a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítása-	Bükkaljai kaptárkövek és környezetük	42	Szomolyai kaptárkövek bemutatató tanösvény; 23	179.994.156	0	A záró elszámolás 2022.01.27-én benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság elfogadott 2022.11.02-án. A fenntartási időszak megkezdődött.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01	2021.12.31	KEHOP	A mátrafüredi tájegységiroda átépítése, látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására.	Mátraai Tájegység	0,0564	hegy területén meglévő tanösvény	332.669.301	0	A záró elszámolás 2022.01.30-án benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság elfogadott 2022.04.11-én. A fenntartási időszak megkezdődött.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15- 2016-00058</p>	<p>2016.12.01.</p>	<p>2021.12.31.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>A projekt célja a célterületeken kis állóvizekhez, forrásokhoz, illetve vízfolyásokhoz kötődő közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett fajok, valamint veszélyeztetett élőhelyek természetvédelmi helyzetének javítása.</p>	<p>Mátrai Táj- védelmi Körzet, HUBN10006 jelű „Mátra” elnevezésű KMT, Gyöngyösi Sár- hegy Természet- védelmi Terület, HUBN20046 jelű „Gyöngyösi Sár-hegy” nevű KJTT, HUBN20047 jelű „Mátra északi letörése”, a HUBN20048 jelű „Gyöngyöstarjá ni Világos-hegy és Rossz-rétek”, valamint a HUBN20049 jelű „Mátrabérc – Fallóskúti- rétek” KJTT, a Nógrád-Ipoly Természetvédel mi Tájegység, Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet, a HUBN20056 Tepke és a HUBN20057 Bézma Natura 2000 KJTT, a HUDI10008 Ipoly völgye KMT</p>	<p>7 798,1508</p>	<p>Vidra Verda oktatóbusz, Natura 2000 mobil kiállítás Hollókő, 37 db ismertető tábla kihelyezés a projekt helyszíneken</p>	<p>328.442.288</p>	<p>11.360.916</p>	<p>A záró elszámolás 2022.01.27-én benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság 2022.05.03-án fogadott el. A fenntartási időszak megkezdődött.</p>
---	--------------------	--------------------	--------------	--	---	-------------------	---	--------------------	-------------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Őshonos fafajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00062</p>	<p>2017. 02. 01.</p>	<p>2023.09.28.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken az idegenhonos főfafajú erdőrészek egyes tömbjeiben az őshonos, termőhelynek megfelelő fajokból álló, elegyes, mozaikos szerkezetű állományokra való átalakítás megkezdése</p>	<p>Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye védett és Natura 2000 erdőterületein.</p>	<p>350</p>		<p>350.000.000</p>	<p>28.944.305</p>	<p>A projekt megvalósítása ütemezetten halad. Beszerzésre került a 2. terepjáró és az erdészeti kihordó szerelvény. 2022-ben injektálás, csemeteültetés, fakitermelés tárgyban folyamatosan zajlottak le beszerzések, közbeszerzési eljárások. A kerítésnyomvonalak kijelölése is megtörtént. A projekt utolsó csemetebeszerzési eljárása lezajlott..</p>
<p>A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005</p>	<p>2016.09.01.</p>	<p>2021.12.31.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>Természetvédelmi Őrszolgálat hatékonyságának fokozása, ezen belül Tardon őrszolgálati iroda építése, gépjárművek és monitoring eszközök beszerzése.</p>	<p>Teljes működési terület</p>	<p>892 000</p>		<p>193.295.683</p>	<p>8.383.816</p>	<p>A záró elszámolás benyújtásra került, melyet az Irányító Hatóság 2022.07.18-án fogadott el. A fenntartási időszak megkezdődött.</p>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Borsodi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00101</p>	<p>2020.08.31.</p>	<p>2023.06.30.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>Jelen projekt célja a Dél-Borsodi Tájegység területén egy komplex tájrehabilitációs program kidolgozása vizes élőhelyek rehabilitációjával, LIDAR felmérésre alapozott vízborítási modell felhasználásával, inváziós fajok visszaszorításával, őshonos növények visszatelepítésével. A tájrehabilitációs program keretében kotrások, mederrendezések, természetvédelmi szempontból szűkített vízelvezető árkok betömése kerül megtervezésre, gémek kutak, felújítása, használatba vétele, a tájegység tájképi értékének megőrzése céljából tanyák tájba illő felújítása, utak felújítása, tájsebek megszüntetése kerül kidolgozásra.</p>	<p>Dél-Borsodi Tájegység</p>	<p>0</p>		<p>85.000.000</p>	<p>6.096.000</p>	<p>2022-ben megkötöttük a szerződést a földrészletek természetbeni állapotának ingatlan-nyilvántartási feltüntetéséhez szükséges geodéziai feladatok elvégzésére. Az ingatlanrendezések folyamatban vannak. Időközben az adás-vétellel érintett ingatlanok megvásárlásra kerültek, a szükséges helyeken a kisajátítás folyamatban van. Az ingatlanrendezésben az időközben felmerült változások miatt megkötöttük az ingatlanrendezések elvégzésére a 2. szerződést. A természetvédelmi célból készítendő rekonstrukciós terv elkészítésére, a közbeszerzés lefolytatására megkötöttük a szerződést. A tevékenységek folyamatban vannak. A közbeszerzés lezajlott és megkötöttük a szerződést a vízjogi engedélyezési és kiviteli tervek készítésére. Az előzetes régészeti dokumentáció (ERD) illetve az előzetes vizsgálati dokumentáció készítésére megkötöttük a szerződéseket, a munkálatok elkezdődtek. Az ERD hamarosan elkészül.</p>
--	--------------------	--------------------	--------------	---	------------------------------	----------	--	-------------------	------------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Komplex élőhely-fejlesztési program a Dél-Hevesi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00102</p>	<p>2021.09.01.</p>	<p>2023.06.30.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>Jelen projekt célja a Dél-Hevesi Tájegység területén egy komplex tájrehabilitációs program kidolgozása vizes élőhelyek rehabilitációjával, LIDAR felmérésre alapozott vizesélőhely-fejlesztésekkel, időszakos vízállású fertők és mocsárterek revitalizációjával. A projekt részét képezi fák, facsoportok őshonos fafajokkal történő fafajcserés átalakítása, új facsoportok, fasorok létrehozása, kis kiterjedésű szántóföldek esetében gyeptelepítés. E mellett invazívan terjedő lágy és fásszárúak elleni védelem ter-vezett.</p>	<p>Dél-Hevesi Tájegység</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>40.000.000</p>	<p>9.305.248</p>	<p>2022-ben elvégzésre került a LIDAR felmérés, mely alapján írtuk ki a Vízi jogi engedélyezési terv, kiviteli terv elkészítését, az EVD készítését, a gyeprekonstrukció, gyeptelepítési terv, földmérési terv elkészítésének, az inváziós fajok területi felmérésének, eltávolításuk időbeliségének, módjának megtervezésére. A fás élőhelyek kialakításához szükséges telepítési tervek elkészültek.</p>
<p>Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00103</p>	<p>2021.09.01.</p>	<p>2023.03.31.</p>	<p>KEHOP</p>	<p>Kisgombosi tölgyes természetvédelmi fejlesztésének elő-készítése; A hatvani Kincsem-tó természetvédelmi fejlesztés elő-készítése</p>	<p>Hatvan</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>6.665.000</p>	<p>3.500.000</p>	<p>Elkészült a Kisgombosi fáslegelő élőhelyfejlesztési és természetvédelmi kezelési terve, melyhez kapcsolódóan az elszámolás az Irányító Hatóság felé 2022.10.13-án benyújtásra került, amely 2022.11.15-én elfogadásra került.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834</p>	<p>2016.07.25.</p>	<p>2023.12.31.</p>	<p>LIFE</p>	<p>A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint az azzal összhangban lévő, a Közép-európai Tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban (MoU) szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésén keresztül.</p>	<p>Hevesi-sík, Borsodi-Mezőség</p>	<p>113.256</p>	<p>111.740.000 Ft</p>	<p>14.664.172 Ft</p>	<p>Felhasznált támogatás: -LIFE: 11.765 172,- Ft -AM: 2.899 000,- Ft - Önerő: 0,- Ft, 2022 évben az alábbi tevékenységek teljesültek a projekt keretében: A tűzok állomány rendszeres monitoringja, valamint megfigyelési adatok felvétele a teledő és fészkelő helyeken. A földön fészkelő, hasonló életmódot folytató madarak monitorozása. Feltérképezésre kerültek a mintaterületeken a kotorékok illetve szarka, dolmányos varjú fészkek. Negyedévente ezeken a mintaterületeken rögzítésre kerültek a növény kultúra változásai. A tél végével már megkezdjük a ragadozók felmérését a területen elsősorban a dürgő és lehetséges fészkelő helyek körül. Róka, borz, aranyakál, kóbor kutya, dolmányos varjú és szarka állomány csapdázása az érintett területen. A faj védelme érdekében az érintett vadásztársaságokkal, szoros együttműködésben dolgoztunk együtt. A tervezett terepi feladatok ellátása folyamatos.</p>
--	--------------------	--------------------	-------------	---	------------------------------------	----------------	-----------------------	----------------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU</p>	<p>2019.01.01.</p>	<p>2026.12.31.</p>	<p>LIFE</p>	<p>A Közösség számára jelentős, Magyarországon kiemelkedő és jelentős értékkel bíró természetközeli gyepterület élőhelytípusok és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése.</p>	<p>14 db Natura 2000 terület</p>	<p>886 ha</p>	<p>864.977 €, azaz 268.142.870 Ft</p>	<p>30.431.831 Ft</p>	<p>-Felhasznált támogatás: -LIFE: 4.433.831,- Ft -AM: 25.998.000,- Ft A természetvédelmi célú kezelésre kiírt közbeszerzési eljárásra 3 projektterület került bevonásra, Tepke (HUBN20056), Bézma (HUBN20057) valamint a Gyöngyösi Sár-hegy (HUBN20046) Natura2000 területek. Szerződéskötést követően mindhárom rész nyertese megkezdte a szukcesszió megfigyeléséhez kapcsolódó munkákat és 2022. decemberére sikerült elvégezniük az egyes területekhez kapcsolódó kezelési munkák 20%-át (C.3.1. akció), ezáltal benyújthatták az 1. részszámlájukat. Emellett több alkalommal kisebb területeken (0,01-0,05 ha) a BNPI munkatársainak bevonásával is történtek természetvédelmi célú kezelések (C.3.1. és C.3.2. akciók), elsősorban kökény és a gyalogakác visszaszorítása (Verpeléti Vár-hegy-HUBN20043, Bükkzsérci Kerek-domb-HUBN20008, Tiszadorogma-HUBN10002). A feladatok elvégzéséhez eszközöket vásároltunk: Husqvarna benzinmotoros láncfűrész, Husqvarna fűkasza és a hozzájuk kapcsolódó kötelező védőfelszerelések, valamint Bellota ágvágó olló és Husqvarna kézfűrész.</p>
---	--------------------	--------------------	-------------	---	----------------------------------	---------------	---------------------------------------	----------------------	--

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>A folyóparti élővilág egykor és napjainkban SKHU/1902/1.1/037</p>	<p>2020.11.01.</p>	<p>2023.08.31.</p>	<p>Interreg</p>	<p>A projekt célja közös turisztikai szolgáltatások kifejlesztése és a két attrakciót tematikusan összekötő vízi élővilág bemutatása mindkét partner infrastrukturális fejlesztése során. Ipoytarnóc és Karva között egy kerékpáros útvonal kerül kialakításra. Ipolytarnócon a 2. sz csarnok korszerűsítését tervezzük interaktív, 3D bemutatóval.</p>	<p>Ipolytarnóc Hrsz. 039.</p>	<p>156,0096 ha</p>		<p>460.313 EUR, azaz 161.109.550 Ft</p>	<p>90.236.756 Ft</p>	<p>2022.02.02-án aláírásra került a kivitelezővel a felújításra vonatkozó vállalkozási szerződés, majd megkezdték a 2. számú csarnok felújítását. 2022 év végére a felújítás elérte a 80%-os készültséget. A műszaki ellenőr és a tervezői művezető folyamatosan ellenőrzi a kivitelezést. A 3D Ipar Kft befejezte a 3D felületszkenneléssel kapott eredmények feldolgozását a Herman Ottó Múzeum munkatársaival, mint külső szakértőkkel. Az eredményekként kapott nagy kiterjesztésű fájlok tárolására számítógépet vásároltunk. Megkezdődtek a csarnokba tervezett kiállítás és kisfilm előkészítésének valamint a tanösvényfelújításhoz kapcsolódó munkálatok.</p>
--	--------------------	--------------------	-----------------	---	-----------------------------------	--------------------	--	---	----------------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>Szlovák-magyar geoturisztikai partnerség SKHU/1902/4.1/038</p>	<p>2020.12.01.</p>	<p>2022.06.30</p>	<p>Interreg</p>	<p>A projekt célja a Novohrad-Nógrád Geopark és a Bükk-vidék Geopark területén új szolgáltatások bevezetése (túravezető képzés, jegycsalád kidolgozása, kiadványok készítése), valamint a két geoparkot összekötő tanösvény kialakítása és a meglévő geotúra-hálózat felújítása</p>	<p>Bükk-vidék Geopark és a Novohrad-Nógrád Geopark területe</p>	<p>443.600 ha</p>	<p>151.283.20 euro, azaz nettó 52.949.120 Ft (350 Ft/euro)</p>	<p>28.445.187</p>	<p>Parnerségi Megállapodás megkötése 2020.11.10-én, a Támogatási Szerződés 2021.04.22-én került aláírásra. 2021-2022. években megvalósult a Geotúravezetői képzés és tananyagfejlesztése, megtörtént a tanösvények bejárása, felmérése, a nevezetés geológiai és kultúrtörténeti helyek alapján POI pontok összeírása, leírása. A3 méretű poszter, letéphető térkép (12.000 db) készült. Domaháza és Petrovce közötti (a magyar oldalon 2,5 km hosszan) tanösvény kiépítése történt. Megszervezésre kerül a kassai egyetemi hallgatók, oktatók és szakemberek részére egy 2 napos tanulmányút a Bükk-vidék Geopark területén, továbbá általános és középiskolai tanárok részére 1tanulmányi kirándulás. Elkészült magyar és szlovák nyelvű módszertani útmutató és munkafüzet kiadványunk, továbbá a Novohrad-Nógrád Geoparkot és a Bükk-vidék Geoparkot bemutató brosúra és kihajthatós túratervező térkép. Elkészült továbbá a geoparkokat bemutató kétoldalas letéphető térkép is magyar, angol, szlovák és lengyel nyelveket. A proejkt megvalósítása során az online kampány folyamatos volt. Felújításra került az Olasz-kapui tanösvény, a Rejteki Kis-kör és Nagy-kör tanösvények, valamint a Bék-kő Palabánya területén található tanösvény. A Rejteki Kis-kör tanösvényen interaktív táblákat helyeztünk el. A projekt eredményeiről 2 fórumon tartottunk beszámolót, workshopot szerveztünk közösen a projektpartnerrel, végül zárórrendezvény keretében emlékeztünk meg az egyes projekttevékenységekről. A Bükk-vidék Geoparkról egy bemutatófilm készült. A külső szakértő és a projekt-menedzsment folyamatosan ellátta a tevékenységet. A projekt megvalósult.</p>
---	--------------------	-------------------	-----------------	---	---	-------------------	--	-------------------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245</p>	<p>2017.07.01..</p>	<p>2026.12.31.</p>	<p>LIFE</p>	<p>A projekt céljai: A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének meg- állítása, a folyamat megfordítása a Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédelmi erdőkezelési módszerekkel Közel 26 hektáron idegenhonos (akácos, fekete fenyves) faállományt alakít át tölgyes élőhellyé. A tevékenység és az eredmények a szakközönség és a nagyközönség részére bemutatásra és publikálásra kerülnek.</p>	<p>SPA területek Borsodi- Mezőség, Bükk hegység és peremterületei Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra</p>	<p>36.307, 66.328, 77.049, 6.084, 37.331</p>	<p>707.180.680</p>	<p>LIFE: 17.662.451,- Ft, AM: 12.507.752 Ft,- Ft, Önerő: 10.344.185,- Ft</p>	<p>2022. áprilisában az olasz és a magyar partnerek terepi programon vettek részt Bujákon, Garábon, a Sár-hegyen, Kerecsenden, Bükkzsércen, Cserépfaluban, ahol a projekt feélidős bejárására és tapasztalat cseréjére, a tervek megbeszélésére került sor. Az SCM-nek Felsőtárkány adott otthont. Egyeztetés zajlott a környező erdészetekkel és a mátraházi erdészeti tanulóknak is szerveztünk egy délutáni terepi programot. A 30 éves LIFE nyár közepén került megünneplésre. Tovább folytattuk a megkezdett feladatokat: Injektálás (Buják 102B, Bükkzsérc 61C, D, Felsőtárkány 182B, Kerecsend) Csemeteültetés lékekbe (Buják 102 A, B, Bükkzsérc 61D) + vermelés) Vadkárelhárító kerítés építése (Felsőtárkány 173D) ezen kívül sorkapálás, ápolás, cserjeirtás történt a projekt területein. Ökológiai felmérések készültek több témát érintve.</p>
---	---------------------	--------------------	-------------	--	---	--	--------------------	--	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

<p>LIFE SakersRoad-A kercensólyom védelme az Észak- alföldi régióban LIFE21/NAT/HU/10 1074704</p>	<p>2022.09.01</p>	<p>2028.11.30</p>	<p>LIFE</p> <p>A projekt célja: A projekt fókuszterülete négy észak-alföldi Natura 2000 (uniós védeltséget élvező) terület, így a fajmegőrzési akciók elsősorban a Jászság, a Hortobágy, a Hevesi-sík és a Borsodi-Mezőség Különleges Madárvédelmi Területen kerülnek megvalósításra. A projekt keretében a legmodernebb módszerekkel követik nyomon a kercensólyom példányokat, így nyomkövetők, kamerák, speciális jelölő gyűrűk és tollakból kinyert DNS-ujjlenyomat segítségével azonosítják a szakemberek az egy-egy példányokat és így próbálják megállapítani, hogy milyen tényezők okozhatják az állomány csökkenését.</p>	<p>Dél-Hevesi Tájegység, Dél- borsodi Tájegység</p>		<p>568.670,76 EUR azaz 221 781.596,4 -Ft</p>	<p>0</p>	<p>A projekt indulásához kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségeinket elvégeztük. 2022-ben több egyeztetést is tartottunk a projektben résztvevő partnerekkel, valamint a projektben dolgozó BNPI kollégákkal a feladatok indításáról, szervezéséről. 2022. november 23-án megrendezésre került a Projektindító Találkozó Tatán.</p>
---	-------------------	-------------------	--	---	--	--	----------	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Folyamatban lévő projektjeink

GINOP projekt

A Bükk Keleti Kapuja” – A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása GINOP 7.1.5-16-2016-00005 azonosító számú projektünkben a 2021 évben a kért ráemelés összegét az irányító hatóság jóváhagyta, így a kivitelezésre vonatkozó vállalkozási szerződés hatályba léphetett. Ezt követően 2021. októberében megtörtént a munkaterület átadása, ezzel megkezdődött a kivitelezés. Jelenleg a kivitelezés az ütemezésnek megfelelően halad. A beruházó, a kivitelező, a műszaki ellenőrök és a projekt menedzserek rendszeres kooperációkat tartanak, ahol egyeztetik a felmerülő kérdéseket és megbeszélik a problémákat. A kivitelezés kapcsán a 2022-es évben az egyik legnagyobb problémát az idei évben is folytatódó építőipari áremelkedések és az orosz-ukrán háború építőanyag ellátásra gyakorolt hatása okozta. Ezen indokok miatt a kivitelező költségnövekmény igényét jelezte felénk. A kivitelezés előrehaladtával szükségessé váltak egyes pótmunkák, mely a látogatóközpont használatbavételéhez és teljességéhez szükségesek. A költségnövekmény igényéhez és a pótmunkákhoz igazodóan szerződésmódosítás előkészítése megtörtént és a hatóságok felé benyújtásra került jóváhagyásra.

2022 tavaszán kiírásra került a látogatóközpontban tervezett, a Bükk természeti kincseit, különleges földtörténetét, egyedi vízrajzát, kulturális örökségét és a világhírű Szeleta-kultúrát színvonalas, interaktív módon bemutató kiállítás kivitelezésére vonatkozó közbeszerzési eljárás. Sajnálatos módon az első eljárás eredménytelenül zárult, így az eljárás megismétlése vált szükségessé. Az eljárás megindítása az ellenőrző hatóságok jóváhagyását követően kerülhetett sor. A szerzési eljárás eredményes volt, az adásvételi szerződések feltételeken megkötésre kerültek 2023. február 28-án. A projekt forráshiánya miatt a kiállítás megvalósítására vonatkozó szerződések hatálybalépéséhez forrásráemelési kérelmet nyújtottunk be a GINOP Irányító Hatóság felé.

KEHOP projektek

2022-ben *A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben* című KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 azonosító számú projektünkben az állattartó telep üzemeltetéséhez szükséges további eszközök, és teleszkópos homlokrakodógép beszerzésére került sor, valamint az állattartó telep használatbavételi engedélyezési eljárása zajlott le. A telep benépesítési és betelepítési engedélyezését követően megvalósult az állatok behajtása.

Az ütemezésnek megfelelően halad az *Óshonos fafajok a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén* KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosító számú projektünk is. Az előrehaladásnak megfelelően folyamatosan készítettük elő és folytattuk le a közbeszerzési eljárásokat az előre tervezhető területekre (csemeteültetés, injektálás, kerítésépítés, fakitermelés) munkálatokra. 2022 tavaszára lefolytattuk az erdészeti gépbeszerzés közbeszerzési eljárásunkat. 2022-ben is folyamatosan írtuk ki az injektálás, csemeteültetés, fakitermelés tárgyban a közbeszerzéseket, beszerzéseket. A kerítésnyomvonalak kijelölése is megtörtént. A projekt utolsó csemetebeszerzési eljárása lezajlott. Beszerzésre került a 2. terepjáró és az erdészeti kihordó szerelvény.

KEHOP előkészítési projektjeink

Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Borsodi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

KEHOP-4.1.0-15-2016-00101 című projektünkben elkezdődött a földrészletek természetbeni állapotának ingatlan-nyilvántartási feltüntetéséhez szükséges geodéziai feladatok elvégzése, az ingatlanok rendezése. A tervezett területek megvásárlásra kerültek. A kisajátítási eljárás előkészítés alatt van. Elkezdődött a természetvédelmi célból készítendő rekonstrukciós terv összeállítása. A közbeszerzési szakértő beszerzése megtörtént, lefolytatásra került a vízjogi engedélyezési és kiviteli tervek készítésére vonatkozó közbeszerzés. Megvalósultak az előzetes régészeti dokumentáció (ERD), előzetes vizsgálati dokumentáció (EVD) készítésére vonatkozó beszerzések. A vizes élőhely-fejlesztéshez kapcsolódóan már korábban elkészült egy Műszaki-szakmai tanulmány.

Komplex élőhely-fejlesztési program a Dél-Hevesi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció (fa- és gyeptelepítések), vizes élőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00102 számú projektben a területen tervezett komplex tájrehabilitációs program kidolgozása kapcsán a vizes élőhelyeken a LIDAR felmérés megvalósult, a rehabilitációhoz műszaki-szakmai tanulmány készült. Lefolytatásra kerültek a vízjogi engedélyes és kiviteli terv, az előzetes vizsgálati dokumentáció, a megvalósíthatósági tanulmány készítésére vonatkozó beszerzések, a szerződések megkötésre kerültek.

Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) KEHOP-4.1.0-15-2016-00103 azonosítójú pályázat keretében elkészült a Kisgombosi tölgyes területén a tervezési feladatokkal érintett területek lehatárolása és a természeti állapotának pontos terepi felmérése, a későbbi megvalósítás feladatainak meghatározása és módszertanának a kidolgozása, a Megvalósíthatósági Tanulmány készítésére a beszerzés megtörtént.

INTERREG projektjeink

RiWild projekt

A szlovák-magyar határon átnyúló együttműködési program keretében, a RiWild (*Riverside Wildlife Once and Today*) elnevezésű, SKHU/1902/1.1/037 azonosítójú INTERREG V-A pályázat révén a Duna-Ipoly folyók mentén a szelíd turizmus vonzerejének növelése a cél, amely egyúttal a szlovák-magyar, határon átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark geoturizmusának fellendítését is szolgálja. A kulturális és természeti örökség bemutatásával és összekapcsolásával egy határon átnyúló északnyugat-délkeleti idegenforgalmi tengely erősítése valósítható meg. A térség egyik kitörési pontja gazdag örökségének generációkat átívelő ápolása és közkinccsé tétele, a helybéliek és a szlovák-magyar turisták részére egyaránt. A projekt vezető partnere a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI), partnere a szlovákiai Karva település Önkormányzata együtt **991.979 eurót** költhetnek el a megvalósítására. (A keretből 843.182 euró ERDF hozzájárulás.)

Az Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület (BNPI kezelésben) és Karva közös turisztikai szolgáltatásainak fejlesztése, és a két attrakciót tematikusan összekötő vízi élővilág bemutatása mindkét partner infrastrukturális fejlesztése során szinergiát eredményez. Amíg Ipolytarnóc elsősorban a miocén korú, 17 millió éves ősvilág folyóparti élővilágának színesebb bemutatását, addig Karva a mai folyóparti élővilág interpretációját valósítja meg a fejlesztésben.

Jelen fejlesztéssel egy olyan kerékpáros útvonal kerül kijelölésre és mobil applikációban történő rögzítésre, amely az Eurovelo6 útvonal szlovák szakaszán található Karvát az Ipolytarnóci Ósmaradványokkal köti össze.

Ipolytarnócon a fejlesztés zöme az Ósvilági Pompeji világhírű nyomfossziliáinak megőrző felmérésére, 3 dimenziós felületszkennelésére és az ősvilág tudományos-rekonstrukciós bemutatására koncentrál a geológiai tanösvény 2. védőcsarnokának térségében. A projekt keretében felújításra, korszerűsítésre kerül a 2. csarnok is. A projekt megvalósítási ideje: 2020. november 1 - 2023. augusztus 31.

GEOTOP projekt

A GEOTOP projekt célja új szolgáltatások kidolgozása és bevezetése a Novohrad-Nógrád Geopark és a Bükk-vidék Geopark területén. A két geopark esetében a legfontosabb a meglévő geotúra-hálózat bővítése, amely lehetővé teszi a napi kapcsolatot a turisztikai szolgáltatókkal, illetve hogy szakmailag felkészült túravezetők által vezetett túrákat nyújtsanak a látogatóknak. Ezzel a partnerek számos új szolgáltatást fejlesztettek ki az élményszerző turizmus fokozása érdekében. Geoturisztikai szakemberek képzésén keresztül a partnerek képzési csomagot nyújtottak az idegenforgalmi szolgáltatók és vezetett túrák iránt érdeklődő szakemberek számára, szolgáltatásaik bővítése érdekében. A képzési csomag általános ismereteket (geológia, balesetvédelem, kultúrtörténet, növény- és állatvilág) és területspecifikus modulokat tartalmaz.

A két geopark területén működő geotúra hálózatot egy határon átnyúló tanösvény kialakításával kötöttük össze, körülbelül 7 km túraútvonal kijelölését és felfestését végeztük el, ismertető táblákat és egy pihenőhelyet helyeztünk ki, mely új helyszínen növeli a geoparkok látogatottságát. Elkészítettük az újonnan kialakított határon átnyúló túraútvonal és a Bükk-vidék Geopark 70 geotópjának leírását. A meglévő és újonnan kijelölt túraútvonalon felvett POI pontok rögzítése mobil applikációban történt, valamint mindkét érintett geopark területén megvalósult a geoturisztikai útvonalak térképes állományának elkészítése.

Felmértük a Novohrad-Nógrád Geopark szlovák oldalon található tanösvényeinek és a Bükk-vidék Geopark 4 kiemelt területén lévő tanösvényeinek az állapotát. Az állapotfelmérésről fényképekkel, térképpel ellátott szöveges jelentés készült. A Bükk-vidék Geopark 3 területén felújítottuk a tanösvényeket (nyomvonal-takarítás, festés, táblák felújítása), egy nyomvonalon pedig interaktív tanösvényt alakítottunk ki.

Fejlesztésre került a Guide@hand túratervező applikáció, amely a természetkedvelőket, túrázókat hivatott segíteni. A Guide@hand-ben elérhetők a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, illetve a projektben összegyűjtött 70 db POI pontot a két geopark területéről. A mobilalkalmazás nagy előnye, hogy ott is használható, ahol nincsen télerő vagy internet.

2022 tavaszán szervezett pilot tréningen az egy-egy napos elméleti és az egy-egy napos gyakorlati képzést geológus, biológus és régész szakemberek vezették. A jelentkezők ezen alkalmakon részletesen megismerhették a Bükk-vidék Geoparkban, jellemzően egynapos túrákkal bejárható területek földtani, biológiai és kultúrtörténeti értékeit. A tréninget Felsőtárkányban és Bükkszentkereszten szerveztük a helyi turisztikai szolgáltatók, helyi vállalkozók, pedagógusok, és az érdeklődő diákok részére, akik a Bükk földtani felépítéséről, kialakulásáról, a felszínformákról és jelentésükről hallhattak előadást.

A Geotop-projekt lehetőséget adott több tanösvény felújítására is. Szerettük volna, ha a turisták minél több természeti értéket ismernek meg, új információkkal gazdagodnak, ezért az érintett területeken új táblákat készítettünk. A Bükk-fennsíkon, az Olasz-kapui tanösvény 7 új tájékoztató táblával és 15 irányjelző oszloppal egészülhetett ki. A Bél-kői tanösvényen a Palabánya területe 6 új állomáspontra és 2 információs felülettel színesedett. Megújult továbbá a Répáshuta-Rejteki Nagy-kör 10 km hosszúságban: itt 10 információs tábla és 10 irányjelző oszlop teszi ezentúl könnyebbé és érdekesebbé a túrázást. A Rejteki Kis-körre 4 új tájékoztató tábla került ki, a két Rejteki tanösvényre 7 interaktív tábla készült, gondolva az ifjabb korosztályra is, továbbá: minden tábla szövege elérhető magyar, szlovák és angol nyelven is.

A fórumokat a projekt végére, 2022 júniusára szerveztük meg Parasznyán és Répáshután. A célunk a települési önkormányzati vezetők, intézményvezetők, turisztikai szervezetek, valamint turisztikai profilú vállalkozások számára a Bükk-vidék Geopark geoturisztikai potenciáljának bemutatása a GEOTOP projekten keresztül.

A programban közreműködő partnerek, szakemberek részére Füleken és Egerben rendeztünk workshop-ot. Ez lehetőséget adott arra, hogy átbeszéljük a projektmegvalósítás operatív folyamatát

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

a két szervezetnél, a két országnál. Megismerhettük egymás nehézségeit és megoszthattuk az elért eredményeket is – ez mind nagyon fontos eleme és egyben célja is a projektnek.

Elkészült a Bükk-vidék Geoparkot bemutató film 3 nyelven, továbbá a geoparkokat bemutató kiadványokat és térképek készültek.

A projekt teljes költségvetése 175.463,20 euro. A projekt befejezése 2022.06.30.

LIFE projektjeink

Jelenleg 4 LIFE projekt van folyamatban az Igazgatóságon. A projektek az ütemezéseknek megfelelően haladnak. *A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában LIFE15 NAT/AT/000834* azonosító számú projektünk 2023-ban zár.

A Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU projektünk és *A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245* projektünk megvalósítása a projekt feléhez érkezett. Az eddig elvégzett munkákról a résztvevők projektalálkozásokon, terepbejárásokon ismertették meg egymással az eddig elvégzett munkák eredményeit. Mindkét projekt 2026-ban zár.

A LIFE21/NAT/HU/101074704 - LIFE SakersRoad - „A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban ” projektünk 2022. szeptemberében indult el. A projektben a koordináló kedvezményezett, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület. A projektben együttműködő partnerek a Magyar Madártani Egyesület mellett, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. A projekt időtartama: 75 hónap. A projekt célja, hogy a mortalitási okok feltérképezésével, élőhelyek kezelésével, táplálékkínálat növelésével a projektben szereplő SPA-k tekintetében 20%-os populáció növekedés érjünk el a fajnál. A projekt során felmérjük az egyes veszélyforrásokat és megpróbáljuk a legfontosabbakat mérsékelni. A fajmegőrzési akciók négy észak-alföldi Natura 2000 területen: a Jászság, a Hortobágy, a Hevesi-sík és a Borsodi-Mezőség Különleges Madárvédelmi Területen kerülnek megvalósításra.

2023-ban induló projektjeink

Interreg

Humanita (Közép Európai Interreg 2021-2027)

Védett természeti területeken a turizmus által gyakorolt hatások vizsgálata és javaslat kidolgozása a turizmus negatív hatásainak a csökkentésére.

LECA (Közép Európai Interreg 2021-2027)

A Kárpáti nagyragadozó állatok együttélésének és megőrzésének támogatása

RestPoll Horizon - A beporzók élőhelyeinek helyreállítása az európai mezőgazdasági tájakon többszereplős nemzetközi megközelítések alapján

A pályázat fő célkitűzése, a nagyobb léptékű mezőgazdasági rendszerekben vizsgálni, kifejleszteni a beporzó rovarokat és növényi beporzást segítő különböző kezelési módokat, rendszereket, és ezek monitorozására alkalmas módszereket.

Geotour 2.0 (Interreg Danube Transnational programme 2021-2027)

A kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése a gazdasági fejlődésben, társadalmi inklúzió és innováció.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Duna régió 10 geoparkjának részvételével a meglévő hálózati lehetőségek kihasználása, a közös megőrzési stratégiák és geotermék fejlesztés koncepció – proaktív, fenntartható, rugalmas közösségi vezetésű kulturális és természeti érték kezelés a Danube GeoTour mentén elhelyezkedő Geoparkok erősítéséért és társadalmi gazdasági fejlesztéséért.

Benyújtani tervezett projektjeink

KEHOP PLUSZ

Igazgatóságunk 16 projekt javaslatot készített elő a 2021-2027 időszakra vonatkozóan a várhatóan 2023 évben megjelenő KEHOP PLUSZ pályázati felhívásra. A projektek jórészt élőhelykezelési, fejlesztési, rekonstrukciós és fajmegőrzési programokat, tevékenységeket, illetve azokhoz kapcsolódó beruházási elemeket tartalmaznak. Ezek az alábbiak:

- 1. Dél-Borsodi Tájegység komplex vizes élőhely- és tájrehabilitációs program*
- 2. Komplex élőhelyfejlesztési program a Hevesi-síkon*
- 3. A természetvédelmi területkezelés feltételeinek megteremtése a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén, a Batúz-tanyán*
- 4. A fokozottan védett fekete bödöncsiga kácsi élőhelyének védelme, hosszú távú megőrzésének megalapozása*
- 5. Hegyi rétek kezelése a Bükk-fennsíkon*
- 6. Élőhely-rekonstrukció a mátrai hegylábi és hegyi rétek területén*
- 7. Erdői és erdőssztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén*
- 8. Az ökológiai állapot javítása, élőhelyek és hozzájuk kötődő fajok védelme, inváziós fajok visszaszorítása a Tarnavidéki TK és a Lázberci TK vizes élőhelyein, vízfolyásain, állóvizsein*
- 9. Pannon erdei élőhelyek megőrzése, természeti állapotának javítása, inváziós növények elterjedésének visszaszorítása a Lázberci Tájvédelmi Körzet védett és Natura 2000 erdőterületein*
- 10. Bél-kői tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése, védett fajok védelme érdekében*
- 11. Zagyva völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (megvalósítás I. ütem)*
- 12. Zagyva völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (megvalósítás II. ütem)-konzorciumban*
- 13. Véderdők, ritka fajoknak élőhelyet nyújtó idős állományok, faegyedek megőrzése – vadkár megelőzése, ritka fajok élőhelyének védelme, élőhelyrekonstrukció a Mátra területén - részelemek*
- 14. Kétéltűátjárók létesítése a Középső-Ipoly-völgyben*
- 15. Barlangvédelmi célú beavatkozások a Bükk hegység védett és fokozottan védett barlangjaiban*
- 16. A Természetvédelmi Őrszolgálat terepi adatrögzítésének és területellenőrzésének infrastrukturális és térinformatikai támogatása*
- 17. Kétéltűátjárók korszerűsítése, a megfigyelések alapján történő kiegészítése a BNPI területén - Hasznos, Sás-tó, Bogács, Felsőtárkány, Varbó*

LIFE

Ensuring the survival of a viable European Ground Squirrel population in the Pannonian region - Az európai ürge populáció túlélésének biztosítása a Pannon régióban

Koordináló kedvezményezett: Herman Ottó Intézet

A pályázat szakmai céljai között szerepel többek között különböző, alföldi és dombsági ürgepopulációk élőhelyeinek komplex fejlesztése a legeltetés támogatásával és kiterjesztésével. Ürgék mesterséges szaporítása három tájegységben és új állományok kialakítása.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakvéleményadás, adatközlés a hatóságok számára	5.666
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	539
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	13.430
Összesen:	19.635

A jogi tevékenység a klasszikus jogtanácsosi feladatokat jelenti az Igazgatóság esetében is: jogi tanácsadást, állásfoglalások készítését, okiratok, szerződések szerkesztését, ellenjegyzését, jogi képviselő ellátását hatóságok és bíróságok előtt.

2022-ben is számos, a jogi szakterülethez tartozó feladatot láttunk el.

Előkészítettük többek között a Jogi és Igazgatási Osztály ügyrendjének módosítását és az elektronikus dokumentumkezelés szempontjából kiemelten fontos Másolatkészítési Szabályzatot.

Összeállítottuk a belső szabályzatok és igazgatói utasítások nyilvántartását, ezt folyamatosan vezetjük.

2018 novemberében benyújtott kérelmekkel sikeresen csatlakoztunk a SZÜF, az RNY és az e-Papír rendszerekhez. Hivatali Kapuval (BKSZ) 2015 óta rendelkezünk. Az érintett vezetők elektronikus aláírást használnak, melynek alkalmazása egyre gyakoribb.

Igazgatóságunk biztosítja valamennyi feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben az elektronikus ügyintézés lehetőséget a személyre szabott ügyintézési felületen (SZÜF), e-Papíron fogadjuk az ügyfelek beadványait. Egyre több ügyfél választja ezt a kapcsolattartási formát, 2022-ben már 275 megkeresést kaptunk e-Papíron keresztül.

Az ügyleírásokat publikáltuk. Az e-ügyintézéssel kapcsolatos tájékoztatót honlapunkon közzétettük a következő elérhetőségen: <https://www.bnpi.hu/hu/e-ugyintezes-1>

A Rendelkezési Nyilvántartást teljes körűen használjuk.

Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer alkalmazásával 2022. október 3-tól bevezettük a teljesen elektronikus, hiteles dokumentumkezelést. A munkatársak már a dokumentumkezelő rendszerben kapják meg a bejövő irataikat hiteles elektronikus okirat formájában, a kimenő iratok jóváhagyása, köröztetése, aláírása és címzett részére megküldése szintén a programban, elektronikus formában történik. Papír alapú iratokat csak akkor használunk, ha feltétlenül szükséges, de ezeket is hiteles elektronikus másolatként feltöltjük a Poszeidon rendszerbe a Másolatkészítési Szabályzatunknak megfelelően. A hiteles elektronikus másolatok készítése az Igazgatóságon a Poszeidon rendszerben, annak hitelesítő funkciójával megoldott.

A Rendelkezési Nyilvántartásba a Hivatali Kapu elérhetőségünket bejelentettük, ugyanis az a szerv, aki maga is elektronikus ügyintézés biztosítására köteles, csak a Hivatali Kapuját jelentheti be hivatalos elektronikus elérhetőségként, cégkaput nem (még ha létre is tud hozni) a 451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet 85. § (6) és (7) bekezdés alapján. Hivatali Kapuról Hivatali Kapura/KÜNY-regisztrációhoz kapcsolódó tárhelyre (ügyfélkapura)/cégkapura küldött és az onnan

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Hivatali Kapunkra érkezett küldemények aránya is növekszik, azaz a hivatalos elektronikus kapcsolattartás egyre hangsúlyosabb.

A gépi Hivatali Kapu kapcsolatot kiépítettük. A Hivatali Kapunkra érkező küldemények érkeztetése, és a küldemények Hivatali Kapuról történő kiküldése szintén a dokumentumkezelő programban történik.

A hatóságokkal, államigazgatási szervekkel a Hivatali Kapus kapcsolattartás a hivatalos, ezen csatornán a legtöbb küldemény a természetvédelmi hatóságoktól érkezett. A 2022. évben Hivatali Kapus tárhelyünkre 5550 állományt továbbítottak. Központi email címünkre 16.228 üzenetet juttattak el ügyfeleink. Az év folyamán mintegy 2.000 darab postai küldeményt dolgoztunk fel. Ezek között vannak olyan iratok is, amelyeket az Iratkezelési Szabályzatunk alapján nem kell érkeztetni és iktatni, fenti táblázatban megadott ügyiratforgalmi adatok az iktatott iratokra vonatkoznak. Fax készülékünkre ebben az évben sem küldtek egyetlen megkeresést sem.

Az elektronikusan és hagyományosan, papíralapon intézett ügyek hozzávetőleges aránya: 85-15 %.

2022. évi ügyiratforgalmunk a 2021. évihez képest kismértékű csökkenést mutat.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Pest Vármegyei Kormányhivatal	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	55
természetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	895
erdészeti hatóság	Megkeresés védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdővel kapcsolatos ügyek	37
környezetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés környezetvédelmi ügyben	97
NFK, MNV Zrt.	Vagyonkezelési jelentés	58
Magyar Államkincstár, Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály	Szakértői közreműködés	37
Önkormányzatok	Rendezési tervek, TAK, egyéb ügyek	232
	Védetté nyilvánítások, kezelési terv	4
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, szakértői felkérések	26
Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály		23
Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályok		8
Kormányhivatal Földhivatali Főosztályok	Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozatok, vagyonkezelői jog bejegyzési kérelmek	150
Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály (foglalkoztatás, nyugdíj)		0
egyéb hatósági levelezés		4.044
Összesen:		5.666

A hatóságok számára kiadott adatközlésekben kismértékű emelkedést látunk, amelyet a környezetvédelmi és a természetvédelmi hatósági megkeresések száma is mutat. Az előző évek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

gyakorlatától eltérően külön sorban szerepeltetjük az ugyanazon szervezeti egységektől (Kormányhivatalok Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályaitól), de környezetvédelmi hatósági jogkörben érkezett megkereséseket. Az NFK és az MNV Zrt. felé újonnan bevezetésre került adatszolgáltatási kötelezettségeinknek tettünk eleget. A Kormányhivatalok Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályaival elsősorban a saját állatállományunkkal kapcsolatos levelezéseket folytattunk. Az önkormányzatok felé településrendezési tervekkel kapcsolatban az előző évihez képest csökkenő számú állásfoglalást küldtünk.

2016-ban a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma az előző évhez hasonló, kismértékű (2,1 %-os) csökkenés állapítható meg: 765 megkeresés érkezett.

2017-ben a járási hivataloktól, mint természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 779 volt, ami kismértékű (1,83 %-os) növekedést jelentett.

2018-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 881 volt, ami jelentős (13 %-os) növekedés.

2019-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 830 volt, ami kismértékű (5,7 %-os) csökkenést jelentett.

2020-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 838 volt, ami kismértékű (0,96 %-os) növekedés.

2021-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 899 volt, ami kismértékű (7,2 %-os) növekedés.

2022-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 992 volt, ami 10,3 %-os növekedés.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelmi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatóságok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában keresték meg az Igazgatóságot a Kormányhivatalok szakvélemény, vagy adat, tény megadása céljából a természetvédelmi hatóság teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Jogi alapjait, típusát tekintve: jellemzően az Ákr. 25.§ szerinti megkeresésben (az Ákr. a Ket.-től eltérően nem ismeri a jogsegély fogalmát) – alkalmazva a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 39.§-át is – fordultak hozzánk a hatóságok (2023. január 1-jétől a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 20.§-t alkalmazva).

Kisebbségi részben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 75/A.§ szerinti ügyféli nyilatkozat kérése formájában történik a bevonásunk hatósági eljárásokba. A vízügyi hatóság Igazgatóságunkat közvetlenül a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5.§ (10) bekezdése alapján keresi meg. Szakértőkénti kirendelésünk ritkán fordul elő. Mindezek megfelelő jogi keretet biztosítanak ahhoz, hogy a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdéseket következetesen képviseljük a hatóságok eljárásaiban.

A hatóságok fentebb részletezett megkereséseire adott válaszainkban a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdés képviselője érdekében megadjuk a kérdéses területek természetvédelmi szempontból releváns érintettségére (pl. védett természeti, Natura 2000 terület, felszíni barlangi védőövezet, ökológiai hálózat, stb.), a védett növény- és állatfajok előfordulására vonatkozó információkat. Ezek alapján megadjuk természetvédelmi kezelői véleményünket is az adott ügy

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

kapcsán, amiben közöljük a tervezett tevékenység, létesítés végzéséhez általunk figyelembevételre javasolt táj- és természetvédelmi ajánlásokat is. Ezeket az ajánlásokat a Kormányhivatalok általában szinte teljes egészében beépítik határozatukba, szakhatósági állásfoglalásukba, szakkérdés vizsgálata során adott válaszukba. A hatóságok a táj- vagy természetvédelmi szempontból fontosabb ügyek esetében a született végzést, határozatot megküldik, azonban általánosságban elmondható, hogy a határozatok egy jelentős része nem jut el Igazgatóságunkra, tehát az eljárások végeredményéről nem minden esetben értesülünk. Hasonló a helyzet a Kormányhivatal szakhatósági állásfoglalásainál is. Az ilyen típusú eljárásokban a kiadott határozatok csak ritkán jutnak el Igazgatóságunkhoz. Vannak olyan esetek is, hogy a Kormányhivatal bizonyos ügyekben nem keresi meg Igazgatóságunkat, de a szakhatósági állásfoglalását megküldi. A Kormányhivatal egyik osztályának másik osztálya részére küldött (Igazgatóságunk tájékoztatását is figyelembe vevő) véleményét Igazgatóságunk nem kapja meg, a született határozat csak nagyon kivételes esetben, általában külön kérésünkre jut el Igazgatóságunkra. A fent részletezettek miatt (a határozat rendelkezésre állásának hiánya) a hatósági előírások betartásának visszaellenőrzése néhány esetben akadályba ütközhet, vagy késedelmet szenvedhet. Hasonló esetek elkerülése érdekében a felmerülő ügyek kapcsán minden esetben megkerestük a „szakhatóságot”, vagy az eljáró hatóságot, és felhívtuk a figyelmet a határozat megérkezésének hiányára, annak pótlására, illetve a határozat eljárás során történő megküldésére. A megkeresések alkalmával a határozatokat utólagosan minden esetben megkaptuk, és a figyelemfelhívások hatására az ilyen esetek száma egyre csökken.

A hatóságok válaszuk megküldésére általában 8-15 napos határidőt szoktak kitűzni, ritkán előfordul ettől hosszabb is, de gyakori a minimális, 5 napos határidő kitűzése, amely nagyon sok esetben nem elégséges a bonyolultabb, sok esetben még a kevésbé bonyolult ügyek megválaszolására sem. Emiatt előfordulhatnak néhány napos késedelmes válaszadások is. A várhatóan késedelmes válaszok kapcsán a legtöbb esetben szóban egyeztetünk a hatósággal, és megpróbáltuk a lehető legrövidebb időn belül teljesíteni a válaszadást. A gördülékeny együttműködésnek köszönhetően hatósági ügyben fennakadást még nem okoztak az ilyen esetek, minden alkalommal az eljárás hátráltatása nélkül sikerült megadni a válaszukat.

Az egyszerű bejelentéssel folytatható építési tevékenység, nem engedélyköteles építmények létesítése esetében Igazgatóságunkra nem érkezett hatósági megkeresés 2022-ben, és a megelőző években sem. Legfeljebb településrendezési tervek véleményezése során fordulnak elő ilyen ügyek, de ezek száma elenyésző, illetve évi 10-20 db ilyen típusú ügyféli megkeresés érkezik, melyek egy része szóbeli tájékoztatással elintézhető, vagy részletes írásbeli tájékoztatást adunk.

Fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy 2022-ben érzékelhetően nőtt a napeleemes parkok telepítésével kapcsolatos ügyek száma, mind a hatósági, mind az ügyféli megkeresések tekintetében. Az ügyféli megkeresések esetében is részletes tájékoztatást adunk a naperóművek telepítésének általános táj- és természetvédelmi vonatkozásairól, illetve ajánlásainkról. Felhívjuk a figyelmet arra is, ha táj- vagy természetvédelmi szempontból az adott területen a telepítéssel szemben aggály vagy jogszabályi tilalom merül fel. A kisebb (kb. 1-2 ha, vagy az alatti kiterjedésű) naperóművek esetében Igazgatóságunkhoz általában semmilyen megkeresés nem érkezett 2022-ben, és a megelőző években sem.

A településrendezési eszközök egyeztetési eljárásai (településrendezési tervek készítése teljes eljárással, tárgyalásos eljárással, illetve egyszerűsített eljárással), környezeti vizsgálat, településfejlesztési koncepció, továbbá integrált településfejlesztési stratégia készítése során Igazgatóságunk a települési önkormányzatok részére elkészített szakmai véleményeit rendszeresen megküldte az adott településhez tartozó természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére. Az állami főépítészek részére összeállított szakmai véleményeinket is rendszeresen megküldtük a természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság részére Igazgatóságunk által kiadott részletes tájékoztatásokat gyakran helyi és belső egyeztetések, terepbejárások, biológiai adatfelmérések előzték meg, melyek tapasztalatai, eredményei beépültek a válaszleveleinkbe.

Védett természeti területeket érintő, különösen nagy behatással, veszélyeztetéssel járó közösségi eseményekkel, sportrendezvényekkel, túrákkal kapcsolatos megkeresések esetén (pl. technikai sportok, rallye versenyek) a tájegységi munkatársak bevonásával készített részletes indoklással, az érintett élőhelyekre vonatkozó, az adatbázisunkban aktualizált adatokkal alátámasztva teszünk javaslatot a korlátozások előírására, esetenként alternatív útvonal választásának lehetőségére.

Szakértői véleményeinket/adatszolgáltatásainkat a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során. A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóság által lefolytatott eljárások során az Igazgatóságunk által kiadott tájékoztatásokban lévő információkat, adatokat, és a kialakított szakmai véleményeket beépítették a határozatokba, azok indokolási részeibe.

A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóságok részéről 2022. évben számos megkeresés előzetes vizsgálati eljárás, illetve környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárás keretében történt. Igazgatóságunk 2022-ben az alábbi témakörökben adott ki tájékoztatást:

- vasútvonalak korszerűsítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás,
- bányászati ügyekre (bányatelek bővítés, bányászati tevékenység újraindítás, bányászati tevékenység környezetvédelmi engedélyének felülvizsgálata) vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás, vagy előzetes vizsgálati eljárás,
- komposztáló telephely létesítésre vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás,
- vízfolyáson völgyzárógátas tározó létesítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás,
- kerékpárút létesítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás, vagy előzetes vizsgálati eljárás,
- üzem, gyártócsarnok, kereskedelmi egység létesítésre vagy bővítésére vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás, vagy előzetes vizsgálati eljárás,
- villamosenergia ellátás (szabadvezeték, földkábel, OTR állomás) létesítésre vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás,
- szennyvíztisztító és szennyvíz csatornahálózat létesítésre vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás,
- út fejlesztésekre (pihenőhely, elkerülő út, vasút és út kereszteződése, mezőgazdasági út burkolása) vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás,
- mederrendezési és partbiztosítási munkára vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás,
- halnevelő telep létesítésre vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás,
- öntözéssel, öntözőtelep létesítésével, vízkivétellel kapcsolatos előzetes vizsgálati eljárás,
- napelem parkok létesítésének előzetes vizsgálati eljárása,
- villamos alállomás létesítésére vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás.

Korábban a működési területünkön illetékes mindhárom természetvédelmi hatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. Együttműködésünk a természetvédelmi hatóságokkal megfelelő keretet jelent a további munkához, garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a természetvédelmi hatóságok eljárásaiban.

2022-ben is gondoskodtunk a természetvédelmi hatóság munkájához szükséges adatbázisok aktualizálásáról a TIR-ben.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

NPI működési területén fekvő erdőterületek ⁴	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	625,63	122	7
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	10.376,00	1.987	17
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	14.396,09	3.695	22
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	54.248,81	11.594	25
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	46.553,95	10.496	23
Összesen	126.200,48	27.894	28

A körzeti erdőtervezések kapcsán 2022-ben a Bánhorváti, Pétervásárai és Gömöri körzetekhez adtunk véleményt, ill. képviseltük a természetvédelmi érdekeket az eljárások során.

Az erdőtervezések során a védett és Natura 2000 erdők összességében próbáljuk a védett értékek életlehetőségeit és a természeti állapotot javítani, ezért – valamint a korlátozott számú monitorozási adat miatt – elsősorban fahasználatokhoz kötődő, általános javaslatokat teszünk. Javasataink az erdőkhöz kötődő legalapvetőbb természetvédelmi célokat fogalmazzák meg (egybefüggő vágásterületek területének minimalizálása, biológiai sokféleség biztosítása, munkák időbeli szüneteltetése, gazdálkodási munkákkal nem érinthető területek kijelölése). Természetesen, ahol információnk van olyan adatról, tényről, ami az általános előírásokon túlmutató korlátozást igényel, ott annak megfelelő javaslatokat fogalmazzunk meg.

Mivel ezeket az elveket és módszereket már a kezdetektől (2011-ben volt az első, jelenlegihez hasonló rendszerű erdőtervezés) következetesen képviseljük és alkalmazzuk, ezért az eljárások során a hatóságok, ill. az ügyfelek már nem minden esetben negligálják e javaslatainkat. Az Igazgatóság számára eredményként értékelhető, hogy az erdőtervezések kapcsán meghatározásra kerülnek az egyes erdőkhöz kötődő, természetvédelmi kezelési célok, ill. az aktuális biotikai adatok. A legfőbb akadályt az erdőtervezések során az inkohereus, ezért többféle képpen értelmezhető jogi szabályozás, valamint az ebből következő problémák jelentik: a 10 évenként garantált, gazdaságilag felhasználható faanyag mennyisége (hozam) még a védett területeken is, ill. a gazdálkodási szempontok alapértelmezettként való figyelembe vétele nem gazdasági rendeltetésű erdők esetén is.

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. megkeresésekre adott válaszok keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett területek természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2022-ben is szinte az összes, az Igazgatóság működési területén található, védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági eljáráshoz adtunk szakvéleményt. Ezek leggyakrabban

⁴ OEA alapján, ahol releváns.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

erdőgazdálkodási munkák bejelentése, erdőterv módosítások, erdőterület igénybevételi eljárások, fásításból fakitermelési eljárások témában érkeznek – viszonylag nagy számban (514db). Az eljárások során jelentkező problémák ugyanazok, mint az erdőtervezési eljárások esetében.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Agrárminiszter	3
Közigazgatási Államtitkár	1
Miniszteri Kabinet, Sajtóiroda, Protokoll Osztály	113
Környezetügyért Felelős Államtitkár	3
Földvagyon-gazdálkodási és Öntözésfejlesztési Főosztály	17
Ellenőrzési Főosztály	13
Biztonsági és Informatikai Főosztály	0
Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	0
Jogtanácsosi, Közbeszerzési és Projektirányítási Főosztály	2
Költségvetési Főosztály	88
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	77
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	55
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	79
Természetmegőrzési Főosztály	35
Halgazdálkodási Főosztály	1
Agrárszakképzési Főosztály	0
Gazdasági Helyettes Államtitkár	0
Gazdálkodási Főosztály	1
Hungarikum Főosztály	0
Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály	0
Vadgazdálkodási Főosztály	2
Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály	6
Belügyminisztérium	0
Pénzügyminisztérium	5
Innovációs és Technológiai Minisztérium	38
Összesen:	539

Az Agrárminisztérium felé teljesített jelentéseink számában kismértékű csökkenés figyelhető meg. A Földvagyon-gazdálkodási és Öntözésfejlesztési Főosztály felé a Magyar Állam tulajdonát képező Natura 2000 ingatlanok értékesítése ügyében küldtünk véleményeket. A Személyügyi és Igazgatási Főosztály részére heti rendszerességgel ÁNYR adatszolgáltatásokat teljesítettünk.

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő általános levelezés, egyeztetések		8.452
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	143
	helyben, szervezeti egységek között	137
	személyzeti ügyekben	1.120
	pályázatokkal kapcsolatosan	1.309
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	1.016
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	30
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	91
	Natura 2000 fenntartási tervek készítésével kapcsolatosan	126
	kaszálás bejelentések	1.006
Összesen:		13.430

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az ügyfelekkel történő levelek összesítésénél is kismértékű csökkenést látunk. Több pályázatunk zárult 2022. évben, ez az iktatott ügyiratok számában is látható. A kaszálási bejelentőlapok számában is minimális csökkenés figyelhető meg. A 2021. december 31-ével lejáró megbízási és földhaszonbérleti szerződések esetében 2022. január 1-jétől új szerződéskötésekre került sor, fenntartva az ezzel összefüggő levélváltások számát. 2022. évre elkészültek, és az Agrárminisztérium által elfogadásra kerültek a különleges természetmegőrzési területek (Natura 2000 területek) fenntartási tervei, így az ügyiratforgalom mérsékelt csökkenése ezzel is magyarázható. A tervek véleményezését végző Szakmai Bizottsággal kapcsolatos iratmennyiség is ezáltal csökkent.

9.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	2	ismeretlen	ismeretlen

Szabálysértési eljárások esetében az új szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, továbbiakban: Sztv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt.

A fenti táblázatban szereplő adatok az Igazgatóság által a 2022. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják. Két ügyben tulajdon elleni szabálysértés (Sztv. 177.§) miatt kellett feljelentést tenni, mivel az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő kiállítási eszközt, illetve a Szalajka-völgyi Információs Házzal az ereszcatornát eltulajdonították.

Természetvédelmi szabálysértés ügyében nem tettünk feljelentést 2022-ben.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott szabálysértési eljárásokról így nincs tudomásunk

9.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	34	2 788,75	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírság kiszabása a természetvédelmi hatóságok hatáskörébe tartozik, így a befizetett összegekről nincs tudomásunk.

2022-ben Igazgatóságunk összesen 58 esetben élt közérdekű bejelentéssel természetvédelmi bírsággal összefüggésben a természetvédelmi hatóságoknál, ebből 34 ügyben szabtak ki természetvédelmi bírságot, összesen 2.788.750 forint értékben. Egy további esetben figyelmeztetéssel zárult le az eljárás. Egyéb esetről, amikor a természetvédelmi hatóság figyelmeztetést alkalmazott, nincs tudomásunk.

Hangsúlyozzuk, hogy a Természetvédelmi Őrszolgálat egyébiránt jelentős számban tesz még bejelentéseket egyéb közigazgatási (jellemzően hulladékelhelyezési, erdőgazdálkodási) ügyben is. Másrészt emelkedő tendenciát mutat a lakossági közérdekű bejelentések száma is, elsősorban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

hulladékgazdálkodási, erdőgazdálkodási ügyekben, védett állatfajok fészkelésével kapcsolatban, valamint technikai sportok tárgyában.

A Természetvédelmi Őrszolgálat által tett bejelentések igen széleskörű témákat ölelnek fel, jellemzően technikai jellegű sporttevékenység (terepmotorozás, off-road tevékenység, sziklamászás) a tárgyuk, de előfordult gypekárosítás, engedély nélküli kaszálás, illetve gyűjtés, és egy esetben védett madár engedély nélküli tartása Salgótarján területén. Tettünk bejelentést engedélytől eltérően megrendezett rallyverseny, és közösségi esemény, valamint engedély nélkül tartott tömegsportesemény rendezése miatt is. Egy esetben előfordult, hogy egykerekű segway járművet használtak védett természeti területen. Ezt bejelentésünkkel egyezően technikai sportnak minősítette a természetvédelmi hatóság.

Egy esetben, amikor a természetvédelmi hatóság által határozatban előírt gazdálkodási korlátozás megszegése miatt tettünk bejelentést, a hatóság figyelmeztetést alkalmazott.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról – az említetten túl – nincs tudomásunk.

9.4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	6	1	5
Egyéb büntető ügyek	13	2	11

Igazgatóságunk 2022-ben összesen 19 büntetőfeljelentést tett, ebből hatot természetkárosítás miatt.

Emelkedést mutat azon esetek száma, amikor lőfegyverrel lőnek védett vagy fokozottan védett madárra, amely csak szerencsés esetben ússza meg súlyos sérüléssel. 2022-ben két fehér gólyát, egy erdei fülesbaglyot, és egy parlagi sast lőttek meg. Mindegyik esetben madármentésre induló kollégáink a madár állatorvosi ellátása során készült röntgenfelvétel alapján szembesültek azzal, hogy lövedék okozta a madár sérülését. Bár a parlagi sas ügyében panaszt is tettünk, a nyomozó hatóság végül mégis felfüggesztette az eljárást, mivel az elkövető kilétére nem derült fény, ahogy a többi ilyen ügyben sem.

Egy esetben bejelentés alapján tettünk feljelentést, mert Salgótarján területén egy férfi védett madarakat fogott be. Ebben az esetben eredményes volt az eljárás.

Egy ügyben tüzeset miatt tettünk feljelentést.

Védett/fokozottan védett madárfajok sérelmére elkövetett mérgezés miatt nem tettünk feljelentést 2022-ben.

Az egyéb bűncselekmények körében négy esetben vadkameráink eltulajdonítása miatt tettünk feljelentést. Utóbbi bűncselekmények száma emelkedő tendenciát mutat működési területünkön. Egy esetben technikai eszközök (fényképezőgép, távcső, GPS) tűntek el zárt szolgálati gépkocsiból.

Egy esetben falopás, és egy esetben az Igazgatóság székhelyére történt betöréses lopás miatt tettünk feljelentést.

Öt esetben hulladékgazdálkodás rendjének megsértése miatt kezdeményeztünk eljárást. A gyakorlat azt mutatja, hogy a Btk. 248.§-ban szabályozott bűncselekmény miatt tett feljelentéseink gyakran nem vezetnek eredményre.

A vagonkezelésünkben lévő, fokozottan védett Csörgő-lyuk (kataszteri szám: 5230-1, Mátrai TK) ajtajának feltörését észleltük 2022. június 14-én (hrs.: 031/7, Mátraszentimre). Az ajtó feletti betonfödémét áttörték, és a belső (új) ajtó mögé kerülve annak lakatját megfűrták, eltörték, és a lakatot levették. A Gyöngyösi Rendőrkapitányságra június 23-án feljelentést tettünk, mely eljárást

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

a nyomozó hatóság augusztus 4-én felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható. A helyreállítás költsége bruttó 158 000 Ft volt.

Tapasztalataink szerint növekvő tendenciát mutat az állampolgári bejelentések száma az ügyintézés során, ami a polgárok növekvő tudatosságának, illetve a terület elismertségének is lehet az eredménye.

A folyamatban lévő ügyeket – megfelelő rubrika hiányában – az eredményesek között tüntettük fel.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról – az említetten túl – nincs tudomásunk.

9.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	12	10	0	2

Számos polgári perben képviseltük az Igazgatóság érdekeit, változatos jogterületeket érintettek a folyamatban lévő pereink.

Pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, kártérítés, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése iránt, kormányzati szolgálati jogviszonnal összefüggésben, valamint közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata tárgyában voltak folyamatban. Emellett 14 fizetési meghagyásos eljárásunk is volt, amelyeket szintén különböző polgári jogi követeléseink érvényesítése érdekében kezdeményeztünk.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Egyéb jogi feladataink közül, a teljesség igénye nélkül kiemelhetők az alábbiak:

Két eljárásunk volt folyamatban a Közzolgálati Döntőbizottság előtt. Mindkettőnek kormányzati szolgálati jogviszonyt felmentéssel megszüntető intézkedés volt a tárgya. A Döntőbizottság Igazgatóságunk javára döntött mindkét ügyben.

Kihírdették a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII.30.) Korm. rendeletet, amely szabályozza a nemzeti park igazgatóságok feladatkörét, jogállását és működési területét.

Módosították a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvényt, mely érinti Igazgatóságunk vagyionkezelési tevékenységét. A módosítás lehetővé teszi, hogy Igazgatóságunk a törvényben meghatározott feltételek együttes fennállása esetén természetvédelmi kijelölés útján is kössön a vagyionkezelésében lévő, Nemzeti Földalapba tartozó rét, legelő (gyep) művelési ágú, továbbá többségében rét vagy legelő (gyep) művelési ágú birtoktesthez kapcsolódó szántó művelési ágú földrészlet vonatkozásában haszonbérleti szerződést. A természetvédelmi kijelölés útján történő haszonbérbe adás időtartama legfeljebb 25 év lehet.

Módosították a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvényt, és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt is. A módosítás fő célja jogharmonizációs kötelezettségek teljesítése volt: az átlátható és kiszámítható munkafeltételekről, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelv átültetése.

Kihírdették a nemzetgazdaság részére ásványi-nyersanyagellátás biztosítása érdekében egyes törvényi és kormányrendeleti szabályoknak veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 627/2022. (XII. 30.) Korm. rendeletet, mely vélhetően érinteni fogja Igazgatóságunk Natura 2000 területekkel és az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezeteivel kapcsolatos természetvédelmi kezelői feladatait.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

10. Természetvédelmi őrszolgálat

10.1. Alapadatok

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26.979	11.195	86.596
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4.573	0	9.416

(Egy fő, illetve egy örkerület esetében {NTE, 5/3 örkerület} fordul elő, hogy az örkerületben nincs országos jelentőségű védett természeti terület, viszont nagy kiterjedésű Natura 2000 területek találhatóak az egyébként jelentős méretű örkerületben.)

10.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
32	2	34

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálat 2022-ben változatlan számú személyi állománnyal működött. A 34 fős őr létszámból 2022-ben két fő nyugdíjba vonult, két fő elhagyta az Igazgatóságot és egy esetben belső osztályra került kollégánk. Álláshelyeiket szerencsére sikerült maradéktalanul feltölteni elhivatott kollégákkal.

Tájégség neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-Borsodi Tájégség	6
Dél-Hevesi Tájégség	4
Kelet-Bükki Tájégség	5
Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájégség	8
Nógrádi Tájégség	6
Nyugat-Bükki Tájégség	5

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az eszközök állapotának javulásában jelentős segítséget nyújtott a „A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével” című KEHOP pályázat. Korábban megvalósult elemei (gépjárműbeszerzés, Tardi őrszolgálati iroda, felszerelések: keresőlámpák, mellecsizmák, tábori felszerelések, mintavevő eszközök, stb) után minden informatikai eszköz megérkezett. Az eszközök alkalmazásával hatékonyabb feladatellátást tudunk megvalósítani.

Minden természetvédelmi őr jellemzően pickup tehergépkocsival végzi terepi feladatait. Az intenzív igénybevétel következtében a gépkocsi elhasználódása gyors, jelentős karbantartási költségeket emészt fel, újak beszerzésére elsősorban pályázati források igénybevételével nyílik lehetőség.

A magasban történő munkavégzés megvalósításához szükséges biztosító berendezések (mászókötel, mászó- és ereszkedőgépek, hevederek, stb.) rendelkezésre állnak, használhatóságuk határidőhöz kötött.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Összességében a technikai eszközpark jónak mondható, de az eszközök gyors amortizációja (technikai fejlődés, illegális eltulajdonítás - vadkamerák) miatt a folyamatos szinten tartás szükséges. Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkeznek. A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek.

Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, terepi adatgyűjtő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégítik. Kisléptékű természetvédelmi kezelésekhez – köszönhetően a korábbi pályázatoknak és a lezárult közfoglalkoztatási programnak – a technikai felszereltségek adottak a tájegységekben.

Természetvédelmi őrreink önálló, igazgatósági irodában végzik adminisztrációs tevékenységüket a Nógrádi, a Nyugat-Bükk, a Kelet-Bükk, a Mátrai és a Tarna-Lázberci egységünkben. A Dél-Hevesi Tájegységben és a miskolci kiegészítő iroda esetén bérleményben folyik a munka, a Dél-Borsodi Tájegység feladatellátásához jelenleg nincs irodahelység.

10.1.3. Polgári Természetőrök

Jelenleg a polgár természetőr létszám az előző évekhez hasonlóan 176 fő. A jelenlegi állományban viszonylag kevés azon személyek száma, akik ténylegesen tevékenyek, így a tagság felülvizsgálatát tervezzük. A tapasztalatok alapján a polgári természetőri tagság megújítása indokolt, és a jelenleginél lényegesen kisebb, de aktivitásában jelentősebb kör bevonása szükséges, melyhez új, a kor elvárásainak megfelelő, jogilag harmonizált tananyagra van szükség. A polgári természetőri állomány újbóli vizsgáztatása, megújítása – az igazgatóság lehetőségeinek figyelembe vételével – indokolt. Céljaink megvalósítása érdekében mindenre kiterjedő módon frissítésre került a korábbi polgári természetőri tananyag, valamint elkészültek a tájegységek természetvédelmi leírásai a polgári természetőrök számára.

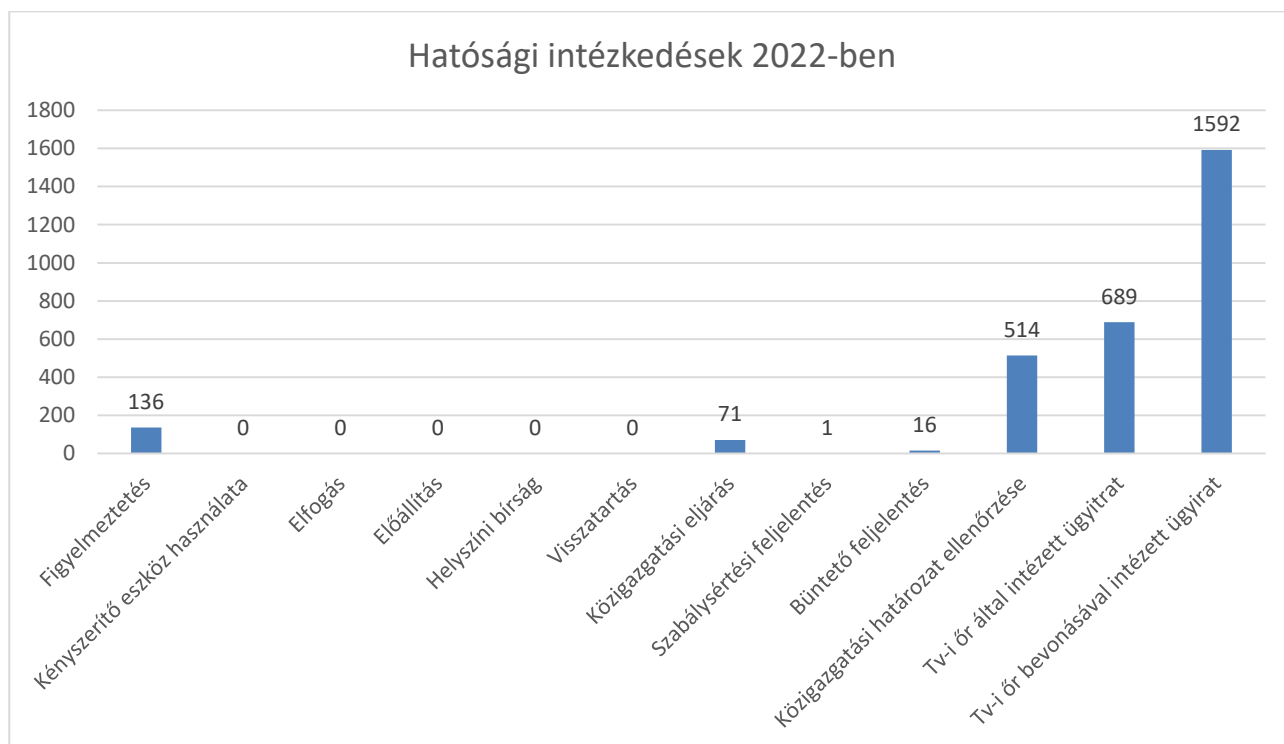
10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

A hatósági feladatellátás során az ügyiratkezelés továbbra is jelentős mértékben meghatározó. Számtanilag kisebb mértékű, természetvédelmi jelentősége alapján viszont kitüntetett feladat a közigazgatási határozatok ellenőrzése. A hatósági feladatellátás során a preventív feladatokat helyezük előtérbe a szankció alapú tevékenységekkel szemben.

A hatósági feladatok során elsősorban természetvédelmi őrzés és az engedélyköteles tevékenységek ellenőrzése, hatósági határozatok ellenőrzése, technikai sportok (pl. sziklamászás, illegális terepmotorozás) és régészeti lelőhelyek ellenőrzése jellemző. Tipikus jogsértések: engedély nélkül gépjárművel védett területre behajtás, falopás, engedély nélküli mohagyűjtés, engedély nélküli fakivágás, szemetelés, hatósági engedélyben foglaltak megsértése, hatósági és információs táblák ellopása, rongálása, tűzgyújtás, ebek természeti területen nem megfelelően történő tartása (póráz nélküli tartás – kutyaival veszélyeztetés). 2022-ben az előző évhez hasonlóan kiemelkedő számú szabaadtéri tüzesettel kellett szembesülnünk, melyek sem megelőzésében, sem megfékezésében nem tudunk jelentős eredményeket felmutatni. A pandémia idején megnövekedett turisztikai nyomás annak lecsengésével nem szűnt meg, továbbra is jelentős mértékű. A népszerű, jellemző időszakokban jelentősen nőtt a konfliktus közeli helyzetek száma, melynek kezelésére nagy figyelmet fordított az őrszolgálat. Ez utóbbi a figyelmeztetések számában is megmutatkozott, az előző évihez hasonlóan viszonylag magas volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A BNPI természetvédelmi őrszolgálatának 2022. évi tevékenységét bemutató táblázat

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységvezetők kezdeményezésére jórészt egyéni vagy páros, ritkán csoportos szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett az aktuálisan mutatkozó szükségleteknek megfelelően elrendelt szolgálatokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy fős szolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védelmi feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás és a szándékos gyűjtogatás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a versenyekkel kapcsolatos (túra-verseny, autóverseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Vagyonőrzés

A természetvédelmi őrzés során egyrészt a saját vagyonkezelésű erdőterületeken a falopás megakadályozása a fő feladatunk, valamint az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése.

Natura 2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében. Új szakmai kihívásokat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

jelent a változó támogatási rendszerekhez való alkalmazkodás (pl. fásítási program, öntöző rendszerek kiépítése, napelemparkok).

Felmerülő feladatok:

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat (mára megkeresés) keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott.

Az év elején esedékes elméleti továbbképzés a tavaszi időszakban valósult meg alapvetően a jogi ismeretek bővítésével, illetve természetvédelmi-biológiai témájú előadásokon keresztül. A mindennapi tevékenységhez szükséges egyéb „belső” továbbképzések a tájegységi feladatok részét képezik. A természetvédelmi célú agrár-környezetgazdálkodási kifizetések ellenőrzését 2022-ben az őrszolgálat önálló ellenőrzés során végezte, melyet a MÁK által szervezett központi képzés előzött meg. Az őrszolgálat egyes, magasban végzett feladatokat ellátó tagjai (Ipari alpin képzettség) éves emlékeztető mászótanfolyamukat elvégezték.

A tájegységi modellnek köszönhetően a tájegységek igény esetén saját, belső szakmai továbbképzéseket szerveznek, igazgatóságunknál több tájegységben éltek a lehetőséggel.

Határozatok ellenőrzése

A Természetvédelmi Hatóság, illetve egyéb társhatóság által kiadott határozatok ellenőrzése az egyik legfontosabb hatósági feladatunk. A természetvédelmi előírások betartatásának színhelye ez, ezért kiemelten fontos a mindennapi természetvédelmi őr munka során. Ilyenek lehetnek az élőhelyrekonstrukciós munkák (pl. cserjeirtás Natura 2000 területen), a rendezvények és versenyek ellenőrzése, valamint kiemelt figyelmet fordítunk a BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézésére, koordinálására, ellenőrzésére.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

Az erdőterületeken folyó gazdálkodás természetvédelmi szempontoknak való megfeleltetése szintén jelentős feladatot ró az őrszolgálat tagjaira. Ezek a hatósági előkészítendő munkáktól a terepi feladatokon keresztül szerteágazóak. Ilyenek a körzeti erdőtervezésekben való részvétel, az erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése, a véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése, a hagyásfa csoport jelölés, az üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése, a bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.), a bejelentett fahasználatok során az erdészeti jelölések természetvédelmi szempontú megfelelésének ellenőrzése, erdészetekkel közös jelölések.

Egyéb eljárások

Az őrszolgálat tagjai különösen jól ismerik az örkerületüket a természeti értékek, fajok és élőhelyek vonatkozásában, de ők rendelkeznek a legtöbb információval a térségi jellemzőkről. Ezen információk birtokában a különféle eljárásokhoz releváns adatszolgáltatás tudnak adni, és véleményt formálni. Így van ez a vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához szükséges információszolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrenevezése, források), az ország energetikai biztonságának fejlesztése érdekében (napellemparkok) növekvő számú eljárás véleményezése kapcsán. Széles körű ismeretekkel rendelkeznek továbbá a belföldi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

megkeresésekhez, településrendezési tervekhez szükséges szakértői vélemények összeállításában, valamint hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása és régészeti lelőhelyek ellenőrzése terén.

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

A Magyar Államkincstár, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és az Agrárminisztérium között létrejött DSZ/18-2022 számú Megállapodásban foglaltak alapján történt 2022. évben a szakértői helyszíni ellenőrzési feladatok ellátása.

A Megállapodásban rögzítettek szerint a természetvédelmi célú agrár-környezetgazdálkodási kifizetések, valamint a Natura 2000 gyepterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések feltételül meghatározott előírások, továbbá a kölcsönös-megfeleltetés élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelven alapuló, JFGK 2 és JFGK 3 helyszíni és eseti ellenőrzési feladatait az Igazgatóságok a Magyar Államkincstár által átruházott feladatként látták el, az Agrárminisztérium Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkársága pedig közvetítő tevékenységet végzett a Kincstár és az egyes Igazgatóságok között.

A helyszíni ellenőrzésben az igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatára úgy működött közre, hogy a működési területén önálló ellenőrzést folytatott le a természetvédelmi előírásoknak való megfelelésre vonatkozóan.

A Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT) Tematikus Előírás Csoporttal (TECS) kérelmezett Kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeire (KET) vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási kifizetések ellenőrzési feladatait igazgatósági szinten 2 kijelölt Kedvezményezettet érintettek, esetükben 8 KET vonatkozóan kellett ellenőrzést végeznünk.

Az Igazgatóság illetékességi területén elhelyezkedő VP Natura 2000 kompenzációs kifizetés intézkedésben kérelmezett (gyep) területein, valamint a Kölcsönös Megfeleltetés keretében igénylő gazdálkodók érintett területein a JFGK 2, valamint JFGK 3 intézkedések tekintetében a környezet- és természetvédelmi szakmai előírások betartását 71 ellenőrzésre kijelölt Kedvezményezett 238 táblájára vonatkozóan kellett ellenőriznünk.

A szakértői ellenőrzések eredményeként 75 db általános és 95 db eseti szakértői jegyzőkönyv készült el (fotódokumentációval kiegészítve) és került átadásra az illetékes Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály Helyszíni Ellenőrzési Osztályára részére.

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot csupán változó mértékben tapasztaltunk.

A gazdálkodással, turizmussal, civil szférával kapcsolatos tevékenységek és megkeresések következtében rendszeres és szoros partnerkapcsolat alakult ki a résztvevő szervezetek és a BNPI között.

Tagjai vagyunk a vármegyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évekhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént, valamint a közös működési területeken a gyors személyes elérhetőség biztosítása érdekében örkerület lista és személyes és az őrszolgálat elérhetősége is átadásra került. Részt veszünk a Tűzmegelezési Bizottság munkájában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások, mohagyűjtés területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrkapitányságokkal közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket.

2022. év során madárinfluenzás mintavételekben vettek részt kollégáink.

A **Nógrádi Tájegységben** folyó engedély nélküli off-road tevékenység visszaszorítása céljából, Igazgatóságunk együttműködés keretében folytatta közös programját a Nógrád Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal. A tájegységben havi rendszerességgel 4 városi rendőrkapitánysággal (Salgótarjáni, Bátorterenyei, Pásztói, Szécsényi Rendőrkapitányság) folynak közös szolgálatok a falopás, illegális hulladéklerakás, mohagyűjtés és off-road tevékenység visszaszorítása érdekében.

Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység: A Mátrai Csoport területén a Bátorterenyei Rendőrkapitányság járőreivel, illetve az Egeredő Zrt. munkatársaival egy alkalommal közös szolgálatellátásban veszünk részt az illegális terepmotorozás visszaszorítása miatt. Ennek során 2 fő szabálysértővel szemben intézkedtünk. A Heves Vármegyei Kormányhivatal szakembereivel lefolytatott közös ellenőrzésen egy engedély nélküli túra-, illetve egy szintén engedély nélküli kerékpárverseny miatt kellett eljárni, illetve más alkalommal engedély nélküli téli legeltetés, illetve közigazgatási határozat ellenőrzése (Hatvan ALDI üzletnél 2021-ben történt fecskéfészek eltávolítás) kapcsán történt közös területbejárás. A Tarna-Lázberci Csoport területén tüzek oltásában több alkalommal közösen vettünk részt Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Katasztrófavédelem tűzoltóival. Ezen kívül a Borsod-Abaúj-Zemplén és illetve Heves Vármegyei Kormányhivatal illetékes főosztályainak szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot.

A **Dél-Borsodi Tájegységben** a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot előzetes terepbejárások a határozatok előkészítése előtt, és telefonon történő egyeztetések formájában. Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága: folyamatos kapcsolattartás és mintagyűjtés az ASP, madárinfluenza és egyéb (pl.: róka immunizáció) tevékenységek kapcsán. Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály: Rendszeres egyeztetés a BNPI kezelésében álló vadászterületek üzemeltetése, különösen vadászható fajok állománykezelési, trófeabírálati, valamint hivatásos vadászok továbbképzési ügyei kapcsán. A rendőrséggel folyamatos a kapcsolattartás (Mezőkövesd, Mezőkeresztes, Mezőcsát, Tiszaújváros, Taktaharkány, Szerencs): Illegális cselekmények és egyéb események (pl.: vad és gépjármű ütközés) során együttműködés, információcsere, közös szolgálatok.

Tiszalúci SHE, HEBOSZ: A Tiszalúci Holt-Tisza, a Takta, a Tisza 440 – 447 fkm. közötti vízterületét érintő, horgászvizekkel kapcsolatos egyeztetések folyamatosak. Ugyanígy a védett területeket érintő vadászati tevékenységek kapcsán szoros együttműködés folyik a következő társaságokkal: Tiszadobi Tánácsics VT, Taktaharkányi Takta VT, Tiszalúci II. Rákóczi Ferenc VT, Szentistváni Aranyfácán VT. Az MME helyi csoportjával a Tiszalúci Madárgyűrűző Tábor szervezése és lebonyolítása ügyében, szinkronszámlálások esetén, fajvédelmi programokban szoros az együttműködés. A BEKE-vel kisemlősök védelmével kapcsolatos munkák során tartjuk a kapcsolatot.

A **Dél-Hevesi Tájegységben** a Heves Vármegyei Kormányhivatal illetékes osztályaival (természetvédelmi, hulladékgazdálkodási, erdészeti, földművelésügyi) 2022. évben folyamatos volt a kapcsolattartás az aktuális ügyek vonatkozásában. Szabadtéri tüzesetek jelentésében, felderítésében és oltásában szorosan együttműködünk a Heves Vármegyei Katasztrófavédelem

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

tűzoltóival. A tájegységet érintő kérdésekben, természetvédelmi célú véleményezésekben aktív szerepet vállalunk az illetékes vízügyi igazgatóságok feladatellátásában.

A **Nyugat-Bükki Tájegységben** írásbeli együttműködési megállapodás van érvényben a Magyar Honvédséggel (Bánkúti lokátor állomás kapcsán). Közös területellenőrzéseken és terepgyakorlataikon veszünk részt. A Kormányhivatallal a támogatott területek ellenőrzését, valamint a közigazgatási határozatok ellenőrzését végezzük szakértőként. A Belpátfalvai Rendőrőrsrel közös szolgálat során két alkalommal sikerült eltévedt kiránduló fellelése.

Kelet-bükki Tájegységben a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, legfőképpen adatszolgáltatás során, de az előzetes terepbejárások a határozatok előkészítési szakaszában, és telefonon történő egyeztetések során.

Tűzek oltásában több alkalommal közösen vettünk részt Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Katasztrófavédelem tűzoltóival. A Miskolci Rendőrkapitányság munkatársaival 3 alkalommal közös szolgálatellátáson vettünk részt, elsősorban illegális fakitermelések és falopások visszaszorítása, valamint a közúti szállításra vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése érdekében. Az erdőjárók és turisták által talált második világháborús lőszeres és lövedékek helyének beazonosítása és a tűzszerész járőr terepi kísérése egy alkalommal történt.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A Természetvédelmi Őrszolgálat területi jelenlétének fogva az igazgatóság gyakorlatilag valamennyi nem hatósági jellegű természetvédelmi kezelési tevékenységében is aktív részt vesz a szakmai tervezéstől a megvalósításig és a tevékenységek irányításáig, illetve ellenőrzéséig. Ez megfelel az új SzMSz-ben leírt elvárásoknak, a Tájegységi Modell bevezetésének, a területi szakmai munka erősítésének. Így az itt felsorolt tevékenységek az éves jelentés más, központi fejezetében is megjelennek, mivel azonban az Őrszolgálat feladatainak jelentős részét képezik, így indokolt jelen fejezetben is a felsorolásuk.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

A természetvédelmi kezelés során az élőhely-fenntartási és rekonstrukciós jellegű feladatok mellett ezek hatásainak nyomon követése, monitorozása ugyancsak kiemelt feladata a tájegységeknek, az Őrszolgálatnak.

Folyamatosan végzik a védett és fokozottan védett fajok mellett az inváziós növényfajok felmérését, valamint az utóbbiak elleni védekezés megszervezését, lebonyolítását. Részt vesznek a gerinctelen zoológiai felmérésekben, a szapro-xilofág rovarok jelenlétének kutatásában, a Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérésében.

Madárvédelmi tevékenységük keretében folytatják a telepeseen fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzését, felmérését, szükség esetén a fészkelő területek karbantartását, a fokozottan védett madárfajok költőhelyeinek felügyeletét. A mesterséges fészkelőhelyek kihelyezése, karbantartása és ellenőrzése folyamatos munkát igénylő feladat (vércse költőládák, szalakóta odúk, egyéb kihelyezett odúk és odútelepek például kis énekesek, pelék, uráli bagoly, kuvik, gyöngybagoly, vízirigó számára). A fokozottan védett ragadozómadár fajok tönkrement fészkeinek karbantartása, műfészkek kihelyezése (parlagi sas, békászó sas, szirti sas, kígyászölyv, kerecsensólyom, vándorsólyom, fekete gólya, fehér gólya) sok esetben csak mászóvizsga birtokában folytatható, melyet képzések során szerzett meg Őrszolgálatunk több tagja.

Adatokat szolgáltatnak a fokozottan védett madárfajok költőhelye körüli védőzónák hatósági kijelöléséhez. A középfeszültségű hálózaton történt madárpusztulások felmérése és megelőzése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

érdekében folyamatosan végzik a hálózat okozta madárpusztulások felmérését, kapcsolatot tartanak az áramszolgáltató és hálózatfenntartó társaságok szakembereivel.

Kisemlős-fajaink védelme érdekében folytatják a közönséges hörcsög (*Cricetus cricetus*) csapdázását genetikai mintavétel céljából, a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) állományvizsgálatát, koordinálják és végzik a csak hazánkban élő magyar szöcskegér (*Sicista trizona*) területi kutatási programját. Ennek keretében került sor 2022-ben 3 tábor megszervezésére, védelmi intézkedések meghozása (korlátozások haszonbérleti szerződésekben történő rögzítése, gazdálkodókkal történt terepi egyeztetések). Részt vesznek az erdőlakó denevérek felmérésében.

Az utóbbi években kiemelt hangsúlyt kapott a hazánkba visszatelepült nagyragadozók minitorozása (hiúz, farkas, barnamedve). 2022-re bár nem túl jelentős számú, de az egész Igazgatóság területén jelen lévő kameracsapda-rendszer épült ki, melynek köszönhetően a nagyragadozók mozgása legalább nagyléptékben valószínűsíthető. A nagyragadozóknak tulajdonított háziállat- és nagyvadpredáció eseteinek kivizsgálásában a természetvédelmi őrszolgálat tagjai részt vettek.

Kétéltű- és hüllő fajaink védelme érdekében a kétéltűek szaporodási időszakában kiemelt feladat a békamentés, kétéltű-átjáró és terelőrendszerek tisztítása, karbantartása. Folytatják a kétéltű fajok felmérését és monitorozását, egy KEHOP projekt keretében létesült kisméretű vizes élőhely hálózat fenntartási munkáinak szervezését, részben végrehajtását, valamint ezek kétéltűállományainak vizsgálatát. Feladatuk a kétéltű szaporodó helyek létesítése, karbantartása. A pannongyík védelmének megtervezése érdekében folyik a faj élőhely választásának kísérletes vizsgálata a Mátrában.

Folytatják a kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítását, a hegyi és hegylábi rétek kezelésének, fenntartásának megvalósítását (Mátra, Bükk, Nógrád, Tarnavidék). Tájegységüket érintően közreműködnek Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon.

Természetvédelmi Területkezelési tevékenység saját vagyonkezelésű területeken

A természetvédelmi területkezelési tevékenységek területi tervezése és irányítása a tájegységek feladata, mely kiemelt feladatként jelentkezik főként alföldi védett területeinken, ahol a legeltetési állattartás, az őshonos haszonállatok génmegőrzése fontos feladata őrszolgálatnak. Hegyvidéki erdős területeinken az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőterületek kezelésének természetvédelmi irányítása a feladatuk.

A saját vagyonkezelésben lévő területekhez kapcsolódik a haszonbérleti szerződések előkészítésében (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása), a haszonbérleti pályázatok bírálatában, a szerződéskötés előkészítésében való részvétel, a birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése, a haszonbérletek, a bérlők tevékenységének átfogó évenkénti többszöri ellenőrzése.

A saját kezelésben lévő területeken a kezelések (legeltetés, szántóföldi növénytermesztés) tervezése, megszervezése, irányítása, ellenőrzése, ehhez kapcsolódóan az elszámolások, jelentések leadása fontos feladatuk. A tervezési szempontból egyaránt fontos a szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása, valamint az állatállományunk számára szükséges szemes- és szalastakarmány szükséglet biztosítása.

A gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása, fenntartása érdekében koordinálják az igazgatóság őshonos haszonállat-állománya tartásának, elhelyezésének, gondozásának, az állomány bővítésének feladatait.

Részt vesznek a SAPS, AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátásában, a támogatási kérelmek benyújtásában.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az védett területek állami tulajdonba és igazgatósági vagyonezelésbe vételéhez kapcsolódóan információt szolgáltatnak a VSZT-s területvásárlásokhoz, valamint az elővásárlási joggal kapcsolatban.

Együttműködnek az inváziós növényfajok elleni védekezés koordinációjában és végrehajtásában.

Részt vesznek a LIFE4OakForest pályázat által támogatott természetvédelmi erdőkezelési tevékenységek végrehajtásában, kisléptékű természetvédelmi erdőkezelési feladatok elvégzésében a Mátrában (idős fák megóvása, erdőssztyepp típusú állomány kialakítása).

Saját vagyonezelésben lévő erdőterületeinken a természetvédelmi őrszolgálat is végzi az erdészeti szakirányítói feladatokat (természetvédelmi erdőkezelési feladatok tervezésében, erdőművelési munkák szervezésében, szaporító anyag beszerzésében, ápolási munkák, erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel, szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása. Fatömegfelvétel, munkairányítás, készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel. Feladatuk a természeti károk (például széldőlés, jégtörés) felmérése.

A saját vadászterületeken történő természetvédelmi vadállomány-szabályozás során több természetvédelmi őr hivatásos vadászként is végzi tevékenységét. Ehhez tartozik a természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterületek szakmai irányítása, a vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása, az egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása, az elejtett vad kezelése és értékesítése.

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

A természetvédelmi őr munka fontos eleme a környezeti nevelés, mely során a természetvédelmi szemléletet, a legújabb ismereteket igyekeznek legfőképpen az ifjúság számára átadni. Természetvédelmi őrök számos túravezetést és előadást tartanak, részt vesznek a felsőtárkányi Bábakalács Természetiskola és a mátrafüredi Harkály Ház Természetiskola szakmai programjaiban, a Transzbükk Átkelésén, a természetvédelem Jeles Napjainak programjaiban. Aktívan közreműködnek a Vidra Verda oktatóbusz üzemeltetésében, a „Minisztériumi gyermektábor” megvalósításában, iskolai rendezvények lebonyolításában. Számos esetben a megjelenő média terepi szakmai irányítása is a feladatuk. Az információs táblák, tanösvénytáblák cseréje, karbantartása a tájegységek feladata.

Diplomadolgozatok készítésénél gyakran kéri fel őket külső konzulensnek, részt vesznek nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatásában, képzésében, felsőoktatási terepgyakorlatok vezetésében.

Egyre nagyobb számban készítenek honlaphíreket, facebook-bejegyzéseket, az Igazgatóság honlapján és közösségi médiafelületein, válaszolnak sajtómegkeresésekre.

A tájegységek feladata a téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása a partner oktatási intézmények számára. Nagy érdeklődésnek örvendenek az őrszolgálatunk tagjai által tartott madárgyűrűző programok, a részvételükkel szervezett és az általuk vezetett gyűrűzőtáborok. Ilyen a Laskó menti gyűrűzőtábor, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén működő bódvai tábor, ahol kollégáink hat turnusban vezetik a gyűrűző programokat.

Az utánpótlás-nevelés szempontjából kiemelendő az Ifjú Kócsagőr Program, melyen 2022-ben igazgatóságunkon 5 fő vett részt.

Ingtanok üzemeltetésében való részvétel

Az Igazgatóság tájegységekhez rendelt ingatlanjainak üzemeltetése során az őrszolgálat szerepe szintén jelentkezik, ezek az ingatlanok a következők:

- Ipolytarnóc (részfeladat)
- Hollókő (részfeladat)
- Baglyaskő (teljes üzemeltetés)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (teljes üzemeltetés)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Parád állattartó telep (részfeladat)
- Mátrai TE csoport iroda épülete (teljes üzemeltetés) és a Harkály Ház oktató és látogatóközpont (részfeladat)
- Tardi iroda (teljes üzemeltetés)
- Szalajka Információs Ház (részfeladat)
- Tarna-Lázbérci TE csoport iroda (teljes üzemeltetés)
- Batúzi állattartó telep (részfeladat)
- Tarnaszetmiklói állattartó telep (részfeladat)

Nemzetközi kapcsolatok

A Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatokk, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

A védett- és vadon élő fajokkal kapcsolatos konfliktushelyzetek jelentős száma aktív természetvédelmi őr beavatkozást igényel. Ilyenek az épületlelő denevérfajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása, a bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), mentés, menyétfélék által okozott problémák kezelése, sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása, mentőközpontok üzemeltetésében való részvétel, golya fészektartók és más fajok számára fészekodók kihelyezésében való közreműködés, vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás, vagy a mezei hörcsög jelenléte miatt kiskertekben jelentkező problémák kezelése.

Pályázatokban való részvétel

A természetvédelmi őrszolgálat tagjai a pályázatok előkészítésében, írásában is gyakran meghatározó szakmai koordinátori szerepet játszanak. A természetvédelmi projektek esetében a lebonyolítás során is kulcsszereplők, valamint szakmai kontroll szerepet is ellátnak. A 2022-ben a következő pályázatokban vettek részt a természetvédelmi őrszolgálat tagjai: *Folyóparti élővilág egykor és napjainkban; A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével; A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben; Óshonos fajokot a hazai erdőkbe – Tájidegen erdőállományok és fásítások átalakításának megkezdése, erdők természetvédelmi kezelése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén; Life4OakForests - LIFE16NAT/IT/000245; LIFE IP GRASSLAND-HU; „A Bükk Keleti Kapuja” - A Szeleta Park Látogatóközpont kialakítása.*

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Jogcím	Megnevezés	Eredeti előirányzat 2021 év (eFt)	Eredeti előirányzat 2022 év (e Ft)	Teljesítés 2021 év (eFt)	Teljesítés 2022 év (eFt)
Működési kiadások	Személyi juttatás	933.460	922.940	946.782	968.807
	Járulék	142.222	140.621	158.893	145.770
	Dologi	520.789	494.943	869.930	1.025.079
	Egyéb működési célú kiadások	0	0	6.613	36.819
Felhalmozási kiadások	Beruházások	14.200	34.040	1.278.627	880.678
	Felújítások	9.700	9.570	8.017	133.199
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölcsonök nyújtása)	2.500	2.470	573.560	37.556
Finanszírozási kiadások					44.602
Kiadások összesen		1.622.871	1.604.584	3.842.422	3.272.510

2022. évben az elemi költségvetési előirányzatunk kisebb összeggel került jóváhagyásra az előző évhez képest. Az évben tartós jellegű béremelést nem tudtunk végrehajtani, pedig a növekvő infláció miatt munkatársaink megtartása érdekében erre feltétlenül nagy szükség lett volna. Az is mutatja, hogy míg 2021-ben 10 kilépő dolgozónk volt, 2022-ben pedig 29 fő hagyta el az Igazgatóságot.

A **dologi kiadások**, mint kiemelt előirányzatunk is közel 5%-os csökkenéssel került jóváhagyásra az előző évhez képest. Ennek következtében az elemi költségvetésünkben csak az alapvető üzemeltetés költségeit tudtuk tervezni, de legfőképpen a folyamatos közüzemi díjakhoz kapcsolódó kötelezettségvállalásainkat (víz, gáz, áram, telefon, gépjármű üzemeltetés). Évek óta problémát jelent, hogy az épületeink folyamatos üzemeltetési és fenntartási kiadási többletére az elemi költségvetésünk nem nyújt fedezetet, így az előirányzat csökkentése is komoly költségtakarékos költségvetési gazdálkodást jelent. Ennek következtében, a bükki szálláshelyeinket bérbeadással hasznosítottuk, így az ott keletkezett rezsiköltségek továbbszámlázásra kerültek.

2021-ben a dologi kiadások teljesítése 869.930 eFt volt, ez 2022-ben 1.025.079 eFt-ra változott, mely 18 %-os növekedést eredményezett, melynek oka, hogy 2022. évben több olyan címzett támogatást kaptunk (Interreg projektekből, KEHOP pályázatokból, Szeleta Park látogatóközpont építésére) mely kifizetései a dologi kiadásainkat terhelték. Az eredeti előirányzathoz képest 494.943 eFt-ról 1.025.079 eFt-ra nőtt a dologi kiadások teljesítése év végére, azonban ez a folyamatban lévő hazai és uniós projektekhez kapcsolódó szállítói kifizetéseket tartalmazta.

Nagyobb volumenű dologi kiadási tételek:

Egyéb üzemeltetési, fenntartási szolgáltatások: 259.225 eFt, képezik a dologi kiadások legnagyobb hányadát. Ez az összeg azon szolgáltatások értékét jelenti, mely az alapfeladatok ellátásához illetve a pályázati feladatellátáshoz kapcsolódnak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Szakmai és üzemeltetési anyagok beszerzésére szintén számottevő összeget fordítottuk, 191.637 eFt-ot. Az aszály a Bükki Nemzeti Park területét is érintette, így a takarmány csökkenő mennyisége és gyenge minősége az állattartásunkra is kihatott. Kényszerhelyzetben takarmányt, bálát aranyáron kellett vásárolni. Az őszi kalászos vetőmagok, komplett műtrágya árai is a duplájára emelkedett az előző évihez képest. Az üzemanyag árak nagymértékű emelkedése is kihívás elé állított bennünket, az év elején kiosztott kilométer kereteket felülvizsgáltuk, a gépjárműhasználatot optimalizáltuk, de még így is nagy arányt képviselt költségeink között az üzemanyagok költsége.

Gépjárműveink állapota folyamatos karbantartást, javítást igényel. Több terepjárónak a karosszériája kilyukadt, teljes karosszéria javítást, festést kellett végezni rajtuk. Jelentős költséggel járt a Szürke Szállás állattartó telep őrzés-védelme, amelyre az állatok téli beköltözéséig volt szükség. Dologi kiadásaink közül meg kell említeni a Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatásokat, amely teljesítésére 199.330 eFt-ot fordítottunk. Ennek oka, hogy a szakmai tevékenységhez kapcsolódó szerződések valamint a jogi, közbeszerzési tanácsadói díjak az alaptevékenység ellátása során és a pályázati feladatellátás révén is folyamatosan jelentkező kiadások.

Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó: 177.730 eFt szintén jelentős arányban található meg a dologi kiadások között. A tevékenységeink sokrétűsége, ezen belül is az áfakörbe tartozó gazdasági események nagysága indokolja a jelentős arányt.

A kiadások közül legnagyobb értéket a **beruházások** jelentenek, melyek pályázati forrásból finanszírozottak. Az eredeti költségvetésünkben jóváhagyott beruházások előirányzata 34.040 eFt, melynek teljesítése év végére 880.678 eFt lett.

Kiemelkedő beruházásaink a következők:

2022-ben legnagyobb volumenű beruházásunk a GINOP támogatásból megvalósuló Szeleta Park Látogatóközpont létrehozása volt. Beruházási kiadásainkat 560.124 eFt-tal emelte az építmény kialakításához kapcsolódó kifizetések teljesítése. A projekt kivitelezése folyamatban van, 2022 évben folytatódik.

2022. évben a KEHOP pályázataink közül a Dél-hevesi állattartó telep megvalósítása befejeződött, amely 179.128 eFt szállítói kifizetést jelentett intézményünknek. További KEHOP pályázatunk az Őshonos fajokot a hazai erdőbe című, továbbra is fut, ehhez kapcsolódóan 2022. évben 30.534 eFt-tal emelkedtek a beruházási kiadásaink

Szintén befejeződött az Interreg programból létrejövő GEOTOP című projektünk, amely a Bükk vidék területére vonatkozó geoturisztikai szolgáltatások kidolgozására jött létre. A projektre 10.458 eFt kifizetést teljesítettünk 2022. évben.

Borzderes programból kezelő folyosót alakítottunk ki, valamint karámrendszert újítottunk fel, amelynek költsége 35.411 eFt volt.

A különbözeti összeget a futó Interreg pályázatra, valamint a Life pályázatokból megvalósult beruházási kiadásokra fordítottunk.

Az alábbi összefoglaló táblázat tartalmazza azokat pályázatok/támogatások terhére történt bruttó kiadások értékét 1 247 995 eFt, melyek az eredeti költségvetésünkben még nem szerepeltek, azonban a teljesítésben szerepet játszottak:

Ezek a következők:

GINOP pályázatok kifizetései	562.539 eFt
Interreg pályázatok kifizetései	218.971 eFt
KEHOP pályázatok kifizetései	298.485 eFt
LIFE pályázatokhoz kapcsolódó kiadások	91.536 eFt
Országos közmunka program kifizetései	14.580 eFt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Borzderes mintaprogram kifizetései	57.101 eFt
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései - TK	4.783 eFt

Kiadásaink (3.272.510 eFt) az alábbi feladatok érdekében kerültek kifizetésre: (a kiadások tartalmazzák a pályázatból finanszírozott beruházások összegeit is, melynek előfordulása az adott szakfeladat érdekében merül fel):

Állattartásra	412.911,- eFt
Szálláshelyeink kiadásai	9.948,- eFt
Erdőkezelésre	186.599,- eFt
Szántóföldi növénytermesztés	152.208,- eFt
Gyepgazdálkodás	10.487,- eFt
Erdei iskola működtetésére	14.935,- eFt
Vadgazdálkodásra	21.793,- eFt
Természetvédelmi kezelési tervre	1.474,- eFt
Természetvédelmi szakértői tevékenységre	74.460,- eFt
TIR működtetésére	527,- eFt
Agrártámogatásra	2.060,- eFt
Ingatlanok bérbeadására	8.330,- eFt
Natura 2000 területekre, monitorozásra	633,- eFt
Természetvédelmi programokra	103.283,- eFt
Bemutatóhelyeinkre	895.858,- eFt
Barlangok működtetésére	15.535,- eFt
Kiadványok, ajándéktárgyak készítésére, értékesítésére	17.277,- eFt
Őrszolgálat működtetésére	536.171,- eFt
Nemzetközi szervezetekben való részvételre	689,- eFt
Általános kiadásokra	447.731,- eFt
Közmunka programra	14.241,- eFt
Védett értékek megőrzésére	300.758,- eFt
Központi költségvetési befizetésre	44.602,- eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

11.2. Bevételek

A BNP Igazgatóság bevételeinek alakulása előirányzathoz és a 2021. évi teljesítéshez viszonyítva

Megnevezés	2022. év Eredeti előirányzat eFt	Megoszlás %	2021. év Teljesítés eFt	2022. év Teljesítés eFt
Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök	0		42.713	0
Egyéb működési célú támogatások bevételei	99.005	6,17%	239.069	213.211
Működési célú támogatási bevételek államháztartáson belülről	99.005	6,17%	281.782	213.211
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások	0		129.963	0
Egyéb felhalmozási célú támogatás bevételei	0		707.598	2.319.753
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0		837.561	2.319.753
Készlet és áruértékesítés	110.000	6,86%	112.610	140.581
Szolgáltatások	160.000	9,97%	137.509	328.682
Közvetített szolgáltatások	14.000	0,87%	14.313	14.002
Tulajdonosi bevételek	281.880	17,57%	305.232	320.210
ÁFA bevételek	51.120	3,18%	178.423	187.822
Kamatbevétel, egyéb pénzügyi műveletek	0		0	2
Biztosítók által fizetett kártalanítás	0		3.761	9.716
Egyéb működési bevételek	0		7.062	10.915
Működési bevételek	617.000	38,45%	758.910	1.011.930
Felhalmozási bevétel	0		2.767	10.525
Működési célú átvett pénzeszköz	0		106.598	5.057
Felhalmozási célú visszatérítendő kölcsönök államháztartáson kívülről	2.500	0,16%	1.267	3.202
Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0		19.747	0
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	2.500	0,16%	21.014	3.202
Költségvetési bevétel	718.505	44,78%	2.008.632	3.563.678
<i>Költségvetési támogatás</i>	886.079	55,22%	1.396.609	971.387
Költségvetési maradvány igénybevétele	0		980.486	587.907
Finanszírozási bevételek	886.079	55,22%	2.421.697	1.559.294
Összes bevétel	1.604.584	100%	4.430.329	5.122.972

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást.

Az Igazgatóság bevételeinek jelentős részét a pályázatokhoz kapcsolódó **átvett pénzeszközök (működési és felhalmozási)** teszik ki, 2022. december 31-ig ezek összege: **2.538.021 eFt**, az alábbi megoszlásban:

Heves Megyei Kormányhivaltól Közmunkaprogram támogatására	12.145 eFt
MÁK MVH-tól Agrártámogatások	145.433 eFt
MÁK MVH-tól Ártalmatlanítás támogatása	458 eFt
Miniszterelnökség – 2 féle Interreg pályázat	76.616 eFt
Miniszterelnökség – 4 db KEHOP pályázati támogatás	165.103 eFt
Miniszterelnökség - 1 db GINOP pályázati támogatás	2.133.209 eFt
Ente Di Gestione Per I Parchi – Tölgyes LIFE pályázatra	2.007 eFt
Mol Nyrt.	3.050 eFt

2022. évben EMGA (Európai Mezőgazdasági Garancia Alap) támogatásban (145.891 eFt) részesültünk, az alábbiak szerint.

Vagyonkezelésünkben lévő területek kezelésére MVH támogatás: 137.570 eFt volt az alábbi megoszlásban:

területalapú támogatásként	54.922 eFt
zöldítés támogatására	80.238 eFt
szálas fehérjetakarmány jogcímen	2.410 eFt

Állatállomány tartás támogatása: 7.863 eFt (anyajuh, anyatehén, hizott bika és tenyészbika támogatása).

Ártalmatlanítás támogatása: 458 e Ft (az elhullott állatok elszállítására és megsemmisítésére).

2022-ben sikerült a MOL Nyrt-vel egy támogatási szerződést kötnünk reklám és propaganda tevékenység folytatására 3.050 eFt összegben.

A költségvetési bevételeink másik nagy részét a **működési bevételek** teszik ki. Az eredeti költségvetésben tervezett 617.000 eFt-ról 1.011.930 eFt működési bevételünk keletkezett, ami 394.930 eFt többletbevételt eredményezett. A többletbevételünk részben eseti -részben tartós jellegű volt. Legnagyobb tétel a **Szolgáltatási bevételeinknél** keletkezett, *160.000 eFt-ről 328.682 eFt teljesült* - melynek oka, hogy 2022. márciusban megnyitottuk a Bükki Csillagda Látogatóközpontot, ahol a nagy érdeklődésre tekintettel több, mint nettó 130 000 eFt bevételünk keletkezett.

Egyszeri jelleggel áfa visszatérítésből, készletértékesítésből, kártérítés kifizetéséből adódott. Tartós jelleggel a haszonbérleti díj bevételek emelkedtek. Augusztusban és decemberben is többletbevételi engedély kérelmet nyújtottunk be a Minisztérium részére, azzal az indokkal, hogy a befolyt többletet fel kívánjuk használni dologi kiadásaink fedezetére. A jóváhagyás eredményeként sikerült takarmányt, szénabálát, vetőmagokat beszerezni, valamint a megnövekedett költségeinket is tudtuk így fedezni.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Készletértékesítés bevételeinek megoszlása a következő:

Megnevezés	Összeg (eFt)
Állat	34.066
Faanyag	7.387
Mezőgazdasági termék	79.744
Kiadvány, ajándéktárgyak	19.125
Védjegyes termékek	12.750
Munkaruha, egyéb készletek	259
Összesen	140.581

A készletértékesítési bevételeink az elmúlt évekhez képest emelkedést mutat, főképp a mezőgazdasági termékek és a kiadvány, ajándéktárgyak tekintében.

Tulajdonosi bevételeink: a tulajdonosi bevételek az éves haszonbérleti díjakból és területhasználati díjakból (316.681 eFt), vadászati jog bérbeadásából (2.809 eFt) valamint osztalék (720 eFt) bevételből tevődnek össze. Ezekből összesen 320.210 eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest 5%-os növekedést jelentett.

Területeink nagy részét - a természetvédelmi követelményeket szem előtt tartva - az erdők kivételével használatba adjuk.

A tulajdonosi bevételeink tekintetében mind az előirányzathoz, mind az előző évhez képest nagyobb bevételt tudtunk elérni.

Az Igazgatóság bevételeinek egy részét a **költségvetési támogatások** teszik ki, 2022. december 31-ig ezek összege: **971.387 eFt** volt, melyből címzett támogatásként 85.308 eFt-ot kaptunk.

A címzett támogatások az alábbi feladatokhoz kapcsolódnak:

Borzderes szarvasmarha mintaprogram	50.000 eFt
Tölgyes Life pályázat támogatása	21.000 eFt
Tűzok Life pályázat támogatása	2.899 eFt
Pannon IP pályázat támogatása	25.998 eFt
Természetvédelmi kártalanításra	4.455 eFt
Területi ellenőrzésre	1.550 eFt
Minimál bér, garantált bérminiumra	193 eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

11.3. Vagyon

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értéksökk. (eFt)	Nettó érték (eFt) 2022. év	Nettó érték (eFt) 2021. év	Változás mértéke %-ban (2022.év/2021.év)
Vagyoni értékű jogok		68.633	52.426	16.207	13.596	19,2
Szellemi termékek		188.550	165.753	22.797	17.557	29,85
Immateriális javak összesen:		257.183	218.179	39.004	31.153	25,2
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterületek, telkek</i>	2.579.839	0	2.579.839	2.579.150	0,03
	<i>Épületek, műemléki védetts.</i>	4.339.610	544.914	3.794.696	2.059.863	84,22
	<i>Építmények, kisértékű</i>	4.010.431	834.342	3.176.089	2.762.105	14,99
	<i>Vagyoni értékű jogok</i>	691	106	585	599	-2,34
Gépek, berendezések, felszerelések járművek	<i>Ügyviteli, számítástechnikai (informatikai eszközök)</i>	124.326	106.816	17.510	25.590	-31,57
	<i>Egyéb, kulturális és kisértékű</i>	1.721.723	1.086.661	635.062	223.754	183,82
	<i>Járművek</i>	894.310	752.978	141.332	98.936	42,85
Tenyészállatok		76.754	42.473	34.281	36.787	-6,81
Beruházások, felújítások		977.675	0	977.675	3.100.120	-68,46
Tárgyi eszközök értékhelyesbítése		167.676	0	167.676	167.676	0
Tárgyi eszközök összesen:		14.893.035	3.368.290	11.524.745	11.054.580	4,25
Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök összesen:		15.150.218	3.586.469	11.563.749	11.085.733	4,31

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

11.3.1. Befektetett eszközök

Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, környezeti-nevelési, vagyonkezelési) feladatellátásokhoz kapcsolódik.

A vagyonelemeink legnagyobb értékét az **ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok** teszik ki.

A vagyonelemek növekedésének finanszírozását pályázatból/támogatásból tudjuk csak biztosítani. A Répáshuta külterületén tervezett és megépült **Bükki Csillagda Látogatóközpont** és a **Dél-hevesi Tájegységben Tarnaszentmiklóson Területkezelési Központ és Állattartó Telep** használatbavételi eljárása 2022. évben zajlott le. Még ebben az évben került sor a kácsi ingatlanok aktiválására is a tárgyi eszköz nyilvántartásban, melyek természeti értékek megőrzését szolgálják (bödöncsiga élőhely).

Nem elhanyagolható az **Immateriális javakon** belül a szellemi termékek értéke és a vagyoni értékű jogok értéke sem. Az előző évekhez képest növekedett az értékük, mely főként a Bükk-vidék Geoparkot bemutató film elkészítéséből és a szlovák-magyar geoturisztikai partnerséget támogató BNPI mobil applikáció fejlesztéséből adódik.

Gépek, berendezések, felszerelések, járművek értékében is történt változás. Néhány eszköz selejtezésére került sor, de ezek ellenére bővült az eszközök állománya. Az új tarnaszentmiklósi állattartó telepre és a Bükki Csillagda létesítésére beszerzett gépek, berendezések értéke jelentősen megnövelte az állományt. A járművek értékében növekedés tapasztalható, ennek oka 2 gépjármű beszerzése, továbbá egy JCB rakodó munkagép vásárlása történt a tárgyévben. Egy gépjármű és egy utánfutó került térítésmentesen az Igazgatóság vagyonkezelésébe.

Tenyészállatok értékében csökkenés tapasztalható a juhállomány értékesítése miatt.

A folyamatban lévő **beruházások** értékében lényeges változás történt az elmúlt évben. A 2021. évi záró adatokhoz képest a 2022-es év -68,46%-os csökkenést mutat. 2022. évben aktiválásra került a Bükki Csillagda Látogatóközpont, az új tarnaszentmiklósi állattartó telep és a kácsi ingatlan is.

2022-es évben az ingatlanjaink **felújítására** 133 198 eFt-ot fordítottunk. Ez a kácsi vizesblokk és kültéri padok felújításából, a lillafüredi Szent-István barlang vizesblokkjának felújításából és az ipolytarnóci II-es csarnok felújításából tevődik össze.

Káresemények

Az év során 19 káresemény kapcsán történt kárrendezés, amely gépjárműveinket és **vagyonelemeinket** érintette.

Az elmúlt évben 6 telephelyen 7 káresemény történt az ingatlanokhoz köthetően és egy vagyonelem (laptop) károsodott. Ezen 2022-es káresemények közül 3 esetben történt **kárrendezés 1.101.eFt értékben**. További 3 esetben még folyamatban van az ügyintézés. Ezen felül a biztosító két esetben a 2021-es évre vonatkozóan térítette meg a kár összegét.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Batúz-tanyán két alkalommal volt viharvár, a Bükki Csillagdánál a parkoló kandeláberét törte össze a látogatók busza, Ipolytarnócon az elektromos autótöltő károsodott vihar okozta áramkimaradás miatt, a Szent István-barlangnál a forgalomterelő oszlopok törtek ki buszbaleset következtében.

Folyamatban van a kárrendezés az alábbi három esetben:

- laptop sérült meg - szállítás közben - balesetveszélyes helyzetben,
- a Harkály ház teraszának polikarbonát teteje vihar során sérült, és
- betörés volt az Igazgatóság Eger, Sánc utcai épületében.

2022-ben 13 esetben keletkezett kár a **gépjárművekben**, melyet a biztosító összesen 8.023 eFt értékben térített meg. A károk pénzügyi rendezése Casco biztosítás terhére történt.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyonmozgások történtek:

Az elmúlt évben a **leltározás egyeztetéssel** történt, mely a leltározási utasításban foglaltaknak megfelelően zajlott.

Selejtezésre évente egyszer kerül sor a leltározás előtt, ám a tenyészállatok selejtezésének kivezetését évközben is elvégezzük.

Az **immateriális javak** esetében a selejtezésre leadott eszközök bruttó értéke 13.470 eFt, mely 0 a nulláig leírt vagyoni értékű jogokból tevődött össze.

A selejtezett **egyéb épületek** bruttó értéke 48 eFt volt.

A selejtezett **gépek, berendezések** bruttó értéke 7.946 eFt, értékcsökkenése 7.946 eFt, nettó értéke 0 Ft. Ezen belül a nulláig leírt informatikai eszközök bruttó értéke 1.060 eFt, a nulláig leírt egyéb gép, berendezés és felszerelések bruttó értéke 4.475 eFt, nulláig leírt járművek bruttó értéke 22 eFt és a kisértékű gépek, berendezések, felszerelések bruttó értéke 2.389 eFt.

A **tenyészállatoknál** az alábbi vagyonmozgások voltak 2022-ben:

- elhullások, káresemények bruttó értéke 902 eFt,
- selejtezések bruttó értéke 250 eFt. Azon állatok kerültek selejtezésre, melyeket azonnali vágásra vágóhídra kellett szállítani, - megsérült a lába, megszúrták stb. - majd vágóhídi feldolgozás után a hús értékesítésre került.
- értékesítések bruttó értéke 12.887 eFt, melyek a következőkből tevődnek össze:
 1. furioso ló 1 db 200 eFt,
 2. kárpáti borzderes szarvasmarha 1 db 310 eFt,
 3. magyar tarka szarvasmarha 1 db 650 eFt,
 4. magyar szürke szarvasmarha 4 db 1.402 eFt és
 5. merino juh 274 db 10.325 eFt.
- tárgyi eszköz nyilvántartásból készlet nyilvántartásba furioso ló került átadásra összesen bruttó 660 eFt értékben:
 6. furioso ló 1 db 660 eFt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

11.3.2. Forgóeszközök

adatok: eFt-ban

Forgóeszközök	2021. 12.31	2022. 12.31	Változás előző évhez
Vásárolt készletek	85.896	86.624	+0,85 %
Átsorolt követelés fejében átvett eszközök	407	102	-74,94 %
Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek	117.641	197.586	+67,96 %
Növendék, hízó és egyéb állat	50.330	53.895	+7,08 %
összesen	254.274	338.207	+33,00 %

Forgóeszközeink részét képezik a **vásárolt készletek 86.624 eFt** értékben. A vásárolt készletek értékében év végére 0,85 %-os emelkedést értünk el a nyitó állományhoz képest (85.896 eFt), melynek oka, hogy a vetőmagok, műtrágyák értéke az elmúlt év során drágább lett.

A vásárolt készletek értéke és megoszlása:

- szakmai anyagok	59.163 eFt	68,3 %
- üzemeltetési anyagok	24.532 eFt	28,3 %
- áruk	2.930 eFt	3,4 %

Átsorolt, követelés fejében átvett készletek értéke 102 eFt.

A **befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek 2022 évi záró értéke 197.586 eFt**, melyből a mezei leltár során felvett befejezetlen termelés 55.965 eFt. Ez az adat a 2021. évi 47.133 eFt értékhez képest közel 18 %-os növekedést mutat. A késztermékek értéke 71.113 eFt, mely szintén növekedett az elmúlt évhez képest.

A **növendék-, hízó és egyéb állatok értéke 53.895 eFt**. Az állatok értéke 2021. évhez képest növekedett, a növekedés mértéke 7,08 %. A növekedés mértéke abból adódik, hogy a 2022. év során jelentős juh, szürkemarha, ló, kárpáti borzderes és magyar tarka szaporulat volt a két állattartó telepünkön.

A nemzeti vagyona tartozó forgóeszközeink értéke a nyitó állományhoz képest (254.274 eFt) 83.933 eFt-al emelkedett (338.207 eFt), azaz 33 %-os készlet állomány növekedést jelentett.

11.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda, Tájégségi Központok (Eger; Felsőtárkány; Garáb; Ipolytarnóc; Salgótarján-Baglyaskő; Tard; Uppony)	7	0
Szolgálati lakás (Felsőtárkány; Ipolytarnóc; Rejtek; Batúz-tanya; Szalajka-völgy; Borostyán Vendégház)	6	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Bemutatóhely, Kutatóház, Vendégház (Hollókői Tájház; Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház; Oszlai Kutató- és Tájház; Bükki Csillagda Látogatóközpont; Bükki Nemzeti Park Nyugati Kapu Látogatóközpont Felsőtárkány; Látogató, oktató és bemutatóközpont, Harkály Ház; Bükki Nemzeti Park Keleti Kapu Látogatóközpont Miskolc; Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont; Baglyas-kői Természetvédelmi Oktató- és Látogatóközpont; Lillafüredi Szent István-barlang; Lillafüredi Anna-barlang; Létrástetői Kutatóház; Millenniumi kilátó, Szilvásvár; Millenniumi Tanösvény Információs Ház; Szalajka-völgyi Információs Ház; Szili-erdei Kutatóház; Borostyán Panzió; Répáshuta Vendégház)	18	1
Tanya (Köles-háti tanya Tiszadorogma; Tiszadorogma gátórház; Holya-tanya Ipolytarnóc; Galkó-tanya; Kenyérváró – tanya)	5	0
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölcsönző; Nagy-mezői őrház; Barát-réti őrház; Bükkzsérci Turistaház; Tamás-kúti Turistaház; Geopark Panzió; Kács épületek)	7	0
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger; Garáb; Parád; Batúz-tanya, Tarnaszentmiklós új állattartó telep, Szürke szállás)	5	1
Bérelt ingatlanok (Miskolc; Mezőtárkány-Tepélypuszta;)	2	0

* A turisztikai létesítmények a 11.1 fejezetben kerülnek részletezésre

Az ároktői ingatlan „ingyenes önkormányzati tulajdonba adás” miatt került ki a BNPI vagyonkezeléséből, azonban kieső ingatlan helyébe a Bükki Csillagda Látogatóközponttal bővült a vagyonelemünk (bemutatóhely, kutatóház, vendégház kategóriából).

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (rakodógép is) (6 db Carraro; 1 db Super Zetor; 1 db Feng-Shou; 3 db - Aebi, Agria - rézsúkasza; 2 db Belarusz traktor; 3 db Deutz Fahr traktor; 1 db Landini traktor; 1db Bobcat rakodógép; 1 db Dieci AgriStar rakodógép, JCB rakodógép)	20	1
Gépjárművek (teher-, személy-, lószállító gépjármű)	79	3
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár (elektromos kerékpárok is)	58	0
Kamera (videó-, autós-, vad-, web-, hő-, test-, csillagászati-, akció-, odú-, infra-, sportkamera, kameracsapda)	268	21
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	112	0
Távcsövek (állványos-, kézi-, nap-, éjjellátó tácső)	169	10
Projektor	13	1
Számítógép	122	6
Laptop	124	1
Szerver	10	0
Telefonok (vezetékes-, mobil-, kaputelefon)	222	24
GPS (GPRS, GPS, GPS nyomkövető állatokra),	111	0
Fegyver (maroklőfegyver, vadászlőfegyver)	42	3

Gépjárművek, gépek állományának változása

Az Igazgatóság gépjármű állományában mennyiségi változás történt a 2022. évben. Az elmúlt évben új gépjárművet vásároltunk és 1 db használt gépjármű került átvételre.

- Az új gépjármű - Toyota Hilux - a KEHOP Óshonos fafajok a hazai erdőkben nevű pályázat terhére került beszerzésre

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- a használt gépjárművet (2015-ös Toyota Hilux) a Dél-Borsodi Földtulajdonosi Közosségtól vettük át térítés mentesen

Tárgy év végén Igazgatóságunk 79 db gépjárművel rendelkezett, ebből 24 db személygépkocsi és 55 db pedig tehergépkocsi. A gépjárművek átlagéletkora 2022-ben 12,38 év. Az idősebb járművek nagy része őrszolgálatos feladatot lát el, esetünkben a terepi használat miatt, fokozott amortizációval kell számolni. Ezen járművek folyamatos cseréje indokoltá válik, mivel javításuk, biztonságos, megbízható üzemeltetésük indokolatlanul nagy összeget emészt fel az Igazgatóság költségvetéséből. Az Igazgatóság arra törekszik, hogy a gépkocsi beszerzéseket pályázati forrásból valósítsa meg.

Ezen felül az Igazgatóság vagyonkezelésében még további mezőgazdasági eszközök és járművek állnak rendelkezésre - különösen mezőgazdasági erőgépek, lakókocsik, utánfutók, pótkocsik, rakodógépek -, továbbá egyéb mezőgazdasági eszközök, úgymint bálázók, rendsodrók szárzúzók, stb.

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 3 megyében van jelen oktatási, bemutató, környezeti nevelési, öko- és geoturisztikai feladataival, szolgáltatásaival, bemutatóhelyeivel, információs központjaival, tanösvényeivel és terepi bemutatóhelyeivel. Kapcsolatot tart a régió önkormányzataival, kulturális intézményeivel, oktatási intézményeivel és kutatóhelyeivel, ökoturisztikai szolgáltatóival, termelőivel. Ökoturisztikai szereplőként nemcsak jelentős szabályozó, hanem szolgáltató funkcióval is rendelkezik. Bemutatóhelyeinek, látogatóközpontjainak, információs pontjainak, szállásainak a működtetésével, karbantartásával, és a szolgáltatások biztosításával a térség jelentős ökoturisztikai szolgáltatója.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén - a helyi adottságoknak megfelelően - eltérő szerepkörökben és intenzitással vesz részt az ökoturisztikai fejlesztésekben. Legfontosabb céljaink között szerepel a természetet ismerő, megbecsülő és óvó emberek számának növelése, a környezeti nevelés, szemléletformálás minden korosztály és minden társadalmi csoport irányába.

Fontos feladatunk a környezeti nevelési programok, természetiskolai foglalkozások lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést erősíti a felsőoktatásból érkező szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését pedig a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutató tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvényeink. Fontos feladatunk a Bükki Csillagoségbolt-park szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása érdekében a Bükk-vidék Geopark kialakítása és működtetése.

Ökoturisztikai feladataink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal, a Magyar Turisztikai Ügynökséggel és a helyi TDM szervezetekkel és önkormányzatokkal.

Különösen jelentős a táji- és természeti értékek népszerűsítése-bemutatója érdekében az Igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	Idegenforgalmi hasznosítású barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1.	Nyugati Kapu Látogatóközpont /Felsőtárkány/	Salgótarján, Eresztvényi-bánya (Nagy-bánya) /geol. bemutatóhely/	Szt. István-barlang /Lillafüred/		Hollóló Natura 2000 kiállítás 2022-ben zárva	Rejteki Kutatóház bérlő által üzemeltetve /Bükkszentkereszt/
2.	Ipolytarnóci Ósmaradványok TT Bemutatóhely	Kozárd, Pogány-vári andezitbánya /geol. bemutatóhely/	Anna-barlang /Lillafüred/		Oszla tájház /Cserépfalu/ 2022-ben zárva	Borostyán Vendégház bérlő által üzemeltetve /Répáshuta/
3.	Szent István-barlang Fogadóépület – /Lillafüred/	Hollókői andezit-telér kőfejtő /geol. bemutatóhely/	Kő-lyuk /Parasznya/			Répáshutai vendégház bérlő által üzemeltetve 8 hónapig /Répáshuta/
4.	Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont /Salgótarján/	Mátraszőlősi Függő-kő /geol. bemutatóhely/	Létrási-vizesbarlang /Miskolc/			Geopark Vendégház bérlő által üzemeltetve /Bükkszentkereszt/
5.	Millenniumi Kilátó, Tanösvény és /Szilvásvárad/	Nógrádszakál, Páris-patak völgye /geol. bemutatóhely/	Balla-barlang /Répáshuta/			Bábakalács Erdei Iskola /Felsőtárkány/
6.	Harkály Ház /Mátrafüred/	Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya /geol. bemutatóhely/	Bolhási-Jávorkúti- barlangrendszer /Miskolc			Egri Vendégház
7.	Bükki Csillagda /Répáshuta/	Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya /geol. bemutatóhely/	Esztáz-kői-barlang /Felsőtárkány/			Ipolytarnóci Kutatóház
8.	Szalajka-völgyi		Gyurkó-lapai-barlang			Létrástetői Kutatóház

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	Idegenforgalmi hasznosítású barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
	Információs Ház /Szilvásvár	Sámsonháza, Csüd-hegy /geol. bemutatóhely/	/Varbó/			/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/
9.		Salgótarján, Nyárjaspuszta	Hillebrand Jenő- barlang /Parasznya/			Tamás-kúti Turistaház /bérbe adva/
10.		Salgótarján, Szilvaskő	Istállós-kői-barlang /Szilvásvár/			Oszlai Kutatóház /bérbe adva/
11.		Salgótarján, Margit-bánya	Körös-barlang /Szilvásvár/			
12.		Salgótarján, Közép-bánya	Lilla-barlang /Parasznya/			
13.		Ludányhalászi, Öreg-tó /természetvédelmi bemutatóhely/	Pongor-lyuk /Répáshuta/			
14.		Bélkő-Palabánya geol./Bükk-vidék Geopark/	Suba-lyuk /Cserépfalu/			
15.			Szeleta-barlang / Miskolc			
16.			Vénusz-barlang /Parasznya/			
17.			Kecske-lyuk /Miskolc/			
18.			Büdös-pest /Miskolc/			
19.			Kő-lyuk /Parasznya/			

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

2022-ben az Igazgatóság második legtöbb látogatóját az Ipolytarnóci Ósmaradványok vonzotta, több mint 49.679 belépőt váltottak a helyszínen. A Lombkorona tanösvény a lombkoronában lakó madarakat bemutató táblákkal gazdagodott. A Guide@ Hand alkalmazásnak köszönhetően a madarak csicsergése a helyszínen folyamatosan meghallgatható.

Az ipolytarnóci tevékenységünk térségi kisugárzása is jelentős, hiszen az országhatáron átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként a régió természeti örökségének népszerűsítését is felvállalja. A terület munkatársai számos kiemelt nemzetközi eseménybe is bekapcsolódtak, mint az Európai Geoparkok Hete rendezvénysorozat és az Európai Vulkánnap.

Ebben az évben tovább folytatódott a földtani örökség kutatása, nemzetközi folyóiratokban nagy érdeklődést kiváltó vulkanológiai és nyomfossziliákat bemutató ichnológiai tanulmányok jelentek meg a területről.

A koronavírus járvány utóhatása még érintette a terület geoturisztikai tevékenységét. A téli péntek-szombat-vasárnapi rendkívüli nyitvatartások és a tematikus programok és növelték az érdeklődést. A terület látogatottsága júniusig jócskán meghaladta a múlt évi forgalmat, de júliustól kezdődően októberig alatta maradt.

A MAKETUSZ nyári kerékpáros programokat sikerült folytatni, 2022. június 19. és augusztus 24. között 20 kerékpáros csoportot szállásoltunk el, 300 gyermeket és 89 felnőtt kísérőt láttunk vendégül a területen.

A továbblépés megalapozásául közösségi média a megjelenéseket, a honlaphíreket számát növeltük. Az őslénytanú értékek karbantartása mellett a túravezetők részt vettek a további feltárásban, a lábnyomos felületek letisztításában, elősegítve a nyomfossziliák felmérését és tudományos meghatározását. A terület munkatársai feladatot vállaltak több tudományos cikk és előadás anyagának összeállításában is, a megjelent nemzetközi publikációk jelentős része feltöltésre került a terület honlapjára.

A RiWild Interreg projekt munkálatai a geológiai tanösvény középső szakaszán levő 2. csarnokát érintették, az a területet a látogatók előtt biztonságosan le kellett zárni, az elkerítés a bemutatói tevékenységet jelentősen nem befolyásolta. A projekt befejezése 2023 nyár végére várható, a 2. csarnok megújult interpretációs alkalmazásokkal újra a geoturizmus rendelkezésére áll majd.

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” c. kiállítás, Bábakalács Természetiskola

2022 nyarán zárult le az a folyamat melynek eredményeként a korábban erdei iskolai minősítéssel rendelkező egységünk Természetiskola bázishely minősítést kapott. A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpont stabil háttérrel biztosít a természetiskolai foglalkozásoknak, rendezvényeknek. Ugyanakkor alkalmas helyszín egyedi programok, rendezvények számára is. A közeli Esztáz-kői barlang látogatást nemcsak természetiskolai programként, hanem meghirdetett napokon (pl. márciusban a Barlangok hónapjában), vagy külön megrendelt ökoturisztikai szolgáltatás keretében is megszervezzük vendégeinknek.

A látogatóközpontban található még egy 38 fő elszállásolására alkalmas szállásépület (közösségi helyiséggel, foglalkoztató-teremmel), mely környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne. A látogatóközpont parkjában sátorozó hely és egy 100 m²-es fedett foglalkoztató áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére. A fogadóépület előtti

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

tóparti sétányon kialakított közetpark (geológiai bemutatóhely), az erdőben egy ún. „állandó tájfutó pálya” található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A Nyugati Kapu Látogatóközpontban zajló programokon 2022-ben 2.671 fő (zömében iskolás korosztály) vett részt.

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegység-irodának is helyet adó természetvédelmi látogatóközpont 2011 óta fogad látogatókat. További, bemutatót és a látogatói infrastruktúrát érintő fejlesztések valósultak meg a „Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben” című HUSK pályázat keretében 2013-ban, valamint a 2020-ban lezárult „Élő örökség” című Interreg projekt során. Ez utóbbi pályázat keretében történt meg a Baglyas-kő régészeti feltárása. Az ásatás eredményeiről egy *in situ* létrehozott kültéri bemutatóhely (archeopark), valamint egy interaktív elemeket is tartalmazó beltéri kiállítás ad információt a látogatóknak. A gyermekek számára kültéren kialakított régészeti homokozó segíti az ismeretek játékos elsajátítását, lehetőséget nyújt a kutatás izgalmainak meg tapasztalására. A fejlesztések során a legfiatalabbak mozgásigényét is kielégítő kültéri játékos foglalkoztató elemek kerültek kialakításra. A szikla körüli rövid tanösvény Baglyas-kő földtani értékeit és a vulkáni folyamatokat mutatja be. A látogatók, családok, turisták élő természeti értékekkel kapcsolatos ismereteinek bővítését segítik az őshonos fásszárú növények mellett elhelyezett információs táblák, valamint a kisvizes élőhely védett fajait bemutató tájékoztató táblák. Szintén ebből a pályázatból valósult meg egy önálló látogatói vizesblokk, valamint a kiszolgáló létesítmények és a kültéri kamerarendszer fejlesztése. A látogatók ismereteinek bővítésére további információs táblákat helyeztünk ki. A 2021-ben beüzemelt Vidra Verda 2022 júniusában megkapta a Természetiskola Mobil program minősítést. A három élőhelytípust bemutató kisbusz nagy népszerűségnek örvend nemcsak a környező, hanem a mátrai iskolák és óvodák körében is.

Az objektum környezeti nevelési központként főként a helyi és környékbeli óvodások és iskolások számára kínál természetismereti programokat. Az épület belső terében kapott helyet a terület történetét bemutató kiállítás, mely 2020-ban jelentősen megújult és kiegészült a régészeti feltárás során talált leletanyaggal. 2021-hez képest 2022-ben növekedett az egyéni érdeklődők száma és rendezvényeken is többen jelentek meg.

A látogatóközpont területén kialakított, sérült madarak elhelyezésére szolgáló menhely a természetvédelmi szemléletformálás fontos eszköze. Egyszerre szolgálja a madárvédelmi és bemutatói célokat, a látogatók szinte testközelből, de a madarak zavarása nélkül figyelhetik és ismerhetik meg a röpde lakóit.

Harkály Ház

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Mátrai Tájvédelmi Körzet mátrafüredi központjában került kialakításra a Harkály Ház látogató-, oktatási és kezelőközpont, amely 2020 augusztusa óta fogad látogatókat. A létesítmény fő célja, hogy a látogatók megismerkedhessenek a környék élővilágának, élettelen természeti értékeinek egy-egy bemutatható szeletével, tisztában legyenek az élővilágra leselkedő veszélyekkel, és ismerjék meg azt a munkát, melyet a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrői végeznek a Mátrában. A kiállítás felépítése időrendi sorrendben tárgyalja a terület múltját, így a földtörténeti kialakulás után az ember tájban való megjelenését, az emberi tevékenységek egészen napjainkig tartó hatásával együtt. Környezeti nevelési programok, modulok keretében ismerteti meg elsősorban az iskolás korosztályt a Mátra természeti kincseivel. A bemutatóhely ismertsége folyamatosan növekszik. Programjai népszerűek, 2022 nyarán megkapta a Természetiskola Oktatóhely minősítést.

Bükki Csillagda

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A 2022-es év egyik legjobban várt eseménye Igazgatóságunk életében minden bizonnyal a Bükki Csillagda megnyitása volt március 7-én először ünnepélyes keretek között, majd március 8-án a nagyközönség számára is. A 10 hónap alatt a látogatószám túlszárnyalta az előzetes terveket, az összesítések alapján 51.312 fő kereste fel csillagászati és természetismereti látogatóközpontunkat. Ezzel a látogatószámmal az igazgatóságok által üzemeltetett látogatóközpontok és bemutatóhelyek között a 3. helyre került.

A tavaszi, nyári és őszi szünetek a hétvégi forgalomnak megfelelő erős látogatottságot eredményeztek. A legnépszerűbb a komplex program, ami a kiállítás, a planetárium és a kupola hármasának megtekintését jelenti. A VR élmények jól kiegészítik a csillagászati ismereteket, hiszen ezeket kipróbálva úrutazókká is válhatnak a látogatók.

Gyorsan kiderült, hogy az online jegyvásárlásnak hatalmas szerepe van abban, hogy a látogatói elégedettséget növelni lehessen, hiszen a Bükki Csillagda befogadóképessége véges, így nem mindig jut hely azoknak, akik csak „véletlenül arra jártak”. Novemberre elkészült az ajándékutalvány is, ami egy újabb fejlesztést jelentett a jegyrendszerben. Karácsonyra már sokan éltek a vásárlási lehetőséggel online módon és a helyszínen való vásárlással is.

Az első időszak sikerességét jól bizonyítja, hogy novemberben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság átvehette az Év Turisztikai Attrakciója Szakmai Díj II. helyezéséért járó elismerést a Szállás.hu-tól járó szakmai díjat a Bükki Csillagda nevében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Eszőház db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Veze-tő-fű-zet	
															EOV X	EOV Y		
1.	Bélapátfalva - Bél-kői tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Bélapátfalva	A Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytársulásait és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú környezetismereti tanösvény.	Bükk	6.550	500	8	7	7	3	1	2003	2015	fehér négyzetben átlós kék sáv	301574	748271	+
2.	Bélapátfalva - Kelemen széke tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Bélapátfalva	A tematikus (régészeti és kultúrtörténeti vonatkozásokat bemutató) tanösvény a Kelemen széke bronzkori erődített telep látnivalóit fűzi fel egy útvonalra.	Bükk	7.480	278	7	9	9	1	1	2020		zöld bástya a Katonasír októli	302550	750832	-
3.	Szarvaskői geológiai tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Szarvaskő	A tematikus tanösvény Szarvaskő környékének földtani értékeit (a jura kori tengerparti vulkanizmus emlékeit, párnalavaképződményeket, gabbróbányát, wehrli-tárót) mutatja be.	Bükk	7.670	672	7	11	11			2000	2015		294655	757800	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
4.	Cserépfalu - „Ördögtorony” tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Cserépfalu kulturális és természeti örökségét mutatja be – köztük a Suba-lyukat, a Mész-hegy kaptárkövét és falu pincesorát, barlanglakásait. A tanösvény érinti a Hór-völgyi Látogatóközpontot, amelyben kiállítás mutatja be a híres neandervölgyi ősemberleletet és a bükkaljai kőkultúra elemeit.	Bükk	11.270	86	6	20	6	1	1	2002		piros T	298382	754832	+
5.	Cserépfalu - Mész-tető földvár tanösvény	Nyugat-Bükki TE	A későbronzkori – koravaskori erődített telep (földvár) és a Mész-tetőn lévő fáslegelő természeti és kultúrtörténeti vonatkozásait mutatja be.	Bükk	1.440	14	1	5	6	1	2	2020			291515	762360	
6.	Eger - Nyerges-Mész-hegyi Kőkultúra	Nyugat-Bükki TE	A hajdani promontórium tájművelési emlékeit (szőlőskertek garádjait, kőzetbe faragott bújóit, pincéit) és a természeti emlékként oltalmat kapott kaptárköveket, a bükkaljai kőkultúra sajátos emlékeit és a természeti értékeket mutatja be.	Bükk	3.340	5	2	4	4			2020			285314	753100	
7.	Egerbakta - Baktató tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Az egerbaktai tőzegmohás lápmedencék élővilágát, kutatástörténetét, a keletkezésükkel kapcsolatos hipotéziseket, valamint a környező Natura 2000 terület természetvédelmi értékeit mutatja be a tanösvény.	Bükk	3.400	45	2	6	6	1	1	2020			288658	743127	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet	
															EOV X	EOV Y		
8.	Felsőtárkány - Barát-réti tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	Bükk	2.040	96	3	4	2			2004		fehér négyzetben átlós kék sáv	294160	753643	+
9.	Felsőtárkány - Kő-közi tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkösziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel. 2019-ben a tanösvény a terület régészeti értékeit bemutató állomásokkal bővült.	Bükk	1.450	94	2	6	3	1		2004	2019	fehér négyzetben átlós kék sáv	298382	754832	+
10.	Felsőtárkány - Vár-hegyi tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléklejtő-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismert meg.	Bükk	10.790	550	10+	6	4	1	1	2004		fehér négyzetben kT	293453	753842	+
11.	Felsőtárkány - Hulladék tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A tanösvényen végigsétálva megismerkedünk a hulladékcsökkentés lehetőségeivel: a megelőzés, szelektálás, újrahasznosítás fogalmaival. Megtudhatjuk, mit tehetünk a saját környezetünkben a hulladék csökkentése érdekében.	Bükk	150	0	1	4	4			2019		-	298382	754832	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenőbűtor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet	
															EOV X	EOV Y		
12.	Felsőtárkány - Tamás-kúti tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	Útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pázsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	Bükk	7.320	352	6	5	5						300774	757362	-
13.	Domaháza - Répás-völgyi-tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Domaháza	Bemutatja a Heves-Borsodi dombságban elhelyezkedő völgy és tágabb környezete geológiai viszonyait, élővilágát, az emberi tevékenység hatását a völgyre és élővilágára. A tanösvény csatlakozik a szlovákiai Péterfalvától (Petrovce) a határig húzódó túraútvonalhoz.	Bükk	2.300	77	2	3	4	1	1	2021					
14.	Szilvásváradi - Millenniumi természetismereti és erdészeti sétaút	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvárada	Szilvásváradról a Millenniumi kilátóhoz (Kalapat) vezető sétaút természetvédelmi és erdőgazdálkodási ismereteket tár a látogató elé.	Bükk	2.060	273	4	20	18	3	12	2000			307044	750207	.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
15.	Szilvásvárad - Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutató-ösvény	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvárad	A Szalajka-völgy földtani, víztani (Fátyol-vizesés mésztufalépcsőit, a Szikla-forrás forrásbarlangját), botanikai és tájképi (a Szalajka-patak élővilágát, az erdőtüszulásokat), valamint kultúrtörténeti értékeket (Istállós-kői-barlang) mutatja be.	Bükk	6.980	265	6	10	9		2000			305947	751074	+
16.	Szilvásvárad - Olasz-kapui tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvárad	Bemutatja a fennsík felszínalaktani és botanikai és a tájképi értékeit.	Bükk	8.950	417	9	6	7		2003			304854	754508	+
17.	Répáshuta - Nagyvisnyó - Nagymező-Kis-kőháti zomboly tanösvény	Nyugat-Bükki TE - Kelet-Bükki TE	Répáshuta - Nagyvisnyó	A Bükk-fennsík felszínalaktani formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	Bükk	5.230	144	4	3	3	1	2003			302726	758707	+
18.	Szomolya - Kaptárkő Tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Szomolya	Szomolya központjából turistaúton lehet megközelíteni az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen lévő kaptárköveket.	Bükk	800	25	1	5	11	1	2014	2019		284150	575000	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet	
															EOV X	EOV Y		
19.	Miskolc – Lillafüred - Szinva tanösvény	Kelet-Bükki TE	Miskolc – Lillafüred	A Szeleta Park Látogatóközponttól a Szeleta-tetőn át, Felsőhámor fölött Lillafüredre vezet, a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	Bükk	3.510	338	5	7	7	1	1	1994	2002		309177	769885	
20.	Dédestapolcsány – Nagyvisnyó - Verepce-bérci tanösvény	Kelet-Bükki TE	Dédestapolcsány – Nagyvisnyó	Alapvetően a Verepce-tetői őskori erődített telep és a Dédesvár régészeti emlékeit mutatja be (tematikus tanösvény), de az állomások táblái a terület természeti értékeiről is tájékoztatást nyújtanak.	Bükk	11.910	576	10	12	12			2020			312365	754589	
21.	Répáshuta - Rejteki természetismereti tanösvény (Kis kör)	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	Természetismereti tanösvény, amely a Rejteki kutatóház és erdei iskola környezetében lévő biotópok élővilágáról tájékoztat.	Bükk	800	49	1	7	9			1986	2022		303592	762921	+
22.	Répáshuta - Rejteki tanösvény II. (Nagy kör)	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	A Balla-völgy, a Csúnya-völgy és a Hór-völgy környékének természeti (kőzetfeltárásokat, barlangokat, növénytakaságokat, élőhelyeket) és a Déli-Bükk kultúrtörténeti értékeit (erdei iparok és foglalkozások emlékeit) mutatja be.	Bükk	11.900	568	10	10	10			1987	2022		303477	762961	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenőút db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet	
															EOV X	EOV Y		
23.	Répáshuta - Bolygótúra tanösvény	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	A Bükki Csillagdához kapcsolódik a 4 kilométer hosszú Bolygótúra tanösvény is, mely a környék természeti, földtani és kultúrtörténeti értékei mellett egy lejárható Naprendszer modellt is tartalmaz.	Bükk	4.210	278	5	19	19						302448,14	759774,74	
24.	Jávorkúti tanösvény	Kelet-Bükki TE	Jávorkút	Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	Bükk	4.200	27	2	4	4						307028	760126	+
25.	Tiszabábolna - Szalakóta tanösvény	Dél-Borsodi TE	Tiszabábolna	Természetvédelmi és környezetismereti tanösvény, amely a „puszta ékkövét”, a szalakótát és élőhelyét mutatja be.	Borsodi Mezőség	2.640	7	1	10	10	1	1	2018			782387	264379	+
26.	Tiszabábolna - "Szelkiáltó" tanösvény	Dél-Borsodi TE	Tiszabábolna	Környezetismereti (a Borsodi-Mezőség természeti és kulturális értékeit bemutató tanösvény	Borsodi Mezőség	14.510	30	8	12	12	1	3	2008			782645	263584	-
27.	Kesznyéteni agrár-környezetgazdálkodási tanösvény	Dél-Borsodi TE	Kesznyéten	A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet hagyományos tájhasználatát és vízhez kötődő gazdag élővilágát mutatja be a tanösvény. A megfigyelőtoronyból feltárul a Tisza-vidék gazdag madárvilága.	Borsodi Mezőség	4.800	10	3	6	6			1999			295661	800225	+

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
28.	Dormánd - Nagy-Hanyi tanösvény	Dél-Hevesi TE	Dormánd	A természetismereti tanösvény a tájvédelmi körzet élőhelyeit, a gyepterületek, fás vegetációk, vízfolyások élővilágát, a madárvédelmi beavatkozásokat és a mesterséges fészkelő-helyeket mutatja be.	Hevesi Fűves Puszták	6.500	16	3	9	9			2015		750719	261426	
29.	Kerecsend - Berek-erdő tanösvény	Dél-Hevesi TE	Kerecsend	Természetismereti és táj történeti tanösvény, amely a tatárjuharos lösztölgyes élővilágát mutatja be.	Hevesi Fűves Puszták	3.480	52	2	5	5	1	2	2014		745666	272929	+
30.	Tarnaszentmiklós - Hamvajárási tanösvény	Dél-Hevesi TE	Tarnaszentmiklós	Természetismereti tanösvény, amely állomásai bemutatják a legeltetés szerepét a gyepek kezelésében, valamint a kék vércsét.	Hevesi Fűves Puszták	10.790	21	6	3	3			2013		246460	754439	-
31.	Pély-Ludas tanösvény	Dél-Hevesi TE	Pély, Tarnaszentmiklós	Környezetismereti (természeti és táj történeti) tanösvény, amely elsősorban a Hevesi-sík fűves élőhelyeit mutatja be, valamint a szalakótát és a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzetben zajló élőhely-fejlesztéseket mutatja be.	Hevesi Fűves Puszták	6.680	11	3	5	5			2013		749655	242876	
32.	Gyöngyös - Mátrafüred - Sár-hegyi Mandula tanösvény	MTL TE Mátra CS	Gyöngyös - Mátrafüred	A tanösvény többféle növénytársulást (cserestölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafűves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	Mátra	8.880	372	8	14	14			1996	2019	276040	719034	fehér zetben sárga sáv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet	
															EOV X	EOV Y		
33.	Mátrafüred - Sás-tói Cincér tanösvény	MTL TE Mátra CS	Mátrafüred	A Harkály Háztól a Sás-tóig vezető ösvény a Mátrai Tájvédelmi Körzet jellegzetes élőhelyeit mutatja be, valamint a holt fa jelentőségét és az erdőgazdálkodás történetét.	Mátra	3.500	32	4	9	12						276113	718950	-
34.	Kékes tanösvény	MTL TE Mátra CS	Kékestető	Kékestető környékének földtani értékeit, a Mátra élővilágát, a kőtengereket és az őserdőt mutatja be a tanösvény.	Mátra	7.980	646	10	10	10						281458	721873	+
35.	Mátraszőlős - Függőkői Tanösvény	MTL TE Mátra CS	Mátra-szőlős	A Keleti-Cserhátot felépítő andezit különös képződményeit mutatja be a tanösvény.	Mátra	1.500			3	3	3	2008				696466	291341	
36.	Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	MTL TE Mátra CS	Parádfürdő	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be a 6,5 km hosszú túraútvonal, melynek vége az andezit sziklán kialakult látványos Ilona-völgyi-vízesés.	Mátra	5.650	220	5	8	1	1		2002			287259	726112	+
37.	Hollókő – Vártúra Ösvény	Nógrádi TE	Hollókő	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul, és a várba visz föl,	Cserhát	898	28	1	6	4			2004			294921	690413	+
38.	Hollókő – Holló ösvény	Nógrádi TE	Hollókő	A Vár-hegyet és az ún. Tülsómező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Cserhát	6.500			16	10			2004			294921	690413	+

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
39.	Sámsonháza Buda-hegyi geológiai és botanikai tanösvény	Nógrádi TE	Sámsonháza	Geológia bemutatóhely és természetismereti tanösvény.	Cserhát	3.000	125	2	12	12			2008		700262	295637	-
40.	Sámsonháza - Vár-hegyi és Csúds-hegyi geológiai tanösvény)	Nógrádi TE	Sámsonháza	A Vár-hegy rétegvulkáni kőzetösszetét és a völgy egyéb geológiai látnivalóit bemutató tematikus tanösvény.	Cserhát	3.000			12	6	1	1	2007	2011 2017	294597	699872	
41.	Ipolytarnóc – Biológiai tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A hajdani tölgyesek, cserések maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	Nógrád	4.500			14	14			2000	2005	320903	695453	
42.	Ipolytarnóc – Borókás-árok geológiai tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kővült ősfenyő mutatja be.	Nógrád	800	2	1	7	11	1	7	1985	2005	320887	695475	+
43.	Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosságok, tanya romok, kőzetkibúvások és felhagyott kőbányák mentén vezet látogatóit.	Nógrád	4.000	108	3	11	19		14	2005		320796	695384	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség σ	Állomás szám	Tábla db	Esőháza db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Veze-tő-fű-zet		
															EOV X	EOV Y			
44.	Ipolytarnóc – Kőzetparki ösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	0-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	Nógrád	700	5	1	11	25		2	1996	2005		320870	695476	+	
45.	Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	Élmény-tanösvény a fák lombkoronasztíkjában.	Nógrád	150	10	1	2	2		8	2010	2022		321178	694845	+	
46.	Salgótarján – Boszorkánykő Geológiai Tanösvény	Nógrádi TE	Salgótarján	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	Karancs-Medves	400	47	1	13	13			2003	2011		311058	709681		
47.	Salgótarján – Szilvás-kői Geológiai Tanösvény	Nógrádi TE	Salgótarján	A tanösvény érinti a Gusztáv-tároló bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	Karancs-Medves	3.500	163	3	12	12				2003	2012		309214	713144	-
48	Eresztvényi Kőbányák	Nógrádi TE	Eresztvény	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóhányból induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	Karancs-Medves	9.800	326	8	4	4				2004	2014		312159	710656	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenő út db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
49	Somoskő – Magyarbányai Kőpark	Nógrádi TE	Somoskő	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	Karancs-Medves	227	4	1	13	13		2002			314380	710872	-
50	Salgó – Somoskő vára tanösvény (Petőfi-sétány)	Nógrádi TE	Salgó – Somoskő	Somoskő várát köti össze Salgó várával és érinti a Madárparkot.	Karancs-Medves	5.000	203	5	8	21		2002			311482	709557	+
51	Tarnalelesz – Bükkszent-erzsébet - Nagy-kői tanösvény	MTL TE Tarnalázbérc CS	Bükkszent-erzsébet - Tarnalelesz	Környezetismereti (természeti és kulturális örökség értékeit bemutató) tanösvény: a Nagykőn lévő bronzkori erődített telep és környezetének élővilága ismerhető meg.	Tarna-vidék	7.100	206	6	5	4	1	2011			295587	721087	-

További terepi bemutatóhelyek

Sorszám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúraelemek
1	Gilitka-kápolna	Bélapátfalva	Bükki Nemzeti Park	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Sor-szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
2	Bánkút	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése	1 esőházikó
3	Nagy-mező	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése, Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	1 esőházikó
4	Lófő-tisztás	Bükk-szentkereszt	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
5	Mangó-tető	Cserépváralja	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	1 esőházikó
6	Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	2 tábla
7	Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
8	Imó-kő	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás, forrásbarlang)	1 tábla
9	Vöröskői-alsó-forrás	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás)	1 tábla
10	Kő-köz	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; Bükk-vidék Geopark általános ismertetése; Kő-köz földvár, régészeti lelőhely	1 esőházikó
11	Garáb úti tufabánya	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
12	Kecske-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
13	Gyepes-völgy	Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi bemutatóhely.	1 tábla

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Sor-szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
14	Andezit-telér kőfejtő (régii fürdő mellett)	Hollókő	Hollókői Tájvédelmi Körzet	Geológia bemutatóhely.	1 tábla
15	Noé szőlője	Istenmezeje	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
16	Pogányvár, andezitkőfejtő	Kozárd	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	2 tábla, 1 esőházikó
17	Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ludányhalászi	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	Természetismereti bemutatóhely	4 tábla
18	Benevár	Mátrafüred	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 tábla
19	Nagykercegi fáslegelő	Nagykercege	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
20	Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	Nógrádszakál	Geológiai bemutatóhely	6 tábla
21	Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márkházapuszta	Márkházapusztai fás legelő természetvédelmi terület	Geológiai bemutatóhely	3 tábla
22	Ilona-völgy	Parád	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
23	Baglyas-kő-vár Oktató- és Bemutatóhely	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai és régészeti bemutatóhely, növénygyűjtemény	59 tábla, 10 pihenő-bútorzat
24	Eresztvényi Régi-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
25	Eresztvényi Új-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
26	Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
27	Kercsege-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Sor- szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra- elemek
28	Magyarbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
29	Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
30	Nyírjes-tó	Sirok	Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
31	A „Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület-hez” vezető turistaút	Sirok	(Sirok település belterülete)	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
32	Hencse-hegy	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy természetvédelmi terület	Természetismereti bemutatóhely	1 tábla
33	Bába-fa	Szarvaskő	Bükki Nemzeti Park	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	1 esőházikó
34	Hosszú-völgy	Váraszó	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
35	Borostyán Vendégház	Répáshuta	Bükki Nemzeti Park	PR-marketingkommunikációs tábla	1 tábla
36	Geológiai alapszelvények	Bükk	BNPI működési terület	Geológiai bemutatópontok	23 tábla; 1 esőházikó
37	Kaptárkövek	Bükk, Bükkalja	BNPI működési terület	Természeti emlékek bemutatópontjai	27 tábla; 2 esőházikó
38	Földvárak	Bükk	BNPI működési terület	Kultúrtörténeti bemutatópontok	13 tábla; 3 esőházikó
39	Kisvizes élőhelyek	Nógrádi Tájegység	BNPI működési terület	Természetismereti bemutatópontok	14 tábla
40	Barlangok	Bükk	Bükki Nemzeti Park	„Ex lege” védett értékek bemutatópontjai	21 tábla

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A Bükk hegység első tanösvényeinek (a szalajka-völgyi és a színva-völgyi bemutatóút, tájékoztatótáblákkal ellátott sétaút, turistaút) létesítése megelőzte a nemzeti park megalapítását, azt követően azonban megsokasodott a terepi tájékoztatást szolgáló helyszínek kialakítása – nemcsak a Bükki Nemzeti Parkban, hanem az Igazgatóság működési területén lévő többi védett természeti területen is. A tanösvények – mint az önálló ismeretszerzés és a közvetlen szemléltetés helyszínei – egyaránt szolgálják az oktatást, nevelést és a turizmust.

Jelenleg a működési területünkön, saját fenntartásban **51** tanösvény található, úgynevezett terepi bemutatópont pedig **40** darab: ezek egy vagy több táblával, esetenként erdei bútorzattal, korláttal, doronglépcsővel, esőbeállóval ellátott helyszínek. Ezekben a bemutatóhelyeken összesen 640 tájékoztatótábla (473 tanösvény-állomáson és 167 egyéb terepi bemutatóhelyen) szolgálja az ismeretek, információk átadását: az állomáshelyeken összesen **35** „esőházikó” és **5** kilátószerű betekintő áll a látogatók, kirándulók rendelkezésére. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében, fenntartásában lévő természetismereti útvonal jelenlegi összes hosszúsága **252,3 km**.

2022-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvény-hálózata egy új tanösvénnyel gyarapodott: átadásra került a Bükki Csillagdához kapcsolódó Bolygóútúra tanösvény, mely a környék természeti, földtani és kultúrtörténeti értékei mellett egy lejárható Naprendszer modellt is tartalmaz.

Felújításra és áttáblázásra került a Répáshuta - Rejtek tanösvény II.

Erőforrásainknak megfelelően tovább folytatjuk a Bükk-vidék Geopark geotópjainak kitáblázását, illetve az elhasználódott táblák cseréjét.

Különleges figyelmet kap a saját vagyongazdálkodásunkban lévő ***Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület*** az aspiráns Bükk-vidék Geopark geotópja, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság terepi bemutatóhelyeinek „zászlóshajója”. Az itt létesített fém járóplatformok alapvetően a taposási erózió megszüntetését, a sérülékeny riolittufa-sziklák megóvását szolgálják, ugyanakkor a látogatás megkönnyítését (a látogatókezelést) és a tájékoztatást, az ismeretek átadását is lehetővé teszik. A tanösvényre kihelyezett látogatószámláló 2019. húsvétkor kezdte meg „szolgálatát”. Az adatai alapján tudjuk, hogy a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen kialakított tanösvényt a 2022-es év során összesen 34.826 fő látogatta meg.

További látogatószámlálókat helyeztünk ki a Bükki Nemzeti Park területén olyan fokozottan védett helyszíneken, ahol a látogatók számának növekedése és az érintett természeti értékek sérülékenysége konfliktus helyzetet eredményezhet. Így most már vannak mért adataink a tanösvényen elérhető Tar-kő, a Bél-kő és a Suba-lyuk látogatottságáról is.

A terepi bemutatóhelyek és tanösvények létesítése leginkább pályázati forrásból történik, a fenntartásuk, gondozásuk, az infrastruktúra-elemek karbantartása, szükséges javítása viszont a saját költségvetésünkre ró terheket, melyeket a társadalmi részvétel, az önkéntes tevékenység, a közösségi aktivitás jelentősen csökkenthet. Két évtizeddel ezelőtt született az a kezdeményezés, miszerint különböző civil szervezetek, oktatási intézmények felvállalták egy-egy tanösvény, bemutatóhely védnökségét. Például a Színva tanösvény gondozását kezdetben több éven át a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Környezeti Nevelők Egyesülete végezte (természetismereti oktatási programokat szerveztek a tanösvényen, tanösvényvezető kiadványt készítettek, és segítettek a táblapótlásokat elvégezni). Mostanában a miskolci Holocén és az egri Kaptárkő Egyesület tagjai járnak élen a terepi bemutatóhelyek gondozásában (sőt kiépítésében), idén, 2022 - ben pedig az egri Eventus Művészeti Középiskola diákjai végeztek értékes munkákat a szomolyai Kaptárkő tanösvényen.

Terepi bemutatóhelyeink nem csak az egyéni turisták kedvelt célpontjai, hanem nyári természetvédelmi táborok, szakmai- és terepgyakorlatok, a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozások helyszínei is, ahol évente számos garantált szakvezetéses programot szervez az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály Környezeti Nevelési Csoportja – a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület mellett például a minimálisan kiépített Esztáz-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

kői-barlangban, vagy a fokozottan védett Tarjánka-szurdokban (gondos szervezést követően, a Mátrai tájegység természetvédelmi őreivel közösen).

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Természetvédelmi Információs Ház, Indítóház

Szilvásváradon, a Millenniumi tanösvény kezdőpontján épült faházban működik, funkciója: turisztikai főidényben információs szolgáltatás, valamint az ismertető kiadványok, nemzeti parki ajándéktárgyak árusítása. Az épület 2022-ben kapacitás hiány miatt nem üzemelt.

Millenniumi kilátó

A Millenniumi Kilátót vállalkozó működteti üzemeltetési szerződéssel.

Szalajka-völgyi Információs Ház

2022-ben a Szalajka-völgyi Információs Ház időszakos nyitvatartással üzemelt, a főszezonban csak vállalkozó bevonásával tudtuk megoldani. Népszerűek voltak az apróbb ajándéktárgyak, kézműves termékek, hűtőmágnesek.

A „Kajla” kampányban az információs ház pecsételő pontként, és Kajla Karika gyűjtőpontként is részt vett, ami szintén növelte az elsősorban családos látogatók létszámát.

Barlangi bemutatóhelyek - Szent István-barlang és Anna-barlang, Lillafüred

Barlangjaink közül csak a folyamatosan látogatható idegenforgalmi barlangjainkat részletezzük. Az ökolétesítmény adatbázisban a nem rendszeresen látogatható, overallos túrákon, szakvezetéssel látogatható barlangok is felsorolásra kerültek, ezeket egy táblázatba foglalva mutatjuk be.

A Szent István-barlangban információs pont és nemzeti parki termék bolt működik. Ebben az évben megújultak a vizes blokkok és egy vásárlócsalóató új bolt került kialakításra. Az óránként biztosított idegenvezetések keretében körülbelül 40 perces program során a vendégek betekintést kapnak a cseppkőbarlangok csodálatos világába – nemcsak a cseppkő-képződményeket, hanem a barlang történetét, kutatás-történetét és élővilágát is bemutatva a látogatóknak.

A Szent István-barlangban ebben az évben tematikus barlangi vezetést is tartottunk, amely vezetés fókuszában a barlanglakó denevérek voltak. A Denevérlesen programot két ízben tartottuk meg 26 fő részvételével.

Az Anna-barlang ebben az évben is népszerű célpont volt. A barlang szűk járatai egyszerre maximum 30 látogató részére biztosítanak lehetőséget a vezetett túrán való részvételre, de a jelentkező érdeklődés kapcsán óránként 2-3 alkalommal is indítottunk túrákat.

Előzetes bejelentkezés alapján, szakvezetéssel látogatható, nem kiépített barlangjaink

Név	Település
Kő-lyuk	Parasznya
Létrási-vizesbarlang	Miskolc
Balla-barlang	Répáshuta
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer	Miskolc
Esztáz-kői-barlang	Felsőtárkány
Gyurkó-lápai-barlang	Varbó

Név	Település
Hillebrand Jenő-barlang	Parasznya
Istállós-kői-barlang	Szilvásvárad
Körös-barlang	Szilvásvárad
Lilla-barlang	Parasznya
Pongor-lyuk	Répáshuta
Suba-lyuk	Cserépfalu
Szeleta-barlang	Miskolc

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Név	Település
Vénusz-barlang	Parasznya
Kecske-lyuk	Miskolc
Büdös-pest	Miskolc

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tájházak

Oszlai Tájház

A kiállítás 2022-ben üzemeltető és felújítás hiányában zárva volt.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A régi kiállítás helyén KEHOP forrásból a BNPI új Natura2000 kiállítása került kialakításra. A kiállítás 2022-ben zárva volt a személyzet biztosításának hiánya miatt.

Mobil kiállítások

14 roll-up mutatja be a BNPI működési területét, a BNPI bemutatóhelyeit, a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeit, valamint tájvédelmi körzeteinket. Roll-upok készültek a Bélkő természetvédelmi területről is.

A roll-upok száma 2020-ban tovább bővült a Kisvizes élőhelyek KEHOP pályázat keretében készült tematikus roll-upokkal (38 db).

2013-ban létrehoztuk a „**Magaslataink**” című, **30 alkotást tartalmazó fotókiállítást** Eröss Zsolt saját készítésű expedíciós fotóiból. A kiállítást 2022-ben nem kölcsönözték ki.

A mobil kiállítási anyagokból 2022-ben napi kitelepülések során, rendezvényeken, természetvédelmi „jeles napokon”, szakmai rendezvényeken használtunk fel tablókat, roll-upokat.

2021. október elején a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság útjára indította a **Bükk-vidék Geopark vándorkiállítást**, mely 8 tájékoztató táblán mutatja be a geoparkkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat a geopark kezdeményezéséről, a Bükk-vidék geológiai sokszínűségéről, az ahhoz kapcsolódó kulturális értékekről, geoturizmus lehetőségeiről. A 8 roll-upból álló kiállítási anyag két példányban készült és heti váltással járja végig a Bükk-vidéki Geopark 109 települését. A kiállítási anyag mellé egy üzenőfalat is elhelyezünk, amin a látogatók, helyi lakosok javaslatokat, kiegészítéseket tehetnek az adott település általuk ismert értékeivel, geológiai vonatkozású látnivalóival kapcsolatban.

Egyéb terepi bemutatóhelyek

A 2022. évi ökoturisztikai adatbázisban is szereplő egyéb ökoturisztikai terepi bemutatóhelyeink.

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Kozárd, Pogányvár	Kozárd	Kelet-cserháti TK	Natura 2000 bemutatóhely
Hollókői andezit-telér kőfejtő	Hollókő	Hollókői TK	geológiai bemutatóhely
Mátraszőlősi Függe-kő	Mátraszőlős	Kelet-cserháti TK	geológiai bemutatóhely
Nógrádszakál, Páris-patak völgye	Nógrádszakál	Páris-patak völgye TT (helyi jelentőségű)	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Magyarbánya bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Sámsonháza, Csüd-hegy	Sámsonháza	Kelet-cserháti TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Nyárjaspuszt	Salgótarján	Márkházapusztai Fás Legelő TT	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Szilvaskő	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Margit-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Salgótarján, Közép-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Ludányhalászi, Öreg-tó	Ludányhalászi	HUDI10008 Ipoly-völgye különleges madárvédelmi terület	természetvédelmi bemutatóhely
Vadász-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Savós-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Y-tárho	Miskolc	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Nagy-hegyi földtani alapszelvény	Dédestapolcsány	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Nekézseny	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Bánya-hegyi földtani alapszelvény	Répáshuta	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Rónabükki földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Gerennavár alatti földtani feltárás	Szilvásvár	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Rákmára (szerpentin út) földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy I. (Hereg-rét) földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy II. földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Bálvány észak földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Mihalovits kőfejtő földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Síkfőkúti földtani alapszelvény	Noszvaj	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Darázskő-bánya	Mónosbél	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgyi nagybánya földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgy I. földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükki NP	geológiai bemutatóhely
Cserhátszentiván/régi kőfejtő	Cserhátszentiván	Kelet-cserhádi TK, Bézma KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sámsonháza / geológiai bemutatóhely esőháza	Sámsonháza	Kelet-cserhádi TK, Tepke KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Mátraverebély/Szentkúti Kegyhely	Mátraverebély	Meszes-tető és Kőszirt-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Nagylóc/Kőkapu	Nagylóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Rimóc/településközpont	Rimóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sóshartyán/lőtéri bejáró	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	Natura 2000 bemutatóhely
Szandaváralja/buszforduló	Szanda	Szandai Várhegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Kercseg-lapos	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Karancs KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Gortva-tó	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Gortva-völgy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Eresztvényi madárpark	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Salgó KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Buják / Fagyos	Buják	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét KJTT, Bujáki Hényeli-erdő és	Natura 2000 bemutatóhely

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
		Alsó-rét KJTT	
Szécsény / sóderbánya-tó bejárója	Szécsény	Középső-Ipoly-völgy KTT és Ipoly-völgye KMV	Natura 2000 bemutatóhely

12.1.4. Természetiskolai minősítést kapott helyszínek

Felsőtárkány – Bábakalács Természetiskola - bázishely

A felsőtárkányi oktató- és látogatóközpont természetiskolai, környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne. Egy 38 fő elszállásolására alkalmas szállásépület (közösségi helyiséggel, foglalkoztató-teremmel), a központi épületben kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas (52 m²-es) előadóterem, a parkban sátorozó hely és egy 100 m²-es fedett foglalkoztató áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére. A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely), az erdőben egy ún. „állandó tájfutó pálya” található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A főépületben lévő, a Bükk természeti értékeit bemutató „Karszt és élővilága” interaktív kiállítás is része a természetiskolai programszolgáltatásnak.

Minősített természetiskola programunk moduljai a következők: „A Bükk természeti értékei és védelme”; „A Kő-közi kör”; „Állati nyomozás”; „Vizes élőhelyek”; „Beporzók”; „Hulladécsökkentés”; „Madárvilág”; „Irány a Vár-hegy!”; „Esztáz-kői-barlangtúra”,

Az természetiskola tetőtéri foglalkoztató számos eszköze (mikroszkóp, csillagászati távcső, kézműves műhely, mintavételi és terepkofferek, természetvédelmi játékok és eszközök, foglalkoztató füzetek stb.) szolgálja az élménypedagógiát. Két foglalkoztató mágnestáblánk az erdei ökoszisztémát és a BNPI működési területén előforduló természeti értékeket bemutató foglalkozások megtartásához használhatók.

Harkály Ház – Természetiskola oktatóhely

A Harkály Ház is csatlakozott a Természetiskola Programhoz, mely keretein belül a már meglévő moduljaik mellett, illetve azokat kissé átalakítva, számos új modul közül választhatnak az idelátogató iskolás csoportok. Ezen modulok közül több a Harkály Házban és annak közvetlen közelében, udvarában kap helyet.

A "Harkályok világa" elnevezésű modulon belül ismerkedhetnek meg részletesen a kiállítással, illetve természetvédelmi alapfogalmakkal, a Mátrában végzett élőhelykezelésekkel. Emellett három további, a "Kétéltű-kutató", a "Kitinpáncélos lovagok" és a "Madarat tolláról" elnevezésű, különböző élőlénycsoportokat bemutató modul a Harkály Ház oktatótermében és udvarán kerül lebonyolításra, vetített előadás, majd benti játékok és kinti bemutatók, nyomozás formájában. A tanösvények is bevonásra kerültek, ezekből kettő egyenesen a Harkály Háztól indul. "Cincérek nyomában" elnevezésű modul a Sástóra vezető Cincér tanösvényen, míg "Irály a Sár-hegy" nevű program tanösvénye, a Mandula tanösvény, a Sár-hegyen át egészen Gyöngyösig viszi a kirándulókat. Kékesi tanösvényt veszi célba a "Barangolás az ország tetején" nevet viselő modul, ahol vezetett körtúra során ismerhetik meg Magyarország legmagasabb pontjának élővilágát, kultúrtörténetét. Emellett pedig Mátrafüred területén, a Bene-patak partján vehetnek részt "Patak parti" elnevezésű modulon, ahol a patakok és patakpartok élővilágával ismerkedhetnek meg a gyerekek.

Vidra Verda – Természetiskola mobil program

A Vidra Verda, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság oktatóbuszának célja, hogy terepi körülmények között bemutassa azokat a növény- és állatfajokat, valamint élőhelyeket, amelyek a Pannon Régiót egyedülállóvá teszik Európában, amelyeknek védelméért a Natura 2000 hálózat létrejött.

Terepi természetismereti foglalkozásainkon három élőhelytípus megismerésére nyílik lehetőség: rétek, erdők és vizes élőhelyek. Minden programcsomag (modul) csoportmunka keretében végzett terepi vizsgálódásból - állatok begyűjtéséből, ill. meghatározásából - a látottak közös megbeszéléséből, valamint a tudást elmélyítő játékokból tevődik össze.

Modulok:

1.) *„Mocsárjáró” – a kisvizek élővilágának felfedezése*

A modul témája: Kisvizek élővilága, a vizes élőhelyek Natura 2000 fajai. A kisvizek védelmének fontossága.

2.) *„Rétnéző” – sáskák, szöcskék és társaik nyomában*

A modul témája: A gyepek élővilágának megismerése. Gazdálkodás és természetvédelem kapcsolata, a kaszálás és legeltetés szerepe a füves élőhelyek Natura 2000 fajainak megőrzésében.

3.) *„Avarturkáló” – hogy meglássuk a fától az erdőt!*

A modul témája: Állatok az avarszinttől a lombkoronáig. Az erdő, mint életközösség. A holtfa természetvédelmi jelentősége. Natura 2000 fajok az erdőben.

12.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Természetiskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház – bérlő által üzemeltetve

Cím: 3559 Répáshuta, Pf. 5, Tel: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **5 szoba, 41 fő férőhely**

3. Borostyán Vendégház – bérlő által üzemeltetve

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: **7 szoba, 21 fő**

4. Geopark Vendégház – bérlő által üzemeltetve

Cím: Bükkzentkereszt, Óz u. 9.

Férőhelyek száma: **10 szoba, 28 fő**

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

1. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

2. Ipolytarnóci Kutatóház

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.1.

Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

3. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

4. Tamás-kúti Turistaház /bérbe adva

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

5. Oszlai Kutatóház/bérbe adva

Cím: Cserépfalu, 027 HRSZ

Férőhelyek száma: **2 szoba, 10 fő**

6. Répáshutai Vendégház – 2022. szeptemberétől újra az igazgatóság belső kezelésében.

Cím: Répáshuta, Herman Ottó u. 66.

Férőhelyek száma: **3 szoba, 8 fő**

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2022. márciusában került átadásra a Bükki Csillagda asztroturisztikai látogatóközpont, mely nagyon népszerű a látogatók körében. Innovatív építészeti megoldásával, interaktív kiállításával, magas műszaki jellemzőkkel rendelkező planetáriumával, a látogatóközpontok közül legnagyobbak számító távcsövével, extra VR eszközeinek élményével vezető helyet foglal el nemcsak az Igazgatóság, de az országos ökoturisztikai kínálatban.

2023 végére tervezett a Szeleta Park Látogatóközpont megnyitása, melynek építése és az annak során jelentkező szakmai előkészítő feladatok folyamatosan zajlottak.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

2022-ben ezekkel a programokkal és szolgáltatásokkal 15.626 főt értünk el, amely tartalmazza a szakvezetéses túrákat, barlangtúrákat, természetiskolai programokat, nyílt és jeles napok eléréseit, természetvédelmi táborokat, E-bike túrákat, kitelepüléseket, szakmai előadásokat és egyéb tematikus programokat.

12.2.1. Szakvezetéses túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Anna- barlangokban, a Bükki Csillagdában ahol a kiállítási szakvezetés és a túravezetés a Bolygótúra tanösvényen része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túra-jellegű terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést.
- Téli szakvezetéses programjaink között kiemelkedő érdeklődés kíséri a „Transzbükkki átkelést”, amelyre már hagyományosan minden évben január végén, február elején kerül sor. 2013-tól a program az Erőss Zsolt emléktúra nevet is viseli. A túra-jellegű szakvezetéses terepi program útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzárta. 2022-ben Nagyvisnyó és Felsőtárkány között szeltük át újra a Bükköt.
- A barlanglátogatási lehetőséget bővítettük, 2014-től a Felsőtárkány közelében található Esztáz-kői-barlang könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket, elsősorban az erdei iskolai és természetismereti oktatási programjainkhoz kapcsolódóan. 2022-ben 590 fő látogatta meg a barlangot.
- Felsőtárkányban, a Bábakalács Természetiskolához kapcsolódóan tematikus túrák szervezése.
- A Tarjánka-szurdokot bemutató vezetésekre nagy igény mutatkozik, de a természeti értékek védelmében augusztustól februárig tartó időszakban korlátozott számban tudunk látogatókat vinni a területre és a havonta meghirdetett - fészkelési időn kívül - a Mátrai Tájegységgel együttműködésben megvalósított nyílt szakvezetésekben 294 fő vett részt.

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Nyugati Kapu Látogatóközpont: A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos jeles napok közül a **Barlangok hónapjához** kötődő programokat, az **Állatok Világnapját** és az **Európai Denevér Éjt** az idén már meg tudtuk tartani. Megrendeztük továbbá az **Orchidea napot**, valamint a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Szentjánosbogár sétát. A Nyugati Kapu Látogatóközpontban zajló programokon 2022-ben 2.671 fő (zömében iskolás korosztály) vett részt.

A március 22-i **Víz világnapja** alkalmából március 22-26. között a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelői minden nap tartottak foglalkozásokat óvodás és iskolás csoportoknak egyaránt. A Nyugati Kapu Látogatóközpont egész hetes programjának a helyszíne ezúttal nem a felsőtárkányi Szikla-forrás volt, mivel a csapadékszegény tél, és a rendkívül száraz első három hónap miatt a forrásmeder teljesen száraz. Az éghajlatváltozás következményeiként fellépő szárazság, fenyegető vízhiány, a természetes élőhelyek veszélyeztetettsége olyan témák, melyekről fontos beszélgetnünk e jeles nap alkalmával is. A gyerekek az Oldal-völgyi pataknál szervezett mintavétel során számtalan makrogerinctelen élőlényre bukkanhattak. Megfigyelhették többek között a bolharakot, az erezett kérészt, a füles planáriát, és a tegzes lakócsövet építő lárváját is. A patakparton a kora tavaszi geofiton növények közül is megcsodálhattak néhányat: még virágzó hóvirágokat, és éppen virágait bontogató bogláros szellőrózsákat. Nógrádi Tájegységben is voltak a világnaphoz köthető programok, amelyek során több iskolában is megismerkedhettek a diákok a kevésbé ismert vízi élőlényekkel. Munkatársaink oktató anyagokkal, megfigyelésekkel és elmélyítő játékokkal hívták fel a diákok figyelmét a vizes élőhelyek és a benne élő fajok természetvédelmi értékeire.

A **Madarak és Fák** napja alkalmából működési területünk több pontján tartottunk környezeti nevelési programokat a kisiskolás korosztálynak. Természetismereti napot tartottunk az egri Pásztorvölgyi Általános Iskola és Gimnázium alsó tagozatos tanulóinak. A program szabadtéren zajlott, a nyolc állomást az iskola melletti ligetben és domboldalon lehetett végigjárni. A jeles nap "főszereplői" voltak a környék madarai és a zöld küllő, mint az év madara. Emellett beszélgettünk a természetközeli erdőkről, közelebről ismerkedtünk a fákhöz kötődő lepkékkel, bogarakkal, valamint az Eger-patak halaival. Bepillantottunk a gubacsalakók világába, és kiderült, milyen állat a domboldal talajában élő nagyfejű csajkó. A gyerekek érdeklődők és ügyesek voltak, a nyolc állomás bejárása egy kisebb túrával is felért, miközben sok újdonságot tapasztalhattak iskolájuk természeti környezetéből.

Idén is meghívást kapott osztályunk a hatvani Széchenyi Zsigmond Vadászati Múzeum által megrendezett **Vadász Gyereknapra** szeptember 3-án. A délutánig tartó programra több természetismereti foglalkozással is készültünk, de főszerepet a természetközeli erdők, valamint a nemzeti park védett állatfajai kaptak. A rendezvényre elsősorban családok látogattak ki, így egy időben többféle korosztállyal volt lehetőségünk találkozni: játékos formában bemutatni a holtfák szerepét a kisiskolásoknak, felelős erdő- és vadgazdálkodásról beszélgetni a felnőttekkel.

Az **Állatok Világnapja** alkalmából három napon keresztül fogadtuk az óvodás és általános iskolás csoportokat a felsőtárkányi Bábakalács Természetiskolában. A "Rágcsálók és ragadozók" elnevezésű foglalkozáson a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén élő védett és fokozottan védett kisemlőseinek, ragadozó madarainak és nagyragadozóinak tulajdonságaival ismerkedtek a gyerekek. Az interaktív foglalkozás során az állatfajok életmódján keresztül számos olyan sérülékeny élőhelyről beszélgettünk, melyek megőrzése kiemelt feladata a természetvédelemnek. Nógrádi tájegységünkben "házhoz mentek" az állatok. Egy Harris-ölyv és egy kéregutánzó botsáska társaságában látogatta meg környezeti nevelőnk a régió óvodáit, általános és középiskoláit. A gyerekek körében nagy népszerűségnek örvendő állatokon keresztül közelebről ismerkedhettek az izeltlábúak, valamint a ragadozó madarak tulajdonságaival.

November 19-27. között tartották az **Európai Hulladékcsökkentési Témahetet**, melyen idén a textileké volt a főszerep. Ennek szellemében az év mottója "A pazarlás nem divat!". A témahét keretében vállalt tevékenységünk szemléletformáló foglalkozások tartása általános iskolákban. A programra 5 általános iskola 16 felső tagozatos osztálya regisztrált, a foglalkozásainkon összesen 370 tanuló vett részt. Egerből a Kemény Ferenc Általános Iskola, a Szent Imre Katolikus Általános Iskola, valamint a Pásztorvölgyi Általános Iskola jelentkezett. A bevezető előadásban a hulladék fogalma és típusai mellett szó esett a magyar háztartások éves hulladéktermeléséről is. A

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

kiscsoportos foglalkozásokon a megelőzésen volt a hangsúly, a gyerekekkel gyakorlati példákon keresztül beszéltük meg, hogyan lehet egy kis odafigyeléssel, tudatos vásárlással kevesebb hulladékot termelni mindennapjainkban. Örömmel tettünk eleget távolabbi felkéréseknek is, így ellátogattunk a Hevesi Általános Iskolába és a Jászapáti Általános Iskolába, mindkét helyen lelkes diákokkal és a környezeti nevelés iránt elhivatott pedagógusokkal találkoztunk. Igazgatóságunk egy munkahelyen megszervezett csere-bere börszével – „ökoturival” – is csatlakozott az akcióhoz, melynek keretében megunt, de még jó minőségű ruhaneműket cseréltünk el, felhívva a munkatársak figyelmét a tudatos vásárlás fontosságára.

- ***Ipolytarnóci Ősmaradványok Bemutatóhely***

Az ipolytarnóci tematikus programok már januárban beindultak, a hiánypótló vadászati élménynapra sajnos kevésbé, de az országhatár közelében levő, szlovák oldali mucsinyi fatörzsbarlanghoz vezető túrákra mindig volt érdeklődés. Kiemelkedő eseménye volt az **Európai Geoparkok Hete** (2022. május 26 - június 5.) program-kavalkádjának megrendezése a június elsejei Vulkánnappal. De már előtte a **Múzeumok Világnapján** is ingyenes tárlatvezetést tartott a terület, jeles eseményekhez, országos rendezvényekhez munkaszüneti és ünnepnapokon is csatlakozott a Miocén Park. A programokon részben előre regisztráltak, de alkalmanként ad hoc csatlakozók is részt vehettek, egy idő után a beltéri kiállításokat is beleértve.

A szezonon kívüli őszi **végi és decemberi túrák** is rendszeressé váltak, az országhatáron is túlnyúlva (Mucsinyi fatörzsbarlanghoz) a határon átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark egyéb látványosságait is propagálva, még **szilveszteri kalandtúra** is volt az óév búcsúztatására, mely sikeres volt. A tematikus túrák mellett számos szakmai programban és média szereplésben is részt vett a terület. A **nyári kerékpáros vándortábor** résztvevőinek is speciális interpretációt nyújtott 20 alkalommal a terület.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Harmadik alkalommal rendeztük meg június végén bentlakásos **Bikk-betyár táborunkat**, melyre felső tagozatos diákokat vártunk. A programok a Bükk természeti értékeire, valamint az aktív természetvédelem helyi problémáira épültek. A természetismereti foglalkozások témái voltak többek között az invázós fajok megigermertetése, hatásuk a természetes életközösségekre, a vizes élőhelyek élőlényei és védelmük, a hulladékcsökkentés lehetőségei és a komposztálás jelentősége. Nagyító alatt közelebbről is szemügyre vettük a tavak makrogerinctelen képviselőit, de a komposztlakókkal is megismerkedtünk.

Két turnusban is megszerveztük a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetismereti napközis táborát, a 8-12 éves korosztály számára meghirdetett **Túramanó tábor**ot. Célunk az volt, hogy a gyerekek szórakozva és interaktív formában sok-sok új élményt és új ismeretet szívjanak magukba a minket körülvevő természetről. A hét nagy részében Felsőtárkányban és környékén a természet élő és élettelen szépségeivel ismerkedtünk meg. Tájéfutás keretein belül a térképpel és a tájékozódással ismerkedtünk. A Várhegy nyergén mindkét táborban átkeltünk: az első csapattal egészen Noszvajig túráztunk, ahol a meseúton mindenki kiállta a mesebeli hétpróbát. A második táborban Várkúton madárgyűrűzésen vettünk részt Bodzás János természetvédelmi őr segítségével, és onnan gyalogosan tértünk vissza a természetiskolához. Vendégünk volt a Vidra Verda, a guruló természetbúvár, és vezetője Dobos Laura, akivel a Felsőtárkányi-tó élővilágát vizsgáltuk meg. Szafaribusszal érkeztünk a nemzeti park területén elhelyezkedő Répáshutára, ahol felkapaszkodtunk a bükki ősember barlangok egyikéhez, a Balla-barlanghoz. A Bükki Csillagdában naprendszerünk csillagával és bolygóival ismerkedtünk, naptávcsőben napkitöréseket csodáltunk, a planetáriumban bolygóközi utazáson vettünk részt. Szerda este a magunk által készített és kemencében sült pizzát majszoltuk, hogy felkészüljünk az éjszaka repülő és vadászó emlősökkel - a denevérekkel - való

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

találkozásra. Az éjszakai program során testközelből figyelhettük meg a repülő bőregereket, háló, hangdetektor és hőkamera segítségével.

Táborainkon 68 diák vett részt. A Harkály Ház két tábort hirdetett meg a nyári és az őszi szünetre, de sajnos az érdeklődők létszáma nem érte el azt a határt, hogy a táborok megrendezésre kerüljenek.

Saját szervezésű vetélkedők

A 2022/23-as tanévben a vízi és vizes élőhelyek természeti értékeinek megismerését célzó vetélkedőt hirdettünk általános iskolás diákok részére, „**Vizek Őrzői**” címmel. A verseny résztvevői a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén elhelyezkedő vízi és vizes élőhelyek természeti értékeiről és azok védelméről kapnak átfogó ismereteket. Az első két forduló természetismereti feladataiban természetes vizeink (tavak, lápok, mocsarak, folyók, patakok, kisvizes élőhelyek) és a hozzájuk kötődő élőlények szerepelnek. A harmadik forduló a vízi és vizes élőhelyeket érintő természetvédelmi kérdésekkel (aszály, vízvisszatartás, víztakarékosság, folyószabályozás, inváziós fajok) foglalkozik. A döntő anyaga az első három forduló témaköreit dolgozza fel.

„**Mátra kincsei természetismereti és természetvédelmi verseny**” címmel a Mátra természeti értékeinek megismerésére szerveztek vetélkedőt immár 3. alkalommal a Harkály Ház környezeti nevelői. A verseny résztvevői iskolai tanulmányaikat kiegészítve kapnak átfogó képet a Mátra természeti értékeiről és azok védelméről. Bár a feladatok a Mátra kincseit helyezik előtérbe, egyéb, az ország más tájaira is kiterjedő természetismereti ismereteket is elsajátíthatnak a diákok. A verseny során szerzett ismeretek kiváló alapot jelentenek a diákok szemléletformálásához, hogy később a természet szépségére és védelmére érzékeny, tudatos felnőtt válhasson belőlük. Az első három fordulót hat témakör kíséri végig, ezek a következők: **madárvilág, emlősök, rovarvilág, növényvilág, gombák, élőhelyek**. Fordulónként minden témakörön belül újabb és újabb élőlénycsoporttal ismerkedhetnek a diákok. A döntő anyaga az első három forduló témaköreit dolgozza fel. A 2022 ősszén meghirdetett versenyre 75 jelentkező csapattal vágtunk neki az első három fordulónak.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Bábakalács Természetiskola

A Bábakalács Természetiskola szállás szolgáltatásait 2022-ben összesen 1.003 fő, 2.286 vendégéjszakával vette igénybe.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a Környezeti Nevelési Csoport szervezésében megtartott egyéb programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (orchidea nap, Szentjánosbogár séta, denevéréj,) keretén belül.

Nyári természetvédelmi napközis táborok, szaktáborok, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítása mellett a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, terepi bemutatókat is tartunk (pl. az Esztáz-kői-barlangban, a Tarjánka-szurdokban és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen). A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk. A csoport szervezésében megtartott programokon 2.671 fő vett részt.

Harkály Ház

A 2022-es év volt a Harkály Ház számára az első, amikor teljes évben, januártól decemberig fogadni tudta az egyéni látogatókat, csoportokat. A kevésbé forgalmas év eleji és év végi időszakban számos programmal készültünk az érdeklődők számára, 2022 elején megrendezésre került a II. Mátra Kincsei Téli Előadásorozat 4 előadása, majd év végén novemberben és

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

decemberben a III. Mátra Kincsei Téli Előadássorozat két első előadása is, melyek során a regisztráltak hónapról hónapra számos új információval gazdagodhattak több témában, több élőlénycsoportról, például kételtűekről, madarokról, vagy a természetvédelmi örök feladatairól, munkájáról. Emellett népszerűek voltak madárkalácskészítő programjaink is, év elején 4 alkalommal, év végén 1 alkalommal vártuk a kicsiket és nagyokat, hogy a téli madáretetés alapszabályainak megismerése után közösen készítsünk eleséget kertünket látogató madaraink számára. Meghirdetett túráink közül a sötétedés utáni Bagolytúra bizonyult a legnépszerűbbnek, melyet év elején két alkalommal is megtartottunk.

Az év folyamán számos csoport látogatott el hozzánk, az óvodástól a nyugdíjas korosztályig több, mint 70 csoportot fogadtunk. Voltak, akik egyénileg tekintették meg a Harkály Házat, voltak, akik szakvezetés mellett, de nagyon népszerűek az oktatási intézmények által igénybe vehető moduljaink is. Ezek közül kiemelkedően sokan választották a Cincérek nyomában elnevezésű modulunkat, mely a Harkály Ház szakvezetéssel történő megtekintése mellett magában foglalja a Mátrafüred és Sástó között húzódó Cincér tanösvény bejárását is. Moduljaink valamelyikét összesen majd' 1.400 fő vette igénybe az év során.

Számos alkalommal mi települtünk ki iskolákba és óvodákba, ahol többek között például madárgyűrűző, bogarász, lepkész programokat tartottunk. De egyéb rendezvényekre, például a Muzsikál az erdő sástói állomására, vagy a Parádon tartott Heves Vármegyei Vadásznapra is kitelepültünk, ahol játékokkal, kiadványokkal készültünk az érdeklődők számára.

Beporzók napja alkalmából alkotói pályázatot is hirdettünk, Beporzó rovaraink – alkotó pályázat címen, ahol két kategóriában, rajz, illetve méhecskehotelkészítés kategóriájában lehetett jelentkezni. Összesen 653 alkotás érkezett be, díjazottaink pedig a Harkály Házban tartott díjátadó ünnepségen vehették át nyereményeiket, és vehettek részt lepkésző programon, valamint tekinthették meg szakvezetéssel a kiállítást.

II. Mátra Kincsei Természetismereti és Természetvédelmi versenyünk is lebonyolításra került, összesen 64 csapat 192 versenyzője mérte össze tudását 3 fordulós versenyünkön, ami mátrafüredi döntővel zárult, ahol a két korosztály 5-5 csapata küzdött a győzelemért.

Vidra Verda

A guruló természetbúvár oktatóbuszunk segítségével összesen 32 program valósult meg 1.418 fővel, mely a térségben egyre nagyobb ismertségnek és népszerűségnek örvend.

Az avarturkáló modullal jelen volt a Vidra Verda Pétervásáron, Pásztón, Felsőtárkányon, Rejteken és Nógrádsipeken.

Mocsárjáró modullal foglalkozások voltak Eresztvényen, Arnóton, Ózdon, Nógrádsipeken, Mátrakeresztesen és Egerben.

Rétnéző modullal Hollókőbe gurult a Verda.

A Vidra Verda immár második alkalommal, de új helyszínen megjelent a Nemzeti Parkok Hete rendezvénysorozat nyitó rendezvényén Balatonfüreden is.

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetéses túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed. A tájegységekben a természetvédelmi örök által lebonyolított programok tovább színesítik a kínálatot.

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4.000 főt).

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata

E-bike túrák - az *Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ* által meghirdetett „E-biciklizd be Magyarországot!” programhoz kapcsolódóan 2022-ben is szerveztünk E-bike túrákat a nemzeti park területére. Együttműködésben a Szilvásváradai Kerékpárkölcsonzóval májustól októberig hetente hirdettünk elektromos kerékpáron szakvezetett túrát a Bükk-fennsíkra. A meghirdetett túrákat az időjáráshoz és a vegetációs időszak látónivalóihoz igazodva ötféle útvonal közül választott nyomvonalon vezettük. A meghirdetett túrák közül 10 túrán 38 fő vett részt. A Bükki Csillagda átadását követően, 2022-ben a Bükki Csillagda felkeresésével összekötött túrát is hirdettünk, amelyen 6 fő vett részt, közöttük ketten Angliából érkeztek. A szezon lezárása után az Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ decemberben felbontotta az igazgatósággal kötött ingyenes használati szerződést és visszavette az E-bike kerékpárokat.

Önkéntes tevékenység elősegítése

2022-ben igazgatóságunk bekerült a közérdekű önkéntes tevékenységet szolgáltató fogadó szervezetek nyilvántartásába, ennek köszönhetően a társadalom egy újabb jelentős szegmensét tudjuk bevonni a természetvédelmi kezelési tevékenységek végzésébe. Első ilyen rendezvényünkön a ZF IT Hungária kétszáz munkatársa ültetett facsemetéket az Erdészeti Csoporttal Felsőtárkány közelében, valamint megtisztították az oldalvölgyi békaátjárót a növényzettől és a Barát-rét környékét mentesítették a szeméttől.

Látogatószámlálás

Az elmúlt években tapasztalható a hazai erdeinkben, védett természeti területeken a kirándulók, túrázók számának jelentős növekedése. A megnövekedett látogatás hatásai és az érintett élőhely sérülékenysége, a természeti értékek veszélyeztetettségét növelik. A kialakuló konfliktus helyzetek megelőzéséhez látogatókezelési eszközökre van szükség, amelyek kiválasztásához pontos számadatok szükségesek.

2022-ben az alábbi négy helyszínen gyűjtöttünk adatokat:

Szomolyai Kaptárkövek – 34.826 fő

Bél-kő – 10.273 fő

Tar-kő – 10.067 fő

Suba-lyuk – 18.504 fő

Látogató kutatás a látogatóközpontjainkban és bemutatóhelyeinken

2022-ben is folytattuk a kutatást kérdőívek segítségével, amelyek a látogatóközpontjainkban és online felületen is elérhetők. A Bükki Csillagdának külön elégedettségi kérdőívet hoztunk létre – Tesszük mindezt azért, hogy a látogatóinkról több információval rendelkezünk. Többnyire online válaszoltak kérdőívünkre a látogatók. Az össze látogatóegységünkre vonatkozóan 420 választ kaptunk, a Csillagdáról több mint 500-an mondták el véleményüket. A bemutatóhelyeinket a látogatók leginkább személyes ajánlásra keresik fel, de 57% már visszajáró vendég. Leginkább családdal érkeznek. A bemutatóhelyek szolgáltatásaival a legtöbben teljesen elégedettek és néhány látogató esetében nem felelt meg elképzeléseiknek a nyújtott szolgáltatás. (1%). A legtöbben (99%) ajánlanák ismerőseik részére is, hogy keressék fel látogatóközpontjainkat. A látogatókat megkérdeztük arról is, hogy korábban jártak-e már valamelyik bemutatóhelyünkön. 43% járt már

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

az Anna-barlangban, ami után 44%-kal a Szent István-barlang következett. A bükki tanösvényeken a látogatók 37%-a járt. (több válasz megadása is lehetséges volt)

A válaszadóink 63%-ka nő volt. A 41 év feletti korosztályból került ki a válaszadók több mint 41%-ka. Látogatóink szinte fele-fele arányban felsőfokú vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Ugyanilyen arányban jelezték, hogy szívesen olvasnák hírlevelünket. Két látogatóhelyünk esetében kiugróan magas száma volt azoknak a látogatóknak akik 150 km-nél messzebből érkeztek a helyszínre, Ipolytarnócra az Ósmaradványok bemutatóhelyünkre és a Szent István-barlangba. A látogatóink majd háromnegyede városlakó, a többiek falvakból, községekből érkeztek.

Az igazgatóságunk különböző tevékenységeire vonatkozóan is feltettünk egy kérdést, hogy a látogatóink az igazgatóság mely tevékenységét tartják a legfontosabbnak. Ennek eredményei az alábbiak:

1. Élőhelyvédelem, fajmegőrzés
2. Védett területek megóvása, helyreállítása
3. Tájvédelem
4. Őshonos háziállatok génmegőrzése
5. Természetismeret átadása környezeti neveléssel
6. Természetvédelmi őrszolgálat működtetése
7. Bemutatóhelyek fenntartása, üzemeltetése

A **XXX. Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny** országos döntőjének előkészítése, terepi program vezetése, a döntőben való aktív közreműködés. 2022-ben a vírushelyzet enyhülése már lehetővé tett, hogy a verseny ismét személyes részvétellel kerüljön megrendezésre Egerben.

A Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny az egyik legrégebbi az országos – illetve az utóbbi években már nemzetközivé vált – földrajzi témájú tanulmányi versenyek között. A verseny néhány évvel ezelőtt Tardy János, a Magyar Természettudományi Társulat elnöke erőfeszítései eredményeként nemzetközivé szélesedett. Ennek köszönhetően versenyzők érkehetnek a Felvidék, Kárpátalja, Erdély és a Vajdaság különböző iskoláiból is. A verseny kiírója és rendezője a Magyar Természettudományi Társulat (MTT), de számos más szervezet is segíti szakmai megvalósítását. A szakmai együttműködők között találjuk a Magyar Földrajzi Társaságot, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetemet, az ELTE Természettudományi Karát, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságát, a Magyarhoni Földtani Társulatot, a TIT Szövetség tagegyesületeit és a TermészetBÚVÁR Alapítványt. A verseny szervezésében jelentős részt vállalnak az Oktatási Hivatal Pedagógiai Oktatási Központjai és a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium.

A verseny az általános iskolás (13-14 éves, 7, 8. évfolyamos) tanulóknak kínál megmérettetési lehetőséget. Célja, hogy a föld- és a földrajztudomány iránt érdeklődő, tehetséges magyarországi és külföldi magyar anyanyelvű tanulók összemérhessék elméleti tudásukat és az ismeretek gyakorlati alkalmazására irányuló képességüket. A verseny egyben találkozási lehetőséget is jelent a versenyfelkészítésben aktív pedagógusok számára.

A Kárpát-medencei döntőt Egerben az Eszterházy Károly Egyetemen rendezik. A döntő a hagyományoknak megfelelően háromfordulós: írásbeli, terepgyakorlati és szóbeli fordulót foglalt magában.

A **terepgyakorlatot hagyományosan a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság állítja össze és rendezi meg.** 2022-ben a terepi programot Szomolyára (Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület) és Cserépfalura (Hór-völgyi mészkőbánya, Suba-lyuk) vezettük.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.2.5. Kiadványok

12.2.5.1. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő, tájékoztató és foglalkoztató kiadványok (2001–2022)

I. Monográfiák, albumok, könyvek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

II. Módszertani kézikönyvek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

III. Tanösvény-ismertető füzetek (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

IV. „Bábakalács füzetek” (lásd a 12.2.5.1. táblázatban)

V. – Erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Karszt és élővilága.** Kiállításvezető füzet. Eger, 2018 (ISBN nincs)

VI. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)
6. **A Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)
10. **A kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra. Táj-Tér-Kép.** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-0)
11. **Évmilliók tanúi. A Bükk-vidék földtudományi értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-2)
12. **Őskori sáncok, középkori földvárak. A Bükk-vidék kultúrtörténeti értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-97-5)
13. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálat.** Eger, 2019 (ISBN 978-615-5980-00-8)

14. A Bükki Csillagoségbolt-park (2019-2020)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságáról

1. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, 2013)
2. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, 2013)
3. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
4. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, 2013)
5. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
6. Házirend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, 2013)
7. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
8. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

9. Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
10. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
11. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
12. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
13. Megyaszói Tátorjános TT, Tállyai Patócs-hegy TT, Erdőbényei Fás Legelő TT, Sóstó-legelő TT (2006)
14. Bodrogszegi Vár-hegy TT, Füzerradványi Kastélypark TT, Megyer-hegyi Tengersizem TT, Long-erdő TT (2006)
15. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
16. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

17. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
18. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
19. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
20. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
21. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)
22. Zempléni Tájvédelmi Körzet, Tokaj–Bodrogszeg Tájvédelmi Körzet (2006)
23. A Bükki Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Természetvédelmi tevékenységek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén

24. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
25. Fajmegőrzési programok (2006)
26. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
27. Vizes élőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
28. Az erdők kezelése (2006)
29. A Natura 2000 hálózat (2006)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

30. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
31. „Ex lege” védett természeti értékek (2006)
32. „Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
33. Bükki Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.2.5.2. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
1.	Regéci vár füzete	1985.
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.
13.	Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet. (ISBN963 86854-2-5)	2005
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet (füzet)	2007. újrakiadás
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv) (ISBN 963-03-6737-8)	1999.
16.	Tanösvények építése. Módszertani útmutató. (ISBN 978-963-9817-04-3)	2007
17.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek. (ISBN 963 204 025 2)	2002.
18.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv. (ISBN 963-2048938)	2003.
19.	BNP kerékpáros térkép, magyar, angol	2002.
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet (ISBN 963 202 893-8)	2002.
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet (ISBN 963-204 894-6)	2002.
23.	Bél-kő tanösvény füzet (ISBN 963 212 870-2)	2003.
24.	Bükk-fennsík tanösvények füzet (ISBN 963 216 368-0)	2004.
25.	Szt. István-barlang füzet	2004.
26.	Anna-barlang füzet	2004.
27.	Bükki Nemzeti Park film (DVD)	2006.
28.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák). (ISBN 963 868 54 8 4)	2006.
29.	Karst and its living world. Guide to the exhibition. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)	2006.
30.	Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)	2006.
31.	Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)	2006.
32.	Zöld Horizont (ISSN 1788-2567) (periodika)	2018.
33.	Élőhelyek, mohák és gombák I. (könyv)	2006.
34.	Özönnövények I. (könyv)	2006.
35.	Özönnövények II. könyv	2006.
36.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978 963 87289-2 0)	2007.
37.	A Zempléni Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978-963-9817-01-2)	2007.
38.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek (Bábakalács Füzetek 2.). (ISBN 978-963-87289-4-4)	2007.
39.	Kaptárkövek völgye (Bábakalács Füzetek 7.). (ISBN 978-963-87289-8-2)	2007.
40.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábakalács Füzetek 1.). (ISBN 978 -963-87289-3-7)	2007.
41.	Hollókőtől a Bodrogzugig füzet (Bábakalács Füzetek 4.). (ISBN 978-963-87289-6-8)	2007.
42.	Az Ördögtornyoktól a patkányomos kövekig (Bábakalács Füzetek 10.). (ISBN 978-963-9817-00-5)	2007.
43.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábakalács Füzetek 3.). (ISBN 978-963-87289-5-1)	2007.
44.	Abauj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábakalács Füzetek 5.). (ISBN 978-963-87289-7-5)	2007.
45.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábakalács Füzetek 6.)(ISBN 978-963-9817-12-9)	2007.
46.	„Ex lege” védett értékek (Bábakalács Füzetek 8.) (ISBN 978-963-87289-9-9)	2007.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
47.	Sokszínű élővilág (Bábalács Füzetek 9.). (ISBN 978-963-87289-3-7)	2007.
48.	A Szalajka-völgy füzet (Bábalács Füzetek 11.). (ISBN 978-963-9817-11-1)	2009.
49.	The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park (Bábalács Füzetek 12.). (ISBN 978-963-9817-17-3)	2010.
50.	From the devils towers to the rocks with horse –shoe trakes (Bábalács Füzetek 13.). (ISBN 978- 963-9817-18-0)	2010.
51.	Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben. Monográfia. (ISBN 978-963-9817-09-8)	2008.
52.	„Színek szárnyán” film (DVD)	2009.
53.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” lemez (CD)	2010.
54.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábalács Füzetek 14.). (ISBN 978-963-9817-23-4)	2010.
55.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábalács Füzetek 15.). (ISBN 978-963-9817-24-1)	2010.
56.	The magic karst füzet (Bábalács Füzetek 12.)	2011.
57.	From the devil’s towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábalács Füzetek 13.)	2011.
58.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.
59.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.
60.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum (ISBN 978-963-9817-20-3)	2010.
61.	Magyarország földtani atlasza országjáróknak (magyar-angol)	2011.
62.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet – Heves és Nógrád határán (monográfia). (ISBN 978-963-9817-19-7)	2010.
63.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet - Nógrád és Gömör határán (monográfia, (szlovák nyelvű). (ISBN 978-963-9817-12-8)	2010.
64.	Baglyas-kő vár (Bábalács Füzetek 16.). (ISBN 978-963-9817-26-9)	2013.
65.	Geologica Hungarica	2013.
66.	Lénárt János kötet (ISBN 978-963-9817-28-9)	2013.
67.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.
68.	Kaptárkövek földje. Tájékozódás és természetvédelem a Bükkalján (ISBN 978-963-9817-30-2)	2013.
69.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége (Bábalács Füzetek 18.). (ISBN 978-963-9817-38-8)	2014.
70.	Zöld mozaik (Bábalács Füzetek 19.). (ISBN 978-963-9817-43-2)	2014.
71.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága (ISBN 978-963-9817-42-5)	2014.
72.	Zöld Horizont könyv (ISBN 978-963-9817-39-5)	2014.
73.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok. (ISBN 978-963-9817-41-8)	2014.
74.	Tanösvény a Bél-kőn (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016.
75.	BNPI működési területe térkép (ISBN 978-963-9817-21-0)	2010.
76.	BNPI tanösvényei, túraútvonalai és terepi bemutatóhelyei (ISBN 978-963-9817-22-7)	2010.
77.	A Bükk csavargó útjai (verses kötet). (ISBN 978-963-9817-76-0)	2017
78.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016
78.	Szalajka-völgy (Bábalács Füzetek 21.). (ISBN 978-963-9817-71-5)	2016
80.	Natura 2000 erdőterületek (Bábalács Füzetek 20.). (ISBN 978-963-9817-67-8)	2015
81.	A bükk hegység kerékpáros térképe (Bükk Nemzeti Park Igazgatóság saját)	2020
82.	A bátor kis gulipán című mesekönyv (ISBN 978 -615-00-6588-5)	2019
83.	Évszakmanók meséje (ISBN 978 -615-5980-12-1)	2021

12.2.5.3. Térítéssel kiadott kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábalács füzetek

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükk Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leprelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (leprelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (leprelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leprelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizes élőhely-fejlesztések a Hevesi Fűves Puszták	2006.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
	Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
9.	„Ex lege” védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
10.	„Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (ISBN 963-86854-8-4)	2006.
12.	A Bükk-fennsíki tanösvények leporelló	2010.
13.	A felsőtárkányi tanösvények leporelló	2010.
14.	Bélapátfalva. A Bél-kői tanösvény leporelló	2008
15.	Anna barlang leporelló	2004
16.	Szent István barlang leporelló	2004
17.	A Bükki Csillagoségbolt-park leporelló	2019/2020
18.	Hevesi füves puszták tájvédelmi körzet térképe leporelló (ISBN 978-963-9817-32-0)	2014.
19.	Alapítás, fontosabb adatok leporelló (Bükki Nemzeti Park)	2010.
20.	Karszt és élővilága kiállításvezető (szlovák). (ISBN 963-87289-1-4)	2006.
21.	Karszt és élővilága kiállításvezető (német). (ISBN 963-87289-0-6)	2006.
22.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (angol). (ISBN 96386854-9-2)	2006.
23.	Házirend túrázóknak leporelló	2010.
24.	Működési terület és természetvédelmi kezelés leporelló (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.
25.	„A Mátra Kincsei”(a Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti és kultúrtörténeti értékei térkép)	2020.
26.	A puszta ékkövei (ISBN 978-615-5980-07-7)	2020
27.	Bükki Nemzeti Park Évkönyv 2020 /2021	2020/2021
28.	Dél - Heves természeti és kulturális értékei. (ISBN 978-963-9817-40-1)	2014.
29.	Lillafüredi barlangok kisfüzet	2019.
30.	Lillafüredi barlangok kisfüzet angol	2019.
31.	Ipolytarnóc kisfüzet	2019.
32.	Ipolytarnóc kisfüzet angol	2019.
33.	Évmilliók tanúi térkép (ISBN 978-963-9817-89-2)	2018.
34.	Évmilliók tanúi füzet (ISBN 978-963-9817-95-1)	2018.
35.	Őskori sáncok, középkori földvárak leporelló, térkép (ISBN 978-963-9817-97-5)	2018.
36.	Őskori sáncok, középkori földvárak füzet (ISBN 978-963-9817-96-8)	2018.
37.	A Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra. Táj-Tér-Kép (ISBN 978-963-9817-89-0)	2018.
38.	A BNPI természetvédelmi őrszolgálat (ISBN 978-615-5980-00-8)	2019.
39.	Nógrád Kulturális és Természeti Öröksége	2020.
40.	A Bükk –Vidék Geopark geoturisztikai térképe	2018.
41.	Kaptárkö-Tár füzet (ISBN 978-963-9817-94-4)	2018.
42.	A természet szolgálatában (Bábalács Füzetek 22.). (ISBN 978-963-9817-99-9)	2019.
43.	Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet. Védett természeti területek a Tisza mentén. (Bábalács Füzetek 23.). (ISBN 978-615-5980-02-2)	2019.
44.	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet. (Bábalács Füzetek 24.). (ISBN 978-615-5980-3-9)	2019.
45.	Dél-heves természeti és kulturális értékei. (Bábalács Füzetek 25.). (ISBN 978-615 5980-04-6)	2019.
46.	Kaptárkövek földjén. Tájművelés és Természetvédelem a Bükkjaján. (ISBN 978-615-5980-05-3)	2019.
47.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2021 (saját kiadás)	2021
48.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2022(Saját kiadás)	2022
49.	45 év üzenete Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Jubileumi kiadvány	2022
50.	Kövekbe zárt világ a Bükk-vidék és a Novohrad-Nógrád Geopark (ISBN 978-615-5980-15-2)	2022
51.	Geoparkok és geotúra-vezetés alapismeretei a Bükk-vidék és a Novohrad-Nógrád Geopark példáján (ISBN 978-615-5980-17-6)	2022

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Lillafüred, Szilvásvárad, Ipolytarnóc, Mátrafüred, Répáshuta), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását. Igazgatóságunk 11 bizományosi partnerrel áll kapcsolatban, termékeiket már webáruházunkban (www.karpatiborzderes.com) is értékesítjük, amely a www.bnpi.hu honlapról is elérhető

12.2.6. Látogatóstatisztika

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói						
	<i>Bemutatóhely neve</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Belépőjegy ára (től-ig; Ft)</i>	<i>Megjegyzés</i>
1	Lillafüred - Szent István-barlang	46.286	1.800	49.886	100-4.800	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
2	Lillafüred - Anna-barlang	28.365	795	29.160	100-4.800	
3	BNPI Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” kiállítás	722	108	830	400-1.600	
4	Szilvásvárad - Millenniumi kilátótorony	11.681	0	11.681	350-500	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
5	Salgótarján - Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	0	2.546	2.546	ingyenes	
6	Harkály-Ház	4.844	840	5.684	100-1.200	
7	Szomolyai kaptárkövek bemutatóhely	0	34.826	34.826	ingyenes	
8	Szalajka-völgyi Információs ház	0	1.170	1.170	ingyenes	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
9	Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület	49.697	0	49.697	100-2.600	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
10	Cserépfalu - Oszlai tájház			0		Zárva
11	Hollókő –Tájház			0		Zárva
12	Bükki Csillagda	49.677	1.635	51.312	100-10.200	+ Nemzeti Parki Termékek Boltja
Regisztrált látogatók összesen:				236.792		

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői					
Szolgáltatástípus	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetéses túra, nyílt túra	1.099	469	1.568	400-3.000	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	615	3835	4.450	700-2.500	
Erdei iskolai program	1.504	164	1.668	700	
Természetvédelmi táborok	68	3	71	20.000 - 36.000	
Barlangi kalandtúra	975	27	1.002	800 -1.200	
Csónak- és kenutúra	0		0		
Fotóstúrák	0		0		
E-bike túrák	66	0	66	6.000	
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)			0		
Regisztrált igénybevevők összesen:	4.327	4.498	8.825		
Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben					
<i>Megnevezés</i>			<i>Ár (től-ig; Ft)</i>		<i>Megjegyzés</i>
Szállóvendégek száma (fő)	4.035				5 szálláshely adatait összegezve: Rejtkei Kutatóház, Borostyán Panzió, Geopark Vendégház, Répáshutai Vendégház, Bábakalács Természetiskola, Ipolytarnóc szálláshely
Vendégéjszakák száma (fő/éj)	8.037		2.500-28.000		
Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen:	245.626				
Szállóvendégek	4.035				
Mindösszesen	249.661				

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám összes (fő/év)
Szakvezetési túra	1.140
Barlangi program, túravezetés	1.260
Erdei iskola/óvoda	1.668
saját szervezésű szakmai napok	4.450
természetvédelmi táborok	68
osztálykirándulás	497
Egyéb tematikus program	4.144
Regisztrált igénybevevők összesen:	15.658

12.3. Társadalmi kapcsolatok, kommunikáció

Az intézmény kommunikációs feladatait az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály végzi, az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A média megjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhely-kezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó eseményeink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak.

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Nemzeti Parki Termék Védjegy használatát szolgáltatók és termelők egyaránt pályázhatnak a nemzeti-park-igazgatóságok kiírásai alapján. A védjegy jogosultjává - a természetes személyektől egészen a nagy agrárvállalkozásokig - olyan szereplők válhatnak, akik tevékenységüket védett természeti területen vagy Natura 2000 területen végzik.

Ebben az évben újra írtunk ki Nemzeti Parki Termék Védjegy pályázatot így 16 új termelővel bővült a termelőink száma. Meghosszabított szerződéseket is készítettünk a régi termelőink köréből de sajnos voltak akik adózási nehézségek miatt nem kérték a meghosszabbítást. Védjegyseink száma így a 2022 évben 33-ra nőtt. Webshopunkban védjegyes termékek és a saját kiadványaink is elérhetők. (www.karpatiborzderes.com).

Védjegyes termelőink rendezvényeinken is megjelentek így például a Nemzeti Parkok Hetének nyitórendezvényén, Balatonfüreden, a Kácsi 45 éves rendezvényünkön és 2022.09.28-án a 25. alkalommal megrendezett Diplomata Szüreten Egerszalókon a St. Andrea Szőlőbirtokon.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

Igazgatóságunk szakmai programokban évek óta együttműködik a Cserhát Natúrparkkal, 2022-ben közös programunk nem volt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Igazgatóságunk kezelésében 6 honlap, 6 Facebook, 3 Instagram oldal egy Youtube csatorna van. A BNPI Facebook oldalát jelenleg 22.800-an követik, csak idén majd' 2 ezer kedvelővel lettünk többen. A honlapunkat 2022-ben több mint 200 ezer felhasználó tekintette meg: a legtöbb kattintás a főoldalunkra érkezik (www.bnpi.hu), de jól mérhető ebből a www.bukkicsillagda.hu oldal látogatottsága is, hiszen az online jegyvásárlás csak a nemzeti park oldaláról indítható.

Szívesen olvasnak a Bükki Csillagda esti programjairól, majd ezt követi a Szent István- és Anna-barlang a TOP10-ben. Kiugróan sok látogatója volt a honlapjainknak március 8-án, a Bükki Csillagda közönség előtti megnyitásának napján, 8.500 kattintást értünk el aznap.

Facebook- és Instagram követőink ebben az évben több száz bejegyzésünket, történetünket láthatták már. Az idei év nagy népszerűségnek örvendő témái a közösségi oldalainkon a teljesség igénye nélkül: a térségünkben pusztító tüzek beszámolóit márciusban majd júliusban volt, hogy több mint 116 ezer elérést produkáltak; ezt követte a Bükki Csillagda megnyitása és hírei 90 és 60 ezres eléréssel; kiemelt témánk a farkasok és a medvék jelenléte – e cikkek mindig nagy kommenthaborút indítanak pro és kontra. Nagyon szeretik a kedvelőink természetismereti bejegyzéseinket, amiket természetvédelmi őröknek és (szak)referenseinknek köszönhetünk; ilyen volt például a sisakos sáska, a magyar szöcskegér vagy a hajnalmadár bemutatása.

Az általunk ismert sajtómegkeresések száma ebben az évben is 150-200 körül mozgott, amelynek eredményeképpen számos hír jelent meg Igazgatóságunk működési területéhez kötődő témákban, kiemelten nagy számban volt megjelenésünk a Bükki Csillagdával kapcsolatban írásos, hanganyag és mozgókép formájában.

Évről évre gyarapszik a fotós és filmes témájú megkeresések száma, ezek során osztályunk az engedélyezéssel kapcsolatos ügyintézésben érintett, de az együttműködésre való felkérések is érkeztek.

A tavasz folyamán elkészültek bemutatóhelyeink szórólapjai, amelyek a várakozásainkat meghaladó népszerűségnek örvendtek. Az Igazgatóság 45 éves évfordulójára megjelentettünk egy magazint, amely a MOL Nyrt. támogatásával készülhetett el, hasonlóképpen mint a Bükk-vidék Geoparkot, valamint az igazgatóság tevékenységét bemutató angol nyelvű leporellók.

Júliusban Kácson tartottuk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság fennállásának 45. évfordulója alkalmából rendezett ünnepséget. Itt mutattuk be a "**45 év üzenete**" magazint, amelyben 45 érvert gyűjtöttünk össze nemzeti parkunk tevékenységével kapcsolatban. A jubileumi rendezvényen értékeltük a 45 év munkáját; értékes időt töltöttünk a kollégákkal a közös szakmai programokon és a közös főzés során. Egy emlékezetes napot tölthettünk együtt az ország természetvédelemért felelős vezetőivel, társ-nemzeti parkokkal, térségi szereplőkkel, partnerekkel, határon túli társszervezetekkel azon értékes helyszínen, amit bemutattunk nekik, s amit hosszú évek munkájával szereztünk meg annak érdekében, hogy az ott található különösen értékes 14 forrás, 4 védett csigafaj, és az épületlakó kis patkósdenevér legnagyobb ismert, hazai épületlakó állományának élőhelyét biztonságban tudjuk, megőrizzük.

12.4. Tervezett fejlesztések

Szeleta Park Látogatóközpont

Szeleta Park Látogatóközpont („A Bükk Keleti Kapuja”) épületében „A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete” című kiállítás és a hozzá kapcsolódó attrakció-együttes a Bükk hegység természeti és kulturális örökségének sűrítményét (gyűjteményét) nyújtja, ugyanakkor a hegység sajátos és egyedi arculatát adó ősemberbarlangoknak (kialakulásuknak, természeti környezetüknek és régészeti leleteiknek) élményszerű bemutatását szolgálja – a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

látogatóközpontokra jellemző komplex szolgáltatásokkal, ahol a szórakoztató ismeretterjesztés hagyományos és interaktív bemutatási elemekkel valósul meg.

„A bükki barlangok évezredes titkai – Az őseMBER természete” c attrakció öt természeti jelenség köré épített kiállítás, kreatív eszköz-együtttest, ötféle garantált programcsoport-kínálatot, valamint egy meglévő kőzetpark terepi bemutatóhellyé fejlesztését, egy kerti létesítményt és egy játszóteret foglal magába.

A központban a gyerekeknek játszótéri elemek (legkisebbeknek a Bikkmack kuckó játszótéren, a nagyobbaknak a „Töbör gödörben” és a „Nagy odvas fában”), a felnőtteknek és szakmai látogatóknak pedig a Touchscreen monitorokkal kínálunk interaktív élményeket, ismereteket.

A virtuális, vagy kiterjesztett valóság bemutatását többek között a vetítőteremben kialakított barlangszerű környezettel, továbbá vetített Bükk-terepasztallal, az istálló-kői furulya és éjszakai állathangok megszólaltatásával biztosítjuk.

A látogatóközpont külön helyet biztosít a foglalkozásoknak, szakmai konferenciáknak, vetítéseknek, egyéb rendezvényeknek.

A fejlesztés helyszínén 1.837 m² területet foglal el a Látogatóközpont épülete, amelyhez 233 m² külső tároló is tartozik. A telken belül 39 db parkoló kerül elhelyezésre, ebből 2 db akadálymentes, 2 db szélesített, családos. Megépítésre kerül a Látogatóközpont területének védelmét szolgáló a kerítés, és a látogatóközpont zárt tereinek használatát ellenőrző beléptető rendszer is. A kiállítás tematikájához kapcsolódó kültéri játszótér, az interaktív elemek szervesen illeszkednek a kertépítési tervekbe. A kertépítés során megújul a park növényzete, elkészülnek a belső utak és a filagória, megújul a geológiai tanösvény úgy, hogy az összes kerti elem szervesen illeszkedik a látogatóközpont koncepcionális elképzeléseihez.

A Látogatóközpontban helyet kap még büfé, ajándékbolt, kerékpárpárkölcsönző és túravezetői szolgáltatás is, amelyeket magánvállalkozókkal együttműködésben kívánunk üzemeltetni.

12.5. Együttműködési megállapodások

Folyamatban lévő együttműködések

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezésében, irányításában, szakdolgozatok és diplomamunkák témavezetésében.**

2022-ben három új együttműködési megállapodást kötöttünk az alábbi oktatási intézményekkel:

- Jászapáti Általános és Alapfokú Művészeti iskola
- Mezőnagymihályi Arany János Általános Iskola
- Mezőkeresztesi Kossuth Lajos Általános Iskola

Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseihez a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra. 2022-ben 12 fő egyetemi hallgató töltötte nálunk szakmai gyakorlatát.

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
Természetvédelmi mérnök mesterszak terepgyakorlat	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék
Vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelem és kulturális örökségvédelem kurzus	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc, Msc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytani és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
+	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természetudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem, Természetudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő
a Bükk-vidék Geopark létrehozása és az UNESCO felterjesztéshez szükséges szakmai anyag elkészítése	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet; Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar;
Környezeti nevelési együttműködés	Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája
nyári gyakorlat	Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola
iskolák természetismereti oktatásának segítése, pilot-programok	Egri Tankerületi Központ; Eventus Művészeti Középfiskola, Eger
környezeti nevelés, Esztáz-kői-barlang meglátogatása	Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
közösségi szolgálat	Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Vármegyei Természetjáró Szövetség, a Heves Vármegyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Vármegyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetőrként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az FM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

Az Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztatói pálya

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

Természetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek

Az egeri illetőségű **Békatutaj Szabadidősport Egyesület** a tavalyi évhez hasonlóan idén is fákat ültetett a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzetben. A célterület ezúttal a Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központ és annak környezete volt. 2022. november 20-án az egyesület önkéntesei és támogatói három helyszínen 500 facsemetét ültettek el, melynek jelentős részét tájhonos kocsányos tölgyek, valamint kisebb tözszámban magyar kőris és fekete nyár csemeték alkották. A területek előzetes kiválasztását Igazgatóságunk munkatársai végezték. A **Magyar Madártani Egyesülettel** rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projektekből, madárodúk kihelyezésében, monitoring feladatokban.

Az alábbi együttműködési megállapodások kutatási keretében folynak tevékenységek az igazgatóságunk területén (a 2021-ban megkötött megállapodást csillaggal (*) jelöltük):

- Peter Erzberger* – téma: Mohaflorisztikai felmérések elvégzésére a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (a megállapodás időtartama: 2022.01.01 – 2025.december 31.) (korábbi együttműködési megállapodás megújítása)
- Mendel Egyetem Zoológiai, Halászati, Hidrobiológiai és Méhészeti Kara (Brno, Cseh Köztársaság) – téma: a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet rovarvilágának kutatása (2019.05.01. – 2023.09.30.)
- Dr. Szövényi Gergely Zsolt – téma: védett szép hegyisáska (*Arcyptera fusca*) aktív védelme a Bükk-fennsíkon (2019.05.01. – 2023.09.30.)
- Dr. Magyar Enikő – téma: bükkös erdők holocén elterjedési dinamikájának vizsgálata a Bükk hegységben (2020.02.01. – 2022.09.30.)*
- Palacký Egyetem Növénytan Tanszéke* (Olomouc; Cseh Köztársaság) – téma: Taxonómiai bonyolult edényes növényfajok, csoportok kutatása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (2021.08.01. – 2024.12.31.)
- Fribourgi Egyetem Botanikus Kert* (Svájc) – téma: "A havasi iszalag (*Clematis alpina*) genetikai változatosságának vizsgálata" (2022. 01.06. – 2023.08.31.)
- Belgrádi Egyetem, Biológiai Intézet* (Szerb Köztársaság) – téma: A veszélyeztetett északi sárkányfű (*Dracocephalum ruyschiana*) kutatása a Bükki Nemzeti Park területén (2022.05.01. – 2024.12.31)
- Pavol Jozef Šafárik Egyetem Kassai Természetudományi Kara* – téma: a Szamentu- és Anna-barlang gerinctelen faunájának kutatása

12.6. Fontosabb események

45 éves a Bükki Nemzeti Park

2022-ben 45 évessé érett a Bükki Nemzeti Park, mely hazánk harmadikként megalakult, ugyanakkor első erdős és hegyvidéki nemzeti parkja. A rendezvényt Kácson, a BNPI által megvásárolt ingatlanon tartottuk meg ünnepélyes keretek között. A rendezvényen képviseltette magát Tállai András, a térség országgyűlési képviselője, a Pénzügyminisztérium államtitkára, Dr.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Rácz András természetvédelemért felelős államtitkár, Dr. Pajtók Gábor országgyűlési képviselő, a térség polgármesterei, intézményvezetői, a nemzeti park igazgatóságok, az Agrárminisztérium, a társszervek valamint a szlovákiai állami természetvédelem képviselői – és természetesen egykori dolgozóink, nyugdíjasaink is.

A rendezvényen a nemzeti park 45 évét és változó feladatait bemutató előadás-sorozat után lehetőség nyílt megtekinteni a világszinten is egyedülálló vízicsiga-élőhelyet és fajait, a helyszínnek otthont adó épület-együttest. Az eseményre a kollégák által szervezett hangulatos főzőverseny eredményeként létrejött változatos bográcsos étkezés követett, majd megkóstolhattuk a kolléganőnk által készített három részes születésnap tortát.

Bükki Csillagda megnyitása

A Bükki Csillagda megnyitása előtti próbaüzem időszaka alatt meghívtuk és vendégül láthattuk a társ nemzeti parkok, az irányító és a társ szervezetek munkatársait.

Az év egyik legjelentősebb eseménye a Bükki Csillagda ünnepélyes megnyitása volt 2022. március 7-én. A rendezvényen részt vett Dr. Nagy István agrárminiszter, Tállai András, a térség országgyűlési képviselője, a Pénzügyminisztérium államtitkára, Dr. Rácz András természetvédelemért felelős államtitkár, Révész Máriusz aktív Magyarországért felelős államtitkár, valamint a térség polgármesterei, a nemzeti park igazgatóságok és a társszervezetek vezetői, valamint a kivitelezők képviselői. A nagyszerű rendezvényen a résztvevők szakvezetés mellett megtekintették a Bükki Csillagda egyedülálló látnivalóit.

A nagyközönség számára március 8-án került megnyitásra a létesítmény, kiemelt érdeklődéssel és nagyon magas látogatószámmal.

13. Közfoglalkoztatás

A 2022. évben is folytatódott a Közfoglalkoztatási Program. Igazgatóságunk 2022. március 1-től 2023. február 28-ig kötött újabb hatósági szerződést a Heves Vármegyei Kormányhivatallal a Közfoglalkoztatási Programban való részvételre. 2022-ben átlagosan 8 fő/hó közfoglalkoztatott bevonása segített a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében, fenntartásában és bemutatásában.

13.1. Elvégzett feladatok, eredmények

Kelet-Bükki Tájegység (5 fő)

A tájegységben összesen 5 fő közfoglalkoztatott dolgozott. Az általuk elvégzett feladatok a következők voltak:

Tard, Kács (2 fő)

Cserjeirtás, úthálózat rekonstrukciója és speciális természetvédelmi beavatkozásokat igénylő területek kezelése a Tardi-legelő Természetvédelmi Területen. Kis kiterjedésben, foltszerűen megjelenő inváziós növényfajok (selyemkóró, akác, aranyvessző fajok, parlagfű) visszaszorítása, valamint a BNPI „Gyümölcsös Programjának” aktuális feladatai (metszés, ápolások, kaszálások, kerítés karbantartása) a Tard és Cserépváralja községhatárokon lévő saját vagyongazdálkodású területeken. Tardi Őrszolgálati Iroda kapcsán tereprendezési és karbantartási feladatok ellátása.

A kácsi patakmeder tisztítása a kácsi bődöncsiga élőhelyének megőrzése. **Az egyedülálló forráscsoport, a különleges élőhely és a felbecsülhetetlen értékű csigafauna biztonságba helyezése érdekében** az invazív növényfajok visszaszorítása, valamint a zöld területek ápolása (kaszálás, cserjeirtás), kerítés, kapu karbantartása.

Varbó (2 fő)

Saját vagyongazdálkodású területek karbantartása (kaszálás, fakitermelés), műodúk gyártása, mesterséges odúk, műfészkek kihelyezése, karbantartása, speciális természetvédelmi kezelést igénylő élőhelyek kezelése (kétéltű-szaporodóhelyek, stb.).

Kisgyőr, Miskolc (1 fő)

Saját vagyongazdálkodású területekkel kapcsolatos feladatok, természetvédelmi kezelési feladatok (kisgyőri gyepek), természetvédelmi értékek adatainak gyűjtése, dokumentálása (Natura 2000), utak mentén szemétszedés.

Nógrádi Tájegység – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont (1 fő)

A tájegységben 1 fő közfoglalkoztatott dolgozott. Fő feladatai: a salgótarjáni Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont parkjának fenntartása, kaszálás, fás szárú növényzet gondozása, takarítás. A látogatóközpont parkjában lévő tájékoztató táblák, lépcsők, padok, korlátok, játszótéri elemek és kerítés javítása, festése. A fenntartási munkákhoz használt gépek és eszközök karbantartása. A látogatóközpont épületeiben takarítási, karbantartási feladatok elvégzése. A látogatóközpont területén működő menhely sérült állatainak ellátása, gondozása, volierek takarítása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

BNPI központ:

A 2022-es közfoglalkoztatási programban 1 fő adatrögzítő és 1 fő adatbázis kezelő közfoglalkoztatott segítette az Üzemeltetési osztály és a Természetmegőrzési Osztály sokrétű és szerteágazó munkáját.

Adatrögzítő (1 fő):

Irodai adminisztrációs feladatok közé tartoztak a különféle nyilvántartások vezetése, a porral oltó készülékek karbantartásának ügyintézése, az Igazgatóság telephelyeinek, közüzemi számláinak Excel táblázatban történő felvitele, gépjármű menetlevelek ellenőrzése, üzemanyag vásárlások ellenőrzése rendszámokként. Megrendelések, átadás-átvételi jegyzőkönyvek, Excel táblázatok, Word dokumentumok elkészítését napi rendszerességgel végezték. Továbbá részt vettek az Igazgatóság beszerzéseibe, valamint a mennyiségi leltározásban és az azt megelőző selejtezésben.

Adatbáziskezelő (1 fő):

Földhasználati megbízási szerződések előkészítése. Részfeladatai: legfrissebb tulajdoni lapok összevetése az Igazgatóság adatbázisával. Általános és speciális előírások összehasonlítása, ellenőrzése a vagyonkezelési szerződésekkel. Kutatási jelentések adatainak ellenőrzése, rögzítése az igazgatóság biotikai adatbázisában. Az Igazgatóság madármentő állomására bekerült madarokról vezetett adatbázis kezelése. Irattározási, szkennelési, archiválási feladatok. Tanösvény ellenőrző bejárás Szarvaskő község határban. Biotikai adatok gyűjtése.

13.2. Tapasztalatok

Az adott programban számos olyan élők munkát igénylő természetvédelmi kezelést hajtottunk végre a közfoglalkoztatás keretében, melyre egyéb támogatásból és működési bevételeinkből nem volt elegendő emberi és anyagi erőforrásunk.

A közfoglalkoztatottaink a természetvédelmi kezelési feladatok közül területgondozási, karbantartási és gondnoki feladatok végrehajtásában vettek részt leginkább. Fontos szerepet töltek be a védett területeken, a szemétygyűjtésben és az invazív növények gyérítésében is. Tapasztalatunk szerint a 2022. évi programban résztvevő közfoglalkoztatottak nagy részére biztonsággal számíthattunk, ők a program folytatásában is részt vesznek. A takarítói területen sajnos nem találtunk olyan alkalmas munkatársat, aki hosszabb távon is maradna Igazgatóságunknál közfoglalkoztatás keretében.

13.3. Javaslatok

Tekintettel arra, hogy sikerült szinte már egy fix csoportot alkalmazni, bízunk a közfoglalkoztatási program folytatásában. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – a foglalkoztatáshoz kapcsolódó többletforrás megléte esetében – nyitott az igazgatóságnál már munkatapasztalattal rendelkező, szervezetbe szocializálódott, eredményesen tevékenykedő közfoglalkoztatottak állományba vételére.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

14.1. Belföldi együttműködés

2022-ben folytattuk együttműködésünket a hazai partnerszervezetekkel, kutatóintézetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Intézményi együttműködések

- *Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ*
- *Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *EGERERDŐ Zrt.*
- *Egri Turisztikai Nonprofit Kft.*
- *Északerdő Zrt.*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszék*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem*
- *Fővárosi Állat- és Növénykert*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Kaposvári Egyetem*
- *Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet*
- *Magyar Államkincstár*
- *Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.*
- *Magyar Természettudományi Múzeum*
- *Magyar Turisztikai Ügynökség*
- *MATE Genetikai és Biotechnológiai Intézet*
- *Mátra Múzeum, Gyöngyös*
- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Miskolci Egyetem Ásványtani – Földtani Intézet*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. Diósgyőri Vár*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Nemzeti Agrárkutató és Innovációs Központ*
- *Nemzeti Földügyi Központ*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Szegedi Tudományegyetem*
- *Szegedi Vadaspark*

Intézményi partnerség a környezeti nevelési feladatok területén:

- *Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest*
- *Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék*
- *Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- *Debreceni Egyetem, Természettudományi és Technológiai Kar*
- *Egri Tankerületi Központ*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet*
- *Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Biológiai Intézet*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet*
- *Eventus Művészeti Középiskola, Eger*
- *Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola*
- *Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény*
- *Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék*
- *Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar*
- *Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar*
- *Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növényteni és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar*
- *Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék*
- *Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája*
- *Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola*

Együttműködés civil szervezetekkel

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki, Nógrádi, Heves-vármegyei, Észak-Borsodi, Zempléni-Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok*
- *AGRIA GEOGRÁFIA a Földrajz Oktatásáért, Kutatásáért és Alkalmazásáért Alapítvány*
- *Alapítvány a Vidrákért*
- *Alsódobszai Hernádmenti Természetvédelmi Kulturális és Sport Egyesület*
- *Bátor a bátraké Egyesület*
- *Borsod Abaúj Zemplén Vármegyei Természetjáró Szövetség*
- *Békatutaj Szabadidősport Egyesület*
- *Bükki Természetvédelmi, Kulturális és Ökoturisztikai Alapítvány*
- *Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület*
- *Bükkaljai Gasztronómiai, Turisztikai és Szabadidősport Egyesület*
- *Castrum Bene Egyesület*
- *Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány*
- *Debrecinum Hexasakk és Természetbarát Egyesület*
- *Egri Spartacus Tájékozódási Futó Sportegyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *Érmelléki Természetvédelmi és Turisztikai Közhasznú Egyesület*
- *Furioso-North Star Lótenyésztők Országos Egyesülete* - honlap szerint működik*
- *Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány*
- *Hegyre Megy Egyesület*
- *Heves Vármegyei Természetbarát Szövetség*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *Hortobágyi Madárpark – Madárkórház Alapítvány*
- *IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Ipoly Túra Egyesület*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- *Karancs-Medves Természetvédelmi Alapítvány*
- *Kárpát Egyesület, Eger*
- *Kárpáti Borzderes Szarvasmarha Fajta Tenyésztők Egyesülete*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Kékes Turista Egyesület*
- *Magyar Biodiverzitás-kutató Társaság*
- *Magyar Juh-és Kecsketenyésztők Szövetség* - aktív honlap friss hírekkel*
- *Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület*
- *Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége*
- *Magyar Rovartani Társaság*
- *Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete*
- *Magyarhoni Földtani Társulat*
- *Magyartarka Tenyésztők Egyesülete*
- *Magyar Természetjáró Szövetség*
- *Magyar Turisztikai Szövetség*
- *Magyar Természettudományi Társulat*
- *Mályi Természetvédelmi Egyesület*
- *Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Miskolci Öko-kör*
- *Nimfea Természetvédelmi Szövetség*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Nógrád Vármegyei Természetbarát Szövetség*
- *Országos Erdészeti Egyesület*
- *Országos Természetőr Egyesület*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Sárréti Tündér Lovas Egyesület, Tenki Lovasudvar*
- *Szalakóta Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Szalkay József Magyar Lepkészetű Egyesület*
- *Szeleta Kultúráért Közlapítvány*
- *Támasz az Embernek – Támasz a Természetnek Alapítvány*
- *Természeti Örökségünk Alapítvány*
- *Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*
- *Zöld Akció Egyesület*
- *Zöld Kapcsolat Egyesület*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

14.2 Külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Holland Nemzeti Múzeum Biodiverzitás Kutató Intézete (Naturalis Biodiversity Center)	Hollandia (Leiden)	A Bükkben és Mátrában előforduló Pannon erdőtípusok mikrobiomjának vizsgálata DNS metabarcoding módszerekkel.
Státňa ochrany prírody (SOP SR)	Szlovákia (Beszterce-bánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ósélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószent-miklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az ANPI és a BNPI természetvédelmi őrök dolgozták ki 2006-ban.
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia – Magyar-ország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.
WWF DCP Romania és partnerei	Románia	ConnectGreen Interreg Danube-pályázatban nagyragadozók élőhelyi kapcsolatainak megőrzése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Parco Nazionale Foreste Casentinesi, Monte Falterona e Campigna,	Olaszország	LIFE19 NAT/IT/000795 pályázat előkészítése, A pályázat célja a vadmacska genetikai tisztaságának megőrzése
Karva Község Önkormányzata	Szlovákia (Karva)	RiWild (Riverside Wildlife Once and Today) című, SKHU/1902/1.1/037 azonosítójú INTERREG V-A pályázatban partner szervezet.
World Wide Fund For Nature Germany	Német-ország	LIFE16 GIE/DE/000661 EULARGE CARNIVORES- Az emberek és a nagyragadozók együttélésének elősegítése, kommunikáció, határokon átnyúló együttműködés és tudáscsere révén – közvetlen kapcsolat csupán a WWF Hungary –val van, képzések, találkozók
Királyi Botanikus Kert (Royal Botanic Gardens, Kew)	Egyesült Királyság	A BNPI csatlakozott a nevezett partnerszervezetek futó projektjéhez („A bennszülött flora megőrzése a Kárpáti Régióban“ témacímen), melyben a hazai Kárpátok vonatkozásában történik adatgyűjtések, botanikai értékelések, létrehozva a Kárpáti Kutatói Hálózatot. https://www.carpathian-research-network.eu/consortium
Szlovák Tudományos Akadémia Növénytudomány és Biológiai Sokféleség Központ Plant Science and Biodiversity Center (PSBC), Slovak Academy of Sciences (SAS)	Szlovákia	
Nemzeti Biológiai Kutatóintézet (Institute of Biological Research Cluj-Napoca) és Borza Botanikus Kert, Babes-Bolyai Egyetem (A. Borza Botanical Garden Babeş-Bolyai University)	Románia	
Lengyel Tudományos Akadémia, W. Szafer Botanikai Intézet	Lengyelország	
Károly Egyetem Botanikai Tanszék (Department of Botany, Charles University)	Csehország	
Alpin Ökológiai Laboratórium (Laboratoire d'Ecologie Alpine (LECA)	Franciaország	

15. Ellenőrzés

15.1. Belső ellenőrzés

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) 2022-ben is a 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bkr.) előírásainak, valamint az államháztartási belső standardoknak és a kapcsolódó útmutatóknak megfelelően működtette és fejlesztette belső kontrollrendszerét és ezen belül belső ellenőrzési tevékenységét.

Az aktuális Belső Ellenőrzési Kézikönyvének hatályba lépése 2022. november 1.

2021-ben lépett hatályba a 2021-2024. évre vonatkozó Belső ellenőrzési stratégiai terv, mely a belső ellenőrzési kockázatfelmérésen alapulva figyelembe veszi az Igazgatóság kockázatkezelési tevékenységének eredményeit, valamint a belső ellenőrzés eddigi tapasztalatait.

2022. év folyamán, hasonlóan az előző évhez, a belső ellenőrzés - a 3/2013. (II.15.) VM utasításnak megfelelő - vállalkozási szerződés keretén belül bonyolódott egy fő ellenőr alkalmazásával. A belső ellenőr szerződésének keretein belül köteles gondoskodni saját továbbképzéséről és eszközállományáról, mely az előírások és az elvárások szerint megtörtént. A belső ellenőr rendelkezik regisztrációval és kötelező továbbképzését 2021-ben teljesítette.

Az Igazgatóság vezetése a belső ellenőrzési rendszer 2020-tól kezdődő átalakítását folytatva készítette el 2022. évi Éves ellenőrzési tervét.

Az ellenőrzési terv tizenegy vizsgálati témakört és egy – belső kontrollrendszer fejlesztését célzó – tanácsadási tevékenységet tartalmazott.

Az ellenőrzési témakörök meghatározása során az Igazgatóság vezetése és a belső ellenőrzés fokozott figyelmet fordított a lefolytatott kockázatelemzési eljárás eredményére, valamint az elmúlt évek tapasztalataira. Ezen kívül figyelembe vette közzétett útmutató ajánlásait, így három esetben is érintette vizsgálataival az informatika területét. Az ellenőrzések kijelölése során emellett a szakmai és pénzügyi-gazdasági feladatok kerültek előtérbe.

Az Éves ellenőrzési terv tartalmi módosítására tárgyévben nem volt szükség, azonban egy esetben az ellenőrzés – az Igazgatóság hatáskörén kívül eső okokból – tanácsadási tevékenységbe fordult a hatékonyság érdekében. A belső ellenőrzés feladatát az év során végrehajtotta, egy vizsgálat jellegénél fogva áthúzódott 2023. évre a beszámolókészítés határidejéhez kötve. A vizsgálatokról ellenőrzési jelentések készültek, melyeknek megállapításai egy esetben minősültek jelentősnek, egyéb esetben kisebb jelentőségűnek voltak mondhatók.

Soron kívüli ellenőrzés elrendelésére nem került sor az év folyamán.

A 2022. évi belső ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel, így nem történt ilyen irányú megállapítás, nem készült erre irányuló jelentés.

Az Igazgatóság vezetése a belső ellenőri jelentésekre egy esetben adott ki intézkedési tervet, melynek összeállítása során figyelembe vette a belső ellenőri javaslatokat. Az intézkedési terv megfelelő módon készült és rendelkezik az elvárt tartalmi elemekkel. Az intézkedési tervben foglaltak az Igazgatóság informatikai területét érintik.

Egyéb – intézkedési tervet nem igénylő – megállapítások és javaslatok hasznosítása az Igazgatóság vezetése részéről – a jó gyakorlat és együttműködés alátámasztásaként - minden esetben megtörtént.

Az Éves ellenőrzési terv ezen felül egy tanácsadási tevékenységet írt elő, mely a belső kontrollrendszer fejlesztésének jegyében zajlott.

A belső ellenőrzés a tárgyévben is a jogszabályi előírásoknak megfelelően vezette a szükséges nyilvántartásokat és megfelelően gondoskodott a dokumentumok megőrzéséről, mind elektronikus, mind papír alapon. A vizsgálatok során a belső ellenőr a számára elektronikusan átadott dokumentumokat a megfelelő biztonsági előírások megtartása mellett bizalmasan kezeli és őrzi.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A belső ellenőrrel szemben összeférhetlenségi eset nem fordult elő az ellenőrzésekhez kapcsolódóan.

A belső ellenőrzés szervezeti és funkcionális függetlenségét az Igazgatóság vezetése a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosította.

Az ellenőrzések kapcsán a belső ellenőrzés a személyes ellenőrzések számát a szükséges és elégséges szinten tudta tartani, amellett, hogy a már jól működő elektronikus adat és dokumentum bekéréseket a továbbiakban is rendszeresen, a jó gyakorlatnak megfelelően folytatta.

Az Igazgatóság és a belső ellenőrzés együttműködése megfelelő, hatékony és példaértékűnek mondható. A belső ellenőri jogok korlátozása egy vizsgálat esetében sem fordult elő.

A belső ellenőri tevékenység során kapott információk és nyert tapasztalatok figyelembevételével az Igazgatóság belső kontrollrendszerének működése megfelelő. Megállapítható, hogy a szabályzati rendszer jól felépített, a tevékenységet lefedi, alkalmazása folyamatos és rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása biztosított.

A 2023. éves belső ellenőrzési terv összeállítása során - a vezetés szándékainak megfelelően - a belső kontrollrendszer javítása érdekében az általánosságban belső ellenőrzéssel ritkán érintett szakterületek vizsgálata továbbra is nagy hangsúlyt kapott. A belső ellenőri megállapítások és javaslatok aktualitása és hasznosíthatósága érdekében ezen kívül továbbra is kiemelték a folyamatba épített ellenőrzések.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

15.1. Belső ellenőrzés

Ellenőrzést végző szerv neve Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Belső ellenőrzés 1747/1/2022	Ipolytarnóci Ősmeradványok bemutatóhely működésének ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 494/2/2022.	A Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájéegység működésének vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 1013/3/2022.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00031 Pályázat ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 1447/4/2022.	A BNPI informatikai rendszerének adatbiztonsági vizsgálata	Intézkedési terv elkészítése lett előírva, mely elkészült.	Az intézkedési terv több részfeladatot írt elő, több részhatáridővel. Ezek teljesítési határideje áthúzódik 2023 év végére. Az 2022-ben aktuális részfeladatok határidőre elkészültek.	
Belső ellenőrzés 1831/5/2022	A BNPI iratkezelési rendszerének vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2190/6/2022	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2021. évi költségvetési beszámolójának, mérlegének ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés	A Bükk Nemzeti Park	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
2536/7/2022.	Igazgatóság 2021. évi önköltségszámítási tevékenységének ellenőrzése	nem történt		
Belső ellenőrzés 2022/8. 3059/2022.	A BNPI pályázati forrásból történő informatikai jellegű beszerzéseinek ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2022/9 3060/2022.	A BNPI tevékenysége során alkalmazott szoftver állományának és működtetésének ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2022/10 3454/2022	A központilag bevezetett Személyügyi nyilvántartó rendszer bevezetésének és működtetésének vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2022/11 3926/2022	A 2022. évi leltározás folyamatba épített ellenőrzése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	
Belső ellenőrzés 2022/tanácsadói jelentés	Az Igazgatóság belső kontrollrendszerének értékelése és időszaki módosításának kijelölése témaköréhez kapcsolódó vezetői feladatvégzésben történő tanácsadás	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

15.2. Külső ellenőrzés

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
AM Ellenőrzési Főosztály EF/16-1/2022.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Továbbra is fokozottan törekedjék a Beszerzési, illetve Közbeszerzési szabályzat beszerzések tervezésére vonatkozó előírásainak: a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet, a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet, a 162/2020 (IV. 30.) Korm. rendelet, valamint a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendeletek előírta eljárásrendek gyakorlati alkalmazására.	Törekszünk a Beszerzési, illetve Közbeszerzési szabályzat beszerzések tervezésére vonatkozó előírásainak: a 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet, a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet, a 162/2020 (IV. 30.) Korm. rendelet, valamint a 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendeletek előírta eljárásrendek gyakorlati alkalmazására. Határidő: folyamatos	Közbeszerzési értékhatárokat elérő beszerzések a 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó termékekre, szolgáltatásokra vonatkozó tervezett igényünk nem volt 2023. január 20-ig, így ajánlatért nem fordultunk a BVOP-hoz. Amennyiben a későbbiekben lesz ilyen igény, ajánlatért fogunk feljűk fordulni.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/16-1/2022.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Továbbra is következetesen és maradéktalanul gyakorolja a felmerült beszerzési igényekkel kapcsolatosan, hogy minden lehetséges esetben - figyelembe véve a 9/2011. (III. 23.) BM rendelet 1. számú mellékletét, az ott részletezett termékekről és szolgáltatásokról - forduljon a Központi Ellátó Szervhez a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően	BNPI a 9/2011. (III. 23.) BM rendelet 1. számú mellékletében, az ott részletezett termékek és szolgáltatások beszerzési igényeivel kapcsolatosan - a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően fog továbbra is eljárni. Határidő: 2022. 12. 31.	A 9/2011. (III.23.) BM rendelet 1. számú mellékletében, az ott részletezett termékek és szolgáltatások beszerzései minden esetben a 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően történt. .

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
AM Ellenőrzési Főosztály EF/16-1/2022.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Továbbra is maradéktalanul törekedjék a központosított közbeszerzés hatálya alá tartozó kiemelt termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó azon beszerzési igények esetén, amelyek a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása körében is teljesíthetők a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 11. §-ban foglalt előírásoknak megfelelően, ott követjük a kormányrendelet előírásait.	A központosított közbeszerzés hatálya alá tartozó beszerzési igények esetén, amelyek a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása körében is teljesíthetők a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 11. §-ban foglalt előírásoknak megfelelően, ott követjük a kormányrendelet előírásait. Határidő: 2022. 12.31	A központosított közbeszerzés hatálya alá tartozó beszerzési igények esetén, amelyek a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása körében is teljesíthetők a 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet 11. §-ában foglalt előírásoknak megfelelően történt, ott követjük a kormányrendelet előírásait.
AM Ellenőrzési Főosztály EF/16-1/2022.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	Tegye gyakorlatává, hogy amennyiben a TEAOR 38 Hulladékgazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásra vonatkozó igény felmerül, ugyancsak a Központi ellátó szervhez forduljon - a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 1. § (2a) előírásának megfelelően.	Amennyiben Hulladékgazdálkodás körébe tartozó szolgáltatási igény merül fel a BNPI-nél, a Központi Ellátó Szervhez fordulunk a 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 1. § (2a) előírásának megfelelően Határidő: 2022. 12.31	A Hulladékgazdálkodás körébe tartozó szolgáltatási igényünket, a Központi Ellátó Szervhez a 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet 1 § (2a) előírásainak megfelelően teljesítettük. .
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal KEHI-32-	A kormányzati igazgatási szerveknél történő bérén kívüli juttatások kifizetésének szabályairól szóló 4038/2022.	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
352/4/2022.	Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata			
AM Ellenőrzési főosztály EF/45-11/2022	A Bükki Csillagda megvalósulásához kapcsolódó gazdasági folyamatok ellenőrzése	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban	Ellenőrzés folyamatban
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programok Irányító Hatósága KEHOPHAT/162 40-1/2022-ITM	Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032 azonosító számú projekt záró helyszíni ellenőrzése 2022.02.15-én	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2022/08/02453/Á	Mezőgazdasági gépek és eszközök beszerzése a KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 azonosítószámú projektben utóellenőrzési jelentés 2022. 09.29.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság	Erdészeti csemeteültetés és fakitermelés a 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektben utóellenőrzési jelentés 2022. 03. 29.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
2022/01/00119/S Z				
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 2022/01/00172/É	Vadkárelhárító kerítés építése a KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektben utóellenőrzési jelentés 2022. 04. 19.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2022/05/01668/S Z	Erdészeti injektálási és csemeteültetési munkák a KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektben utóellenőrzési jelentés 2022.07.26.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és Energiahatékonysági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2022/03/00728/Á	Erdészeti kihordó szerelvény és tréler beszerzése a KEHOP-4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektben utóellenőrzési jelentés 2022.07.13.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
Miniszterelnökség Közlekedési, Környezeti és	Erdészeti kihordó szerelvény és tréler beszerzése a KEHOP-4.1.0-15-2016-00062	Nem támogató tartalmú jelentés.	Szerződésmódosítás megszüntetése.	Szerződésmódosítás megszüntetése megtörtént.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Energiahatékony ági Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság 2022/03/00728/Á	azonosítószámú projektben szerződés módosítás utóellenőrzési jelentése 2022.11.25.			
Miniszter- elnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály 2022/09/02902/SZ	Fakitermelési eljárás a KEHOP- 4.1.0-15-2016-00062 azonosítószámú projektben eljárás megindítására vonatkozó ellenőrzési jelentés 2022. 10. 21.	Nem támogató tartalmú jelentés.	Közbeszerzési eljárás teljes átdolgozásának szükségessége.	Közbeszerzési eljárás átdolgozása megtörtént.
Miniszter- elnökség Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály 2022/08/02584/Á	Szeleta Látogatóközpont kiállítási eszközök – II. beszerzése a GINOP-7.1.5-16- 2016-00005 azonosítószámú projektben. Eljárás megindítására vonatkozó ellenőrzési jelentés 2022. 10. 06.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	-
ITM Környezeti és Energiahatékony ági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság 1336/1/2022	Közbenső helyszíni ellenőrzés „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-Hevesi Tájegységben” című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00029	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	azonosítószámú projekt esetében. ellenőrzött időszak:2021.01.21.-2022.02.17. Ellenőrzés időpontja: 2022.02.17.			
ITM Környezeti és Energiahatékony ági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság KEHOPHAT/451 08/2022-ITM	Záró helyszíni ellenőrzés Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 4. ütem című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00017 azonosítószámú projekt esetében. Ellenőrzés időpontja: 2022.06.29.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-
ITM Környezeti és Energiahatékony ági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság KEHOPHAT/348 30-1/2022-ITM	Záró helyszíni ellenőrzés Földvárak, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak természet- és tájvédelmi rehabilitációja a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00030 azonosítószámú projekt esetében. Ellenőrzés időpontja: 2022.04.07.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-
ITM Környezeti és Energiahatékony ági Operatív Programokért	Záró helyszíni ellenőrzés „Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Felelős Helyettes Államtitkárság	lévő kaptárkövek megőrzése” c. KEHOP-4.1.0-15-2016-00031 azonosítószámú projekt esetében. Ellenőrzés időpontja: 2022.06.29.			
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság KEHOPHAT/411 80-1/2022-ITM	Záró helyszíni ellenőrzés Kisvízi élőhelyek - Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén című és KEHOP-4.1.0-15-2016-00058 azonosítószámú projekt esetében. Ellenőrzés időpontja: 2022.04.28.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-
ITM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság KEHOPHAT/411 80-1/2022-ITM	A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére szükség volt, az intézkedések megtörténtek.	A BMS-143 trinokuláris sztereo mikroszkóp már nem volt fogalomban a beszerzéskor, ezért a BMS-144 számú trinokuláris mikroszkóp került beszerzésre a KFF egedélyének hiányában, mivel a paraméter-különbségei pozitívak voltak, egy nagyítási paramétert leszámítva, mely az igazgatóság munkájában nem ad érzékelhető különbséget. A mikroszkóp a projektben nem került elszámolásra. A tájékoztató táblákon szereplő támogatási összeg javításra került.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
SZÉCHENYI PROGRAMIROD A TANÁCSADÓ ÉS SZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT. - Szlovák-magyar geoturisztikai partnerség SKHU/1902/4.1/038	Közbenső helyszíni ellenőrzés Szlovák-magyar geoturisztikai partnerség SKHU/1902/4.1/038 c. projekt. Ellenőrzés időpontja 2022.05.25.	Támogató tartalmú jelentés.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-

16. Éves munka legfontosabb elemeinek összefoglalása

2022. évet az új kihívásokhoz történő **alkalmazkodás** jellemezte. A világhátrány lecsengésével optimistán láttunk feladatainkhoz, de a súlyosbodó körülmények még inkább próbára tették alkalmazkodó képességünket.

Szigorú szabályozás és gazdálkodás mellett, a munkatársak elkötelezett közreműködésével sikerült folytatnunk természetvédelmi tevékenységeinket a költségvetési egyensúly megtartásával.

A begyűrűző energiaválság, a jelentős üzemanyag-áremelkedés, a szinte összes téren jelentkező többletköltségek, az álláshelyelvonás, zárolás, kötelezettségvállalási-beruházási tilalom mind erőteljes kihívásként jelentkeztek. Ennek ellenére a növekvő szakmai feladatainkat kevesebb létszámmal és költséggel, a nehézségek árán is, de megoldottuk. Erre a munkatársak elhivatottsága, erőn felüli teljesítése eredményeként volt lehetőség. Sajnos az elmúlt évben tapasztaltuk első alkalommal, hogy erőteljes volt a munkaerő elvándorlás, fokozódott a fluktuáció.

Súlyos problémát jelentett az engedélyezett létszámkeretünk szűkösége. Emiatt feladataink egy részét külső szervezetek megbízásával, vállalkozói szerződésekkel kellett megoldanunk, azonban az optimális, szakmailag is megalapozott működéshez alaptevékenységeinket akkor tudjuk megfelelő elkötelezettséggel, színvonalon és módon ellátni, ha nem kényszerülünk az egyébiránt saját munkatársakkal is ellátható feladatok kiszervezésére.

2022-ben az előző években bevezetett új Szervezeti és Működési Szabályzata szerinti működés, az új szervezeti rendnek megfelelően aktualizált szabályzatok és belső utasítások, ügyrendek alkalmazása a gyakorlatban is jól bizonyított, immáron a napi rutin részévé vált. A szabályzatokat, utasításokat és az új ügyrendeket belső ellenőrzés keretében folyamatosan felülvizsgáljuk, az így szerzett működési tapasztalatokkal aktualizáljuk.

Egyre hangsúlyosabb erőforrásokat biztosítunk az **élőhely- és fajmegőrzési** programjaink végrehajtásához, melyek közül kiemelhetők a hegyi rét kezelése, alföldi gyepeink fenntartó kezelése és rekonstrukciója, a vizesélőhelyek fenntartása, a fokozottan védett madárfajok megőrzése érdekében folytatott feladatok, a visszatelepülő nagyragadozók társadalmi konfliktusainak elkerülése érdekében végzett megelőző és ismeretterjesztő tevékenységek.

Fajmegőrzés terén jelentősek a fokozottan védett madárfajainkkal kapcsolatos védelmi tevékenységek (*például parlagi sas, békászó sas, kerecsensólyom, kék vércse, vándorsólyom, szalakóta*), a megvalósult kétéltű átjárók karbantartása, illetve az új kétéltű szaporodóhelyek kialakítása. Több esetben hatósági korlátozást kezdeményeztünk például a *fehértű harkály* vagy fokozottan védett *ragadozómadár-fajok* fészkelésének védelme érdekében.

A hazánkban csak Kácson élő *fekete bödöncsiga* állományának, egyben a **Kárpát-medence legértékesebb vízicsiga-élőhelyének** megóvása érdekében a langyosvízű forráscsoportokat magában foglaló, jelentős anyagi ráfordítással általunk megvásárolt ingatlant 2022-ben vagyongazdálkodásunkba vettük. Ezáltal lehetőségünk nyílik a különleges természeti kincsek megőrzésére, így az unikális vízicsiga-közösségek mellett hazánk legnagyobb épületlakó kis patkósorrú denevérállományának megmentésére is. 2021 őszétől a langyosvízes forrás alatti patakszakaszon megkezdtük a veszélyeztetett vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulum*) eltávolítását, mely tevékenységet 2022-ben is végeztük és több éven át folyamatosan folytatni is szükséges. Megkezdtük az élőhely védelmére tervezett tevékenységek pályázati előkészítését.

Az **inváziós fajok visszazorítása** a teljes működési területen egyre növekvő feladatot jelent. 2022-ben is folyamatosan végeztük intenzív felmérő, valamint kezelési tevékenységünket. A *bíbor nebáncsvirág* esetében több ponton sikerült teljesen felszámolni a bükk állományokat,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

valamint folytattuk a selyemkóró, a Szosznovszkij medvetalp és a mirigyes bálványfa visszaszorítását.

Mint minden évben, idén is részt vettünk erdőtervezésének folyamatában. Folyamatos egyeztetéseket folytattunk az állami erdőgazdálkodókkal a **Bánhorváti, Pétervásárai és Gömöri erdőtervezési körzet** tekintetében.

A **nagyragadozók** stabilizálódó állományának és életnyomainak megfigyelése egyre több információt szolgáltat a faj jelenlétével kapcsolatban. Egyre több feladatot jelent számunkra a vad- és haszonállatok nagyragadozóknak tulajdonított támadásának kivizsgálása, és a társadalom, a sajtó tájékoztatása. A lakosságot, gazdálkodókat évek óta folyamatosan, szakszerűen informáljuk és konkrét segítséget is nyújtunk. Indokolt igény és gazdálkodói közreműködés mellett villanypásztorokat biztosítottunk megelőzési céllal, a bejelentett eseteket kivizsgáljuk. Az elmúlt időszak támadásait helyszínelve szemrevételezéssel, majd genetikai vizsgálatokkal is alátámasztva megállapítható, hogy annak jelentős részét kutyák követték el. Komoly előrelépést jelent, hogy az általunk kidolgozott és irányított nagyragadozó monitoring tevékenységhez a gazdálkodók, vadászok, erdészek is csatlakoznak.

A **Natura 2000** területek megfelelő állapotát **fenntartási tervek** biztosítják, melyből jelenleg 61 db áll rendelkezésre és ad iránymutatást. A tárgyévben a „Kesznyéten” (HUBN10005) különleges madárvédelmi terület terve került elfogadásra az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztály Szakmai Bizottsága részéről. A Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003) különleges madárvédelmi terület egyeztetési dokumentációja elkészült, az egyeztetés áthúzódik a 2023. évre. A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A **Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszert** (NBmR) jelentős adathalmazzal gyarapítottuk: 14 védett és 6 inváziós edényes növényfaj monitorozása, gombaközösségek, gerinces (*pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, ürge, kisemlősök*) és gerinctelen állatfajok (*egyenesszárnyúak*) felmérése. 1 élőhely-térképezési kvadrát (Sajó-völgy), 1 fás társulás és 2 gyeptársulás monitorozása, 10 db közösségi jelentőségű erdős és 9 db gyeper élőhely felmérése extenzív adatlapokkal.

Folytattuk a **településrendezési** tervek felülvizsgálatának véleményezését, 2022-ben összesen 116 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések.

Barlangvédelmi feladataink keretében két barlangban végeztünk állagmegóvási, helyreállítási munkát, külső vállalkozó bevonásával. Igazgatóságunk és a szlovák Pavol Jozef Šafárik Egyetem Kassai Természetudományi Kara kötött létrejött megállapodás keretében a Szamentu- és Anna-barlang gerinctelen faunájának kutatás folyt 2022-ben.

Védett gyepterületeink fenntartását **őshonos állatállományunk** segítségével végezzük, ami egyben jó alapot teremt az állami génmegőrzési feladatok érvényesítéséhez eredeti környezetükben. **Magyar szürke szarvasmarha** állományunkkal a Dél-Hevesi Tájegységben 766 ha-os gyepterületét kezeljük, ami egyben szolgálja tűzokok védelmét is.

A **Batúz-tanya** közel 1.200 hektáros védett területét lovak, szarvasmarhák és juhok tartották karban. 2022-ben tovább folytattuk a **Furioso-North Star** lófajta megőrzési programját, jelentős eredményeket értünk el fogathajtó versenyeken, valamint kiállításokon mutatjuk be nagy a legjobb egyedeket. A **kárpáti borzderes szarvasmarha** génmegőrzési mintaprogramja keretében folytattuk az állomány szelekcióját. A fajtarekonstrukción túl célunk a tenyészegyedek kiválasztása és nevelése. A négyes mentes, jó fizikumú **magyar tarka szarvasmarhák száma** is növekedett saját szaporulattal. A **magyar merinó juh** állományunkat 2022. októberében

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

felszámoltuk, a kezelő személyzet krónikus hiánya miatt. A szaporodó ló- és szarvasmarha állomány ütemes növekedése legeltetéssel és takarmány betakarítással a védett területek, gyepek kezelését biztosítja.

2022-ben 2681,5294 hektár területre adtunk be egységes területalapú támogatási kérelmet. 2021-ben beadott AKG pályázatunk eredményes volt, így a 2022. évben 794,5078 hektáron Alföldi madárvédelmi szántó, és 1576,3292 hektáron Alföldi madárvédelmi gyepprogram végrehajtását kezdtük meg kettő tájegységünket érintően.

2022-ben több helyszínen előre léptünk a **régi gyümölcsfajták** megőrzését célzó programunk terén. Tardi-legelő Természetvédelmi Területen a megfelelő vad-alanyok kiválasztása és megjelölésük 2021-ben megtörtént, a szaporítást 2022. tavaszán elvégeztük, 30 alanyra 15 tájfajta került oltásra, alanyonként több (3-7) oltóvessző. Az év során az alanyok hajtásait 3 alkalommal távolítottuk el.

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként **természetvédelmi vadállomány-szabályozást**. A vaddisznóállomány az ASP fertőzés következtében a korábbi években jelentősen megcsappant, de most már jelentős az állománynövekedés. Egyik fő feladatunk, hogy az állományt alacsony szinten tartsuk a földön fészkelő madárfajok, a mezőgazdasági területek túrása miatt, valamint Dél-Borsodi Tájegység területén a magyar szöcskegér populációinak védelme érdekében.

Birtokpolitikai feladataink keretében a 2022. évben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál haszonbérleti pályázat nem került meghirdetésre. A beérkező igények alapján, pályázat nélkül, folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2022. évben 4 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre. A 2022. december 31-én lejáró, 5 ha alatti területekre 15 db új szerződést kötöttünk 55,5514 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 169 db, egy évre szóló megbízási szerződést kötöttünk 8.615,792 ha-ra vonatkozóan. 2 db szerződést megszüntettünk, mert a haszonbérlet családi és életkörülményeiben olyan tartós változás állt be, amely a haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségei teljesítését akadályozta.

Kiemelt feladatunk a jövő (és a jelen) generációinak szemléletformálása, így **környezeti nevelési programok, természetiskolai foglalkozások** lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést erősíti a felsőoktatásból érkező szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését pedig a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutatási tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvényeink. Három egységünk kapta meg a Természetiskolai minősítést. A Bábakalács Természetiskola bázishelyként, a mátrafüredi Harkályház oktatóhelyként és a Vidra Verda mobil szolgáltatásként.

Továbbra is nagy siker övezi a környezeti nevelés, oktatás szolgálatába álló **Vidra Verda**, a „guruló természetbúvár” – igazgatóságunk oktatási célokat szolgáló kisbusza - programjainak elindítását.

Fontos feladatunk a **Bükki Csillagoségbolt-park** szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása érdekében a **Bükk-vidék Geopark** munkaszervezetének működtetése, valamint közreműködés a Novohrad-Nógrád Geopark tevékenységében.

Ökoturisztikai feladataink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a **Nemzeti Parki Termékek**, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az ökoturisztikai szervezetekkel és önkormányzatokkal.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Különösen jelentős a természeti értékek népszerűsítése-bemutatása érdekében az igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg.

A **Bükki Csillagda** 2022. tavaszán nyitotta meg kapuit, mely azóta is nagyszámú látogatót vonz. A tudomány-élmény-interakció hármásának központba állításával nappal és éjszaka is olyan egyedülálló élményben részesülnek a látogatók, amely hazánkban csak itt elérhető. A Bükki Csillagda az előzetesen tervezett évi 37.000-es látogatószámot messze túlszárnyalta – sikerült elérnünk az 55.000 főt! Fontos feladatunk, hogy a jelentős érdeklődést a következő években is fenn tudjuk tartani és a látogatókat kiemelt színvonalon kiszolgálni.

A 2022-es évben a látogató és bemutatóhelyeink látogatószáma a közel 35 %-kal emelkedett 2021-hez képest, elérte a 236.792 főt. A márciusban nyitott Bükki Csillagda iránti nagy érdeklődés mellett mindegyik látogatóközpontunk növelte a látogatószámokat.

A pandémiás időszakban megalapozott **online jegyrendszer** a Bükki Csillagda megnyitásával jóval nagyobb szerepet kapott, hiszen a látogatók 60%-ka ezen keresztül vásárolta meg belépőjegyét a csillagászati látogatóközpontba. Ebben az évben vezettük be az online ajándékutalványt, ami a karányonyi időszakban sikeresnek bizonyult.

Az ökoturisztikai szolgáltatások, a környezeti nevelési programok és a közösségi felületeink adnak lehetőséget arra, hogy az igazgatóság munkájáról szélesebb társadalmi környezetben véleményt tudjanak formálni. Ezek alapján büszkék vagyunk arra, hogy 2022-ben közel negyed millió ökoturisztikai szolgáltatást igénybevevőt regisztrálhattunk. Közösségi csatornáinkon (honlap, fb, instagram, youtube) 1,3 millió felhasználó fordult meg és a környezeti nevelési programjainkon 15.658 fő jelent meg.

A 2017-ben megalakult **Bükk-vidék Geopark** 2020-ban benyújtott felterjesztési dokumentációját 2021. februárjában az UNESCO Globális Geopark Hálózat (UGGN) teljesnek tekintette, majd egy összegző dokumentumot állított össze belőle, melyet három hónapos időtartamra a tagállamok kormányközi ellenőrzésére bocsájtotta. A kormányközi ellenőrzések után 2021. szeptemberében megtörtént a geopark terepszemléje két UNESCO helyszíni ellenőr által. 2022-ben kaptuk meg az UNESCO Globális Geoparkok Tanácsának levelét, amely az eddigi tevékenység és a szervezet ellenőreinek tavalyi látogatásán szerzett pozitív tapasztalatok alapján fogalmazták meg javaslataikat az UNESCO hálózatba történő felvételhez. A feladatok megfogalmazását és kidolgozását megkezdtük, és 2023-ban beadásra kerül a szükséges kiegészítő dokumentáció. Fenti munkához segítséget nyújtottak a Novohrad-Nógrád Geopark sikeres 4 éves felülvizsgálatán szerzett tapasztalatok.

Alapfeladataink mellett számos hazai és nemzetközi **pályázatot** menedzselünk. A pályázatok jó lehetőséget nyújtanak arra, hogy költségvetési és saját forrásaink korlátai miatt a fedezet nélküli, nem megvalósítható, de természetvédelmileg indokolt tevékenységeink pénzügyi háttérül forrásokat tudjunk bevonni. Ezáltal a természetvédelmi feladataink körét tovább bővíthetjük, tevékenységeinket infrastrukturális beruházásokkal és eszközbeszerzéssel tudjuk hatékonyabbá tenni.

GINOP pályázatunk, két **KEHOP**, három előkészítéses **KEHOP** projektünk és egy **Interreg** projektünk zárása 2023-ben fog megtörténni. Egy **LIFE** projektünk fut még az év végéig. 2022. szeptemberében indult egy **új LIFE** projektünk, mely kapcsán az aktív munka is már megkezdődött. 2023. tavaszán indul két **új INTERREG** és egy **HORIZON** pályázatunk. Folyamatosan végezzük a pályázatainkkal kapcsolatos feladatokat. **Új KEHOP PLUSZ, Interreg és LIFE** pályázatokat készítünk elő önállóan vagy hazai/külföldi partnerszervezetek bevonásával, elsősorban élőhelyvédelmi és fajmegőrzési, illetve bemutatói/ökoturisztikai területeken.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított **Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer** alkalmazásával 2022. október 3-tól bevezettük a teljesen elektronikus, hiteles dokumentumkezelést. A munkatársak már a dokumentumkezelő rendszerben kapják meg a bejövő irataikat hiteles elektronikus okirat formájában, a kimenő iratok jóváhagyása, köröztetése, aláírása és címzett részére megküldése szintén a programban, elektronikus formában történik. Papír alapú iratokat csak akkor használunk, ha feltétlenül szükséges, de ezeket is hiteles elektronikus másolatként feltöltjük a Poszeidon rendszerbe a Másolatkészítési Szabályzatunknak megfelelően.

Teljes ügyiratforgalmunk megközelítette a 20.000-et, 565 irat már hiteles elektronikus dokumentumként került köröztetésre, kiadmányozásra és kiküldésre 2022-ben.

A bevezetéssel járó teendők nagy többlet munkaterhet jelentettek/jelentenek az ezért felelős munkatársak számára, mely az alábbiakból adódott: a program és dokumentációjának tanulmányozása, az ügyviteli folyamatok kidolgozása, tesztelése, az egyeztetés a fejlesztőkkel, az összes felhasználó oktatása, részükre oktatási és segédanyagok készítése, folyamatos segítségnyújtás a program használatában.

A területi munkára hangsúlyt fektető **tájégségi modell** szerinti munkaszervezés a napi rutin részévé vált. **Természetvédelmi őrszolgálati** tevékenységünk hatékonyságát tovább növeltük, az őrszolgálat tagjai gyakorlatilag az igazgatóság teljes tevékenységi körének megvalósításában részt vesznek. Ennek támogatás érdekében új képzéseket szerveztünk számukra.

Az Igazgatóság jelentős **kapcsolatrendszer**t alakított ki a természetvédelemmel kapcsolatban álló hazai és külföldi oktatási, kutatási intézményekkel, civil szervezetekkel, az őshonos haszonállat génmegőrzés terén az érintett tenyésztő szervezetekkel. A Debreceni Egyetem Természetvédelmi Biológia Kihelyezett Tanszékeként működünk. A Bükk-vidék Geopark munkaszervezeteként több olyan kulturális és oktatási intézménnyel is együttműködési megállapodást kötöttünk, mely segíti az aspiráns Bükk-vidék Geopark jövőbeli fenntartását és működését.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerekkel, hanem **külföldi természetvédelmi szervezetekkel** is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, együttes pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az **EUROPARC** szövetségnek és alapítói annak Kelet- Közép Európai Szekciójának. Kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk több külföldi intézettel, mely együttműködés keretében értékes új adatokat kapunk, osztunk meg természetvédelmi kezelési feladataink ellátásához is, mint például a nagyragadozók védelme, a Kárpáti Régió bennszülött flórájának megőrzése vagy a bükki barlangok egyedülálló faunájának kutatása terén. Az elmúlt évek során kapcsolatot alakítottunk ki a **Kulturweit** nemzetközi kulturális önkéntes szolgálattal foglalkozó szervezettel, mely az **UNESCO** német bizottságának alszervezete. Ennek eredményeként a **Bükk-vidék Geopark** területén már több turnusban fogadtunk önkénteseket.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évben a szakmai-gazdasági tevékenységei erőteljes felügyelete mellett megőrizte költségvetése egyensúlyát. A fegyelmezett gazdálkodás, a munkatársak elhivatottsága eredményezte, hogy ebben az esztendőben is sikerrel teljesítettük alapfeladatainkat, az újonnan felmerülő és növekvő egyéb elvárásoknak eleget tettünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Jogi és Igazgatási Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
A Poszeidon rendszer funkciókészletének minél nagyobb mértékű használata. Hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú iratok csatolmányként történő rögzítése a Poszeidon rendszerben.	Titkárság	A Poszeidon rendszerben csatolmányként rögzített összes, BNPI által hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú irat (db)	1000	Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer alkalmazásával 2022. október 3-tól bevezettük a teljesen elektronikus, hiteles dokumentumkezelést, ezzel jóval többet teljesítettünk, mint ami az eredeti célkitűzés volt. A munkatársak már a dokumentumkezelő rendszerben kapják meg a bejövő irataikat hiteles elektronikus okirat formájában, a kimenő iratok jóváhagyása, közzététele, aláírása és címzett részére megküldése szintén a programban, elektronikus formában történik. Papír alapú iratokat csak akkor használunk, ha feltétlenül szükséges, de ezeket is hiteles elektronikus másolatként feltöltjük a Poszeidon rendszerbe a Másolatkészítési Szabályzatunknak megfelelően. A csatolmányként rögzített elektronikus iratok száma összesen 17183 db volt 2022-ben, így a célkitűzésnél több elektronikus iratot töltöttünk fel a rendszerbe.
A hatályos jogi szabályozás alapján jogi tanácsadás a BNPI szervezeti egységei számára	BL, NK	Jogi tanácsadással érintett ügyek száma (db)	100	A veszélyhelyzettel összefüggésben, és attól teljesen függetlenül is óriási mennyiségű jogszabályt hirdettek ki 2022-ben, 223 Magyar Közlöny és 75 Hivatalos Értesítő jelent meg. Ezek feldolgozása, a megváltozott jogszabályok napi munkavégzés során történő alkalmazása nagy mennyiségű többletterhet jelentett. Kiemelt célkitűzésünk volt a hatályos jogi szabályozás alapján jogi tanácsadás a BNPI szervezeti egységei számára. A jogi tanácsadással érintett ügyek száma többszörösen meghaladta a 100-at.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Természetmegőrzési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Természetvédelmi szempontból szükséges kezelések és korlátozások előírása védett és Natura 2000 erdőterületeken.	KKr	ha	15.000	Megvalósult
Természetvédelmi hatósági / szakhatósági eljárásokban való részvétel.	KKr, CsV	db	300	Megvalósult
NBmR Sajó-völgy 5 x 5 km négyzet élőhelytérképezése.	PA	ha	2.500	Megvalósult
Erdőtervezés adatszolgáltatás végzése.	SJ	db	1	Megvalósult
Naperőművek és napelemes parkok telepítésének véleményezése.	HS	db	10	Megvalósult
Településrendezési tervek véleményezése.	GCs, KMCS, SzZs	db	50	Megvalósult

Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Természetiskolai szolgáltatások bevezetése	SZE/EN	Folyamatos		Megvalósult. Oklevél: 2022. május.
Tematikus rendezvények szervezése és lebonyolítása a jeles napokhoz kapcsolódóan Bábakalács Természetiskolában és a Harkály Házban		Folyamatos	13	Megvalósult (16 rendezvény)
A BNPI honlap család szerkezeti megújítása, az arculat finomítása	VSZE	db	1	Megvalósult
Nemzeti Park Védjegy pályázat lebonyolítása, új termelők bevonása	FA	alkalom	1	Megvalósult. 2022. ápr. 26. - 16 új védjeggyessel szerződés kötés
Bükk Csillagda megnyitása	NR, SzK	db	1	Megvalósult - 2022. március 7.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Területkezelési és Birtokügyi Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
2022. évben lejáró haszonbérleti-, és termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződés újra kötése	CsT	ha	8632	Össességében 8706,7802 ha területre kötöttünk bérleti szerződést (haszonbérleti szerződést 55,5514 ha-ra, termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződést 8651,2288 ha-ra)
Kárpáti borzderes szarvasmarha - 2021. évi génmegőrzési mintaprogramjában vállalt feladatok teljesítése.	HÁ	Ft	50.000 000	Az igazgatóság 2021. évi kárpáti borzderes szarvasmarha mintaprogramjában vállalt feladatok rendben elvégzésre kerültek. Az ezzel kapcsolatos beszámoló az AM részéről elfogadásra került.
Állattartással kapcsolatos belső ügyrend elkészítése.	HÁ	db	1	A területkezelésre vonatkozó szabályozás a BNPI tájegységeinek ügyrendjéről szóló 3369/1/2022 (IX.30.) iktatószámú Igazgatói utasítás kiegészítéseként, a Területkezelési és Birtokügyi Osztály ügyrendjéről szóló, 2488/1/2022 iktatószámú igazgatói utasításban lett beleépítve, mely 2022. november 01-én lépett hatályba
Területkezeléssel kapcsolatos belső ügyrend elkészítése.	HÁ	db	1	A BNPI állattartó telepeinek eljárásrendjéről szóló 2786/1/2022 számú Igazgatói Utasítás 2022. november 01-én lépett hatályba.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Pályázatkezelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Futó KEHOP pályázat lezárása	MÁ	db	1	KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 számú „A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben” című projekt lezárása folyamatban van.
Futó KEHOP előkészítései projekt lezárása	MÁ	db	1	Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciója (projekt-előkészítés) című projekt lezárása folyamatban van.
Futó INTERREG projekt zárása	HA	db	1	INTERREG GEOTOP SKHU/1902/4.1/038 számú „Szlovák-Magyar geoturisztikai partnerség” című projekt zárása megvalósult.

Dél-Borsodi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Kisemlős védelmi tevékenység, kiemelten az endemikus magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>) állományának megőrzése érdekében.	BP TŐSZ	nap	40	Megvalósult
Nádasok kezelésével kapcsolatos feladatok (előkészítés, munkák koordinálása, ellenőrzése, adminisztráció)	MJ, ZA	nap	30	Megvalósult
A Batúz-tanya állatállományának ellátásához szükséges mennyiségű, jó minőségű szalmaszén takarmány előállításának koordinálása (összehangolása a természetvédelmi kezelési feladatokkal)	DA, BMTK	bála	3.000	Megvalósult
Természetvédelmi érdekből végzett vadgazdálkodási kezeléshez szükséges létesítmények -lesek- építése kihelyezése	LZ, KJ, NSZ	db	10	Megvalósult

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Dél-Hevesi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Vizesélőhely-rekonstrukciós KEHOP+ előkészítő pályázat szakmai feladatainak ellátása.	TL	db	1	Megvalósult
Biotikai adatok gyűjtése és adatbázisba rögzítése.	FA	db	10.000	Megvalósult - 10100
Mesterséges költőhelyek, karbantartása, ellenőrzése.	SJ	db	600	Megvalósult - 600
Természetvédelmi szempontú saját vagyonkezelés megvalósítása.	BP	ha	1.350	Megvalósult - 1415
Természetvédelmi célú legeltetési gyepkezelés megvalósítása.	SHÉ	ha	550	Megvalósult - 571
Átköltözés az új állattartó telepre	SHÉ	db	1	Megvalósult

Kelet Bükk Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Kisvizes élőhelyek felmérése, azonosítása és ezekhez kapcsolódó adatgyűjtés, adatok leadása.	KBTE	db.	100	130% A 2022. év aszályos első felében a jelentősebb vizes élőhelyek kiterjedése erősen lecsökkent, egyes esetekben május közepére teljesen kiszáradtak. Ennek ellenére ezen élőhelyek folyamatos monitorozása a jövőben is fontos feladat
Kácsi-patakon invazív hínárnövényzet visszaszorítása.	KA, PVG	folyóméter (fm)	300	100% + A patakmeder hínár mentesítését a vállalt mederszakaszon közfoglalkoztatottak és gyakorlatos diákok bevonásával sikeresen elvégeztük.
„KBTE terepnapok” megtartása, lehetőség szerint a teljes őri állomány részvételével, melyek célja a kollektív adatgyűjtés vagy KÉRA beavatkozások megvalósítása.	KBTE	alkalom	6	100% + Köpüsi rét kaszálása, Létras rét felmérés, Létrási pajta környezetének karbantartása, Ivánka gallya-Csókás vgy. -Ásottfa tető madártani megfigyelés, itatóhelyek - dagonyák feltöltése az aszályos időszakban, Kács gyep- és egyéb területek kezelése (45 éves ünnepség előkészület)

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Szemléletformáló természetvédelmi cikkek megjelentetése a BNPI honlapján (MCS és TLCS)	UL, BCs	db	24	Megvalósult 16 honlaphír, 21 Facebook hír
Tájegységi „belső” továbbképzés megvalósítása specialista szakértő bevonásával.	MG	db	2	Részből megvalósult (1)
Környezeti nevelési programok megvalósítása a Harkály Házban.	MG			Megvalósult
Adatszolgáltatás, kezelési előírások összeállítása a Pétervásárai körzeti erdőtervezéséhez.	BCS, IE	db	1	Megvalósult
Adatgyűjtés, természetvédelmi irányelvek összeállítása a Tarnaleleszi körzeti erdőtervezéséhez.	BCS, IE	db	1	Megvalósult
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Bánhorvati körzeti erdőtervezésnél.	BCS, BZZS	db	1	Megvalósult

Nógrádi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
„Pannon legelők és kapcsolódó élőhelyek a PAF stratégia intézkedéseinek implementálásával történő hosszú távú megőrzése” LIFE17 IPE/HU/000018 – részvétel a projekt Nógrádi Tájegységben zajló részének megvalósításában (kézi cserjeirtás + inváziós növényfajok vegyszeres kezelése).	HK	ha	113,8	A projekt megvalósulásának ütemében, folyamatosan teljesítve
Középfeszültségű oszlopokon történő áramutések felmérése.	PF	db	780	Megvalósult - kiegészítve a forró vezeték felmérésekkel 3 helyszínen

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Nyugat-Bükk Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Fokozottan védett madarak állományfelmérése, 40 nap	PI. BJ. DG.	Folyamatos	40	Megvalósult
Hidegkúti fás legelő rekonstrukciója, gyepterület, szárazzás, 28 nap	JR.	Folyamatos	28	Részben megvalósítva (a TE vezető nyugdíjba vonulása kapcsán kialakult átmeneti helyzet)
Kételtű szaporodóhelyek rekonstrukciója, 25 nap	BA. DG. PI.	Folyamatos	25	Nem lett jóváhagyva
Gyepes Life területkezelések végzése, 8 nap	BJ. JR. PI.	Folyamatos	8	Megvalósult

Üzemeltetési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
A feleslegessé vált tárgyi eszközök, készletek előkészítése selejtezésre, nyilvántartásból való kivezetése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1	1
2022. december 31. fordulónappal egyeztetéssel végzett leltározás - kisértékű-, nagyértékű eszközök és készletek - előkészítése, kiértékelése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1	Folyamatban

Pénzügyi és Számviteli Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség	Feladat megvalósulása
Személyügyi nyilvántartó rendszer adatokkal történő feltöltése	VEA	fő	169	Megvalósult
Támogatói okirattal kapott források elszámolásának elkészítése.	MA	db	7	Megvalósult

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Az Igazgatóság 2020-2030-ig szóló középtávú stratégiája meghatározza azokat a célkitűzéseket, melyek alapján kijelöljük a rövid távú, 2023. évre vonatkozó operatív tevékenységeink irányát. A feladatok tervezésénél a háború okozta gazdasági nehézségeket és a klímaváltozás hatásait kiemelten figyelembe vettük. Az év egyik kiemelt feladata az új pályázati ciklusra történő felkészülés, a projektek tervezése és a pályázatok benyújtása, hiszen ezek sikeressége alapvetően határozza meg 2030-ig szóló stratégiai terveink megvalósítását.

17.1. Alapfeladataink hosszú távú célkitűzéseinek megfelelő éves program

Az alapértékként meghatározott küldetésünk változatlan: *„A természeti értékek megóvását táji léptékben megvalósító, az ökológiai rendszereket működésükben és kapcsolataikban megőrző, az ökológiai hálózat fennmaradását, a biológiai sokféleséget fenntartó és megőrző, tudatos természetvédelmi, szemléletformálási tevékenység.”*

Továbbra is elsődleges feladatunk a természeti értékek védelme, őrzése, a veszélyeztető tényezők felmérése, megelőző, stabilizáló és fenntartó intézkedések megtétele. Kiemelt szerepet kap a fajok és élőhelyek jobb állapotba helyezése.

A következő évben is szembesülnünk kell az energiaválság okozta következményekkel. Ez egyrészt a saját dologi kiadásainkat érinti, másrészt az erdőgazdálkodók egyre fokozódó kéréseit a szociális és a hatósági áras tűzifa igények biztosítására vonatkozóan.

A természetvédelmi eljárásokban, a hatósági megkeresésekre adott válaszokban egyre hangsúlyosabban kell érvényesíteni a természetvédelem érdekeit. Az előttünk álló új pályázati ciklusban várhatóan újabb megkeresések érkeznek a fejlesztési elképzelések terén, melyek védett területeket érintenek.

A szervezett programjaink, túráink, látogatóközpontjaink, bemutatóhelyeink nagy szerepet kapnak a környezeti nevelésben és ökoturisztikában. Számolnunk kell azzal a ténnyel, hogy a társadalom, a családok anyagi helyzete korlátozza ezen ismeretátadások, élményelemek igénybevételét. A szakmai tevékenységen túl feladatunk a látogatottság szinten tartása és a saját bevételek tervének teljesítése, hiszen ez utóbbi költségvetési egyensúlyunk alapfeltétele. Sajnos egyes természetvédelmi, állagmegóvási tevékenységek, üzemeltetési feladatok bevétel hiányában történő hátrасorolása egyre több problémát vetít előre.

A 2023. évre szóló természetvédelmi/szakmai tevékenységeink fő témacsoportjai:

1. Biológiai sokféleség megőrzése
2. Élő és élettelen természeti értékek megőrzése, jobb állapotba helyezése
3. Turisztikai és természetismereti oktatási infrastruktúra és programkínálat fejlesztése
4. Kiemelt jelentőségű természeti értékek monitorozása
5. Bükk földtani örökségünk és kezelésének, fejlesztésének UNESCO-s elismerése
6. Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság gazdasági feladatainak ellátása

A fő csoportokon belül 2023. évre vonatkozóan az alábbi tevékenységelemeket emeljük ki:

- a) fejlesztési elképzelések kidolgozása
 - indokolt természetvédelmi, ökoturisztikai és üzemeltetési fejlesztések meghatározása
 - igazodás a kiírt pályázatok feltételrendszeréhez (KEHOP Plusz, LIFE, Interreg, TOP Plusz és egyéb támogatási felhívások)
- b) a génmentés, megőrzés, hasznosítás a haszonállat- és őshonos gyümölcsfajták esetében
- c) természetvédelmi kezelési és Natura 2000 fenntartási tervek
- d) fajmegőrzés, élőhely-fenntartás és kezelés / „igazgatósági” kiemelt fajok

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- e) erdőkímélő erdőgazdálkodás
- f) látogató- és bemutatóhelyeink látogatóságának növelése
- g) kommunikáció továbbfejlesztése, környezeti nevelés, információs csatornák kezelése
- h) természetvédelmi őrszolgálat terepi jelenlétének fokozása
- i) nemzeti parki értékeink, termékek széles körben történő megismertetése
- j) Bükk-vidék Geopark aktivitásának fokozása
- k) Bükk Csillagda működtetése, az érdeklődés fenntartása
- l) Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság gazdasági feladatainak megfelelő színvonalú ellátásához munkaerőelvonás a BNPI gazdasági szervezetétől, annak megoldására kockázatkezelési elemzés elkészítése

Alapfeladataink teljesítésére vonatkozóan eddig is komoly kihívást jelentett az engedélyezett létszámkeret, illetve annak elvonása. Az Igazgatóságnál okozott nehézségek kezelése is komoly kihívást jelent a környezetünkben érvényesülő magasabb bér miatt elvándorló munkatársak tekintetében. Ezt a körülményt fokozza az a tény, hogy a Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság gazdasági feladatainak elvégzésére való kötelezéssel erre a feladatra létszámot nem kaptunk. Jelenleg kockázatos mértékűre növekedett a pénzügyi-számviteli dolgozók leterheltsége, ami már mindkét szervezet gazdálkodását veszélyezteti.

17.2. A háború okozta gazdasági nehézségek és a klímaváltozása negatív hatásainak kiegyenlítése

A háború okozta gazdasági nehézségek, a klímaváltozása hatásai továbbra is megnehezítik igazgatóságunk tevékenységeit.

Kiegyenlítésére igazgatói utasítással takarékosági intézkedések bevezetésére került sor. Ezen intézkedések megvalósultak, de a számszerű megtakarítás nem tudja ellensúlyozni azt az áremelkedést, amit szolgáltatás igénybevevőként és beszerzőként tapasztalunk.

A működés területén további szigorítások bevezetése válik szükségessé. A dologi kiadások csökkentése, az elvonások oly mértékű forráskivonást jelentenek, hogy az eddig végzett feladataink folytatását ellehetetlenítik. Egyre nagyobb problémát jelent nem csak alapfeladataink, hanem üzemeltetési kötelezettségeink teljesítése, különösen úgy, hogy minden területen jelentős áremelkedéssel szembesülünk. Csökkenteni vagyunk kénytelenek például a kártalanítási keretből eddig végzett tevékenységek folytatását. A vagyonelemeink karbantartásának évek óta történő elmaradása, és például a 12 évesnél idősebb átlagéletkorú gépkocsiállományunk működésben tartása romló vagyónállapotot okoz, ami a felelős gazdálkodásnak ellentmond.

A bevételi oldal fokozására tett erőfeszítéseink egyre kisebb eredménnyel járnak, tekintettel arra, hogy a társadalom és a családok anyagilag túlterheltté váltak, így az ökoturisztikai szolgáltatásokat egyre kevésbé veszik igénybe. Az eddig minden évben visszatérő intézmények, iskolák, óvodák nem tudják megfizetni a drasztikusan megemelkedett utazási költségeket, amivel hozzánk ellátogatnának és sajnos az energiaköltségekre tekintettel mi is kénytelenek voltuk kis mértékben árat emelni.

A klímaváltozás hatásait egyre több területen érzékeljük. A szükséges beavatkozások töredékét tudjuk elvégezni, azt, amit természetvédelmi őrök és kollégáink saját erővel, a még működő eszközökkel meg tudnak tenni, mert szolgáltatás igénybevételére nincs forrásunk. Több, akár korábban pályázati keretből finanszírozott élőhelykezelés és fajmegőrzés fenntartásban egyre nagyobb lemaradással kell szembesülnünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Ebben a fejezetben szükséges megemlíteni azt az erdészetek részéről jelentkező nyomást is, melyet a klímaváltozás és a háború okozta energiaválság váltott ki. Az erdőgazdálkodók részéről fokozott igény mutatkozik a szociális és a hatósági áras tűzifa biztosítása érdekében tervezett erdészeti munkák engedélyeztetésére vonatkozóan. A kérések már védett területekre, vegetációs időben történő kitermelésre is vonatkoznak.

17.3. Új európai uniós fejlesztési ciklus előkészítő tevékenységei

A tájegységek és szakmai területek kiegyenlített fejlesztésének megvalósítását szem előtt tartva a korábbi évek tervezési szakaszaival, munkájával készítettük elő az alap projekt listát.

Az Igazgatóság éves célkitűzése a korábban meghatározott **uniós fejlesztési** elképzelések felülvizsgálata, majd a felhívásnak megfelelő kidolgozása. A háborús helyzet és a klímaváltozás olyan hatásokat váltott ki, melyek szükségessé teszik a korábbi tervek felülvizsgálatát, módosítását, a projektsomag prioritásainak újraértékelését.

Eredeti elképzelésünket fenntartva legfontosabb projektjeink a vizes élőhelyek rekonstrukciójára vonatkoznak Dél-Borsodban, Dél-Hevesben és Hatvan környékén. Ezen előkészítésekre már megkötött támogatói szerződésünk van, így ütemesen haladunk az előkészítési szakasz feladataival.

Az újragondolt projektlistában elsőbbséget élveznek azon elképzelések, melyek egyrészt rövid időn belül megvalósulhatnak, másrészt a jelen gazdasági környezetben is látható, fenntartható eredményeket céloznak meg az élőhelyek és fajok jobb állapotba történő helyezése által - mérhető és jelentős indikátorértéket képviselve.

Jelen időszak kiemelt feladata egyrészt az újragondolt prioritási sor elején álló projektek előkészítésének meggyorsítása, másrészt azon projektek részleteinek kidolgozása, melyek rövid időn belül elindításra, megvalósításra kerülhetnek.

17.4. Az Igazgatóság szervezeti egységeinek kiemelt, éves számszerűsíthető célkitűzései

Az Igazgatóság aktuális feladatait a középtávú célkitűzések határozzák meg. A konkrét, részletes elemeket a szervezeti egységekre lebontott éves munkaterv tartalmazza. A módszer lehetővé teszi az év közbeni ellenőrzést, szükség esetén a korai beavatkozást, indokolt esetben a módosítást is, ami által az éves célok teljesítése kontrolláltan és ütemezetten haladhat.

A tavalyi évben bevált gyakorlatot követve idén is kijelöltük a szervezeti egységek feladatait, az abból kiemelt számszerűsíthető céljait, mely a jelentés végére került beillesztésre.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság elkötelezett a természeti értékek védelme iránt, kitartó munkálkodásunk megfontoltan, körültekintően halad előre a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a társadalmi elvárások figyelembe vételével, a gazdaság fejlődésének természetkímélő alternatíváinak ösztönzése mellett, az aktív fenntartható turizmusra való törekvéssel, a környezeti nevelésnek olyan hangsúlyt adva, hogy tudjuk: a felnövekvő nemzedék jövőnk záloga.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a nehézségek ellenére kitartással, hivatástudattal dolgoznak és alkalmazkodnak, legyőzik a nehézségeket, mert elkötelezettek természeti kincseink, kulturális örökségünk megőrzésben, azért, hogy a következő generáció is élje át azt a csodát, amit mi nap, mint nap megtapasztalunk a hegyek ormán, a dombok lejtőin, ég és föld alatt, a patakok mellett és a pusztaságon.

Eger, 2023. március 31.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Rónai Kálmánné
igazgató

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Jogi és Igazgatási Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú iratok, és egyéb elektronikus irat példányok csatolmányként történő feltöltése a Poszeidon rendszerbe.	Titkárság	A Poszeidon rendszerbe csatolmányként feltöltött összes, BNPI által hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú irat, és egyéb elektronikus irat példányok (db)	5000
A hatályos jogi szabályozás alapján jogi tanácsadás a BNPI szervezeti egységei számára	BL, NK	Jogi tanácsadással érintett ügyek száma (db)	100
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	NK	db	2

Természetmegőrzési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Természetvédelmi szempontból szükséges kezelések és korlátozások előírása védett és Natura 2000 erdőterületeken.	KKr	ha	5 000
Természetvédelmi hatósági / szakhatósági eljárásokban való részvétel.	KKr	db	300
NBmR Abasár 5 x 5 km négyzet élőhelytérképezése.	PA	ha	2 500
Erdőtervezés adatszolgáltatás végzése.	SJ	db	1
Természetmegőrzési Műhely keretében előadások szervezése	HF	db	4
Naperóművek és napelemes parkok telepítésének véleményezése.	HS	db	10
Településrendezési tervek véleményezése.	HSZA, KMCS, SZSZS	db	50
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	HS	db	12

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Területkezelési és Birtokügyi Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
2023. évben lejáró haszonbérleti-, és termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződés újra kötése	CsT	ha	12 000
Kárpáti borzderes szarvasmarha - 2022. évi génmegőrzési mintaprogramjában vállalt feladatok teljesítése.	HÁ	Ft	50 000 000
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	HÁ	db	6

Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Természetiskolai szolgáltatások ottalvós programok népszerűsítése (hírlevél és kitelepülések, műhelybeszélgetések szervezése)	SZE/EN	Folyamatos	
Tematikus rendezvények szervezése és lebonyolítása a jeles napokhoz kapcsolódóan Bábakalács Természetiskolában és a Harkály Házban	KNCS	Folyamatos	13
A BNPI honlap család folyamatos aktualizálása	VSZE	db	1
Nemzeti Park Védjegy pályázat lebonyolítása, új termelők bevonása	FA	alkalom	1
Szeleta Park Látogatóközpont megnyitása	NR, SzK	db	1
A látogató/bemutatóhely fb oldalán legalább heti 2 bejegyzés elhelyezése	Lk. vezető	bejegyzések száma db	80
Vendégelégedettségi kérdőív kitöltése, segítség a kitöltéshez látogatóhelyenként 300 db/év	Lk. vezető	online kitöltött kérdőívek száma db	300
Saját rendezvény, esemény, szakvezetett túra szervezése	Lk. vezető	alkalom	3
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	SZK	db	12

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Pályázatkezelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Futó KEHOP pályázat lezárása	MÁ, BG	db	2
Futó KEHOP előkészítései projekt lezárása	MÁ, CsZs, BG	db	3
Futó INTERREG projekt zárása	LZs	db	1
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	BSZG	db	12

Dél-Borsodi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kisemlős védelmi tevékenység, kiemelten az endemikus magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>) állományának megőrzése érdekében. A kutatási tapasztalatok beépítése a faj élőhelyét érintő földhasználattal kapcsolatos engedélyezési eljárásokba.	BP TÖSZ	nap	50
BMTK vizesélőhely-rekonstrukciós munkáihoz, a kiviteli tervek készítésével kapcsolatos egyeztetések	MJ, BS	nap	20
A Batúz-tanya tervezett éves állatállományának ellátásához szükséges mennyiségű, jó minőségű szálas takarmány előállításának/ beszerzésének koordinálása (összehangolása a természetvédelmi kezelési feladatokkal)	DA, BMTK	bála	3100
A DBTE természetvédelmi kezelésével kapcsolatos vadgazdálkodási terv teljesítése	LZ, KJ, NSZ	db	2
LIFE IP terület kezelése (kaszálás, szárzúzás).	SN, TE	nap	5
Invazív növényzet felmérése, irtás tervezése és kivitelezés koordinálása	SN,SG,	nap	10
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	MJ	db	12

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Dél-Hevesi Tájégség

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kerecsen Life+ pályázat szakmai feladatainak ellátása.	TL	db	1
Biotikai adatok gyűjtése és adatbázisba rögzítése.	BP	db	10.000
Mesterséges költőhelyek, karbantartása, ellenőrzése.	SJ	db	600
Természetvédelmi szempontú saját vagyonkezelés megvalósítása.	BGY	ha	1.350
Természetvédelmi célú legeltetési gyepkezelés megvalósítása.	SHÉ	ha	550
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	TL	db	12

Kelet Bükki Tájégség

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kisvízes élőhelyek felmérésének folytatása és ezekhez kapcsolódó adatgyűjtés, adatok leadása.	KBTE	db.	50
Kácsi-patakon invazív hínárnövényzet visszaszorítása.	KBTE	folyméter (fm)	100
KBTE működési területén lévő vízfolyásokon lévő hódgátak, előfordulások feltérképezése	KBTE	vízfolyás/patak	10
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	BZS	db	12

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Vegetációs időbeli fakitermelések, természetvédelmi szempontból problémás erdei rakodókról a faanyag elszállításának kiemelt ellenőrzése, egyeztetések a gazdálkodókkal.	TE	db	10
Környezeti nevelési i programok megvalósítása a Harkály Házban.	MG		
Adatgyűjtés, természetvédelmi irányelvek összeállítása a Tarnaleleszi körzeti erdőtervezéséhez.	BCS, IE	db	1
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Bánhorváti körzeti erdőtervezésnél.	BCS, BZZS	db	1
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Pétervásárai körzeti erdőtervezésnél.	BCS, IE	db	1
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Gömöri körzeti erdőtervezésnél.	BCS	db	1
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire (MCS és TLCS)	UL, BCs	db	24

Nógrádi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
„Pannon legelők és kapcsolódó élőhelyek a PAF stratégia intézkedéseinek implementálásával történő hosszú távú megőrzése” LIFE17 IPE/HU/000018 – részvétel a projekt Nógrádi Tájegységben zajló részének megvalósításában (kézi cserjeirtás + inváziós növényfajok vegyszeres kezelése).	HK	ha	113,8
Adatszolgáltatás és természetvédelmi irányelvek megfogalmazása a Szécsényi Erdőtervezési Körzet erdőtervezéséhez	HK	db	1
Középfeszültségű oszlopokon történő áramütések felmérése.	PF	db	700
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	HK	db	12

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Nyugat-Bükki Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség (nap)
Fokozottan védett, telepesen fészkelő madarak állományfelmérése. UTM alapú madaras felmérések.	NYBTE (PI)	nap	100
Élőhelykezelés tervezés/végrehajtás (Hideg-kút - fás legelő rekonstrukciója - FR, Bükk-fennsíki rétkelés - BA, PI, Győzedelmes hagyma kerítés - BA, Miklós-völgy, Ostoros-völgy - DG, Bükkzsérc: Kerek-domb - FR, Bél-kő - PI)	NYBTE	nap	150
Kisvízes élőhelyek felmérése, rekonstrukciója, békaátjárók karbantartása	NYBTE (BJ)	nap	30
Felkészülés szilvásváradi erdőtervezési körzetben a 2024. évi erdőtervezésre.	NYBTE (BA)	nap	150
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	FR	db	12

Üzemeltetési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
A feleslegessé vált tárgyi eszközök, készletek előkészítése selejtezésre, nyilvántartásból való kivezetése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1
2023. december 31. fordulónappal egyeztetéssel végzett leltározás - kisértékű-, nagyértékű eszközök és készletek - előkészítése, kiértékelése, jegyzőkönyv elkészítése.	BKE	db	1
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	BKE	db	4

Pénzügyi és Számviteli Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Személyügyi nyilvántartó rendszer adatok teljessé tétele	VEA	fő	169
Támogatói okirattal kapott források elszámolásának elkészítése.	MA	db	5
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	VKÁ	db	2

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

18. Mellékletek

BNPI 2022. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám					modul-foglalkozás/év	belépőjegy /modul ára	megjegyzés
		(összes/év)							
		fizetős (fő)	nem fizetős (fő)	regisztrált együtt (fő)	turnus//osztály	összesen fő	db	tól-ig Ft.	
Szakvezetési túra						1.140			
	gyalogos túra	566	469	1.035	37		35	500-6.500	
	kerékpáros túra	28	11	39	10		10		
	csónak-, kenu túra			0					
	fotós/exkluzív túra	66		66	3		3	500/2500	
Barlangi program, túravezetés		1.260		1.260	140	1.260	140		
Erdei iskola/óvoda						1.668			
3-5 napos ottalvós saját helyszínen	- iskolai korosztály	169	17	186	7		27	700/800	
	- óvodás csoport	24	2	26	1		3	700/800	
3-5 napos bejárós saját helyszínen	- iskolai korosztály			0					
	- óvodás csoport	49	12	61	2		6	700/800	
erdei iskolai program	- saját helyszín	1.262	117	1.379	54		54	100/1.000	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	- külsős helyszín		16	16	1		1		
saját szervezésű szakmai napok						4.450			
nyíltnap, jeles nap	- saját helyszín	25	245	270	6		6	100-700	megrendezett napok
	- külsős helyszín /kitelepülés		1.951	1.951	27		27		Föld Napja (Eger, Miskolc) MNH, Miskolci Állatkert, Törpeegér Gála
téma nap	- saját helyszín	13	664	677	11		11		
	- külsős helyszín /kitelepülés	496	825	1.321	35		35	10.000	
családi nap	- saját helyszín	81		81	6		6	100-1200	
	- külsős helyszín /kitelepülés		150	150	1		1		
természetvédelmi táborok						68			
ottalvós		18		18	1		5	38.000	
napközis		50		50	2		10	25.000	
természetvédelmi szakmai előadások						2.431			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	160	1.547	1.707	37		37	10.000	
terepi jellegű	iskolai koroszt.		406	406	15		15		MAKETUSZ résztvevők
ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	15	303	318	14		14		

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

osztálykirándulás						497			
• egynapos		497		497	29		15	100-700	
• kétnapos				0					
Egyéb tematikus program						4.144			
madárgyűrés		350	317	667	17		17	10.000	
mobil program (terepi vízvizsgálat)		1.416	582	1.998	47		47	10.000	Vidra Verda, Muzsikál az Erdő, Ökoforradalom
vetélkedő, rajzverseny			845	845	2		2	-	2021-ben indított, 2022-ben lezárult versenyek
Felnőttképzés			159	159	3		3		
Terepgyakorlat/szakmai gyak/közösségi szolgálat			195	195	7		7	-	
Önkéntes akciók			280	280	2		2		
Regisztrált igénybevevők összesen:						15.658	538		